

ལྷོད་ཆ།

མཛོད་འགྲེལ་མདོན་པ་ནི་

རྒྱན་བཟུགས་སོ།།

མཛོད་པ་སོ། མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས།

གནས་དང་པོ་བསྟན་པ།

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།	2
ཆོས་མངོན་པ་དང་མངོད་བཤད་པ།	10
དགོས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྟོན་པས་གསུངས་པར་སྐྱབ་པ།	17
བཤད་པ་དགོད་པ།	26
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	27
འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	30
འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	38
གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།	40
མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	43
ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	46
དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།	48
དོན་ལྔ་བཤད་པ།	49
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ།	56
ཞར་ལ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ།	60

གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ བཤད་པ།	64
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ བཞག་པ།	70
མདོར་བསྡུས་པའི་དོན།	74
ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་སྤང་བ།	76
མཚན་ཉིད་བསྟན་པ།	77
གངས་ངེས་པ།	81
གོ་རིམ་ངེས་པ།	86
དེ་གཞན་ལ་སྐྱར་བ།	95
ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	102
བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ།	102
རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ རབ་དབྱེ།	108
དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྟ།	111

བྱང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།	116
རྩམ་དང་ལྷན་པ་སོགས་པ་ལྟ།	119
མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།	127
ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ།	129
གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ བཤད་པ།	139
གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།	
དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	142
དབང་པོའི་གངས་ངེས་བཤད་པ།	147
དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	150
རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	152
དབང་པོའི་འཕྲོ་བ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ།	161
འབྲས་བུ་དེ་དག་དབང་པོ་དུས་འཕྲོ་བ།	164
དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་བཤད་པ།	168
འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	176

གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྲེའུ་ལ་བཤད་པ།	181
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྤྲེའུ་ལ།	186
མཚུངས་ལྷན་གྱི་ས་པར་བཤད་པ།	187
རྫོང་དང་བཏགས་པའི་བྱང་པར།	188
ཁམས་དང་སའི་རྣམ་པར་གཞག་པ།	192
རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་པ།	192
སེམས་གྱི་ས་མང་བཤད་པ།	193
དགེ་བའི་ས་མང་བཤད་པ།	197
ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་བཤད་པ།	200
མི་དགེ་བའི་ས་མང་བཤད་པ།	201
ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་འི་ས་མང་།	202
ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ།	203
སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་འབྱུང་དུ་འབྱུང་བ་ བཤད་པ།	204
འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་འབྱུང་གི་བྱང་པར་བཤད་པ།	211

སེམས་སེམས་འབྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།	215
མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	217
ཐོབ་པ་བཤད་པ།	219
མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ།	229
སྐལ་མཉམ་བཤད་པ།	235
འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཤད་པ།	237
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ།	239
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ།	241
སློག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ།	254
མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	257
མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ།	262
ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པའི་སློན་སྡེ་དོན་བསྟུ་བ།	264
རྒྱ་རྒྱུ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།	266
བྱེད་རྒྱ་བཤད་པ།	268
ལྡན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བཤད་པ།	269

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	279
མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།	284
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ།	284
ནམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།	285
འབྲས་བུ་བཤད་པ།	287
རྒྱུ་བཤད་པ།	294
རྒྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	295
རྒྱུ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ།	305
རྒྱའི་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	310
དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	312
སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།	324
སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཤད་པ།	327

ལ གོང་ས་ལ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་
བགྱིན་འོག ཡན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློག་པས་ར་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ལ། ཀྱ་
ཤུ་ཉགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློག་ཁྲད་སོགས་བརྒྱད་ནས་
དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་བཅོས་
པ་ཡིན། སྤང་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་ངོ་བཤུས་ལག་དྲུ་འབྱོར་ཆེ་དེབ་
གངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྤྲོན་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་
སློབ་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྟོལ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཞུ་དག་བསྐྱར་
མ་སོགས་ལ་རང་རྣམས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚོལ་གྱིས་ཁྱུ་ལ་བྱས་ཀྱང་རྒྱུ་ཆད་
ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྱལ་གང་ཤོར་ནམས་བཅོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

སེར་སྤང་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཟིན་པ་ནམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བྱ་རྒྱུ་རྣམས་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་ཆོག

བྱ་རྒྱུ་ཁ་བྱང་།

marjamson618@gmail.com

༣༡། །ཏྲ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ནི་རྣམ་ཀོ་ཏྲ་ཀྲ་རི་ཀྲ། བོད་སྐད་དུ།

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཀྱུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།

༣༡། །ཏྲ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ནི་རྣམ་ཀོ་ཏྲ་ཀྲ་རི་ཀྲ། ཨ་ནི་ཨ་ལི་ཀྲ་རྒྱ་མ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྣམ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་ཀྱང་བདག་གི་རྣམ་པ་ཀུན་མ་གཟིགས། །ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ཁྱོད་འགྲོ་ལ་ཕྱགས་རྗེའི་གཞན་དབང་གྱུར་ཀྱང་འགའ་ལའང་ཆགས་པར་མ་གྱུར་ལ། །བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་གཞན་བདེ་སྦྱབ་ལ་བཙོན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཉག་ཏུ་མི་གཡོ་བཞུགས། །སྣ་ཆོགས་གསུང་གིས་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་མངོན་དྲི་མེད་ལ་སྦྱོར་སྦྱབ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། །ཐར་པའི་རིན་ཆེན་སྤིང་འགྲོའི་གྲ། །ཆོས་མངོན་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་འཆད་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། །ཁང་ཕྱིར་འདི་ནི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་གངས་ཏུ་མས་བཤད་ཟིན་མོད། །ཉུང་དང་གསལ་བས་རྟོགས་དགའ་རྣམས། །རྟོགས་སྤེའི་ཕྱིར་ནི་བདག་གིས་འབད། །ཤལ་ཆེར་འདོད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ཡང་སློ་གྲོས་གསལ་མིན་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཕྱག་དོག་གིས་དཀྱུགས་ཕྱིར། །དེས་ན་རང་ཉིད་གོམས་ཕྱིར་ཡིན། །

འདི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་ན་རིག་པའི་གནས་མ་ལུས་པ་ཕྱགས་སུ་ཆུད་ཅིང་རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་སྦྱབ་པའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་མིག་གཅིག་ཕུར་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུག་འདས་ཀྱིས་

འཇམ་དཔལ་ཙུང་བའི་རྒྱུད་ལས། ཏེ་འོག་ནམ་པར་གྲགས་པ་ནི། ལྷོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་བྲམ་ཟེ་
ནི། ཡི་གའི་དང་པོ་བ་བསྟན་པ། ཁངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་དེ་གཙོ་བྱེད། ཅིས་ལྷང་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། ཏེ་ལྷ་བྱའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དེས་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པ་
ཞེ་བདུན་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟུས་ཏེ། ཁ་ཆེ་
བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྐྱ་བའི་གྲུབ་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་ནས་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་
ལྷགས་ལྷང་དང་རིགས་པ་ལས་འོངས་པ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་དགག་པའི་ཆོག་གི་བྱར་
དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཡང་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་(ལའང་གཉིས་
 གྱི་དང་པོ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།)ནི་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ།) འདི་
 ཡང་དོན་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་
 ལའང་གཉིས་ལས་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་(འདི་དོན་)ནི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ལ་
 ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་ནི་གནས་སྐབས་(དང་མཐར་ཐུག་)ཀྱི་དགོས་
 པ་(གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་) གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་པའི་ཆེ་བ་ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་
 བ་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་དང་མཐུན་པའོ། ། མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་
 པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ལ་བསྦྱོང་པས་ནི་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་རྟོགས་
 པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱག་འཆའ་བས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀས་དམ་པ་དང་
 རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་། ཆེ་བ་ཤེས་པས་དེ་ལ་གྱུས་པས་དེའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་
 པས་ངེས་གྱིས་འདྲུག་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་རྩོམ་པ་མཐར་བྱིན་པ་དང་། དམ་པར་

ཤེས་ནས་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞུགས་པས་མཐར་ཐུང་འདས་ཐོབ་པས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོས་
པ་ནི་ཐར་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས་རང་གི་སྟོན་པའི་
ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འབྲོ་བའི་བྲག་འཆལ་
བ་ཚོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྗེ་ཀ་ལས་བྲག་འཆལ་བ་ཚོམ་པ་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་
དང་བསྟོད་པ་དང་བྲག་བྱས་ནས་བྱ་བ་ཚོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་ཅི་
དགོས་ཤེ་ན། དེ་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡང་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དེའི་
གསུང་རབ་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་མཉན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཐོས་
པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲམས་པ་ལས་རྗེས་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་
ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་
ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དགོས་པ་ནི་དེར་ཟད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བཀའ་ལ་གྲུས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པའང་ཤུགས་ལ་འབྲུག་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་
ཆོག་དོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའི་(ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ།)དགོས་པ་(ལ་གཉིས་
ལས་རང་དོན་)ནི་ཚོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ནི་དམ་
བཅས་པའི་ཁུར་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། གཞན་དོན་བཅེ་བ་ཅན་རྣམས་སྟོག་
ཕྱིར་ཡང་། །རང་གི་རྒྱས་པ་སྦྱོད་པར་མི་བྱེད་དེ། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ཁུར་སྦྱི་འཁུར་བ་དག །
ཉམ་ངའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་འདོར་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། (གཞན་དོན་ནི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་མཆོན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པས་འཇུག་སྒོ་དོ་ཤེས་པའོ།)

བསྟན་པའི་དོན་ནི་ཆོགས་བཅའ་འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་

པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །

གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་།།

(གསུམ་པ་)ཆེག་གི་དོན་ལ་(གཉིས་ལས་མཆོད་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་
ལ།) གང་ཞིག་ནི་སྤྱི་ལོ་ཡིན་ཡང་(བྱི་བྱག་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་སྐབས་དང་ཤུགས་དང་ལྷན་བལ་དང་བྱང་
པར་གྱི་སྐྱ་དང་སྐྱར་བ་བཞི་ལས་འདིར་ནི།)བྱང་པར་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
སུ་ཤེས་ཏེ་ཀྱན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་སྐྱ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་གོས་དཀར་པོ་གྱུན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཁྲིད་ལས་ཤོག་ཅེས་བཙོན་ན་བྲམ་ཟེ་ལྷ་སྤྱིད་ཁོ་ན་གོ་བ་ལྷ་བུའོ། ཁྲི་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་སྐྱས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་འཆད་དོ། སྟོབ་དཔོན་གང་
སྤེལ་ནི་འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་འཆད་ན་སངས་རྒྱས་ལས་
གཞན་ལ་བསྟོད་པ་མི་བྱེད་པས་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་སྐྱ་བྱེ་བྱག་ལ་གོ་བ་དང་། བེའུ་
དང་བཅས་པའི་བྱས་མ་འོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟར་ལྷན་བལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་སྐྱ་བྱེ་བྱག་ལ་
གོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འཆད་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་སེན་རྟ་པ་འོན་ཞེས་པ་ལྷ་བུ་བྱང་པར་གྱི་སྐྱ་མེད་པའི་ཚོམ་པ་ཡིན་ན། འདིར་ནི་བྱང་
པར་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་ལ་ཇི་ལྟར་མཆོད་པར་བཙོན་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་གཉིས་ལས་དང་
པོ་ལ་གསུམ་གྱི་རང་དོན་ལ་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།) ཀྱན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་མཆོད་བརྒྱ་
གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་མཆོད་བརྒྱ་གཉིས་ཇི་སྟོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་

དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་སྟན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། (རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉན་ཐོངས་པ་ཅན་གྱི་ཚོངས་པ་
དང་བལ་བའི་ཕྱིར།) གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་ལ་
འདོད་མོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རིང་དང་ཕྲ་སོགས་ཤེས་པ་ལས། །རྣལ་འབྱོར་
ཅན་ཞེས་བྱེ་བྲག་དབྱེའི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་མིན་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ལས་གྲོལ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་རྣམ་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཀུན་
རིག་ཅེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །དེ་ཕྱིར་འཛིན་པའི་ངོ་བོར་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ།
འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་། ཏུས་ཤིན་
ཏུ་བསྐླལ་བ་དང་། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (འོ་ན་དེ་གང་ཡིན་ན། དེ་ནི་མཐའ་
གཞན་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་འདུས་
བྱས་ལ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ནི་ཚོངས་པར་མི་བྱེད་
ཅིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སྟན་པའི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པས་སྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ལའང་
གཉིས་ལས་ཉན་ཐོངས་ཅན་ནི་སྟན་པ་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉན་ཐོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།) དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ནི་(མདོ་ལས།)གནས་བརྟན་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སྟོན་པས་(ཤུ་རིའི་བྱ།)ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་སམ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་ན།
གསོལ་པ། མ་འཆལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་གྱིས་བསྐླལ་
བ་མི་ཤེས་པ་ནི་གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་
ཏུ་སྒྲིས་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། ཏུས་ཀྱིས་བསྐླལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་ཁང་

བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྡོན་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་དང་། འོན་པར་དུ་
དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་
བྲག་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནམས་ཏེ། དེ་དག་མི་ཤེས་པ་ནི་དཔེར་ན་ཆ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཁ་
དོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་བརྟན་སྒྲ་གཅན་ཟིན་གྱིས།
ཆ་བྱའི་མདོངས་ནི་གཅིག་ལ་ཡང་། རྒྱ་ཡི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀྱུན་མཁྱེན་མིན་པས་
ཤེས་བྱ་མིན། འདི་ཤེས་ཀྱུན་མཁྱེན་སྟོབས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། འདིས་ན་
མི་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་(ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟབས།)པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ངས་པར་བྱའོ། ། (ངས་ཆོག་ནི་སྐྱེ་བོ་ལོང་བ་དང་འབྲ་བར་སྡོངས་པར་བྱེད་པས་ན་སྟབས་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས་མི་
ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྟབས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མཐོང་བར་རུས་པ་ལ། འདི་ལྟར་གོགས་ནི་བྱེད་པ་ཡི། སྟབས་པ་དེ་བཞིན་མ་རིག་པ།
དེ་ཉིད་མཐོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་གྲངས་ནི་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། རྫོངས་པ་
ལ་སོགས་པའོ། སྤང་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྟབས་པ་ཁོན་སྒྲོས་པ་ནི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་
ཤེས་སྟབས་སུ་མ་ཆོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་བཅོམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྟབས་པ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་
ནས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གཏན་ནས་བཅོམ་ཞིང་སྤངས་པ་
ཡིན།) གཏན་ནས་བཅོམ་པ་ནི་གཉེན་པོ་བརྟེན་པས་ཕྱིས་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་
པའོ། འདིས་ནི་ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤངས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་
ལ་ཉོན་(མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྟབས་པ་)སྒྲིབ་སྤངས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་(བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་སྤངས་
པས།) ཉམས་པ་བྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི།) ཤེས་སྒྲིབ་ནི་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (འདི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། རང་སངས་རྒྱུས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་
ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྫོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཀྱུན་ལ་སྟབས་པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱིས་གཏན་ནས་ནི་མ་

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་། ཏུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། རོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་བཤད་
ཟིན་ཏོ།)

དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྟུག་བསྐལ་མཐར་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་ཆོས་གཅིག་མདོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་
ཡང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྤྲོད་ཞེས་པ་དང་། མདོ་གཞན་ལས། ཆོས་
གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་ཡང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྤྲོད་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཉོན་སྦྱིབ་ནི་རོ་བོའང་སྤངས་
ལ། ཤེས་སྦྱིབ་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཏེ། མདོ་ལས།
དག་སྟོང་དག་བྱིད་གིས་མིག་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོངས་ཤིག་
དང་། དེ་ལྟར་བྱིད་གིས་མིག་དེ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་
སྦྱིབ་པ་དེ་དག་སྤངས་པ་ཅམ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་གཏན་ནས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་ཡེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དེ་དག་
ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་
ཅད་གཏན་ནས་བཅོམ་པས་ནི་སྤངས་པ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་
ནི་ཡེ་ཤེས་སྟན་སུམ་ཆོགས་པའང་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
གཤམ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། སྤངས་པ་ཡང་གཉེན་པོ་ལ་མི་
འཁྱུལ་བའི་བྱིར་དང་། གཉེན་པོའང་ངེ་སྟེད་པ་དང་ངེ་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་(དེ་ཡང་
ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་བཞིའམ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་སྟེ་པས་ངེ་ལྟ་བ་དང་ངེ་སྟེད་པ་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འདོད་དོ།)

ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ཀྱན་ལའི་སྤྲས་སྤངས་པ་དང་། གཏན་
ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་

དག་བཅོད་བྱ་དང་ཚོད་བྱེད་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱགས་ལའང་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་སྤངས་རྟོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་རང་གི་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་གྱི་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི།

འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་དྲངས་མཛད་པ།

འཁོར་བའི་ཞེས་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ཏུ་འཁོར་བས་ན་འཁོར་བ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་
སྟེ་འཆི་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་
ཡིན་པས་འབྲིང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གཡོ་ཞིང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླ་
དགོས་པས་ཀླ་བར་དཀའ་བས་འདམ་དང་འབྲ་སྟེ་འཁོར་བ་ནི་སྤྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་
མངོན་པར་བརྟན་པས་འགོ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་
གྱིས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླ་དགོས་པས་ཀླ་
བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་འདམ་མོ། ཇིར་བྱིང་བའི་འགོ་བ་རྣམས་དྲངས་མཛད་པ་
ནི་དེ་ལས་ཐར་པར་མཛད་པའོ། །

(གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། འོན་གཞན་གྱི་དོན་དེ།) ཐབས་གང་གིས་
བྱས་ཤིན།

དོན་བཞིན་སྟོན་པ་.....

དོན་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ་ཐར་པའི་ལམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པས་ཡིན་ནོ། ། (སྟོན་
པ་ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པས་བདེན་བཞིན་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་
དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱག་བརྒྱུང་བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་འཁོར་བ་ལས་དྲངས་ཀྱི་ཐབས་གཞན་
གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དང་འགོ་བ་ལ་ཐ་དད་མེད་པས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་མི་འཐད་དོ། ཞེ་ན། སྤྱི་དང་
བྱེ་བྲག་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དྲངས་པས་སྟོན་མེད་དོ།) འདིས་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། རྩ་འབྲུལ་དང་

དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཁ་ཅིག་ཁྱབ་འདུག་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
མཐུ་དང་། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་འགྲོ་བ་དངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་
དང་། ཡང་ན་རྩ་འབྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་མཐུ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་མཐུ་
ནི་རྒྱས་པ་སྟེ་ནོར་བུ་དང་སྒྲན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པས་རིམས་ནད་སེལ་བ་ལ་སོགས་པས་
དངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་བསལ་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་བསྟན་པ་མེད་པར་འཁོར་བ་
ལས་འདྲེན་པ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་མས་ལས།
སྲིད་པའི་བྱུག་རྩ་གཙོད་མཛད་པའི། ལམ་ནི་བྲིད་ལ་ངས་བསྟན་བྱ། བྲིད་ཉིད་གྱིས་
ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་མཛད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པར། སྐབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཚུ་ཡིས་འཁྱུ་བར་མི་མཛད་ལ། །འགྲོ་བའི་སྦྱག་བསྐྱེལ་
ཕྱག་གིས་ཀྱང་ནི་སེལ་མི་མཛད། ཉིད་གྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་བས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཉིད་ཞི་བ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཕགས་པ་སྦྱ་སྐྱབ་གྱིས་
ཀྱང་། བཙེ་བས་བསྟན་པའི་ཕྱག་བརྒྱུང་ནས། ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱབ་པ་ཡི། སེམས་
ཅན་རྣམས་ནི་ངན་འགྲོ་དང་། །སྲིད་པ་དག་ལས་འདྲེན་པར་མཛད། ཅེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །

.....དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་.....

དེ་ལྟར་ན་(གཉིས་པ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི།)རང་གཞན་གྱི་དོན་(ཐབས་དང་བཅས་པ།)སྤྱན་སྦྱུང་
ཆོགས་(པ་གསུམ་དང་ལྟན།)པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་(རྩ་འབྲུལ་པ་ལས་ཕྱག་འཆལ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོས་
བརྟུང་ནས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེས་མཆོན་ནས་སྟོ་གསུམ་གྲས་པས།)ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མཆོད་
པར་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་
གཞན་གྱི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་སྟོབ་མ་དག་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་དང་དེའི་བསྟན་
པ་དང་སྟོབ་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་

ཐུན་སྐྱུལ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ལས་བཟུལ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་འདམ་ལས་བཟུལ་བའི་ཕྱིར་རོཞེས་བཤད་དོ། །

(གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་གང་གིས་གང་ངེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་དོ། །

.....ནས། །ཆོས་མངོན་མངོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ།

གསུམ་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི།) དེ་ལྟར་བྱུག་འཆལ་ནས་(ཅི་བྱེད་ཅི་ན།)ཆོས་མངོན་མངོད་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་རབ་(རྒྱ)བཤད་(པར་)བྱ(ལོ།)ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་སྟེ། དེ་
ལ་ཆོས་མངོན་པ་དང་མངོད་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། བསྟན་བཅོས་ནི་ཤུགས་ཞེས་པའི་ཤུ་
ས་ནི་འཆོས་པ་དང་། ཨ་ཡ་ཏི་ནི་སྟོབ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་ལས་འཆོས་ཤིང་
ངན་འགོ་དང་སྲིད་པ་ལས་སྟོབ་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བཟོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་
ལྷས། ཉོན་མོངས་དབང་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །ངན་འགོ་སྲིད་ལས་སྟོབ་པ་གང་
ཡིན་པ། །འཆོས་སྟོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་
ལུགས་ལ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་མངོན་པ་དང་མངོད་བཤད་པ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཆོས་མངོན་པ་དང་དེའི་མངོད་ཅིས་བྱ་ཞེ་ན།
དེའི་ལན་དུ་དོན་དང་ལྷན་པའི་མཆན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་(ཆོས་མངོན་པའི་རོལ་དང་དབྱེ་བ་དང་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེས་
ཆོག་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་

སྤྱི་བུ་དང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ།) ཆོས་མངོན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འོན་པ་དམ་པ་
དང་། བརྟམ་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་རྩི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས།།

(མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི།) ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་རྩི་མ་
(སྟེ་ཟག་པ།)མེད་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་ཕུང་པོ་ལྷའམ་བཞི་དང་བཅས་པའོ། །རྩི་མ་ནི་
འདིར་ཟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་
ལམ་གསུམ་གྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་འོན་པ་དམ་པའི་ཆོས་
མངོན་པའོ། ། (གསུམ་པ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་པ་འཁོར་དང་བཅས་
ན་ཕུང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་པའི།) རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་(ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འབྲལ་བར་
སྐྱེས་པ་ཡིན་པས།)ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དུག་ལ་བརྟེན་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལྷ་
པ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་
གཞི་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་དང་། དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་དང་། དང་
པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་དང་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་བྱང་སྟོམས་རྣམས་ནི་ཆོར་བ་
ཡིན་ལ། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་གྱི་
མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་པ་སྟེ། དེ་ན་གཟུགས་
མེད་ཅིང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་།
བྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ནི་ཆོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་ཅེས་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མེད་དེ། །མཐོང་ལམ་གྱིས་
འདོད་པའི་བདེན་པ་ལའང་དམིགས་ལ་གཟུགས་མེད་པས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པར་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་ཅེས་འབྱུང་བས་མཐོང་ལམ་ནི་འདོད་པའི་རྟོན་
ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མ་ཐོབ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་

སེམས་ཀྱང་མི་ཐོབ་ལ། ཐོབ་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བསྐོས་པར་བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྒྲ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་གིས་ཟེན་ཅིང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་ལམ་བསྐྱེད་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (འདིར་རྣམ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་འཁོར་དུ་བསྟན་ཀྱང་སྒྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་འཁོར་འཆོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མིའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་ཆོ་ཡིག་མཁན་གཙོ་བོ་བཞིན་ནོ།) དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །རྟེན་པའི་དོན་ཡང་ལམ་དེ་དག་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ཀྱི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་བྱག་བརྟེན་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བརྟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།

དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།།

དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་རྒྱ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གང་དང་། དེ་དག་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་(ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཆོས་མངོན་པ།)གང་ཡིན་པ་སྟེ། (རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་བརྟེན་བྱའི་མིང་གིས་རྒྱ་དང་རྟོག་བྱེད་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བཏགས་པ་བ་སྤང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ལ།) སྐྱེས་ཐོབ་ནི་(དེར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྟེ་དེ་ནི།)འམས་གསུམ་ག་དང་ས་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་དོ། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ནི་མེད་དེ་མཉམ་གཞན་གི་ས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་ཀྱི་དབང་
ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ན་ནི་མེད་དེ། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་སྒྱུར་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་
ཤེས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་
ན་འང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་
ན་ན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་(ཆོས་སྒྲིལ་
ཡུལ་ཅན་དང་།)སྒྲ་དོན་སྣང་བའི་རྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་ན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་(དམིགས་པ་མཚུངས་དགོས་པས།)གཟུགས་མེད་ན་
སྒྲ་དང་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་ཕན་ཚུན་དུ་བརྗོད་པའང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་
དོ། །བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། བསམ་བྱུང་ནི་(མིང་དོན་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདྲིན་དགོས་པས་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ཞིང་།)ཁ་ནང་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། གོང་མ་དག་
མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་(སེམས་པར་རྩིས་ཞིང་།)སེམས་ནང་དུ་བཞུགས་ན་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་བྱུང་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅིང་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད་དོ། །

སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ལ་མེད་དེ། དེ་མཉམ་གཞག་གི་ས་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་
དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རླུང་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རླུང་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་
སོ། །བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། གང་གི་ཆེ་དེ་དག་སེམས་པར་རྩིས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་

དག་གི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཁོ་ན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་
བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། སློབ་དཔོན་གང་
སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེམས་པ་
ལས་བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་
དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་སྐྱེམས་པར་འབྱུག་པ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཚེ་གཅིག་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་
ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་
དང་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་
པ་ན་སྦྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་
སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་
མ་བཞག་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཚེ་
གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་མ་ཟེན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེས་ན་ཡིད་ཁོ་ནའི་འཁོར་ཏུ་འབྱུང་ལ་འདི་ངོ་མོ་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ།)
འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤང་པོ་ལྔ་
པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་ཞེས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་
ནི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བྱུང་ནི་སྤང་པོ་
བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་གྱིས་
ནི་བསྟན་བཅོས་ཉན་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་
འབྱུང་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡང་ཟག་བཅས་ལས་ཟག་མེད་འབྱུང་བས་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་ཏུ་ངེས་སོ།) འདི་
དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་བྱུང་པའི་མཐའ་ཆད་མར་བྱས་ནས་དབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་

སྟེ་པ་དང་ནལ་འབྱོར་སྟོང་པ་པ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ།
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་(ཁ་ཅིག་ན་རེ།) གཙོ་འཁོར་གྱི་ནམ་པར་བཞག་པ་མེད་དེ། (མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པས་སྟེ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཆེ་བ་)འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་གཅིག་སྤྱ་ཁོ་ནར་བད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། ། (ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
གི་མཆན་ཉིད་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ།) གང་དག་བསྟན་བཅོས་སྒྲ་རང་
གི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་འཁོར་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་དང་
བཅས་པའི་གཟུགས་ཏེ་སྤང་པོ་གཉིས་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བསྟན་བཅོས་ལའང་
ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆོས་གྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་(ཡན་ལག་ཡིན་
པས།)འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

(གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།) ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་འབྲས་བུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། སྟེས་
ཐོབ་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་བཞི། རྒྱུའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ནི་གཞུང་གི་
ཆོས་མངོན་པ་(དང་གསུམ་དུ་འཇུག་)སྟེ། དང་པོ་ནི་དོན་དམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་དག་ནི་འབྲས་
བུའི་མིང་གིས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་
ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྤང་པོས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས། བསྟུབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེའི་སྒྲ་ཡིན། །
ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

(བཞི་པ་ནི།) ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཞེས་
པ་འདྲིན་པས་ན་ཆོས་དང་། ཨ་ཁྱི་སྤྱ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྟོན་དང་། ཨ་ཁྱི་ཁྲ་
ན་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དང་། ཨ་ཁྱི་སྤྱ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པ་དང་། ཨ་ཁྱི་ས་མ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ན་མངོན་པ་སྟེ། དེམ་པ་

ལྟར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་པ་དང་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་དང་། ཆོས་རེ་རེ་ལའང་གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ལ་སོགས་པ་ནམ་པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བས་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་གྱུན་ལ་འབེབས་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་ཚུད་པའི་གཞི་ལ་
སོགས་པས་པས་ཀྱི་ཆོལ་བ་མངོན་པར་བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། མདོའི་དོན་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། མངོན་དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་
ཡང་དང་། ཁྲིལ་གཞོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཆོས། ཁྲིལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན།

འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཆུད་ཕྱིར་རམ།

འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མཛོད།

བསྟན་བཅོས་འདིར་མངོན་པ་སྤྱི་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་
དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་གཅེས་གཅེས་ནམས་ཆུད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པའི་མཛོད་དེ་རལ་གྱི་
གང་དུ་གཞུག་པ་དེ་ནི་རལ་གྱིའི་ཤུབས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བསྟན་
བཅོས་འདིའི་འབྱུང་བའི་གནས་མངོན་པ་སྤྱི་བདུན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དེ་
ཡིན་པས་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ་མངོན་པའི་མཛོད་ནས་ཕྱང་བའི་ནོར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རལ་གྱི་གང་ནས་འབྱེན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤུབས་ཡིན་པའམ། མཛོད་
ནས་ཕྱང་བའི་ནོར་ལའང་འདི་བདག་གི་མཛོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཛོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དགོས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྟོན་པས་གསུངས་པར་སྒྲུབ་པ།

ད་ནི་དགོས་པ་དང་དང་པོའི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་
ཆོས་མངོན་པ་བསྟན། འདི་དང་པོ་ཉིད་ཏུ་སྤྱད་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་
མངོན་པའི་མཛོད་འཆད་པར་གྲུས་ཤེན་ཞེས་འབྱུང་བས། (གལ་ཏེ་དགོས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་
ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་མ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པར་མི་རིགས་པས་དགོས་པ་གང་དང་ལྷན་ཞིང་དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་པ་སྤྱི་གི་
གིས་གསུངས་ཤེན།) བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་
གསུངས་པ་དང་། དེ་གསུང་པ་པོའི་སྟོན་པ་འང་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྷན་
པ་དང་། སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་
པ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི་དགོས་པ་གང་
དང་ལྷན་ཞིང་། སྟོན་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱད་གསུངས་ན་འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མངོན་
པའི་མཛོད་འཆད་པ་ལ་གྲུས་ཤིང་སྟོབ་པར་བྱེད་ཅེན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ལན་ཏུ་ཆོས་
རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་དགོས་པ་དང་།
བསྟན་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།

གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་ནི་གཞོན་རྒྱུ་མ་ལེན་པ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་དག་ནི་
ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་ནི་འགའ་ཞིག་ལ། །ཇི་སྲིད་དགོས་པ་མ་བཛོད་པ། །དེ་
སྲིད་ཏུ་ནི་སྤྱི་གི་འཛིན། །ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་དག་ལས་ཆད་མའི་རྟོགས་པ་སྒྲིས་
ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ཅམ་དོན་ལ་འབྲུལ་པ་མཐོང་ཞིང་།
སྒྲིས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་ནི་ཤེས་པར་མི་རྒྱས་ལ། སྒྲིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་
ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ་སློབ་དཔོན་ནི་བ་འཛོ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུ་པ་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བྱ་རོག་གི་སོ་བརྟག་པའི་བསྟན་
བཅོས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
བཅུ་པར་རིགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་སྐབས་འགོག་
པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཚུལ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་
ཆོམ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་དག་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
པའི་ངག་ཚུལ་པར་བྱེད་དེ། སྱིར་ངག་ཅམ་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་
ཚུལ་པ་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་དུ་དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་ངག་འགོད་པར་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཤང་ཀ་རྩ་ནན་ད་ནི་གཞུང་བཀོད་པའི་
ཁྱད་པར་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ། ལྷགས་གསུམ་པོ་འདི་དག་
དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། ངག་འདི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། རིགས་
པ་མེད་པའི་ཆོག་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་ཡང་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
དེའི་དོན་དུ་ངག་མི་དགོས་སོ། །གཞུང་མཛེས་པར་ཡང་མཆོད་བརྗོད་དང་བཤད་པར་དམ་
བཅས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དགོས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་གིས་མཛེས་པར་མི་བྱེད་ན་དེས་ཀྱང་
མཛེས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་
དུ་མའང་ངེ་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པས་བསྟན་
བཅོས་བཅུ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤས་ཆེར་འཛིན་པ་ནི་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ངག་ལ་ལྟོས་

པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོད་བཞེད་དང་བཤད་པར་དམ་བཅས་མངོས་པར་བྱས་ཀྱང་དགོས་
པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་ཀྱང་མངོས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་གཅིག་ལས་ཀྱང་
འབྲས་བུ་དུ་མ་སྟེ་བར་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་པའི་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་གང་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཆོག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁྱབ་པའི་ཆད་ནི་ཡི་གེ་དུ་མ་
འདུས་པ་ལས་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་མིང་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་དོན་ཀྱི་བྱད་པར་
སྟོན་པའི་ཆོག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་དག་དང་། དེ་འདུས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་།
དེ་འདུས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བཅུན་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་
འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ངོ་བོ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་འདིའི་བཞེད་བྱ་དང་། དེ་
དག་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་དགོས་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཉི་
བར་ཞི་བའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ནི་བཞེད་བྱ་
དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་
དཔོན་རྣམས་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པ་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགོས་པ་བསྟན་
བཅོས་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་
ཙམ་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་དང་། དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་
འབྲེལ་བཞི་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་པར་སྒྲ་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་གངས་ངེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལ་འདུག་པའི་ཡན་ལག་
དུ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། འདིར་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་
པ་བཞི་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་

དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཡོད་ཀྱང་སྒྱབ་པར་མི་རུས་པ་ཉིད་དམ། རུས་ཀྱང་འདོད་བྱ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དམ། འདོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པ་བསྒྲག་པའི་ཕྱིར་
བཟོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། སློབ་དཔོན་དུལ་ལྷ་ལ་
སོགས་པ་ནི་བཟོད་བྱ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། ཉིང་དགོས་གྱ་ཞོམ་
པ་མེད་པ་ཉིད་དམ། དེ་དག་ཐབས་འདི་དང་མ་འབྲེལ་ལམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པ་བཀག་
ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་འདུག་པ་ཉིད་དུ་སྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ནམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་བསྟན་ནོ་ཞེས་
འཆད་དོ། གང་ལྟར་ཡང་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། གཤམ་ཏེ་དགོས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟོན་པའི་ངག་གིས་དྲོགས་པ་དེ་དག་སེལ་ན་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བཟོད་པས་ཀྱང་
རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་རོ། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བཟོད་པས་རྟག་འཛིན་མི་སེལ་ན་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ངག་
གིས་ཀྱང་མི་སེལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་
ཅེས་བཟོད་པས་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་ནི་འདོད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་བྱས་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རྟོགས་པ་བསལ་ནས་ཡང་དག་
པའི་ཆད་མའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱད་པ་ནི། འོ་ན་བཟོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
ནམས་ནི་བཟོད་བྱ་དང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། འདིའི་བཟོད་བྱ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འབྲེལ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་
མེད་ལ། བཟོད་བྱ་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་བད་དང་ཐ་སྟོད་བྱེད་པ་པོའི་ནམ་
རྟོག་གིས་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གྲོལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་

ཕྱོགས་ཀྱི་སྒང་པོས། གང་ཕྱིར་མིང་བཅོས་བཟོད་བྱ་ཡི། ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་བརྟགས་ཡིན་
པས། སྒྲ་དོན་དག་གི་འབྲེལ་པ་ནི། རྩོ་བོ་ཉིད་དུ་དེས་མི་བཞེད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ་ཞེས་གཞན་དག་འདོད་མོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ལྟར་ན་བཟོད་བྱ་ཟོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་
པ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་སྒྱི་དང་དོན་སྒྱི་གཉིས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིང་དང་མཚན་མ། མི་ལྟན་
པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གྲུབ་ཡིན་པས་དེ་བཟོད་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་
དང་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས།།

གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ།།

ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྤིང་མཆོ་འདིར་འབྱམས་ཏེ།།

དེ་བས་དེ་ཕྱིར་.....

གསུམ་པ་ཆིག་གི་དོན་ནི་འབྲེལ་པ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་
ནི་སྟོབ་མས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་(ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་དང་སྒྱའི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མ་བསྟན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། འགོས་པ།)གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་
ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ་ཆེད་དམ་དོན་དུ། ཆོས་མངོན་པ་(བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། འགོས་
པ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ཁོ་ན་བསྟན་ཅི་དགོས་ཤིན།)སྟེ་བདུན་པོ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་
དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། འོ་ན་དགོས་
པ་དེའི་ཆེད་དུ་ཆོས་མངོན་པ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞིན། འདི་ལྟར་ཆོས་
མངོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
མི་འབྱུང་ཞིང་(འོ་ན་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིང་ཡོད་ན་ཐན་ཡོན་ཅི་ཡོད་ཅིན།)མདོ་ལས། ཉོན་

མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་(གང་གི་
ཐུང་།)ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་ལ་
སོགས་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་རྩ་བ་དང་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་ལ་དེ་དག་
ཉེ་བར་མ་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་བསགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་
ཉེན་པ་རྣམས་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྩ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱམས་པར་
གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་ན་འཁོར་བའི་རྩ་མ་སྤངས་
པས་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོག་པ་དངོས་
སུ་བསྟན་ནས་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་ན་གདུལ་བྱའི་རྩུང་ལ་དགོས་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལམ་བཞིར་གོམས་པར་བྱས་པས་དགོས་པའི་དགོས་
པ་འཁོར་བའི་རྩ་ཀྱན་འབྱུང་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བསགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་
ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷག་བཅས་དང་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
ལྷག་མེད་ཀྱི་ཐུང་འདས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྗེས་འགོ་བྱགས་ལ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འབྱམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་སྟོག་ཅིག་གིས་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཟང་སྟོད་ལས། དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀྱན། ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། (དེས་ན་དགོས་པ་དང་བཅས་པར་གྱུབ་པོ། ཉིར་མ་ཟད་ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་
འདི་དག་ནི་དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།)

.....འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ།

དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་རྣམས་ན་རེ་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པ་དབྱ་བཙུངས་
པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མ་བཞེན་པར་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་
པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་མི་རུས་པས་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་བཙུངས་ལྟར་འདས་ཉིད་ཀྱིས་

གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་ངི་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུང་དེ་དང་དེ་ལས་དང་པོ་སིལ་བྱར་གསུངས་
བ་རྣམས་བཅུན་པ་ཀ་ཉའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་
ལ་སོགས་པར་ནི་ཕྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཅུན་པ་ཆོས་སྟོབ་ཀྱིས། གྱེ་མ་འདུས་
བྱས་རྣམས་མི་རྟག། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་
གིས་མདོ་དེ་དང་དེར་སིལ་བྱར་གསུངས་པ་རྣམས་སྡེ་ཆན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་
ཏེ། འཕགས་པ་འོད་སྤང་གིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་གྱི་
འོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་ན་རེ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ཆོས་མངོན་
པ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མི་འདོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྫས་སུ་སྦྲ་བ་
ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པ་
ནི་མང་པོ་ཞིག་གྲགས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་དག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བསྟུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་གིས་བྱས་པ་ནི།
།ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཉའི་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་
ལྷ་སྦྱིད་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་དུང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོ་ལུ་འགལ་བྱས།
།འགོ་བའི་རྣམ་གངས་གསུས་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་སྟོན་དུ་བསྟུས་
པའོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་འགོ་བའི་རྣམ་གངས་ཤུ་རིའི་བྱས་བྱས་པར་འཆད་དོ། །དེས་ན་
ཁོ་བོ་ཅག་མདོ་ཆད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་འོ་ན་མདོ་ལས་དགེ་སྟོང་སྡེ་སྟོན་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྡེ་སྟོན་

གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། (ཤེ་བདུན་གྱི།) འདི་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པའི་
སྡེ་སྡོད་ནི་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་(ཤེ་བདུན་བཀའ་ཡིན་མིན་དཔྱད་ཅིག
མངོན་པ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་མ་གསུངས་པར་དེད་མི་འདོད་པས་དེས་ན།)མདོ་སྡེའི་བྱད་པར་གང་དག་ལས་དོན་
དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྫོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཆོས་མངོན་
པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོན་ཅིང་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པས་ཆེ་ཞིང་སྡོད་པས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་རིག་པས་ན་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྒྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འང་གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་
ཞིང་། གང་དག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་
བྱ་ལ། རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབྱས་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ལས་གཞན་
དག་ན་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཉི་འོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་དག་མདོ་ཆད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་ཆད་མར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་གཞན་དཔེས་སྟོན་པ་
ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་རྗེ་ཀ་བྱེད་དག་འཆད་དོ། །

འདིར་གལ་ཏེ་ཆོས་མངོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་
ཀྱི་ཐུང་འདས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་
ནི་འཕགས་པ་གང་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉན་མོངས་པས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་
པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་བྱས་ལ་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱེལ་
སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་སྟུག་བསྐྱེལ་
གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལ་ནི་འཕགས་པ་སྐྱར་
རྒྱུ་ཐལ་སྐྱོ་གསོལ་ཏེ་གྲོངས་པ་དང་། འཕགས་པ་འཆར་ཀ་གཟུགས་འཆོང་མའི་གནས་
སུ་དབྱ་བཅད་དེ་བཀྲོངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་དུག་མདས་བཀྲོངས་པ་དང་། སངས་

རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་ཞབས་ལ་སེང་ལྷེང་གི་ཚལ་པ་བྱག་པ་དང་། སྐྱེ་རོ་རྒྱབ་བསྟུང་བ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྱག་པས་སྐྱེ་མཚལ་ཕྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་དང་བཅས་པར་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། ཉམ་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་མེད་པའི་བྱིར་(ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་འཇུར་བས།)འཇུར་བ་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་ནི་འཇུར་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་སོ། དྲག་བཅོམ་དེ་དག་གང་གི་ཆོ་(སྐྱེ་ཆོ་བཏང་པའམ་སྐྱག་བསྐུལ་གསུམ་དང་།)ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་ཏུ་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆེད་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལས། ལྷས་ཞིག་ཆོར་བ་བསིལ་བར་གྱུར། འདུ་ཤེས་འགགས་ཤིང་འདུ་བྱེད་ཞི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་གྱུར་པ། འདི་འདྲ་འདི་ནི་སྐྱག་བསྐུལ་མཐའ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། (དེ་ལྟ་ན་ལྷག་མེད་ཐོབ་པ་ན་ཕྱུང་པོ་ལྷ་ཀ་འགག་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་འདུག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་རྟགས་མ་གྲབ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་ཞིགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་མི་ཞིགས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟགས་འགོག་མི་འདུག་པས་སོ། ཟག་མེད་ནི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་མ་ཆང་བས་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་གོ་ཞེ་ན་ངི་ལྷར་མ་ཆང་སྟེ། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། མཚམས་སྦྱར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། ཅེས་སོགས་དང་འགལ་བས་སོ།) ཐེག་ཆེན་པ་ནི་ཉམ་རང་གི་ཐར་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཐར་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་ལ་སེང་ལྷེང་གི་ཚལ་པ་བྱག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་ཆོ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་ཏུ་མཁྱེན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་ནི་གཏན་ནས་མེད་པ་ཉིད་དེ། སྤིང་ཞིའི་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་བྱིར་(དང་། གཟུགས་སྐྱེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་)རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཞེད་དོ། འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ལ་ལྷག་བཅས་དང་། ཆོས་སྐྱེ་ལ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གསུམ་ལ་འདུག་པ་ལས། ཕྱུང་པོར་བཅས་པའི་བྱ་ངན་འདས། བྱུང་སྐྱེ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། བྱུང་པོ་ཀུན་དང་

བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྤང་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བས་བཞེད་བྱ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་
ཅེས་བྱ་བས་དགོས་པ་དང་། མེད་པར་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
བསྐྱོག་པས་དགོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ལ། འབྲེལ་པ་ནི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་ལྟོའོ་ཞེས་
བཞེད་དོ། །སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྤང་པོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། མཁས་པ་དེས་ནི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་གཉིས་འཕྲོ་བ་སྟེ།
རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འཕེལ་བ་དང་། གཞན་ལ་འབེལ་
བའི་གཏམ་བཞེད་པས་ངྷི་བ་ཐམས་ཅད་ལུང་སྟོན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་
འཆད་དོ། །

བཤད་པ་དགོད་པ།

ད་ནི་བཤད་པ་དགོད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་བཞེད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་(གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ།)གང་ཞེ་ན།

ཐག་བཅས་ཐག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས།།

ཐག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཐག་པ་མེད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཕན་
ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་(གསུམ་པ་)གཞན་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་ཐག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་འདུས་བྱས་
འདུས་མ་བྱས་དང་། རོགས་བཅས་རོགས་མེད་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པ་ལ་
སོགས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་བསྟན་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་

མྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་འདིས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་
བ་མེད་དོ། །

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ།།

ཟག་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །

ལམ་གྱི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་
པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་
དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིར་ཟག་
པ་ནི་ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ནི་(དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྟེང་པ་དང་ལྟ་བུས་བདག་གིར་
བྱས་པ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སམ་ཉོན་མོངས་རྣམས།)གནས་ཐོད་པས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའོ། ། ཟག་པ་
རྣམས་(ཀྱང་རྒྱུན་)དེ་དག་ལ་འཕྲོད་ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རམ།(རྒྱུན་) དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་འཕྲོད་
ཅིང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། ཟག་པའི་སྒོ་བྱུག་དང་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་
པའི་ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་
བ་ནི་ཟག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བདག་རྒྱུན་མིག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་ནི་ཁམས་
གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་དེས་སྲིད་པའི་རྒྱུར་ཀྱན་ནས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ནི་
དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་འཛོད་པའམ། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་པ་རྩ་བ་
དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་
བས་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་
ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་ན་དེ་དག་ཆོགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་
གཅིག་ལ་འདུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །རེ་རེས་ཡིན་ན་རྣམས་པ་བྱུག་ཏུ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པར་
འགྱུར་བས་ན་བྱུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ཅི་རིགས་པར་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། ། (ཟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ཁོན་དེར་འགྱུར་བས། དགེ་སེམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་ཟག་བཅས་དང་ཕྱི་རོལ་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བས་སོ།།)

འདིར་ཁ་ཅིག་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཟག་
པས་དམིགས་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་དང་། དཔེས་སྟོན་པ་ཟག་པའི་ཉེན་བྱེད་པས་ཟག་
བཅས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གཞན་པའི་ཟག་
བཅས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པའང་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་(བས་བྱབ་ཆེས་
)བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་བྱུག་ཁོན་ཟག་བཅས་སུ་
ཐལ་(བས་སྡེ་བྱི་བྱབ་རྩུང་)བའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ། ། (ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་ནི་ཟག་པའི་དམིགས་པ་མིན་ནོ་
འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྦྱེ་ཡང་དེ་དག་ཞི་བས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་
ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་གོང་མ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་
སོ།།)

ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེར་མ་ཟད་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་
གསུམ་པོ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་

ཀྱུས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་འདིར་ཡང་སྦྱར་ཏེ། ཟག་པའི་གནས་མི་ཐོད་པ་
དང་། ཟག་པ་ནམས་དེ་དག་ལ་མི་མ་སྟན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཟག་པ་ལ་མི་མ་སྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིར་གསུམ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་པ་དག་འདུས་མ་བྱས་སྦྱང་
འདས་གཅིག་ཕྱར་སྦྱ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་
པོ་སྦྱ་བ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །ཅི་སྟེ་ལམ་མ་གཏོགས་
པའི་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་སྦྱ་བ་ཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་དུ་
ཤྱགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་
སྟོ་གོས་དང་གང་སྟེལ་ནི་ལམ་གྱི་སྦྱ་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
གཉིས་ཀ་ལ་འང་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་དུ་དྲོགས་པར་
འགྱུར་བས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་བདེན་
པའི་སྦྱ་སྟོས་ཏེ། འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་ནི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བྱུ་བ་ཟེན་བཞིན་
དུ་ཚོམ་པ་ནི་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་དོན་གྱི་གོ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་
གྲགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ནི་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཆོར་བ་ལ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་
དགག་སྦྱབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་སྦྱང་པོ་གསུམ་པའི་དྲོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དཔེས་
སྟོན་པ་དག་དག་བཅོམ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ནམས་ཟག་པའི་ཏེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
པས་ཟག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་(པའི་སྦྱང་པོ་གསུམ།)པར་འདོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་དང་
ཐེ་ཆོམ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་
ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་མིག་སོགས་དང་བྱི་སྟོན་གྱི་

གཞུགས་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པ་གསུམ་
པོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས།།

ནམ་མཁའ་དང་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བརྟགས་མེན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སོ།
ཁྱི་སྟེ་ན། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་ནི་ལམ་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མེན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྗོད་ཅེ་
ན། དེ་ནི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་སྤངས་པ་ལ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ངོ་བོ་
གསར་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉག་པའི་རྩལ་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་པ་
གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་
མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་འདོད་
ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་སྟེ་པ་དག་གིས་མི་འདོད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་བདེན་བཞིའི་
མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བཙུ་བྱལ་ལ་འདོད་པས་ན། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །

(གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།) འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་

གང་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ།

ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་(མཚན་གཞི)ནི་(འདུས་མ་བྱས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་
ཇས་བྱབ་དང་།)མཚན་ཉིད་(ནི་གང་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཡོད་པས་)མི་སྒྲིབ་པ་ཅན་(རྟོན་གྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པས་)ཏེ།
བསྒྲིབ་བྱ་དང་སྒྲིབ་བྱེད་གཉིས་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲིབ་པ་དང་བལ་བ་གཟུགས་
ཅན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་འོ། །འོ་ན་ནི་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཐོགས་མེད་དང་།
འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
འགྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མ་བྱས་གཞན་དག་གི་འགོ་བ་དང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་། སེམས་སོ་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། (ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་གིས་དགག་
བྱའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་ལའང་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ།) སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་(ལྟན་པའི་ཇས།)ཟག་
བཅས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་འདུས་བྱས་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ན་
ནམ་མཁའ་ལའང་མི་སྒྲིབ་པ་མ་ཚང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷུང་ལ་སོགས་པ་ལྷུང་དུ་ལྷུང་བ་ལ་གོགས་
སྤྱ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མི་གནས་ན་ནམ་མཁའ་ལྷུང་གི་རྟོན་དུ་མ་བྱབ་པར་ཐལ་བ་འདི་བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྤྱ་བས་སྤང་དགོས་སོ། །མདོ་སྤྱེ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་དང་བལ་བས་གཟུགས་
ཀྱི་གོ་འབྱེད་པ་ཅན་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ངོ་ཞེས་འདོད་ངོ། །དེ་ལྟ་མོད་
གྱི་བྱེ་བྱག་སྤྱ་བ་ནི་མདོ་ལས། གྱི་གོ་ཏུ་ཏ་མ་ས་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བམ་ཟེ་ས་ནི་ཆུ་ལ་རྟོན་འོ།
།གྱི་གོ་ཏུ་ཏ་མ་ཆུ་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས། བམ་ཟེ་ཆུ་ནི་ཆུང་ལ་རྟོན་འོ། །གྱི་གོ་ཏུ་ཏ་མ་ཆུང་ཅི་ལ་རྟོན་
ལགས། བམ་ཟེ་ཆུང་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོན་འོ། །གྱི་གོ་ཏུ་ཏ་མ་ནམ་མཁའ་ཅི་ལ་རྟོན་ལགས།
།བམ་ཟེ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ་བམ་ཟེ་ནམ་མཁའ་ནི་རྟོན་མེད་པ་སྤང་བ་མེད་པ་དམིགས་པ་མེད་
པའོ་ཞེས་ས་ཆུ་དང་། ཆུ་ཆུང་དང་། ཆུང་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཇས་སྤྱ་ཡོད་

དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

(སྤེལ་ཐོག་ནི་གོ་འབྱེད་པའོ།) གཤམ་ཏེ་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པའི་གོ་ས་
ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་འང་གཟུགས་ཅན་དང་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མེད་ན་ནམ་
མཁའ་རེས་འགའ་པ་དང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་ས་ན་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་མེད་ན་དེ་ན་
ཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཀྱང་
གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་སེམས་ཡོད་
ཀྱང་སེམས་གཟུགས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་.....

སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་(པའི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་རྗེས་སོ། མཚན་ཉིད་
ནི།)གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་(དགག་བྱ།)ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བ་(ས་ཐོབ་པར་བྱ་བའམ་ཡང་ན་གཉེན་པོའི་སྟོབས་
གྱིས་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པའོ། །སྤྱོད་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།)རྟག་ཅིང་དགེ་བའི་
རྗེས་(མཚན་ཉིད་དེས་ནི་རྣམ་ཐོལ་འདུས་བྱས་དང་། རང་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་བཞི་བསལ་རྟེ། དང་པོ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་
ལ་ཕྱི་མ་བཞི་བྲལ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མེན་པས་སོ།)རྟེ། ཅུ་བར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆིག་དེ་
མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དག་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྩ་
ཞེས་ལྷན་པའི་སྤྱོད་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་

འགོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ (དེས་ན་བྱབ་རྒྱུ་རོ།) ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ (ཞི་རགས་
ཅན།) ཁོ་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་(ཅིས་)
ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ་(དགོས་)བ་ཡིན་ཏེ། (འདས་པ་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་
པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེས་ན་མཆན་ཉིད་མ་བྱས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་
ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མཆན་
གཞི་བསྟན་ལ། གང་བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འགོག་པ་གཞན་བཞི་
བཅད་པའི་སྟོན་མཆན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་བརྟགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ་
ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཕལ་ཆེ་བའམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་(དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ཅི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར།)འགོག་པ་དེ་
གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན།

.....སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན།།

(འགྲེལ་བ་ལས་ལྟན་པའི་རྣམ་རྟུན་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་རྟུན་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ལྟན་
པའི་རྣམ་ནི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ་དེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་དེས་ན་ལྟན་རྣམས་) སྤང་
བྱ་(རིས་ལྡན་)སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་(ལྟན་པའི་རྣམ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་བྲལ་བའི།)འགོག་པ་འང་
སོ་སོར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འགོག་
པ་གཅིག་དུ་འདོད་ན་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་

བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པའང་མངོན་དུ་
བྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལམ་གྱི་མ་ཙམས་བསྒྲོམས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་
བར་མི་རྟུས་(པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་གྱི་སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་གཞག་ཏུ་མེད་
པར་ཐལ་ཏེ་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེས་ན་(མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་)
འགོག་པ་ནི་ཐ་དད་(པ་གྱུ་དགུ་ལ་སོགས།)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

(གཉིས་པ་ལྷང་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་ནི།) འོ་ན་ལྷང་བར་མའི་ཆོས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས།
(རང་གི་སྤར་གྱི་ཁྱོ།) ཆོ་དང་ལྷན་པ་ས་གས་དགེ་སྤྲོང་མ་ཆོས་སྦྱིན་ལ་འཕགས་མ་འགོག་པ་
འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ངེས་པ་ན། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ས་ག་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་
གསུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་(ཅིང་མང་སོ་ཉིད་)ཡིན་ན་ནི་འགོག་པ་དེ་དག་འདྲ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་འདི་ནི་(སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
ནི་རྟག་པས།)འགོག་པ་ལ་འདྲ་(བར་བྱེད་)བའི་རྒྱ་(གཞན་ཡོད་པ་)འགོག་པ་དང་། འགོག་པའང་
(རང་ཉིད་)འགའ་ཞིག་གི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན། (ཏི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་འདྲ་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་དེས་ན།) འགོག་པ་པན་ཚུན་འདྲ་བ་ཅམ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འཆད་མོད་ཀྱི། འགོག་པའི་རྣམས་དག་དུས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་ཐ་
དད་པར་འབྱུང་བར་འདོད་ན་མི་རྟག་པ་དང་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དང་
དུས་དང་རྣམས་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་སྤང་དགོས་སོ། །མདོ་སྤེ་པ་ནི་འགོག་པ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་
ཟག་བཅས་དང་བུལ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ནམས་པར་
བཞག་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནམས་ནི་མདོ་ལས་འགོག་པའི་བདེན་
པ་ནི་བདེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འགོག་པ་གཉིས་པ་(འི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཇམ་སུ་གྲུབ་པའི་བྱད་
པར་ཏེ་མདོ་ལས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་དན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་ཅམ་ཡིན་
ན་རེས་འགའ་དེའི་རྒྱན་ཏེ་བའང་སྲིད་པས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་གཏན་དུ་དན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་འགོག་བྱེད་
ཇམ་སུ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་དེའི་མཚན་ཏིད།)ནི་

སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པ། །འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས།།

ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་(རྒྱན་མ་ཆང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས།)ཆོས་མ་འོངས་པ་
རྣམས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པ་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་སྟེ། རྒྱན་མ་ཆང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཏན་དུ་བྲལ་(དེ་ཡང་དཔེར་ན་
དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གང་རུང་ལ་རྟེན་པ་གཅིག་མདོན་དུ་གྱུར་ན་ལྷག་མ་ལྡང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
གི་ལམ་ཡང་བརྟགས་མིན་འཛོལ་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པའི་ཆེ་དེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་ལྡེ་མ་བརྒྱུག་པས་སོ། །དེ་ལྟ་བུར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་
མེད་པར་རྒྱན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་ངས་པར་འགོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་
པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།)བའོ། ། (སྤོན་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མེད་
དགག་གམ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་རྒྱན་མ་ཆང་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་མ་ཡིན་དགག་དུ་བྱས་ཀྱང་
རུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ།)

དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྟོམས་འབྲུག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་།
བརྟགས་མིན་ཏེ་འགོག་པ་ལྡེ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མི་རྟག་པའི་
འགོག་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་གནས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་(སྐྱེས་ཟིན་པས།)སྐྱེ་བ་ལ་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
སེལ་འོ། །གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པས་ནི་སྟོམས་འབྲུག་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་།
འདུས་བྱས་དང་། རྣམ་མཁའ་སེལ་ཏེ། དང་སོ་གསུམ་(གྱི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་།)རེ་ཞིག་

སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཉམ་མཁའ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པར་སྤར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་
ནི་མིག་(ཤེས་)དང་ཡིད་གཟུགས་སྟོན་པོ་ལ་གཡེངས་པའི་ཆེ་(སྟོན་པོ་དེ་ལས་)ཡུལ་གཞན་(སེར་པོ་
སོགས་དང་སྤྱོད་སོགས།)ལ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་(དེ་ཡང་ད་ལྟ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཆེན་གྱི་
རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་གོ་མི་འབྱེད་པས་སྟོན་པོ་འཛིན་པ་ལས་གཞན་པའི་དེ་མ་ཆང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ན་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དམིགས་
ཆེན་མ་ཆང་བ་སྟེ་སྤར་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་ནི་འདས་པར་གྱུར་ལ། དབང་ཤེས་ལྟ་ནི་ད་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་མ་སྤྱོད་མེད་པས་སོ།)བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་འགྲེལ་པར་སྤྱོད་བཞི་གསུངས་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་འཛོལ་པར་
བྱ་བའི་དགག་བྱའི་གཞི་ནི་(འགོག་པ་གཉིས་དང་འགྲེལ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་སྤྱོད་གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ཐེ་བ་ནི་འོ་ན་གང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བརྟགས་མིན་གྱི་འང་ཡིན་
ནམ། གང་བརྟགས་མིན་འཛོལ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་འང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་སྤྱོད་བཞི་ལས་
སྤྱོད་པོ་ནི།)ཐག་བཅས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ལྟ་
བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཐག་བཅས་ཡིན་པས་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཡིན་པ་བརྟགས་འགོག་
ནི་འཛོལ་པར་བྱུང་ལ། བརྟགས་མིན་ནི་འཛོལ་པར་མི་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
(དང་བརྟགས་མིན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་) རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཁོ་
ན་འཛོལ་བའི་དགག་བྱ་ནི་ཐག་མེད་ཡེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཐག་མེད་ཡིན་པས་(ཉིས་པ་མེད་
ཅིང་སྤང་བྱ་མིན་པས།)གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེན་མ་ཆང་བས་
གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་(དང་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཐག་བཅས་ཡེ་
མི་སྐྱེ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་(འདུས་མ་བྱས།)ཐག་མེད་(འདུས་བྱས།)སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལྟ་
བྱའོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། (འདུས་མ་བྱས་ལ་འགོག་པ་གཉིས་མི་སྤྱིད་དེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།) ཐག་མེད་དང་ཐག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་གཏན་ནས་ཀྱང་

སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི། མི་སྐྱེ་བ་དང་འདུས་བྱས་གཞི་མ་ཐུན་པ་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མ་འོངས་པ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་ཁས་སྦངས་པས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཁས་སྦངས་པའི་བྱིར་རོ། །འགོག་པ་གཉིས་པོ་རང་ཉིད་རང་གི་དགག་བྱར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དགག་བྱ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་ཀྱུན་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། ། (འདིར་གཉིས་ཀ་འཛོལ་བ་ཡང་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མིན་གྱི་འདི་ལྟར།)

འདིར་སྐྱོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་སྟོན་ལ་ཐོབ་ལ་ཅིག་ཤོས་བྲིས་ཐོབ་པ་(དད་མོས་ཀྱིས་སྐྱོམ་སྤངས་ན་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ལ། ཉམས་པ་སྤིང་བས་བརྟགས་མིན་གྱི་ནི་དབང་པོ་འཛོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ནའོ་ཡང་།)དགྲ་བཙུགས་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་གཡེངས་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། ། (དབང་ཤེས་ལྔ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་དགྲ་བཙུགས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲར་བརྟགས་པ་འཛོལ་བོ།) སོ་སོར་བརྟགས་མིན་སྤར་ཐོབ་ལ་ཅིག་ཤོས་བྲིས་འཛོལ་བ་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་(འི་བྱང་པོ་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་ལ། དེའི་བརྟགས་འགོག་ནི་སྐྱོམ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་འཛོལ་བ།) ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ལྟན་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་(མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་སྤང་དང་།)མཐོང་བས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པ་(འམ་དེ་དག་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་དད་མོས་གྲུང་འདོད་པར་ཆེ་གྱུར་པའམ་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་གཅིག་ཅར་འཛོལ།) ལྟ་བུའོ། ། (འདི་དུས་དང་མི་སྐྱོར་བར་གྲོལ་བ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས་འཛོལ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།) གཉིས་ཀ་མི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲ་བཞི་ཡང་བཤད་དོ། ། (དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་བཞི་བཅི་བའི་

གཞི་ནི་འགལ་འབྲེལ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ལ། སྤང་གསུམ་སེལ་བས་སྤྱ་ཐ་མ་གཉིས་མེད་ཅིང་།
བརྒྱད་འགལ་སྡོ་སེར་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་བོ་འགལ་བས་སྤྱ་གསུམ་པ་མེད་ལ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱས་མི་ཉྱལ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱ་དང་
མོ་གཉིས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱ་གསུམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱ་བཞི་ཅེས་པའི་དགོས་པ་ནི་
ཤེས་བྱ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའོ། །སྤྱ་དོན་ནི་སྤྱ་ཞེས་པ་མཐའ་སྟེ། བྱི་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་ལན་མཐའ་བཞི་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱི་
ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་དོན་ཏོ།།)

འདུས་བྱས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ནི་གསུམ་པ་འདུས་བྱས་རྒྱས་བཤད་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས་དེ་དག་གི་སྤྱི་འདོན་ནི་
གནས་བརྒྱད་ཀྱི་(གངས་ངེས་པ་དང་།)ནམ་གཞག་དང་། འབྲེལ་དང་། (གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་།) གནས་
གང་ནས་བཞོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ལས། དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གང་
སྟེལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས་ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་
བྱིར་གནས་དང་པོ་གཉིས་སོ། །ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་
གསུམ་སྟེ། གང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་
ལྷ་དང་། གང་དུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཇི་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་སྟེ་གནས་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་
དང་། གང་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལས་བསྟན་པ་དང་ལྷ་
རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ། །ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་བྱི་
མ་གསུམ་སྟེ། གང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་གང་ཟག་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་

དང་། ཇི་ལྟར་ནམ་པར་བྱང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མངོན་དང་། གང་གིས་ནམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཡི་ཤེས་བསྟན་པའི་མངོན་དང་། ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྟོམས་འབྲུག་བསྟན་པའི་མངོན་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་ནམ་པར་བཞག་པའང་ཡིན་ནོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་དམིགས་པ་དང་། སྟོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྟེན་པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ནམས་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་པ་གནས་བྱུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡི་ཤེས་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་སྟེ་མ་གཉིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་གནས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་ནམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་བཛོད་བྱ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ནམས་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་དང་པོ་བཤད་དོ། །དེར་མིང་ཅམ་སྟོས་པའི་དབང་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གཉིས་པ་བཤད་དོ། །དེ་དག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཅམ་སྟོས་པ་བཤད་པའི་བྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་བསྟན་པ་དེའི་རྒྱ་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་བཀག་ནས་དངོས་སུ་ལས་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བཞི་པ་བཤད་དོ། །ལས་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་རྒྱ་ཤ་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་གནས་ལྔ་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བསྟན་ཏོ། །ཤ་རྒྱས་དེ་དག་སྟོང་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བྱུག་པ་བཤད་དོ། །དེར་སྟོས་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་གནས་བདུན་པ་དེའི་རྗེས་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱེན་མོང་དང་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེན་མོང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་གནས་བརྒྱད་པ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་གནས་གང་ནས་བཛོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་ལས་ཤེས་པར་

འགྱུར་རོ།

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

གཞུང་གི་དོན་ལ་གནས་བརྒྱུད་ལས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
འདུས་བྱས་མདོར་བསྟུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། སྤང་པོ་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྟ།

སྤར་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་ཞེས་གང་སྟེས་པའི་
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྟོས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། (འདུས་
བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ་དེ་ལ་ལྷ་ལས་གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་ནི། སྟོང་འདུག་ལས། རྟེན་གཅིག་གིས་ནི་ཀྱན་
བརྟན་པ། །གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། སྟེས་རབས་ལས། རྟེན་གཅིག་གིས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་པ། །གང་
ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བས། རྟེན་གཅིག་གིས་སྟེ་བ་མེད་པས་རྟེན་ཀྱང་མ་འདུས་ཤིང་ཕྱད་ནས་
བྱས་པས་ན་འདུས་བྱས་དང་། ཆོས་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པར་དོན་བརྒྱལ་འདུག་པར་བཤད་པ་ལས་ལྷང་སེལ་བྱ་ལས་
མཚན་ཉིད་འདྲིན་ལ་ཆོས་ཤེས་བརྗོད་ཅེས་པས། འདིར་ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདྲིན་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་
གོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་
པའོ། །གང་དག་བྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྤང་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྷ་
བསལ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས། ལྷ་མ་དག་
གིས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟུས་སོ། །རྗེ་སྟོན་བྱེ་བའི་གྲངས་ནི་ལྟོ། །རྗེ་སྟོན་བྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་ནི་བདག་དང་
བདག་གིར་འདྲིན་པའི་གཞི་བསྟན་པའི་བྱིར་ལྷར་གྲངས་ངེས་ཏེ། བྱིས་པ་པལ་ཆེར་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་དང་གཟུགས་

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

སོགས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བྱི་ནང་གི་གཟུགས་ནི་བྱེད་པ་དང་ལས་སུ་བྱ་བར་བདག་དང་འབྲེལ་ལོ་
སྟམ་པ་དང་། ཚོར་བ་ནི་བདག་གིས་ཐོང་བར་བྱའོ་སྟམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་
ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་སྟམ་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་ནི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་སྟམ་ཏུ་བདག་གིར་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས་སུང་པོ་
ནི་ལྷ་ཁོན་སྟེ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་མང་བའམ་ཉུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་
པ་དག་ནི་ཕ་ལ་ཆེར་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་བདག་
གིར་འཛིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྷ་བསྟན་པའི་བྱིར་སུང་པོ་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་དགོས་པ་ལ་སྟོས་ནས་གངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འདུས་བྱས་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་འདུས་བྱས་གཟུགས་
དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་སུང་པོ་གསུམ་ཏུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུང་ངོ། རྟེན་ལྗེ་བྱེད་དོན་
ནི་ཅི་སུང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་ཐ་དད་པའམ། མིང་གི་རྣམ་གངས་པའམ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའམ། གཅིག་
པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཞེ་ན།) གང་དག་གཟུགས་ཀྱི་སུང་པོ་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་བབྱུང་བ་
ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སུང་པོ་སྟེ་སུང་པོ་ལྷ་པོ་
དེ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདུས་བྱས་ནི་རྒྱུན་རྣམས་སྤང་ཅིང་འདུས་ནས་བྱས་པ་སྟེ་
རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

འོ་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེ་ན། སྟེ་
བར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་ཞིང་རང་གི་མཆན་ཉིད་འདྲ་བའི་བྱིར་
འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་དང་རིགས་མཐུན་པས་མི་འཛོལ་བ་བཞོན་
ཀྱི་ལྷས་ལ་གནས་པ་ལའང་འོ་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་འདུས་མ་བྱས་
ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འདུས་བྱས་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་སུང་པོ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲོལ་གྱི་

ཕུང་པོ་དང་ཕྱི་འཁྱིལ་མཆིད་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་ཕུང་པོ་འདི་དག་རྣམས་གཅིག་པའམ། ཐ་དད་པའམ། གཅིག་པ་བཀག་པའམ།
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་རྣམས་ཐ་དད་པར་འདོད་དེ། འདི་
ལྟར་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་རགས་པ་དང་རྩལ་སྤྲོ་བ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་
གཉིས་ཀའང་རྣམས་སུ་འདོད་དོ། །ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་
དང་གཞུགས་དང་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཅིང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཐ་དད་པར་འདོད་དོ། །མི་
ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་
འདོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཕུང་པོ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྡོ་བོ་ཐམས་ཅད་
རྣམས་སུ་ཡོད་པས་ལྟས་བྱིན་གྱི་ལྟས་ཞེས་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་འང་ཡིན་ལ་གཞུགས་ཀྱང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་གཞི་མཐུན་པའི་བསྟུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་
ལའང་སྦྱར་རོ། །

མདོ་སྤེལ་བ་ནི་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་
དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་ཀྱི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་ཀྱི་རྣམས་སུ་མེད་དོ། །རྩལ་དང་སྤྲོ་བ་ཅིག་མ་རྣམས་སུ་ཡོད་
ཀྱི་རགས་པ་དང་རྒྱན་རྣམས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
གཞུགས་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ་ཕུང་པོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་
གཞི་ཐ་དད་པའི་བསྟུ་བ་སྟེ་ལྟས་བྱིན་གྱི་རིལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་པ་
གཞན་ལའང་སྦྱར་རོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་པ་རྣམས་ནི་གཞུགས་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་རྣམས་ཐ་
དད་པར་མེད་ལ། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་གཞན་ཏུ་མེད་ཅིང་། རྒྱན་ཡང་
རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འང་བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཏུ་འདོད་དོ། །

མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རྒྱུ་ཀ་དག་ལས་ཆོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
མདོའི་དོན་དང་མདོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་མདོ་རྣམ་པར་འཆད་པ་ཡིན་པས་འདིར་
མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དུས་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དག་བཅོད་དོ་ཞེས་
འབྲུང་བས་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །དེས་པར་འབྲུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས་།།

དེ་ལ་གང་དག་འདུས་བྱས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འང་གསུངས་
ཏེ། དེ་ལ་དེ་དག་སོང་བ་ནི་འདས་པའོ། །འགྲོ་བ་ནི་ད་ལྟར་བའོ། །འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་
ནི་མ་འོངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
སྟེ། གཏམ་ནི་(ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུའམ།)དག་གོ། །དེའི་གཞི་སྟེ་བཅོད་པར་བྱ་བའི་མིང་
ངོ་། །དེ་ལྟར་མིང་དེ་ཁོ་ན་གཏམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་(གཏམ་གྱི་)གཞི་
(དག་དེའི་)གཞི་(འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད།)དང་བཅས་པ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
གཏམ་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། དག་ནི་མིང་ལ་འདུག་ལ་(མིང་།)དེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བཅོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །(དེ་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་བཅོད་བྱ་ནི་མིང་ཡིན་དོན་ནི་ཞེན་པའི་བཅོད་བྱ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་གཏམ་གྱི་གཞིའོ།) འདུས་མ་བྱས་མིང་གི་བཅོད་བྱ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། བཅོད་པ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་གཏམ་གྱི་གཞིར་མ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
ལས་གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལེགས་
པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་དེས་པར་འབྲུང་བ་དང་བཅས་
པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེས་པར་འབྲུང་བ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེས་པར་འབྲུང་བའི་

ཕྱ་ངན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་འདས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་སོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བྱ་མ་ཡིན་པས་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ལྷང་བར་མ་ལས་
ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་
ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཞེས་པ་དང་། བདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དོན་ཤེས་པ་ནི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག་ །ཅིས་འབྱུང་བས་དེ་ཡང་ལྷག་མེད་
དུ་འཇུག་པ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་གཞི་
དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདིར་གཞི་ནི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་
ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཁྱད་པར་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི།

གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །སྤང་སྔོང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཀྱང་།།

སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྤིང་པའང་དེ་དག་ཡིན།།

འདུས་བྱས་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་སྔོང་
ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་སྤང་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་སྔོང་
རྩ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་ནོ། །(ཡང་ན་ཉེར་ལེན་ལ་རག་ལུས་པས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་སྔོང་རྩ་ལ་སྤྱི་
ལུས་པའི་མེ་ལ་རྩ་ལ་སྤྱི་མེ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།) །ཡང་ན་དེ་དག་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་སྔོང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་སུའི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །(དེས་ན་སྤང་
སྔོང་ཡིན་ལ་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པ་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་སྤྱ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས།) །ཡང་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་(འཐབ་སྔོ་
ལྟར་བར་གཞན་ལ་གཞོད་པས་འཐབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན།) འཐབ་པ་དང་

བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་(སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིང་འཕགས་པ་
རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས།)སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། (ཟག་བཅས་རྒྱུར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་
འབྱུང་བས།) ཀྱན་འབྱུང་དང་། (འཛིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཛིག་པས་སམ་གཉེན་པོས་ཀྱང་འཛིག་པས་ན།) འཛིག་ཉེན་
དང་། ལྟ་བའི་གནས་དང་། (མདོ་ལས་སྤྱིད་པ་གང་ཞེ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཟག་བཅས་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྱུང་བས་ན།) སྤྱིད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་དེ་དག་(གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དོན་དང་མཐུན་པ།)ཡིན་
ནོ། །རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་ལ་གཞོན་པས་འཐབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་སྤྱག་
བསྐྱེད་བ་དང་། རྒྱུར་གྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི)ཕྱང་པོ་རྣམས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་ལ་འབྲས་བྱར་
རྒྱུར་པའི་(ཟག་བཅས་ཀྱི)ཕྱང་པོ་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པས་རྒྱུར་གྱུར་པ་འདི་ལས་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། འཛིག་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། མདོ་
ལས་དགེ་སྤྱོད་དག་གང་ཁ་ཅིག་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ན་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་ལྟོ་ཞེས་འབྱུང་བས་(ཟག་བཅས་འདི་ལ།)འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་
རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་(འི་སྒྲོ་ནས་གནས་པས་ན། དག་བཅོམ་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འང་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དམིགས་
ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བས་སོ།)དང་། ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་གནས་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བཟོད་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་
ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་ལྟ་བ་ཁོ་ནའི་གནས་སུ་བཟོད་པ་ནི་གང་ཞིག་ཟག་
བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་རྣམ་གྲངས་མེད་པར་བརྟན་པར་འཛིན་
པ་དེ་ལ་གནས་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་སྒོ་དང་རྒྱལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་འང་མ་ཡིན་

ཏེ། གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་ནི་དུས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་མེད་པར་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་ལ་ནི་གཞན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་བརྟན་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས། དུས་ཀྱུན་པ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། རྣམ་གྲངས་མེད་དང་མི་
གཡོ་བ། །ལྟ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དང་། །མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་མིན། །ཞེས་བཤད་
དོ། ། (དེ་ལྟར་ལམ་བདེན་ཡང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བདེན་
གྱིས་དེ་མ་ཟག་རྒྱེན་བྱས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་འཇིག་
རྟེན་དང་། འོག་ལྟས་དམིགས་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་སྤིང་བའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། མི་
རྟག་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་ཅིང་སྤྱག་བསྐལ་དང་པོ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པས་འཇིག་པ་
ཡོད་ཀྱང་གཉེན་པོས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་ལྟས་དམིགས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་
འབྱུང་བ་མེད་པས་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་དང་མི་ལྡན་ཞིང་སྤྱི་འབྱུག་བའང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཉེ་ཁོ་ན་ལ་ས་སྟངས་ཉལ་ཞེས་བརྗོད་
པ་བཞིན་གོ།)

ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་དག་གི་རང་
བཞིན་དང་། དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདིར་བསྟུ་བ་དང་། ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་
བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དགོས་པ་
དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པ་ལྟེ། །དང་པོ་ལའང་ལྷ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་

ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཏུ་བསྟན་
བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་མདོར་བསྟན་བ་ནི།

གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ལྔ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད།།

སྤར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཞེས་སྟེན་པ་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་
མཆོན་གཞི་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྔ་དང་རྣམ་
བར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཏུ་བཙུགས་པ་ནི་
རིག་བྱེད་པའི་ལོགས་སུ་བྱེད་པའི་བྱུང་རྩེ། །དེ་དག་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་
ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་དོན་གཟུགས་ཅན་(ནང་།)མཉམ་པ་ལས་(སྤར་དང་བྱི་མ།)རྣམ་
བར་འགྱུར་བ་མེ་འདྲ་བ་སྐྱེ་བའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་བའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐོགས་པ་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་བཤད་དེ། ཡུལ་དབྱེད་པ་དང་། རིག་པས་
གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་འདི་ནའོ། །པ་བེ་ནི་པ་བེ་ནའོ་ཞེས་སྟོགས་ཀྱི་ཆ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་
ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། ། (སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཅི་
ཞེན། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ། རིག་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་
དབྱེད་པས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པས་རིག་
ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་གཞོན་པ་བྱར་རུང་ཉིད་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གང་
ཡུལ་ལ་གཟུགས་འདི་དང་འདིའོ། །གཟུགས་འདི་ལྟ་བུ་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མཉམ་པར་བཞག་པའོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་ཡིད་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་བཟླ་བར་འདྲིན་པའོ་ཞེས་ཡུལ་ཆ་དང་བཅས་པར་སྟོབ་སྟོབ་པ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་
རིགས་པར་ལྟོ།) འོན་ཏེ་སྤར་བ་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆ་མེད་ཅིང་གཞོན་པར་བྱར་

མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་དག་(རྣམ་གྱི་རྒྱལ་མཁུ།)གཅིག་སུ་བ་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་མང་དུ་ཆོག་ས་
ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཅིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འང་(དེ་སྤོང་
བྱེད་གྱི།)ལྷ་རིག་བྱེད་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་(ཤིང་ལྷོན་པ་གཡོས་ན། དེའི་གྲིབ་མ་གཡོ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་
ན་ཤིང་ལོག་ན་དེའི་གྲིབ་མ་ལྷོག་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་རིག་བྱེད་ལྷོག་ན་བརྟེན་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡང་ལྷོག་པར་ཐལ་བས་དཔེ་དོན་
མི་མཚུངས་ཞེས་སོ།)རམ། དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་རུང་རོ་ཞེས་
ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་གཟུགས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ་ནི།

དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། མིག་ལ་སོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས།།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་པོ་གང་དག་སྒོས་བ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྟེན་གཟུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་སྟེ། མདོ་ལས་དགེ་སྤོང་
མིག་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བའོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་(དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་ལས་ཀྱང་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་)གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་
དག་སྒོས་བ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་ཏེ། རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་བའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་ལྷགས་སྤྲུལ་མ་ནི་མདོ་སྤྱོད་དང་མཐུན་ལ། ཕྱི་མ་
ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་ནོ་ཞེས་འཆད་ལ། གང་སྤེལ་ནི་ལྷགས་སྤྲུལ་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་
ལ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཕྱི་མ་ནི་གསུང་རབ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
(འོན་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡིད་ཤེས་
དང་སྒོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཡིད་ཤེས་ལས་ཐ་དང་དུ་བྱུང་བས་
ཕྱི་མ་ཉིད་འཐད་དོ།) དེ་དག་ལ་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་
སྤྱད་བྱེད། མིང་གི་དོན་ནི་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དང་ཉན་པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དང་
ཚྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་རིག་པར་བྱེད་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དོན་ལྡན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དོན་ལྡན་བཤད་པ་(ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས།)ནི།

གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ།

མིག་གི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་འཁྱར་བའི་གཟུགས་ནི་བསྟན་ན་ཁ་དོག་དབྱིབས་རྣམ་པ་
གཉིས་དང་། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ།
དེ་ལ་ཁ་དོག་ལ་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དང་མེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་བཞི་
དང་། དེ་དག་ནི་བྱེ་བྲག་སྟོན་དང་། དུ་བ་དང་། རུལ་དང་། རྩྭ་ན་དང་། གྲིབ་མ་དང་།
ཉི་མ་དང་། སྤང་བ་དང་། སྤུང་བ་སྟེ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས་དང་།
རིང་པོ་དང་། སྤང་བ་དང་། སྤུང་བ་དང་། སྤུང་བ་དང་། མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་།
ཕྱལ་ལེ་བ་དང་། ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དབྱིབས་བརྒྱད་དོ། ཁོ་ལ་རུལ་ནི་རུལ་ཚུབ་པོ།

ལྷག་ན་ནི་ལྷོ་ཁུར་མའོ། གྲིབ་མ་ནི་གང་ན་གཟུགས་ནམས་སྣང་བ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་
པ་ལས་ཀྱང་གང་གིས་ཡུལ་ཉི་མ་དང་བར་དུ་ཆོད་པ་ན་གཟུགས་ནམས་གསལ་བར་བྱེད་
པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། ལྷན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའོ། ཉི་མ་ནི་ཉི་མའི་འོད་དོ། ལྷང་བ་
ནི་ནོར་ཁུ་(སྐྱབ་དང་སྐྱར་མ་དང་མེ་དང་)ལ་སོགས་པའི་འོད་དོ། ལྷམ་པ་ནི་བྱ་བཞིའོ། ལྷམ་པོ་
ནི་རིལ་རིལ་པོའོ། དབྱིབས་མཉམ་པའམ་ངོས་ཡངས་པ་ནི་ཕྱལ་ལེ་བ་དང་། མི་མཉམ་
པའམ། ངོས་དོག་པ་ནི་ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའོ། གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྱོད་པའོ། འོ་ན་
ལྷང་ལྷང་ནག་པོ་དང་དུར་ཁ་དང་སྐྱར་ཁ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
མེར་པོ་དང་འདུས་པའི་སྡོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ནི་ལྷང་ལྷང་། དམར་པོ་དང་འདུས་པའི་
སྡོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ནག་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་འདུས་པའི་མེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དུར་ཁ་
དང་། དཀར་པོ་དང་འདུས་པའི་མེར་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སྐྱར་ཁ་དང་། དཀར་པོ་དང་འདུས་
པའི་སྡོན་པོ་ལ་སྡོ་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (ཐག་རིང་པོ་ནས་བེ་རྒྱུ་འཛིན་ཅིག་པ་ལྟར་སྣང་
བའོ།) ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟེང་ན་སྡོན་པོར་སྣང་བའི་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་དང་ཉི་ཤུ་ཙུ་
གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས་རྩལ་ཕྱ་མོ་དང་རགས་པ་
སྟེ་དབྱིབས་གཉིས་དང་། མངོན་པར་སྐྱབས་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ། ཁ་དོག་
གི་གཟུགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་བསྐྱན་ནས་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་བཤད་དོ། གཤམ་ཏེ་སྤྲིན་དང་དུ་བ་ལ་
སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འཆད་ན་འདི་ཉུངས་པར་སྤྲས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་དང་མེ་དང་
ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་དག་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་
དོག་དང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སུ་(སྡོ་མེར་དམར་དང་དཀར་བ་དང་། ལྷང་ལྷན་སྤྲིན་དང་དུ་བ་
དང་། རྩལ་དང་ལྷག་ན་ཉི་མ་དང་། གྲིབ་མ་རིང་ཐུང་ལྷམ་པ་དང་། ལྷམ་པོ་མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། ཕྱལ་ལེ་ཕྱལ་
ལེ་མ་ཡིན་པའོ། དང་པོ་བརྩུ་གཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། བཞི་ནི་ཙུ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ། བརྩུད་པོ་དེའི་བྱེ་བྲག་གོ་ དབྱིབས་ཀྱི་
གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་བརྩུད་ཀྱི་)འདུས་པས་མི་འབྱེད་ན་ནི་འོ་ན་སྤྲིན་ལ་སོགས་པའང་བརྗོད་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དེ་དག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་

ལྷ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤྱིན་དང་དུ་བ་དང་རུལ་དང་ཁྱག་ན་ནམས་ནི་འཛིག་ཏེན་པས་རྣམས་སུ་མ་
གྲུབ་པ་དང་། གྲིབ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་ལས་འོགས་སུ་མ་གྲུབ་པོ་
སྟམ་པའི་འོག་ཏོག་བསྟོག་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདི་དག་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཤད་ཀྱི་
གཞན་དག་ལ་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །

བྱེ་བྲག་རྩ་སྤྱོད་བས་(གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་གང་།)ཁ་དོག་རྩ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་
སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲང་ལུན་ཏེ་བརྒྱད་
དང་། དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་རྩ་མེད་པ་(དབྱིབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི།)ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་(ལུས་ཀྱི་ལས།)རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་
བརྒྱད་དང་། གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་(ནི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་དབྱིབས་རྣམས་དང་།)སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་བཞི་
ཡིན་(གཞན་དག་སྤྱོད་པོ་ནི་སྒྲང་ལུན་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྒྲང་བས་དེ་དག་
ཀྱང་སྤྱོད་གསུམ་པར་འདོད་དོ། དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་ཆེ་བས་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་དོ། རྟེ་ཡང་བྱེ་བྲག་རྩ་སྤྱོད་བས་པ་ནི་
སྒྲང་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ནི་དབྱིབས་ལ་མི་སྟོས་ལ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འཛིན་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་མི་སྟོས་པར་འབྱུང་
གི་ལྷག་མ་འཛིན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོས་ནས་འབྱུང་ངོ་སྟམ་པ་ཡིན་ནོ།)ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་མདོ་སྤྱོད་པས་ཁ་
དོག་གི་རུལ་ཀྱི་བཀོད་པ་མི་འབྲུ་བ་ལས་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་(ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས།)འཛིག་
གི་དབྱིབས་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པའི་དབྱིབས་འབའ་ཞིག་པ་(ཁ་དོག་
གམ་རིག་བྱ་མ་གཟུང་བར་མིག་གིས་འཛིན་པ།)མེད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། གཟུགས་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྤྱོད་ནམས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

སྤྱོད་ནམས་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་ནི་ནམས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་(དབང་
པོ་མ་མི་དད་པར་འཇུག་པ།) ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་ཟིན་པའི་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་གཉིས་སོ། རྟེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སེམས་ཅན་དུ་

སྟོན་པ་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པ་དང་། (དེ་ལས་བརྒྱུ་པ།) སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་
རྫོང་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་རེ་རེ་ལའང་(རྣ་བར་སྟོན་པ་
དང་མི་སྟོན་པས།)ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ།
དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་བཟོན་པའི་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སུམ་ཅུ་ཙམ་གསུམ་
གྱི་ལྟའི་རྩ་ལས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འབྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་
པར་སྤྲོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཟོན་པ་དང་མ་བཟོན་པ་གཉིས་ཀའི་འབྲུང་བ་ཆེན་
པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་རྩེ་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བས་མི་འདོད་དེ།
འབྲས་བུའི་གཞུགས་གཅིག་འབྲུང་བ་བཞི་ཆེན་གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར་
རོ། །འོན་ཀྱང་རྩ་དང་ལག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྲུང་བ་ནི་དེ་དག་རྒྱུན་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཉིན་ནི་
མ་བཟོན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རོ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ནི་རྣམ་བཞི།

རོ་ནི་ལྟའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ལྟ་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་གོ། ཁངར་བ་དང་། སྒྱར་
བ་དང་། ལན་ཚུ་དང་། ཆ་བ་དང་། ལ་བ་དང་། བསྐྱ་བའོ། །དེ་ནི་སྤྱོད་དབང་པོའི་
ལྟ་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཞེས་པ་དང་། ང་བ་གཉིས་ལས་རེ་རེ་ལའང་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་
པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི་དེ་ཞེས་པ་དང་ང་བ་གཉིས་
ཤས་ཚུང་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་ནི་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་
དེ་ཞེས་པ་དང་ང་བ་དང་མཉམ་པ་གསུམ་འབྲུང་སྟེ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མཉམ་པ་ནི་གསུམ་པ་
ཡིན་པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་མཉམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་སྤྱོད་གཅིག་ཡིན་པས་དོན་
ནི་བྱུང་པར་མེད་དོ་ཞེས་བེར་རོ། །

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ།

ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རིག་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་(དབྱེ་ན་རྒྱུ་རིག་བྱ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་
འབྲས་བུའི་རིག་བྱ་འཇམ་རྩལ་མྱི་ཡང་གྲང་བ་བཞེས་སྒྲོམ་བདུན་ཏེ།)བཅུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དོ། །ཁང་
ཞེ་ན། རྒྱུ་རིག་བྱ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་རིག་བྱ་འཇམ་པ་
དང་རྩལ་པ་དང་མྱི་བ་དང་ཡང་བ་དང་། གྲང་བ་དང་བཞེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །
དེ་ལ་གྲང་བ་ནི་སྤྱིར་འབྱུང་བ་(བཞི་ལས་ཐུབ་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ།)རྒྱ་དང་རྒྱང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ལྷུར་
པའི་རིག་བྱ་དྲོ་བ་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །བཞེས་པ་ནི་ཕོ་བའི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་རྒྱང་ཤས་
ཆེ་བ་ལས་ལྷུར་པའི་རིག་བྱ་ཟས་འདོད་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲོམ་པ་ནི་མེ་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ལྷུར་
པའི་རིག་བྱ་སྒྲོམ་འདོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཟས་འདོད་པ་དང་སྒྲོམ་འདོད་པ་ཞེས་
སྒྲོས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁག་ན་དག་ནི་ཤེས་པར་
སྟེ། །

གལ་ཏེ་(དེ་ལྟ་ན་)ལུས་ནང་རིག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའང་རིག་བྱར་འཇུར་ཏེ།
ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་ནི་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཀྱི་(རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས།)ལུས་ནང་རིག་པར་སྒྲུང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་
རྒྱུ་རིག་བྱ་དང་འབྲས་བུའི་རིག་བྱ་ལ་(ལུས་ཀྱི་)དབང་པོས་རིག་(པར་བྱ།)པ་ལ་དེ་ལྟར་འདུ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་(གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཞི་ལས་ཡུལ་དབང་དེ་དག་ཁམས་དང་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།)
ཡུལ་ནམ་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་འདོད་པ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །ཁག་གས་ཁམས་ན་དེ་རོ་དང་
བཞེས་སྒྲོམ་ནམས་མེད་དེ། ཁམ་ཀྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(ལུས་
དང་ཉེན་ནམས་འོད་ལྟར་དང་པའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པ་ལས་གོས་ཀྱང་སྲང་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མྱི་བ་
ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན་ཡོད་དེ་གོས་རེ་རེ་ནས་མི་འཇལ་ཡང་བརྟེགས་པ་འཇལ་བས་སོ་གྲང་བ་རྩལ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་
ན།) གྲང་བའི་རིག་པ་ནི་ཡོད་དེ། གནོད་པར་བྱེད་པའི་རིག་བྱ་མེད་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པ་

ཡོད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱ་བ་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་དེ་ན་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཁོ་ན་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ན་གྲང་བ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་
ཡིན་ནོ། ། (ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཕན་བྱེད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བས་
ཕན་མི་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་དེས་ན་ཤིན་རྩ་སྐྱངས་པའི་རེག་བྱ་ལས་གཞན་པའི་རེག་བྱས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་དོ།)
དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་གཞུགས་མེད་ན་ནི་དེ་དག་མེད་དེ།
གཞུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས་པ།) ཡུལ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཞུགས་གྱིས་ནི་རེས་འགའ་
མང་པོས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ། ཟ་འོག་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་
གཞུགས་དུ་མས་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རེས་འགའ་ནི་གཅིག་
གིས་དུ་མ་སྐྱེད་པའང་ཡོད་དེ་དུང་གི་གཞུགས་གཅིག་གིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་པ་དང་དུ་མས་དུ་མའང་སྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡུལ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དབང་པོ་དང་ཕྱད་ནས་
འཛིན་པས་ཡུལ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། གང་གཅིག་དང་ཕྱད་པའི་
ཡུལ་(ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས།)དེ་གཞན་གྱི་དབང་པོ་དང་མི་ཕྱད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཕྱད་ན་
དའི་རྣམ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེག་བྱས་ལུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་
ཤིན་རྩ་མང་ན་འབྱུང་བཞི་དང་འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྷས་སྐྱེད་དོ་
ཞེས་ཟེར་ལ། (ལྟོ་བ་བཀུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ལུས་གྱི་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་འཛིན་པར་བསམས་ནས།) གཞན་
དག་ན་རེ་བརྟུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་
པ་དང་མང་པོས་གཅིག་སྐྱེད་པ་ནི་ཡོད་དེ། གཅིག་དང་ཕྱད་པ་དང་མང་པོ་དང་ཕྱད་པའི་
དབང་པོས་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མང་པོས་མང་པོ་སྐྱེད་
པ་ནི་ཤེས་པར་སྤྲའོ། ། (གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྒོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྒོ་མེར་ལ་སོགས་པ་ནས་རེག་བྱ་

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

བཅུ་གཅིག་གི་བར་གྱི་ཚོགས་པ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་བཞིན་ནོལ་ན། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་གྱི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པས་ནི་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས། འདི་དག་ནི་
སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི་རང་གི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་
ཞེས་པ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་དེར་དོན་དུ་མ་སྦྱང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁང་དོན་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ཁྱེད་
མའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན་ནི། ཉེ་བར་པོ་ལས་རྟོགས་སྤྱི་མ་ཡིན། ཞེས་བཤད་དོ།)

དེ་བཞིན་དུ་(གསུམ་པ་ཞར་ལ།)དབང་པོས་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་པ་(འི་ཚུལ་ནི་)འང་དབང་
པོ་(བཞི་ནི་)རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་པ་དང་། རྟོགས་གཅིག་གིས་སྦྱང་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་
རིག་པར་བྱའོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་དབང་རིལ་པོས་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་
ནི་སྤང་ནས་རྣམ་ཤེས་སྦྱང་པ་ན་ལུས་རིལ་པོ་རིག་བྱ་དང་སྤང་པ་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འབར་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་ལུས་རིལ་པོ་མེད་དང་སྤང་ན་ལུས་ཞིག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་འཛིན་པས་ཞིག་
པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཡུལ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་གང་སྤར་བསྦྱང་པ་ལ་མ་སྤང་
པར་འཛིན་པ་དག་ནི་ངེས་པ་མེད་ལ། སྤང་ནས་འཛིན་པ་དག་ནི་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་
བས་སྤར་སྦྱང་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །

(བཞི་པ་སྤྱི་ལུས་གཉིས་སྤྱིར་ཡུལ་དང་སྤང་ན་རྣམ་ཤེས་གང་སྤར་སྦྱང་པ་ནི།) འོ་ན་ལུས་དང་
སྤྱིའི་དབང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡུལ་དང་སྤང་ན་རྣམ་ཤེས་གང་སྤར་སྦྱང་ཞེ་ན། ཡུལ་ཤས་
ཆེ་ཆུང་ཡོད་ན་གང་གི་ཡུལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་སྤར་སྦྱང་ལ། ཡུལ་མཉམ་པ་དང་སྤང་ན་ནི་སྤྱིའི་
རྣམ་ཤེས་སྤར་སྦྱང་སྟེ། ཟ་བར་འདོད་པས་(དེ་མ་ཐག་ཆེན་གྱིས་གོ་བྱེད་ནས།)སྦྱང་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ།

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ།

ད་ནི་གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོས་(ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད།)ནི།

གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྗེས་འབྲེལ་གང་།།

འབྱུང་བ་ཆེ་ནམས་རྒྱར་བྱས་པ། །དེ་ནི་ནམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད།།

ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་སེམས་དང་། (དེས་རིག་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ལ།) སེམས་མེད་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོའི་ཡང་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། (དེས་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ།) ཡང་གི་སྒྲས་གཟུང་བ་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ནའང་(གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རྒྱན་ཆགས་སུ།)འབྱུང་ཞིང་། རོ་བོ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡང་རུང་བར་ངེས་པ་སྟེ། (ལུང་མ་བསྟན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།) རྒྱན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་(དང་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ལའང་དེ་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་སྐྱེད་པ་དང་རྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྟེ།)འབྱུང་བ་ཆེན་(ཐོ་བཞི།)པོ་ནམས་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །

འོ་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་མེད་ནི་སྒྲིར་ནལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་བ་ལྟར་ན་སུམ་ཅུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནམ་གཉིས་དང་། སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། ཞེས་(འདུ་ཤེས་མེད་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ།)ཀུན་གཞི་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་མེད་པས་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་

ལྷ་བཤད་ཅིང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་དང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་
དང་སེམས་མེད་དྲུག་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་འགགས་པས་ཀུན་རྫོབ་
དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་མེད་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་ཀུན་གཞི་འང་འགགས་པས་དོན་དམ་པའི་
སེམས་མེད་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། སྟོ་
བ་དང་སེམས་འབྱུགས་པ་ལ་འང་འབྱུལ་པའི་སེམས་མེད་ཅེས་སེམས་མེད་བཏགས་པ་བ་དང་
བདུན་བཤད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བའི་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པར་འདོད་པར་འགྲེལ་པ་དང་། ལས་བྱུབ་པ་དང་། རྟེན་འགྲེལ་གྱི་
འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་དུལ་ལྟས་སྟེ་པ་ཐ་དད་ཁྲག་པའི་འཁོར་ལོ་
ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྟེ་པ་གསུམ་གའང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སེམས་དང་བཅས་པར་
འདོད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ལྟར་ན་སྦྲིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་འདུ་ཤེས་
མེད་པ་བ་དང་སེམས་མེད་གསུམ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་གཉིད་དང་
བརྒྱལ་བ་སེམས་མེད་པར་ཁས་མ་སྦྱངས་པའི་བྱིར་དང་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷག་མེད་
ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་
མེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཡངས་པའི་སེམས་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར་
དང་། འདིའི་གཞུང་གོང་འོག་ཀུན་དུ་འང་སེམས་མེད་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མ་བཤད་པའི་
བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་མེད་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ན་གཞུང་སྟེ།
འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་རྟེན་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་(པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་མེད།)བྱིར་དང་། (འདུ་
ཤེས་མེད་པ་པ།) མཉམ་གཞག་སེམས་བཅས་མ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་
དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་
པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འདིར་སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་ཁོ་

ན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གང་བ་སྤེལ་བས་ཀྱང་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་མི་སྟོམས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་གཞག་
སེམས་བཅས་མ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སོ་སོ་
ཐར་པའི་སྟོམས་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདིར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་དངོས་ལ་བསམ་གྱི། ཐོབ་པ་ནི། གཞུགས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་སེམས་
ཅན། །རྟོན་པས་བདུན་ཡོད་ཅེས་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་གཞུགས་མེད་གྱི་འཕགས་
པ་ལའང་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་
གི་བར་དུ་ལོ། །དེ་ལ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་ཆེ་རྒྱན་འབྲེལ་བས་ནི་ལུས་ལ་སོགས་
པའི་རིག་བྱེད་སེལ་ཞིང་། དག་མི་དག་ཉིད་དུ་ངེས་པས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལ། འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བས་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་བསལ་ནས་གཞུགས་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ།
།རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་བསམ་པ་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

(ཁ་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ནགས་ལ་མེ་ཞུགས་པ་ལྟར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་གནས་
པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སློབ་འདོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་དང་
རྟེན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་གཞུགས་ཅན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དག་ཀྱང་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་དང་། གནས་བཞི་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟེན་དང་། །ཞེས་དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་ཉེན་དུ་མི་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་མཉམ་བསམས་པའི་གཞུགས་མ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་ལྟར་ཡུལ་གང་ནའང་མི་གནས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འཁྲལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།) །འདི་དག་

གི་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་ལས་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། (སྐད་ཅི་ཞི་འབྲེལ་བས་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་རྩལ་ཐོན་བསལ་གས་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་རང་ཀྱན་ནས་སྒོར་བའི་བསམ་པ་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་མི་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ལས་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བྲམ་ཟེ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་མི་འདྲ་བས་འདྲ་བ་ལ་དགག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཟུགས་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་ཅི་རོ་རིག་བྱ་དང་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲ་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་གཟུགས་དང་གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་གོ་བྱེད་གསུམ་ག་ཡིན་པ་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུས་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་བཞི་བཤད་དོ།།)

དོན་འདི་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་ནི། འདི་ལ་མ་ཆང་བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྤྲ་ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱེད་པར་བྱ། །བྱ་བ་བྱེད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བ་དང་། རྒྱུན་ནི་རྩལ་སྤྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྩལ་སྤྲ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་རྩལ་སྤྲ་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་འབྲེལ་བ་དགོས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་(ལ་མེད་བས་དེ།)དེར་མི་འགྱུར་བས་ཉམས་པ་དང་། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆོ་འབྲེལ་(མར་ཡོད་)པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་(དགེ་མི་དགེ་བའི།)རིག་བྱེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་ན་དེ་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སེམས་གཡེངས་པ་

ན་འབྲེལ་པར་བསྟན་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཆེ་འབྲེལ་བར་གོ་བའི་བྱིར་(རང་འབྲེལ་གྱི་)ཡང་གི་སྒྲ་ལྟག་པ་བརྗོད་པ་དང་། (སེམས་མེད་ལ་ཡོད་པས་ནི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་དགོས་ཏེ་མི་དགེ་བ་མ་སྤངས་ན་སྟོམས་འདུག་གཉིས་མི་འབྱུང་བས།) བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ནས། (སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་སྤྲད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྒྱན་མིན་ན་བྱི་མའང་མིན་པས་རྒྱན་མི་མིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བྱུབ་པ་བསྟན་བཅོས་དང་མི་འགལ་བ་དང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་མཉམ་གཞག་ལ་བྱུབ་པ་དང་། རིག་བྱེད་ལ་ནི་ལྷང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་ཁོ་རང་དགེ་མི་དགེ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་བྱུབ་ཆེས་པ་མེད་ལ་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཁོ་ན་ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པས་ཁོ་ཐོགས་མེད་དུ་བྱུབ་པས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་།) རང་གི་ལྷགས་གྱི། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། སེམས་པའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལྷང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། །དེ་ནི་ནམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད། །ཅེས་དེའི་མཆན་ཉིད་འདོག་པར་བྱེད་དོ། །ལྷགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་འང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་མེད་གྱི་འང་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་སྦྱེས་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་སོ་ན་གནས་སོ། ། (དེས་ན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་ན་སྟོན་མེད་དོ།)

ཞར་ལ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེ་ནམས་རྒྱར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནམས་གང་ཞེ་ན།

འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། །ཆུ་དང་མེ་དང་རླང་ཁམས་ནམས།།

རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་ནི་སའི་ཁམས་དང་རླུང་ཁམས་དང་
མེའི་ཁམས་དང་རླང་གི་ཁམས་ནམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ནམས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནས་ནམ་
ཡང་མ་བྱུང་མ་སྟོང་བས་ན་འབྱུང་བའོ། །ཆེན་པོ་ནི་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེར་འབྲུག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་གྱིས་ནི་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་
ཡིན་པས་བརྟེན་པ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། གཟུགས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་པས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཆེན་པོའོ་ཞེས་བཤད་དོ།
། ཁམས་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་
བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་ལས་གང་ཞེ་ན།

འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྲུབ།།

འཛིན་པ་དང་སོགས་པའི་སྤྲས་གཟུང་བ་སྤྱད་པ་དང་སྟོན་པ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་
ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རླང་གི་ལས་ནམས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་
དུ་སྟོབ་(འབྱུང་བ་རེ་རེ་ལ་འང་གཞན་གསུམ་གསུམ་གྱི་ལས་དམིགས་ཤིང་ལས་ནི་ངོ་པོ་ལ་མ་འབྲུལ་བས།)འབྱུང་བ་
གཅིག་གི་ཆོགས་པ་ན་འང་བཞི་ག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། (ལས་དང་ངོ་པོའི་བྱེད་པར་ནི་སྟོབ་དཔོན་གང་
སྟེལ་གྱིས་ལས་དང་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་ལས་ནམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། དུས་
གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཁོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།) འདི་ལྟར་
སའི་ཆོགས་པ་ན་རྒྱ་དང་མེ་དང་རླང་དག་ཡོད་དེ། སྤྱད་པ་དང་སྟོན་པ་དང་བསྟོན་པའི་བྱ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་འདེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་

བས་ས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གང་སྣང་བ་
ནི་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ལ། མི་སྣང་བ་ནི་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་ངེས་པར་མདོན་དུ་གྱུར་བ་ནི་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དེ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

ས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན།

སྲ་གཤེར་ཐོ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས།།

སྲ་ཞིང་འཐས་པ་དང་། རྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་དང་། ཐོ་བ་ཉིད་དང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་
བ་རྣམས་ཉེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་ནི་མེ་ལ་སོགས་པ་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཛིག་ཏེན་ན་བཟོད་པར་ངི་
ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རེག་བྱར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་འགྲེལ་པ་
ལས་ས་ལ་སོགས་པ་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན་ཞེས་འགྱུར་སྟེ།

འཛིག་ཏེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བཟོད།།

ཆུ་མེ་ཡང་ངོ་རྒྱུང་ཚོགས་ཁམས། །ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འབྲ་བའང་ཡིན།།

དེ་ལ་གསུང་རབ་ལས་ནི་རེག་བྱ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་
སྙད་དུ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲར་བཟོད་དེ་ས་སྟོན་པོ་དང་བྱ་བཞི་
ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འཛིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་
གསུང་རབ་ཏུ་སྒྲར་བའང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བེ་རྒྱུའི་མིག་མངས་
ངེས་སུ་བྲིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སའི་ཁམས་ལ་དེ་ལྟར་
གྲགས་པར་མ་ཟད་ས་ལ་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆུ་དང་མེའི་ཁམས་ལ་ཡང་འཛིག་ཏེན་ན་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གྲགས་ཏེ་ཆུ་སྟོན་པོ་རིང་དུ་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་དམར་པོ་

གྱེན་དུ་འབར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་
དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ན་ལྷགས་འབར་ས་གཞི་སྟེ། འབར་
བའི་མེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། །དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་ནི། །མེ་ལྷེ་དག་གིས་བྲབ་པར་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས། དེ་ནས་ཨ་རྒྱ་རྩིས་གྱི་འོད་ལྟར་
སྟོ། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནམ་སྟོ་བཟུ་བ་བཞིན། །ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཆུ་འགམ་བལྟར་མི་མཐོང་།
། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་མཆོ་འཛིང་ནང་དུ་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱང་
གི་ཆོགས་གྱི་ཁམས་ནི་གཡོ་བའི་རེག་བྱ་ཉིད་ལ་འཛིག་ཏེན་པའང་རྒྱང་ཡིན་པར་བཛྟེད་དེ།
ལུས་ལ་རྒྱང་རེག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དུ་
ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ལ་སོགས་པར་བཛྟེད་པ་དེ་དང་འབྲ་བར་རྒྱང་ལའང་ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་ལའང་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་སྐྱ་བོ་བར་སྒྲུང་དུ་སྟེབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
བཛྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་རབ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱང་སྟོ་
སྐྱ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད།།

གང་དག་སྒར་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བསྟན་པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་པོ་དེ་
དག་ཁོ་ན་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། མིག་
གི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུར་འདོད་དེ། དེ་དག་ཉིད་སྐྱེ་བའི་སྟོ་
དང་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (ཁོ་ནས་རིག་བྱེད་མིན་པ་བསལ་ལོ།)

གཞུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་གཞུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་
པ་ལ།

ཆོར་བ་ཕྱིང་བའོ་འདྲ་ཤེས་ནི། །མཆན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ།

ཆོར་བ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བྱང་པར་ཕྱིང་བའམ། ཁ་ཅིག་ནི་དོན་དུ་གཉེར་
བྱའི་ཕྱིང་བ་ལ་འདོད་དོ། །དབྱེ་བ་ནི། (རོ་བའི་སྒྲོ་ནས།) བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་བཏང་
སྟོམས་གསུམ་མམ། ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅས་པ་ལྟར་དབྱེ་ལོ། །ཉིན་གྱི་སྒོ་
ནས་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོར་གཉིས་སམ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཆོར་བའི་ཆོགས་དུག་གོ། །
གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་གཞན་ལ་ཕྱིང་བ་ཡོད་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཆོར་བར་འགྱུར་ལ།
མེད་ན་རིག་པ་ཅམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིང་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་
ཡང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།

འདྲ་ཤེས་ནི་མཆན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་
པའི་བྱང་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །དབྱེ་བ་ནི་(རོ་བའི་སྒྲོ་ནས།)དོན་ལ་མཆན་མར་འཛིན་
པ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མཆན་མར་འཛིན་པ་སྐྱེས་པ་དང་
བྱད་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་ཉིན་གྱི་སྒོ་ནས་འདྲ་ཤེས་
གྱི་ཆོགས་དུག་གོ། །(དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ཀྱང་ལས་བརྒྱས་ལས་བྱིས་པ་བར་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་ལ་
མི་མཁས་པ་དང་མཆན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་འགོག་བདེན་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་པ་དང་། སྤིང་ཅེ་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་
པའི་འདྲ་ཤེས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འདྲ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒོ་བཏགས་མིང་གི་མཆན་མ་དང་འདྲས་བྱས་དོན་གྱི་
མཆན་མ་དང་། གསལ་བའི་མཆན་མ་དང་བཅས་པས་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་འདྲ་ཤེས་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་

པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲ་དོན་འབྲེས་པར་བསྟེ་མི་ཤེས་པས་སྒྲོ་བཏགས་མིང་གི་
མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲ་བས་སྒྲོ་བཏགས་མིང་གི་མཚན་མ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གྱི་མཚན་
མ་གཉིས་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ཅེ་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བས་གསལ་བའི་མཚན་མ་མེད་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མཚན་མ་མེད་
པའི་འདུ་ཤེས་དང་འདོད་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱུ་དུའི་འདུ་ཤེས་དང་གཟུགས་ཁམས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྒྱ་
ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཆད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྒྲི་མཆེད་ཤེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་པ་བྱུག་བཤད་དོ།) ཡང་ན་འདོད་པའི་འདུ་
ཤེས་རྒྱ་རྒྱུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་
ཆད་མེད་པ་གསུམ་དབྱེད། གཤམ་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདུ་
ཤེས་ཡོད་ན་མཚན་མར་འདྲིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་མཚན་འདྲིན་ལས་གྲོལ་བར་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་ནའང་འདུ་ཤེས་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལའང་རང་ཉིད་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་
བ་དང་སེམ་གདུང་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་འདྲིན་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཚན་མ་ལས་གྲོལ་
བར་བཤད་པ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་སྒྲོན་གཉིས་ལས་གྲོལ་བ་
ཉིད་དོ། །

འདུ་བྱེད་ལྷུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན། །

འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་བཞི་
ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཏེ། དབྱེ་བ་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་
བྱུང་རྣམས་ནི་མཆོངས་ལྡན་དང་། ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་
དེ་གཉིས་སོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྒྲ་བས་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་འབྲས་བུ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

འདྲིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་སེམས་ལས་ཐ་དད་པའམ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། སྐལ་ལྷན་བྱུང་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་
ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྒྲུང་བའམ། །དད་ལ་
སོགས་པར་སྒྲུང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། མྱོང་བ་དང་མཆན་མར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་ན་བེམ་པོའམ་
དངོས་མེད་དང་མཆན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །བཙུན་པ་སྒྲི་རྩ་ཇ་ན་རེ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་སྤང་
པོ་གཞན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཀྱི་གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཙུན་པ་ཀུ་སྒྲ་རྩ་ཇ་ན་རེ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་
རེག་པ་དང་སེམས་པ་བཞི་ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་ལ། གཞན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

དེ་དག་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྟུ་བ་ལས། དག་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་
ལ་མིང་ལས་སེམས་ཅམ་ཞིག་རྣམས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་
འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མིན་
ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྒྲོན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལྷང་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲོན་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཆོར་བ་ལ་
སོགས་པ་སེམས་ལས་གཞན་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་སྤང་པོ་ལྷར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོར་བཏགས་པར་
འདོད་ནའང་སེམས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡོད་ན་
དངོས་པོ་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་
དབྱེ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་དང་

དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་བྱང་
པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་ཆོར་བ་
དང་འདྲུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རིག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་སེམས་མི་འགོལ་ལོ། གཏི་ལྷག་
གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པའི་རིག་པ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ནི་
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། །དད་པས་ནམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་
ནོ། །

གཞན་ཡང་སྦྱོན་འདི་དག་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་
གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
དག་དེར་བཤད་པ་ན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་དེ་དག་སྒྲ་བྱི་བ་དག་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དུས་མི་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་སེམས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་
དགེ་བ་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་དག་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་མི་དགེར་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དགེ་མི་དགེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ།
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་སེར་སྐྱ་བའི་ལྷགས་
ཡིན་ནོ། །སེམས་སྒྲ་མ་ལས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱི་མ་བྱུང་བས་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་ལས་མཚུངས་པར་གནས་པ་ལས་སྒྲ་བྱི་བ་ལ་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། དབྱུང་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་
མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེའི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་
རང་གི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་
བ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་སེམས་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་
སྣང་ན་ནི་དེ་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་
སྣང་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་མི་གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་སྣང་བ་ན། ངོ་བོ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་ལའང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ལ་ངོ་བོ་སྣང་བ་ན་ཁྱད་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་ཞེན་ལ་ངོ་བོར་ཞེན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ལ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མི་སྣང་ཡང་གཞན་
སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བའི་ཕྱིར་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་དག་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེའི་
རྣམ་པ་འཛིན་ལ། སེམས་བྱུང་ནི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་པ་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་
དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པར་ནི་གཉིས་ཀའང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཀྱང་དོན་གྱི་
ངོ་བོ་འཛིན་པ་དང་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་སྟངས་ཐ་དད་པ་སྟེ། སེམས་ནི་ཡུལ་
རིག་པ་ཙམ་དང་། སེམས་བྱུང་ནི་ཡུལ་དེའི་ཁྱད་པར་ཚྱོད་བ་ལ་སོགས་པར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོའི་འཛིན་སྟངས་
ནི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཡུལ་ལས་ཡིན་པས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་

དང་། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་
ལན་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཡང་ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིས་པ་ན་
དེ་དག་ཀྱང་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྒྱད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། རྟོག་གཉིས་
ཅིག་ཅར་འདུག་པ་མེད། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་
དག་རྟོགས། །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྟོག་མེད་ཡིན་ན་སེམས་
དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་རྣམ་དང་རྣམ་ཀྱང་མི་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་
པ་མཐུན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་
ཅིག་ཅར་མི་འདུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིད་
པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྒྲུང་བའམ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བར་
འདོད། །ཉོན་མོངས་དགེ་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་
རྣམ་བྱང་གི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་སེམས་བྱང་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་དགག་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཁར་ལ་བྱང་བ་བརྗོད་ནས་དེ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ནི།

དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །

ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་

མིན་པའི་གཟུགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་
དུ་གཞག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་སུ་གཞག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་
ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ།

ད་ནི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ལ།

རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་
རིག་པའོ། །དེ་ལ་ནི་སྡེ་པ་དག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དུ་འདོད་ལ། རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོད་པ་པའི་སྟོབ་དཔོན་པལ་ཆེ་བ་ནི་དེ་དག་དང་ཀྱུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་
བརྒྱུད་འདོད་དེ། རྒྱན་མཐུག་པོའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ལྷ་བ་སྐྱར་ཆོགས་དང་། ལྷན་ཅིག་
མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་
ལྷན་ཅིག་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་སྟོབ་
དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པ་ནི་དེ་དག་དང་ངི་མ་མེད་པའི་ཡིད་དང་དགྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དགའ་བོ་དང་ལྷའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཆོམས་ལས། གང་ཞིག་ལྷས་མེད་
ལྷན་ན་གནས། །རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་སྤྱུ་རྒྱ། །གདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་
བྱེད། །དེ་ནི་བྲམ་ཟེར་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཅིག་སྤྱེད་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྲེ་མཆེད་བརྩུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་རྒྱལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྦྲེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་དབང་པོའི་
སྒོ་ཐ་དད་ལས་འཕྱོན་པ་ལས་ནི་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཏུ་མདོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབུ་མ་
པའི་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ནི་དབུ་མ་ལ་འདུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་
ཡུན་རིངས་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །ཞེས་པ་
དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཕྱང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་
ཅས། །བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འཇུག་གང་ཡིན་དེ་ལའོ།
ཞེས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ནི་ཚོགས་རྒྱལ་ལས་གཞན་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལང་
ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྟན་པ་འང་བདག་ཆད་པའི་འཛིགས་པ་ཅན་རྣམས་
ངང་བའི་དོན་རྒྱ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱལ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
འདོད་དོ། །སྒོ་བ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་འགའ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་
ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །ས་ཡང་གཡོ་བར་
བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །རྟེན་གྱི་ལུས་ནི་གཡོ་བར་བྱེད། །ཅིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

དེ་ལ་ངི་མ་མེད་པའི་ཡིད་འདོད་པ་ལ་ནི་དེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
བརྗོད་ན་ནི་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགྲ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོའི་སྦྲེ་བོ་
ལའང་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་འཕགས་པ་ཉིད་རྒྱ་འཇུག་ཏེ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི་
ཡུལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། རྟོན་ཉི་བ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་ཆོས་
མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྲམ་ཟེའི་ཆོམས་ལས་ལྷས་མེད་པ་དང་ལྷས་ཀྱི་སྤྱག་ན་
གནས་པ་དང་། རིང་དུ་འགོ་བ་དང་། གཅིག་ཕྱར་རྒྱ་བ་དང་གདུལ་དཀའ་བའི་སེམས་
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། འཆིང་བ་དང་གྲོལ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་རེ་རེ་
བར་གསུངས་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ཡིད་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམས་གཅིག་
ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཁག་ཅན་དག་ནི་རི་ལྷོར་གྲུས་པ་བཞིན་འདོད་
པར་བྱའོ། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི།

ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན།

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
ཀྱང་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་འང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི།

ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ཡིད།

སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། །བདུན་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་

ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བྱུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ།

འོན་རྣམ་ཤེས་བྱུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཞེ་ན།

བྱུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ།

དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་མེད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་
འདས་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་(རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་བྱ་མ་ཆོད་པའི།)རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལ་བཏགས་ནས་ཡིད་ཉིད་བརྗོད་དོ། ། (དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་བྱུག་དང་ཡིད་པན་ཚུན་འདུས་པས་
ཡིད་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་གཙོ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ།
དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་འདས་མ་ཐག་པས་ད་ལྟར་བ་དང་སེམས་བྱུང་བསལ་ལོ། །ཡིད་ད་ལྟར་བ་ནི་བརྟན་པ་
ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་ཏུས་གཞན་ན་ཁམས་ཉེ་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ཤེས་ལྟ་ནི་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་
མ་སྦྱིད་པས་ཁམས་སོ་སོ་ཡིན་ལ། རྒྱན་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་སྦྱིད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་
སུ་འཛོག་གོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཁམས་ནི་གསུམ་ག་ཐ་དད་ལ། ཕྱིའི་ཁམས་ནི་རིགས་དང་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་ནི་རིགས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་དེ། ཆོས་ཁམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མེད་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག་
ནི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །གང་གི་དེ་མ་ཐག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་བྱ་མ་ཆོད་པ་དེ་ནི་དེའི་རྟེན་
ཡིན་གྱི་བར་བྱ་ཆོད་པ་ནི་དེའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འདི་ནི་གཞན་མ་འོངས་པ་གང་ཞིག་བར་མ་དེས་བར་བྱ་མ་ཆོད་པའི་
རྟེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་འདས་ན་ཡུན་རིང་ཡང་
རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་སེམས་ལྔ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ།)

དགོས་པ་གང་གི་དོན་བྱ་ཞེ་ན།

བྱུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར། །ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད།

བྱུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུན་གྱི་རྟེན་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་
རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་

བདག་ཆེན་ནི་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་བསྟན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ལ་བདག་ཆེན་མེད་པ་ཉིད་དུ་དྲོགས་པར་འགྱུར་བས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ནམ་ཤེས་དྲག་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་ཁམས་ཐ་དད་དུ་ཕྱིན་པ་ཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་ནི་བཙུན་བརྒྱད་དག་དུ་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁམས་སུ་འཛོག་ན་གངས་བཙུ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ནམ་ཤེས་དྲག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་ན་ནི་བཙུན་བདུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ནམ་ཤེས་ནི་རྣམས་དྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གོས་དམར་པའི་སྒེ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་སྒྲིང་གི་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་ནི་ཉེན་ཡིད་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

མདོར་བསྐྱས་པའི་དོན།

བཞི་པ་མདོར་བསྐྱས་པའི་དོན་ནི་(སྤང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཉར་ལེན་གྱི་སྤང་པོས་ཟག་བཙས་ཐམས་ཅད་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་མདོར་བསྐྱས་ན།)

སྤང་པོ་དང་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། །ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་།

གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྟེ་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཙུན་དང་སྒྲིམ་ཆེད་བཙུན་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བསྐྱས་

པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་
ཀྱི་སྤང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གསུམ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་བསྟན་ཏེ།
འདིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལན་གཉིས་བསྟན་སོ་ཞེས་སྒྲི་ག་ལས་བཤད་དེ།
གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དག་ལས་
གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

ཇི་ལྟར་བསྟན་ཤིག།

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། །གཞན་ཀྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར།

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་
དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལས་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་དང་མི་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་
ཆོས་རྣམས་ནི་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཀྱིས་གཞན་བསྟན་པར་ནི་
མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་དེ་དག་རང་གིས་རང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོན་པས་འཁོར་
བསྟན་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཞིག། དེ་ནི་རེས་འགའ་བསྟན་ཀྱང་རེས་འགའ་མ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་དག་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱའོ། ། (གལ་ཏེ་སྤྱད་བྱེད་གསུམ་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་བསྟན་པ་དེ་དག་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་ལྟར་རང་
གིས་རང་བསྟན་པའི་བསྟན་བ་མཚན་ཉིད་པའམ། འོ་ན་ཏེ་སྟོན་པས་བསྟན་དངོས་བཞིས་འཁོར་བསྟན་པ་ལྟར་གཞན་ཀྱིས་
གཞན་བསྟན་པའི་བསྟན་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིག། དེ་དག་ནི་རང་གིས་རང་བསྟན་པའི་བསྟན་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
ཀྱི་བཏགས་པ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་བྱ་དེ་དག་སྤྱད་བྱེད་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།)

ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་ཚྱོད་པ་སྤང་བ།

ལྷ་པ་ཁམས་མང་བར་ཐལ་བའི་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་ནི་འོ་ན་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།

མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། །རིགས་དང་སྟོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས།།

འབྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད། །མངོས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ།།

མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་གཉིས་པོའང་མིག་གི་རང་བཞིན་ཏུ་རིགས་འབྲ་(ཞིང་མཚན་ཉིད་གཅིག)བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོད་ཡུལ་གཟུགས་སུ་འབྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད་ཏུ་བཤད་དེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་གཉིས་གཉིས་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེན་གྱི་ལུས་མངོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་སྟེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱིས་མངོས་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རྣམ་ཤེས་གསལ་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་མངོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གཉིས་ཀའང་བཤད་དོ། །

མཆན་ཉིད་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ།

སྤངས་དང་སྐྱེ་སྐྱོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །སྤང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན།།

ཆོས་དུ་མ་སྤངས་པའི་དོན་ནི་སྤང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ཆོས་དུ་
མ་ཆོགས་ཤིང་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་འདས་
པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ནང་གིའམ། ཕྱིའི་འམ། རགས་པའམ།
སྤྲ་བའམ། ངན་པའམ། གྱ་ལོ་མ་པའམ། ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཉེ་
བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་
བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགོ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མདོའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་
གཟུགས་སོ། །ནང་གི་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་ནི་ཕྱིའི་ཡིན་ནོ།
ཡང་ན་ནང་དང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །རགས་པ་དང་སྤྲ་བ་ནི་ཐོགས་བཅས་
དང་ཐོགས་མེད་དམ། ཡང་ན་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲ་རགས་སུ་གཞག་གོ།
ངན་པ་དང་གྱ་ལོ་མ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །རིང་
བ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ། ཉེ་བ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
བར་དུ་འང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། རགས་པ་དང་སྤྲ་བ་ནི་དབང་
པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡིད་ལ་རྟེན་པའམ། ཡང་ན་ལས་ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་
དོ། །བརྟེན་པ་ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ལ། རགས་པ་དང་སྤྲ་
བ་ནི་དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའོ། །ངན་པ་དང་གྱ་ལོ་མ་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་

འོང་བ་དང་འོང་བའོ། ཁིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་ཡུལ་མི་སྣང་བ་དང་སྣང་བ་ཅན་ནོ། ཆོར་བ་
ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁིང་བ་དང་ཉེ་བ་ནི་རྟེན་གྱི་ལྷས་ཉེ་རིང་
ལས་ཡིན་ལ། རགས་པ་དང་སྤ་བ་ནི་སྤ་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། སྤང་པོ་ལྷ་པ་ལས་ནི།
དང་པོ་གསུམ་དུས་དང་། ཕྱི་ནང་རྒྱད་དང་། སྤ་རགས་རྣམ་པ་དང་། ངན་པ་གྲོ་མོ་མ་འགོ་
བ་དང་། ཐག་ཉེ་རིང་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ལ་བཤད་དོ། དབྱས་མཐའ་ལས་ནི། ཐོག་མ་དུ་
མ་ཉིད་དང་ནི། བསྐྱས་དང་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
སྤང་པོ་རྣམས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་བསྐྱན་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་
བསྐྱས་ཏེ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་སྤང་པོར་བསྐྱན་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་གྱིས་སྤང་པོར་གཞག་པའོ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་དུ་མ་སྤངས་པ་སྤང་པོ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་དང་རྩལ་སྤ་མོ་གཅིག་སྤང་
པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། (བྱ་བའི་ཁྱར་ཁྱར་བའི་དོན་
དམ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ནི་སྤང་པོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ། དེས་ན་རྩལ་སྤ་རབ་ཡང་སྤང་པོ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་བྱ་བའི་ཁྱར་
ཁྱར་རྩས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོར་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། དེས་ན་རྩལ་སྤ་རབ་དང་འདས་
པ་སོགས་རེ་རེར་སྤང་པོ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་སྤ་དང་སྤུ་དག་གོ་ཞེས་སྤ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡང་ཁམས་ཡིན་པར་བསྐྱན་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་དང་ཡང་ན།) དེ་དག་ཀྱང་ལྷོག་པའི་ཆ་དུ་མ་སྤངས་པའམ། ཡང་
ན་དེ་དག་ཆོགས་པ་སྤང་པོ་ཡིན་གྱི་གཅིག་སྤུ་ནི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤང་
པོར་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་
མངོན་པ་བ་ཞིག་སྤང་པོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྩལ་སྤ་རབ་ཁམས་གཅིག་
དང་སྤུ་མཆེད་གཅིག་དང་སྤང་པོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ། འོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་
ནི་དེ་རྩལ་སྤ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྤུ་མཆེད་གཅིག་དང་སྤང་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྤྲོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་པའི་དོན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མིག་སོགས་དྲུག་ནི་བདག་སྐྱེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་ལ།
གཟུགས་སོགས་དྲུག་ནི་དམིགས་སྐྱེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ནམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་དོན་དང་།
རང་བཞིན་གྱི་དོན་གཉིས་ལ་འབྲུག་སྟེ། །དཔེར་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདྲིར་ནི་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་
རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་
བཞིན་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤངས་པའི་དོན་དང་སྐྱེ་བའི་
སྒོའི་དོན་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤང་བོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ནམས་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། ། (དབུས་མཐའ་ལས་ནི། ཚོར་དང་དོན་ནམས་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི། ཉེར་སྤྱོད་འབྱུང་སྒོ་གཞན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་ཚོར་བའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་ལ། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་དོན་ཡོངས་
སྤྱ་གཙོད་པའི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་དང་ཁམས་ལས་གཞན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཡིན་པར་བཤད་
ལ། དེ་ཉིད་ལས། འཛིན་དང་གཟུང་དང་དེ་འཛིན་པའི། ས་བོན་དོན་དེ་གཞན་ཏུ་འདོད། །ཅེས་འཛིན་པའི་ས་བོན་
ཀྱི་དོན། ནང་གི་ཁམས་དྲུག་དང་། གཟུང་བའི་ས་བོན་ཀྱི་དོན། ཕྱིའི་ཁམས་དྲུག་དང་། གཟུང་བ་དེ་དག་འཛིན་
པའི་ས་བོན་ཀྱི་དོན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་ཡིན་པས་སྤང་བོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཏུ་
འདོད་དེ། ཁམས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་སྟོས་ནས་འཛིན་པའི་ཁམས་དང་གཟུང་བའི་ཁམས་
དང་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཁམས་དྲུག་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་དོ།)

དེ་དག་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་

ཕུང་པོ་ལྷ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་དང་ཁམས་བཙེ་བརྩུད་གསུངས་ཏེ་རྣམ་ཐ་དད་མེད་
པས་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་འདུས་བྱས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་ན། དེ་
ལྟ་མོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་ཏེ།

ཚྭངས་དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ།།

འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་ཚྭངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་
རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལུན་པས་དེ་དག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་
དང་སོགས་པས་བསྟུས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ལ་རིལ་པོར་འཇིན་པའི་ཚྭངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྷར་བསྟན་ཏེ།
སེམས་བྱུང་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་ལ་རིལ་
པོར་འཇིན་པའི་ཚྭངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཞུགས་
ལ་སྐྱེ་མཆེད་བརྩར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་རིལ་པོར་
འཇིན་པའི་ཚྭངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཁམས་བཙེ་བརྩུད་དུ་བསྟན་ཏེ་གཞུགས་ལ་ཁམས་
བརྩ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཁམས་བདུན་དུ་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཤེས་པར་
དཀའ་མོད་ཀྱི་རྟོག་གས་བརྟགས་ན་འདི་ལྟར་སྣང་སྟེ། གང་ཞིག་སེམས་བྱུང་ལ་ཚྭངས་པ་
དེ་ནི་ཚྭངས་པའི་རྣམ་པ་ཚུང་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྤྲ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཚྭངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གཞུགས་ལ་ཚྭངས་པ་དེ་ནི་ཚྭངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲིང་པོ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་པོ་རགས་ཤིང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཚྭངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གཞུགས་
དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་ཚྭངས་པ་དེ་ནི་ཚྭངས་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་
སྤྲ་བ་དང་རགས་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚྭངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་བསྟན་པས་འཇིག་ཆོགས་ལ་རིལ་འཇིན་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ལྟོག་

ཅིང་། དེ་ལོག་པས་དེ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷོག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །
ཡང་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་(འགོ་སྟོན་པས་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤང་པོ་ལྔ་(ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
རང་གིས་དེའི་ཞར་ལ་རྟོགས་པས།)དང་། འབྲིང་པོའི་(རྣམ་པར་སྟོན་ན་གོ་བ།)དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱེ་
མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་(བསྟན་ཏེ་ཁམས་ཞར་ལ་རྟོགས་པ།)དང་། རྒྱལ་པོའི་(ཆིག་ལྷུར་ལེན་པ།)དབང་དུ་
མཛད་ནས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་(རྒྱས་པར་མ་བཤད་ན་མི་གོ་བ་དེ།)བཤད་དོ། །ཡང་ནི་གནས་
སྤྱད་པ་ཆིག་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་སྤྱད་པ་
འབྲིང་ལ་དགའ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྤྱད་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་
ཕྱིར་ཡང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གྲངས་ངེས་པ།

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ལྔ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤིང་། རེ་ཞིག་
གཟུགས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མ་ཡིན་པ་
ལ་སེམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གཟུགས་དང་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོར་
བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་སྤང་པོ་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་ཅེ་ན།

ཅོད་པའི་རྩ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །འཁོར་བའི་རྩ་ཕྱིར་རིམ་རྩའི་ཕྱིར།

སེམས་བྱང་ནམས་ལས་ཚར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལོགས་ཤིག་ཕྱང་པོར་གཞག།

ཚར་བ་(དང་འདུ་ཤེས་)ནི་བྱིམ་པ་(དང་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་)ཕྱོགས་(གཉིས་)ཀྱི་ཚྣ་པའི་ཚ་
(བ་དེའི་རྒྱ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ཚྣ་པའི་ཚ་བར་གྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ་དེ་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་ལྟག་པར་
ཞེན་པ་བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚྣ་པའི་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་ཞིང་འཕྲོག་བྱང་མེད་དང་རང་གཞན་
ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙུག་པོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཚར་བ་བདེ་བའི་རོ་
བྱང་བར་འདོད་པ་དང་རང་གཞན་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་བཟང་ངན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲན་
འབྱིན་པར་འདོད་)བར་གྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་པ་(དང་ལྟ་བུ་)ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པས་(རིམ་པ་
ལྟར་)ཚར་བའི་རོ་བྱང་བར་འདོད་(པ་དང་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་རང་གཞན་ཀྱི་སྒྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་
ངན་ཀྱི་མཚན་མར་འཛིན་)པས་(རྒྱ་དང་)ཞིང་དང་(འཕྲོག་དང་བྱང་མེད་དང་)ཁང་པ་དང་ནོར་དང་
(རང་གཞན་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཅིང་སྒྲན་དབྱང་བའི་)ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་(དང་རབ་ཏུ་
བྱང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་)ནམས་ཚྣ་པའི་བྱིར་རོ། ། (དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་ལས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀ་ཉ་ན་
ཆེན་པོ་ལྟ་རྒྱུ་ལི་རྒྱ་བོ་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཀྱི་འདམ་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་རོགས་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་དུ་བྲམ་ཟེ་ལག་ན་དབྱུག་པ་
ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འོངས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཏམ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ནས་ཀ་ཉ་ན་
ལ་སྒྲས་པ་ཀ་ཉ་ན་རྒྱ་རྒྱུ་གང་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་ལ་བྲམ་ཟེ་དང་། བྱིམ་
བདག་ལ་བྱིམ་བདག་གིས་ལྟན་ཅིག་ཚྣ་པར་གྱུར། སྒྲས་པ། བྲམ་ཟེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འབྲེལ་
བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས་ལྟན་ཅིག་ཚྣ་པ་ནས། བྱིམ་
བདག་ལ་བྱིམ་བདག་གིས་ལྟན་ཅིག་ཚྣ་པའི་བར་དུ་གྱུར་ཏོ། ། སྒྲས་པ་ཀ་ཉ་ན་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་
རྒྱལ་པོས་ལྟན་ཅིག་ཚྣ་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན།

འོ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུ་གང་གིས་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་ནམས་ལྟན་ཅིག་ཚྣ་པར་གྱུར། སྒྲས་པ།
བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་
རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་ནམས་ལྟན་ཅིག་ཚྣ་པར་གྱུར་ཏོ། ། སྒྲས་པ། ཀ་ཉ་ན། དེ་ལྟ་ན། ད་ལྟ་ལ་ཅིག་

འདོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་ཡོད་དམ། སྒྲས་པ།
བཅའ་ཅེ་ཡོད་དེ། བདག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་ནས་ཡང་
དག་པར་ཆགས་པའི་བར་ལས་འདས་སོ། སྒྲས་པ་ཀ་ཉ་འཁྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེ་ད་ལྟ་གང་ན་བཞུགས། སྒྲས་པ། བཅའ་ཅེ་
དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མཉན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་ན་རྒྱལ་བྱ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཀྱི་ཀྲུན་
དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། རྟེན་སྒྲས་བཅའ་ཅེ། ལག་ན་དབྱུག་པ་ཅན་དང་ནས་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་འདོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །
ཞེས་སྒྲས་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་བཅའ་ནས་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་
དེ་ཉིད་ཕྱགས་ལ་གཞག་ནས་སློབ་དཔོན་སྣ་ཆོགས་སློབ་གྲོས་ཀྱིས་ཚོད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟོད་པ་ལས། འདོད་པ་མི་སྣང་
འབྲེལ་མེད་ཅིང་། ལྟ་བའི་བྱ་བ་བཅོམ་གྱུར་པས། རྟེན་ན་ཚོད་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། རྩ་བ་མེད་པར་ག་ལ་འབྱུང་། ཞེས་
གསུངས་སོ། །) འདྲུ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་
ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པས་འདྲུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་
བབས་ངན་གྱི་མཆོན་མར་འཛིན་པས་དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་གཉིས་པོ་ཚོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་།
བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལས་གསོག་
ཅིང་། དེ་ཡང་འདྲུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡིན་པས་དེ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རགས་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་
རིམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་རྣམས་
ལས་ཆོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྤང་བོར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱང་བཤད་ལ་སྤང་བོར་མ་བཤད་ཅེ་ན།

ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། འདྲུལ་བྱ་མི་རུང་བྱིར་མ་བཤད།

ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་མ་བཤད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཕུང་པོ་ལྗེ་མཆོན་
ཉིད་དང་མི་ལྟན་པས་དེ་དག་དེའི་དོན་དུ་མི་རུང་ལ། ཕུང་པོ་དྲུག་པར་ཡང་མི་རུང་
སྟེ། ཆོས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་སྤྱངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཕུང་པོ་
བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞིའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་
རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དཔེར་ན་བུམ་པ་ཆག་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་
ནི་ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ཡིན་པས་ཕུང་པོར་མི་འོས་སོ་ཞེས་བེར་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ཁམས་དང་སྦྱེ་
མཆེད་ལའང་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་དོན་དུ་
ནི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱེ་བའི་སྒོ་དང་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་བཤད་དོ། ། (ཕུང་
པོ་ལྗེ་གངས་ངེས་ནི་བཤད་ཟིན་དོ།)

སྦྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ནི་བརྒྱར་དངོས་པོ་ལ་ངེས་
ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིད་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁམས་
བཅོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྒྱ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་
དང་སེམས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་སེམས་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་
དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་འདིར་ནི་
སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་གངས་ངེས་མ་བསྟན་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་ནི་བདག་ཏུ་འདྲིན་པའི་གཞི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་པའི་བྱིར་
ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ། བདག་གི་གཞི་ལྷས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་
བྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྟན་དེ། དབང་པོ་ལྟ་བུ་དཔེ་པའི་གཟུང་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཡོངས་སྟོད་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་སྤང་
པོ་བསྟན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལུས་དང་གཟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་ཐ་སྟོད་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་ཐ་སྟོད་སྣ་ཚོགས་འདོགས་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་
ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་
བསྟན་ཏེ། དད་སོགས་ནི་སྤང་བྱ་དང་། ཆགས་སོགས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་གཞི་དེ་དག་གི་གནས་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
སྤང་པོ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་ལས་ནི་དེ་དག་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་
ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟེ་མཆེད་བརྩ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་མ་འོངས་
པའི་ཉེ་བར་སྟོད་པ་རྒྱག་སྟེ་བའི་སྟོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ནི་མིག་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་རྒྱག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ནི་ཡུལ་རྒྱག་གོ། །མ་འོངས་པའི་ཉེ་
བར་སྟོད་པ་རྒྱག་ནི་རྣམ་ཤེས་རྒྱག་སྟེ་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་དུ་ངེས་པ་ནི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདས་
པ་དང་ད་ལྟར་ཀྱི་ཉེ་བར་སྟོད་པ་རྣམ་པ་རྒྱག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་
པ་རྒྱག་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱག་གིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་
ཀྱི་ཉེ་བར་སྟོད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་གནས་དང་དམིགས་པའི་སྟོ་
ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེས་ནི་འདི་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་བའི་གཞི་ལྷ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྤང་པོ་ལྷ་དང་།
རྣམ་ཤེས་རྒྱག་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟེ་མཆེད་བརྩ་
གཉིས་དང་། རྒྱ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་བསྟན་

ཏོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

གོ་རིམ་ངེས་པ།

ལྷ་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ།

རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །སྟོད་སོགས་འདོད་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ།།

རེ་ཞིག་སྤང་པོ་ལྷའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐོགས་བཅས་
ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་པས་རགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཆོར་བ་
རྒྱ་བ་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། (གཟུགས་ནི་ཀུན་ལས་རགས་ཏེ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་བསྟན་
དུ་ཡོད་པས་སོ། །བཞི་ལས་ཆོར་བ་རགས་ཏེ་རྒྱང་པས་ཆོར་རོ་ཞེས་སོགས་རྟོགས་སྒྲ་བས་སོ། །གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་
རགས་ཏེ་སྟོ་སོགས་སུ་མཆོན་མར་འདྲིན་པས་གཉིས་པས་རྟོགས་སྒྲ་བས་སོ། །གཉིས་ལས་འདུ་བྱེད་རགས་ཏེ་བདག་
བདེ་བར་བྱའོ་སྟག་བསྐལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པས་རྟོགས་སྒྲ་བས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་ལས་སྤྲ་སྟེ་དོན་གྱི་ངོ་
བོ་ཅམ་རིག་པར་འབྱུང་བས་རྟོགས་དཀའ་བས་སོ།) རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ནི་འདིར་རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་
དང་དཀའ་བ་ལ་བརྟེན་དོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཡང་
སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྦྱེ་བོ་དག་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་འོ། །དེ་ལས་ནི་བདེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་ལ་རོ་མུང་བའི་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་ནི་(གཙང་བདེ་སོགས་སུ།)
འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་
ཆོགས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ཀྱང་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་
ན་སྟོད་དང་སོགས་པའི་སྒྲས་གཟུང་བ། ཟས་དང་ཆོད་མ་དང་བྱན་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་དང་
ཆོས་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་བྱིར་རོ། ། (གཟུགས་ནི་ཆོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པས་སྟོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཆོར་བ་
ནི་རོ་མུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཆོར་བ་ལ་དེའི་མཆོན་མར་འདྲིན་པས་གསལ་

བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚོད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ཁམས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཚོར་བ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་ཉེ་
བར་གཏོད་པའི་ཕྱིར་བྱན་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་ཚོར་བས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ནི་ཟ་བ་པོ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པས་སྣོད་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ།) ཡང་ན་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁམས་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རབ་དུ་བྱེ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་བྱེ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་
གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ཚོར་བས་བྱེ་སྟེ། བསམ་གཏན་
དང་པོ་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་། གཉིས་པ་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པ་ན་སེམས་
བདེ་དང་། བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པས་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་
གསུམ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེ་ལ་སྲིད་ཅེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཅམ་གྱིས་བྱེ་(སྟེ་དེས་ཆོ་བསྐལ་པ་བརྒྱད་མིར་
འཐེན།)ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གོ་རིམ་དུ་བསྟན་ནོ། །
འདི་དག་གིས་ནི་གྲངས་ངེས་པའང་འགྲུབ་པོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ནི།

ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྟ། །འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་དོན་ཕྱིར་བཞི།

གཞན་ནི་ཆེས་རིང་ལྗུར་འཇུག་ཕྱིར། །

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལས་ད་ལྟར་བའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་
གཟུགས་ཅན་ལྟ་སྟེན་ལ་བསྟན་ལ། ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱིས་བཤད་དོ། །ལྟ་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་
ཀྱུར་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་
(དང་པོ་)བཞི་སྟེན་ལ་བསྟན་ལ། ལུས་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱིས་བཤད་
དོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གཞན་མིག་དང་ན་བ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་རིང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་

ཕྱིར་སྐྱར་སྒོས་ལ། སྐྱ་དང་ལྷེ་ནི་སྤང་ནས་འཛིན་པས་ཡུལ་ཉེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
ཕྱིས་བཤད་དོ། ། (དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས།) མིག་ནི་རྩ་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱང་རིང་བ་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་སྐྱར་བཤད་དོ། ། (སྐྱ་ལྷེ་གཉིས་ཀྱི་འང་།) སྐྱ་ནི་ལྷེ་བས་ཆེས་ལྷུང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
སྐྱར་བཤད་ལ་ལྷེ་ནི་དེའི་ཕྱི་ལ་བཤད་དོ། །

ཡང་ན་ངེ་ལྟར་གནས་བཞིན་རིམ།

ཡང་ན་ངེ་ལྟར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་དེ། མིག་ནི་དང་པོ་ན་གནས་པ་
ནས་ལུས་པལ་ཆེ་བ་འོག་ན་གནས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིས་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་
མཆེད་དུག་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ན་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཤེས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་
རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་
ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་ནི་རྒྱུའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་།
ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བཅོམ་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་བརྩ་
གའང་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྟན་ཕྱིར།

གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བཅོམ་དོ།

བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་སོ་སོར་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་དགུ་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་
ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་མིག་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིའི་སྤྱིས་བྱེ་བྲག་རྟོགས་
པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་ཤུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་

བརྗོད་དེ་ཉམས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔག་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
ན་མིག་གི་ཡུལ་ནི་བསྟན་དུ་ཡང་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པས་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཡང་དེའི་སྒྲིམ་བརྗོད་དེ་མིའི་མཆོག་གིས་རྒྱལ་པོ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་
དེ་གཟུགས་སོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འཆད་དོ།
།གཞན་དག་ན་རེ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་རགས་པའི་ཕྱིར་དང་། (རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་སྤྱན་
ནི་བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྷའི་སྤྱན་ནི་མཛོན་པར་ཤེས་པའི་སྤྱན་ཏེ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
ས་པའོ། །འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་
ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །གང་གི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བའོ།) འག་དང་ལྷ་དང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆད་དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

(ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སུ་བརྗོད་ན་སྟེ་མཆད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།) ཡང་སྟེ་མཆད་དང་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ཆོས་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆད་དང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིམ་
བརྗོད་པ་ནི་གཞན་དག་ནི་རང་རང་གི་མིང་གིས་སྟོས་ལ། མིང་གཞན་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
ཆོས་ཞེས་སྟེ་སྒྲིམ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་མིང་མེད་ཉིད་མིང་དུ་
གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟུ་བུའི་ཆོས་མང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་
ཀྱི་མཆོག་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་དེར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་
གཅིག་ཤུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆད་དང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤང་སོ་དང་
སྟེ་མཆད་དང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

དེ་གསུམ་གཞན་ཡང་འདྲིར་བསྟུ་བ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གཞན་ཡང་འདྲིར་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས་ལས་སྤང་པོའི་མིང་ཅན་སྤང་པོར་
བསྟུ་བ་ནི་གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
ཐམས་ཅད་སྦྱི་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་དང་། ཟད་པར་དང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྦྱི་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁམས་
མང་པོ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་བྱག་ཏུ་ཅ་གཉིས་བཤད་པ་(དེ་དག་དང་། མདོ་གཞན་དག་ལས་སྤང་པོ་ལ་
སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་འབྱུང་ན།)དེ་དག་འདྲིར་སྟོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་ན་དེ་དག་ལས་
ཐ་དད་པའི་ཆོས་ཡོད་(བས་དེ་དག་ཏུ་གངས་མ་ངེས།)པར་འགྱུར་ལ་བསྟུས་ན་རི་ལྟར་བསྟུས་ཤིང་།
དེའི་ལན་ལ་(གཉིས་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྤང་པོར་བསྟུ་བ་ནི།)

ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་སྤབ་པས་གསུངས་དེ་དག

ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས།།

ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་གང་རྣམས་སྤབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་
དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པས་ན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཆོག་གམ་སྟེ་(ངག་གི་རིག་བྱེད།)ཆོག་གི་རང་
བཞིན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་
པས་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་
ལ། ཆོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གང་ཞེ་
ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་དང་གསུང་དང་བརྗོད་པ་དང་དབྱངས་དང་ངེས་
པའི་གསུང་དང་གསུང་གི་ལམ་དང་གསུང་དབྱངས་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུང་
གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆོས་
གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་

གོ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་གཞག་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྱར་བའོ་ཞེས་
འབྲུང་བས་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀར་འདུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ། ཀུན་
དགའ་བོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་
ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གཟུང་ངོ། ། གཉིས་ནི་དགེ་སྟོང་དག་ལས་སོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་
ཡང་བརྒྱད་ཁྲིར་མ་འདུས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལས་བཟུང་ཞིང་། གཉིས་ནི་དགེ་སྟོང་དག་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་
ཀྱང་ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གཅིག་སྟོན་པའི་རིམ་གྲོ་བ་བྱེད་པ་ནས་ཐོས་པ་ཡིན་ཀྱི་
རིམ་གྲོ་མི་བྱེད་པའི་གོང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དེས་མ་གཟུང་བར་ཤེས་ལ། དེའི་གོང་
དུ་ཆོས་ཉུང་དུ་གསུང་པར་ཡང་མི་འཐད་པས་དགེ་སྟོང་དག་ལས་གཟུང་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་
སྒར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་
ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་གནས་བརྟན་ཀུན་
དགའ་བོས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གང་དག་གཟུང་བ་རྣམས་ནི་སྟེ་སྟོང་གསུམ་
པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་པ་གཞན་ཀྱི་སྤང་ལས་ཀྱང་ཆོས་
ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིར་འདོད་པ་ནི་
ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་བ་ཁོ་ནའི་ལྷགས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་རེ་རེའི་ཆད་ངི་ཅམ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཅེས་ཟེར།།

ཁ་ཅིག་ནི་ཤུ་རེའི་བྱས་ཉི་བར་བསྟུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཆད་

དང་མཉམ་(ལ་དེ་ལ་ནི་རྫོག་དུག་སྟོང་ཡོད།)ཞེས་ཟེར་དེ། དེ་ལ་ནི་རྫོག་དུག་སྟོང་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་
ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཅིག་ཡིན་དེ་གཞན་ནི་པལ་ཆར་རྩལ་པོ་ཞེས་ཟེར་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་
ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་(བམ་པོས་ཡ་ཤག་གཅིག་དུག་འབྱམ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།)ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དུང་
འབྱུར་ཤག་བཞི་དང་བྱེ་བ་ཤག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། ། (སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན།) ཀྲུན་ལས་
བརྟམ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལས་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཅིག་གིས་ཆད་ངེ་ཅམ་ཞེ་ན། གྲངས་
བརྒྱ་ཤག་བརྒྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ་གྲངས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་
པོ་རེ་རེ་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། བཟང་བའི་
ཚུལ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བྱེ་བ་ཤག་བརྒྱད་
དང་འབྱམ་ཤག་བཞི་བརྒྱར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་ཆད་ནི་སྟོབ་
དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡི་གེའི་འབྲུ་སྟམ་ཅུ་ཙ་
གཉིས་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་བརྒྱད་བཞི་སྟམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ལ་བཤད་པས་བོད་ཀྱི་ནི་
ཆོག་བར་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །

སྤང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན།

གཞན་དག་ན་རེ་སྤང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་སྟེ་ཆན་རེ་རེ་(རྫོགས་པར་)སྟོན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་ཆོས་
ཀྱི་སྤང་པོ་རེ་རེ་ཡིན་གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའི་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འོན་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཞེ་ན།

སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ཐུན་པར་གསུངས།།

འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་ལ་སོགས་
པའི་(སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི།)སྟོད་པ་(འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་)ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་ཀྱི་

གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་(མི་སྤྱུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཉེན་འབྲེལ་
དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བརྒྱད་ཁྲི།)གསུངས་སོ། །ཞིའི་སྤྱི་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་
བའི་ཕྱིར་རམ། དེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་འཆད་དོ། །ལྷགས་
ཕྱི་མ་འདི་སློབ་དཔོན་རང་གི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་དེ་དག་ཆ་
མཉམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྦྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་དང་སྟོང་སྟོང་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོར་
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། སྟོང་
ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བཞི་གང་ཡིན་པས། རྒྱལ་བ་གང་དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། ཆོས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒོ་མོ་དེ་དག་གིས། བསམ་པ་རི་བཞིན་འདིག་ཉེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །ཞེས་
པ་དང་། སློག་ཐོབ་ཀྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ནི་
བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུའང་མ་འདུས་པར་གསལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
གིས། ཐེག་པ་སྤྱི་ནི་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྟའི་དབང་པོའི་སྤྱི་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་
བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྤྱུག་ཆས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་འདི་བར་ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་དག་ལས་ལྟས་བྱིན་གྱིས་སྤྱི་པོ་ཆེ་ལྟ་སྟོང་གིས་བཀྱར་བར་བྱ་
བའི་སྤྱུགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཏོན་དུ་བརྒྱུད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། (སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྟོངས་རྒྱ་མཚོའི་སྟོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཞོན་ཅུ་ལོར་བཟང་གི་སྤྱི་མ་དགེ་སྟོང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱི་མ་ཐོས་ཤིང་གཟུང་ལ་ཤེས་
པའི་ཀྱན་ནས་མིག་ཅས་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་འདི་ན། སྤྱུག་ཆ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་པོ་ཅམ་དང་། སྤྱུག་
མའི་ཕུང་པོ་རི་རབ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཅམ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལས་ལེའུ་རེ་རེ་ཅམ་དང་སྟོ་རེ་རེ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་རེ་རེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་རྣམ་པར་བྱེ་བ་རེ་ལས་ཟད་པའམ་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་

དང་།) ཇིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གྱིས་མདོ་སྡེ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེའི་ཁལ་
དུག་ཁྲི་རྟེན་ཁ་ཏོན་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་སྟེན་ཅིག་གསུངས་ན་དེ་དག་ད་ལྟར་སྤྱིང་འདི་ན་མི་
སྤང་བས་གང་ན་བཞུགས་ཤེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་ནམ་པར་སྟོད་ཅིང་། གཞན་པལ་ཆེར་སྤྱ་ནམས་ཀྱི་གནས་ན་
སྟོད་དེ། སྟོབ་སྤྱིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་འཕན་མེད་པ། རྣམ་
པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་སྤྱ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་
བཞིན་གྱས་མགོས་ནས། སའི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་མཛད། ཅིས་
བཤད་པས་སོ། ཞེས་འཆད་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནི་ནམ་བཤད་རིགས་པ་ལས།
ཡང་དག་བསྟུས་པའི་གཞི་ཉམས་ཕྱིར། མཐའ་དག་མིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན། ཞེས་
འབྱུང་བས་ལུང་ཁྱབ་འཁྱེད་པ་ལས། སྟོན་པ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་
བྱེད་བཤེས་ཞེས་བྱ་བས་མཆོད་རྟེན་བཤིག། དག་སྟོང་ཡང་བསད། བཀའི་སྒྲེགས་བམ་
དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་བསྐྱེགས་སོ། ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་དང་སྤང་པོ་ཉི་མའི་དངོས་
གྲུབ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་བསྟུས་པའི་གཞི་ཉམས་པར་བྱས་པས་པལ་ཆེར་རུབ་ལ།
བཞུགས་པ་ནམས་ལའང་མ་ཆང་བ་ཡོད་པས་མཐའ་དག་མི་སྤང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་
དོ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་གྱིས་རྟེན་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་དག་ནི་རུབ་སྟེ་འདི་
གཅིག་ཕུ་ལུས་སོ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་དུག་ཆང་བར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་ནི་རུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་
གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་ཆོས་བརྒྱའི་བར་དུ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ལས། ད་ལྟར་བཅུའི་
བར་སྟོན་པར་སྤང་པོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་གཞན་ལ་སྒྱུར་བ།

གཉིས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྒྱུར་བ་ནི།

དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། །ཕྱང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི།།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ། །རི་སྐད་བཤད་པར་བསྐྱུ་བར་བྱ།།

རི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དག་ཕྱང་པོར་བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་(གཞན་ཡང་བསྐྱུ་བར་བྱའོ་ཞེས་
སྒྱུར་ཏེ་གང་གང་དུ་རི་ལྟར་བསྐྱུ་ཞེན་ཕྱང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དང་རི་སྐད་བཤད་པར་ཞེས་པ་དང་། ཅི་
རིགས་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ་ཞེས་པ་རིམ་བཤུར་བསྟན་ཏོ། །རིམ་བཤུར་མདོ་དག་གཞན་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྐར་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རི་སྐད་
བཤད་པར་ཅི་རིགས་པར་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་གང་ཞིག་གང་གི་མཆོན་ཉིད་ལྡན་པ་དེ་དེར་
བསྐྱུ་བར་བྱའོ།) མདོ་གཞན་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གཞན་ལ་
ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་
ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་(སྐར་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས།)རི་སྐད་བཤད་པར་
བསྐྱུ་བར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལ་(གསུམ་ལས་ཕྱང་པོའི་མིང་ཅན་ཕྱང་པོར་བསྐྱུ་བ་ནི་མདོ་ལས།)རེ་ཞིག་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕྱང་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོས་བསྐྱུས་ཏེ།
ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ནི་ལུས་དག་གི་སྟོང་བདུན་ཡིན་པས་གཟུགས་སུ་འདོད་ཅིང་། གཞན་ནི་(ཕྱང་པོ་
བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཤུར་མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས།)ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་
སེམས་ལས་བྱུང་(བ་ཡིན་པའི་བྱེར་རོ།)བའི་བྱུང་པར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ནི་(མི་སྐྱེ་བ་

པའི།)མོས་བ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྒྱུ། (ཐ་མ་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་ནི་སྤང་པོ་བཞི་ལས་ལྷན་གྱི་སྤང་བ་སྤྱུས་ཏེ། བསམ་གཏན་ས་བླག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དེ་
དག་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ།) མདོ་སྡེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་
པོའང་སེམས་པའི་བྱེད་པར་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྤྱས་
པར་འདོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པའི་
སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྤྱས་ཏེ། འགྲོད་པ་དང་དད་པ་དང་འདུན་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ། །དེ་དག་ཀྱང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་པོ་བཞིས་བསྤྱས་སོ།
།གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་སྤང་པོ་དང་ལོག་པར་ངེས་པའི་སྤང་པོ་དང་མ་ངེས་པའི་སྤང་
པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤང་པོ་ལྷན་བསྤྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་དང་མཆམས་མེད་བྱེད་པ་དག་
།ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་འཕགས་པ་དང་མཆམས་མེད་བྱེད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་
པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ། །

(གཉིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྤྱུས་ནི།) ཡང་ཟད་པར་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་
བཤད་པའི་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་ཟད་པར་བཅུ་ལོ། །བརྒྱད་མ་ཆགས་ཞེས་འབྱུང་བས་མ་ཆགས་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྤྱུས་སོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་པོ་
ལྷའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྤྱུས་སོ། །གཉིས་ནི་གཟུགས་
མེད་དག་ཅེས་འབྱུང་བས་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་བཞི་བ་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྤྱུས་སོ།
།དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྤྱུས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
བསྤྱུས་སོ། །

ཡང་མདོ་ལས། འདི་ལ་དག་སྟོང་ལ་སྟོན་པའམ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་
མཁས་པ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ན་འདི་ལ་སྟོན་པའམ་ཚངས་པ་
མཚུངས་པར་སྟོན་པ་མཁས་པ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་ཆོས་སོ་
སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་ཅིང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ཡིད་དགའ་བ་སྟེའོ། །ཡིད་
དགའ་བར་གྱུར་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ན་བདེ་བ་ཉམས་
སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བར་གྱུར་ན་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་
མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པ་ལྟ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
མཐོང་ན་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་བྱུང་ན་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ།
།འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ནམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ་མཆེད་དང་
བོའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་སྟོན་
པ་དང་། སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྤྱར་ནས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ་
མཆེད་ལྷ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། གཞན་
ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་ཁ་ཏོན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་དང་། གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་
བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒྲོམས་པ་ལས་དོན་དང་ཆོས་རིག་པ་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བའོ། །ལུས་སྤངས་
པ་ནི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །བདེ་བ་སྟོང་བ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །མཉམ་པར་བཞག་
པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་(ཤེས་ཤིང་)མཐོང་བ་
ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་སྟག་མཐོང་གི་ཆོགས་སོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལས་

སོ། །འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བ་ནི་ལམ་གྱིས་སོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཁ་ཉོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་
སྟོན་པ་ལ་སྦྱ་ཐོས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གོགས་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སྦྱ་
དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །

ཡང་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་ཡིད་དང་ཆོས་
ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་ཅིང་སོ་སོར་
འདུ་ཤེས་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ་
འདི་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དང་སོ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་
གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྦྱེ་མཆེད་དུ་ཉི་བར་
འགོ་བ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་སྦྱེ་མཆེད་གཉིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་
ནི་སྦྱེ་མཆེད་བརྩས་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་རོ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱུད་དང་ཡིད་དང་
ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཡིད་ནི་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་ན་ཡོད་དོ། །འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྦྱེ་མཆེད་ནི་གཟུགས་མེད་པས་ཕྱང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །

(གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཁམས་སུ་བསྐྱུ་བ་ནི།) ཡང་ཁམས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་
དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནི་སྤྱད་བྱེད་
སྤར་བ་ཤད་པ་རྣམས་སོ། ། (བཅོ་བརྒྱད་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ཞེ་བཞིའི་སྟོན་ནི་དྲུག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་
ཚན་གཅིག་ །གསུམ་ཚན་དྲུག་དང་གཉིས་ཚན་གཉིས། །ཞེས་སོ།) དེའི་རྗེས་ལ་ཁམས་དྲུག་བཤད་པའི་ས་ལ་
སོགས་པ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་ཏོ། །

བྱ་ག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཤེས་བྱ། ལྷ་དང་ཐུན་པ་དག་ཡིན་ལོ།

ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་བཤད་པས་སྒོ་དང་སྐར་ཁུང་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་ག་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤྱེས་པར་བྱ་སྟེ། (ཁྱེ་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་ནམས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་དེ་མདོ་ལས་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེན། ལུས་འདིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེག་
ནང་ལ་བརྟེན་པ་ནམ་མཁའ་གྱུར་པ་མི་གསལ་བ་ཁྲག་དང་སྤྲུགས་པས་མ་ཁུབ་པ་སྟེ་དཔེར་ན་མིག་གི་བྱ་ག་ལྟ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེན། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེག་ནམ་མཁའ་གྱུར་པ། མི་གསལ་བ། གཟུགས་སྤྱུར་
པ་ལས་མ་ཁུབ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་
ཡངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་ཁམས་ལྟ་རྒྱུ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལྟག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཟག་མེད་ནི་སྤང་
བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།) དེ་ཡང་ཉིན་མོ་སྤང་བ་དང་མཆན་མོ་ཐུན་པའི་རང་བཞིན་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་སོ་ལོ། །འདི་ནི་ཁྱེ་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་
སྟེ་(རྒྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པ།)ཐོགས་བཅས་ཉེ་འཁོར་བ་(འི་གཟུགས་)ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་འདི་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དང་ཐུན་པ་ནི་
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཐོགས་མེད་ཉེ་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་ན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
སྤྱུ་འདུས་སོ། །

ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྟེ་བའི་རྟེན།

རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དེ། (ཟག་མེད་སྤང་བ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་པ་ལ།) ཁམས་རྒྱག་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དང་ཁྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དགོ་སྒོར་དག་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཁམས་རྒྱག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁམས་རྒྱག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་དུ་འབྱུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འདུས་སོ། ། (ཁམས་རྒྱག་པོ་དེ་དག་ལས་སྲིད་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ནི་སྲིད་པར་ཉིང་མཆའས་སྦྱོར་བའི་ས་བོན་ནོ། །དེ་གསེབ་བར་བྱེད་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་སྟེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟེ་གོ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཡང་སྲིད་རྒྱས་པའི་ས་བོན་གྱི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་སོ། །དེ་དག་ལས་འདིར་གཉིས་ཁོ་ན་འཆད་པ་ནི་ལ་ལ་བཤད་ཟིན་ཅིང་ལ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་བཞི། །དུས་གསུམ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་བཞི། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་དང་འགོག་ཁམས་ཏེ། །བཤད་ཟིན་སོ་བཞིའོ། །ས་སོགས་ལས་གཞན་རྒྱག་ཆན་དང་། །དུས་གསུམ་འགོག་པ་ལས་གཞན་པའི། །གསུམ་ཆན་འཆད་འགྱུར་ཉིང་རྒྱག་ཅེས་གསུངས་ལ། །ཡང་ན་འཕྲོ་ལུས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱང་བའམ། །ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།)

དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཆོ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱག་བཤད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྤང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཐོ་འཆམ་པའི་རང་བཞིན་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་སྤྲོད་བཅེ་བའི་རང་བཞིན་གཉེན་པོའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་རྗེས་ལ་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་མ་རིག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱག་གསུངས་པའང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དང་པོ་ལྷན་ནི་ཆོར་བ་དང་རྒྱག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
བཞི་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་
ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་
གསུམ་གསུངས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ངི་རོ་དང་སྣ་ལྷེའི་རྣམ་ཤེས་
མ་གཏོགས་པ་བརྩ་བཞི་དང་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བརྩ་བཞི་དང་
ཐ་མ་གསུམ་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་ཏེ། འདིར་འགོག་པའི་ཁམས་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་པ་དང་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསྟུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ངན་པ་དང་བར་མ་དང་གྲོ་མ་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པ་
ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་གཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་
དང་སྦྲ་དང་ཚོས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །ཐ་མ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་
ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་
གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་གསུམ་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྟུས་སོ། །དེའི་རྗེས་
ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཡིད་དང་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་(ཐ་མ་གསུམ་)ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་
གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཚོས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཏེ་དེ་དག་ལ་མཁས་
ན་མཁས་པ་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྟོང་ཆུང་དུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་བར་མའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་
བཙེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་བཙུ་བཞིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཁམས་ལ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བརྒྱུད་ན་རབ་དབྱེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་།
རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། དམིགས་བཅས་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་དང་། བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། རྣམ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་དང་། མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་
པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་
དང་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །

བསྟན་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ།
བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལའང་

ཤེས་པར་བྱའོ། ཉེའི་ལན་དུ་

བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་ལུ།

བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་འདིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ནི་
འདི་ནའོ། །པ་བེ་ནི་པ་བེ་ནའོ་ཞེས་(སྐྱེས་བསྟན་པས།)མིག་གི་དབང་པོ་(འི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་མིག་
ཤེས།)ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེས་ན་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལྟེང་ལྟེང་ཆོག་
གིས་གཞན་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་(པར་)ཤེས་(པ་)སྐྱེད་པ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
འདུག་པ་ནི་བསྟན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །
ཁམས་བརྩ་བདུན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། (མདོ་ལས་
ཀྱང་དགེ་སློང་གཟུགས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ། གཟུགས་
ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་ལུས་ཀྱི་
བར་དུ་གསུངས་སོ། །དགེ་སློང་ཆོས་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་སྐྱེ་མཆེད་བརྩ་གཅིག་གིས་མ་བསྟན་པ་བསྟན་དུ་མེད་
པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།)

ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བརྩ།

ཡང་ཁམས་བཙུང་བརྒྱུད་ལས་གཅིག་ཏུ་(སྐྱིབ་པའི་)ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་
ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྩ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐོགས་པ་ནི་རྩལ་པ་ཡིན་ཏེ། (ཡུལ་ལ་
ཐོགས་པ་དེ་དག་སྐྱིབ་པ་ལ་ཐོགས་སམ་ཞེ་ན་སྤྱི་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཡུལ་ཐོགས་སྐྱིབ་མི་ཐོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་
དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་མཆོངས་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ལྡེ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་ལྡེ། །བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་
མཆོངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའོ། །ཡུལ་ཐོགས་དག་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་སམ་ཞེ་ན་ཆོག་གི་མ་དང་སྦྱར་ཏེ། དམིགས་པ་
ལ་ཐོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལའང་ཐོགས་ཏེ་ཡུལ་མེད་པར་མཆོངས་ལྡན་རྣམས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །ཡུལ་ལ་ཐོགས་ལ་དམིགས་

པ་ལ་མི་ཐོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྟའོ།) དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་སྟེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་དག་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་རྟུགས་(ནས་གཟུགས་ཅན་གཉིས་པ་མི་འབྱུང་)པ་འོ། །(རྟུལ་རྩལ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའང་རང་རང་གོ་སར་ཆིབ་མ་བཞིབས་ནས་གནས་པ་ཡིན་ནོ།) གཉིས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་འོ། །གསུམ་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཛིན་གྱི་གཞན་ལ་མི་འཛིན་པ་འོ། །དེ་ལ་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་རྟུལ་ཕྱན་རྣམས་གཅིག་གི་གོ་སར་གཅིག་འོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པར་གནས་པ་འདི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །

འོ་ན་འདིར་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དབང་པོ་ལྟའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཡུལ་ཐོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གདགས་པ་ལས་གསུངས་པ་འདི་མིག་ལ་ཆུ་དང་སྐམ་ལ་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྟེ་བཞི་དང་། མཚན་མོ་དང་ཉིན་པར་ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་སྟེ་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྒྲིབ་ཐོགས་ཀྱི་སྟེ་བཞི་དང་། ཡུལ་དང་དམིགས་ཐོགས་ཀྱི་སྟེ་བཞི་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པས་ཀྱང་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལོ། །བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་སྒྲ་དང་ངི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་བཞིའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་སྒྲ་མ་གཏོར་གཞན་རྣམ་གསུམ།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རོ་བོར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་འདི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། གང་ཞེ་ན། ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་

པའི་གཟུགས་ཅན་བརྩ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཟུགས་དང་སྒྲ་(གཉིས་ནི་
དགོ་མི་དགོར་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས།)མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་ལྟ་དང་རྩི་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །
གཟུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་པ་ནི་དེ་དག་དགོ་མི་དགོར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་
རེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་
ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཟག་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་དངོས་པོར་ལུང་
བསྟན་དུ་མེད་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེའི་མཆན་
ཉིད་སྒྲ་དོར་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མིག་གསལ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྒྲ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དང་།
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དོར་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་
ན་དེ་དག་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གཞན་བརྩ་པོ་དག་
ནི་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་ནི་ལུས་ངག་གི་
རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་སེམས་དགོ་མི་དགོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བས་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་དགོ་
མི་དགོ་དང་། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་དང་། (རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱང་།)
རིག་བྱེད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་(རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ཐམས་ཅད།)ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་ནོ། ། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་གྲོགས་མ་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་དགོ་མི་དགོ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། ཚོས་ཀྱི་
ཁམས་ནི་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགོ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྟན་གྱིས་དགོ་བ་དང་།
ཁ་ཅིག་ཀྱན་སྒྲོང་གིས་དགོ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་དགོ་བའང་ཡོད་དོ། ། (དེ་དག་
གི་མཆན་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པའང་དགོ་བའོ།) མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

དག་མི་དགའི་མཆན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་པས་བསྐྱགས་ཤིང་གཞོད་མེད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སྦྱིད་པ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་པའོ། །ཁ་ཅིག་དག་བའི་མཆན་ཉིད་ཡུན་དུ་བདེ་
བ་དང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྦྱིད་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བསམ་གཏན་
བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆོར་བ་སྦྱིད་བྱེད་དག་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
བཏང་སྟོམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་
དང་ཞེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་ཁམས་གཏོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ།

དྲི་དང་རོ་དང་སྣ་དང་ནི། །ལྷེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས།

གཟུགས་མེད་གཏོར་བ་ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་(སྟེ་མ་ཐལ་གཤམ་)ནི་
བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། ། (དེའི་སྲིད་པས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།) གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ན་ནི་བཅུ་བཞིའོ། །གང་ཞེ་ན་དྲི་དང་རོ་དང་སྣའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དྲི་རོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་
ཡིན་ལ་(བསྐྱམ་བ་དང་སྤང་བ་ལས་གཞན་པའི་དྲི་རོ་ལ་ཁོངས་སྦྱོད་པ་མེད་ལ། དེས་ན་)དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དག་དེར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་རེག་བྱའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཁམ་
གྱི་ཟས་དང་ཟས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམ་ཟས་སུ་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་བ་དང་། (ཁང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དང་།) གོས་ཀྱི་རེག་བྱ་
ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་རོ་ལ་ནི་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཆུག་
ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ན་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྣ་ལྷེའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་
མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་དེ་པའི་

དབང་པོས་འཛིན་མོད་ཀྱི་བྱི་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤང་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་ཡོད་པའང་
དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པས་
མི་འབྱུང་ན་སྦྱ་ལྗེའི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འབྱུར་རོ་ཞེ་ན།དེ་ནི་(དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ།) ལུས་
མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཛེས་པ་ནི་དབང་ཏེན་གྱིས་བྱ་བར་བྱས་ཤིང་། (དབང་པོ་ཏེན་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ། (དགོས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཀྱི།) དབང་པོའི་རྒྱ་ཡང་དེ་ལ་སྤེད་པས་ལས་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་། (དེ་ཡོད་པས་རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་
པས་རྒྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) གང་ཞིག་ཡུལ་ལ་སྤེད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་དབང་
པོ་ལས་ཀྱང་སྤེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པས་མི་འབྱུང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོབ་
དཔོན་སྟོན་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་ནི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཏེན་མི་སྤིང་ལ། སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དབང་པོ་
དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སྤེད་པ་དང་བཅས་པས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་
གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་
ཅོ་ཞེས་གསུངས་(པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་དེར་དབང་པོ་གང་དག་སྤིང་བ་དེ་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། གཞན་
དུ་ན་པོ་མོའི་དབང་པོ་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྦྱེ་མཆོད་བྲག་ལ་སྤེད་པ་ཀུན་
ཏུ་སྦྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དམིགས་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
རྒྱ་ཡོད་པས་སྦྱ་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་ཡོད་དོ། །པོ་མོའི་དབང་པོའི་རྒྱ་ནི་ཡུལ་ལ་རེག་པའི་སྟོན་སྤེད་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པས་ཡུལ་
ཀྱི་སྟོན་སྤེད་པ་སྦྱོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་དེ་ན་མེད་ལ་གང་མ་བྲལ་དེ་དག་མ་སྦངས།)པའི་ཕྱིར་སྦྱ་
ལྗེའི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་ཡིད་
དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་
བྲལ་བ་དག་དེར་སྦྱེ་བས་དེ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་མེད་ཅིང་དེ་དག་མེད་པས་དེ་དག་
གི་(བཏེན་པ་དང་དམིགས་པའི་)འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྗང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་ནམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ།།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གང་དག་བཤད་མ་ཐག་པ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་
གི་ནམ་ཤེས་གི་ཁམས་དེ་གསུམ་ལ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་
ཡོད་དེ། ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་དེ་གསུམ་དང་འདྲེས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་
ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་
དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ནམ་ཤེས་གི་ཁམས་ལྷ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པོ་ནམས་ནི་གཅིག་དུ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་པ་ནམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །
དཔེས་སྟོན་པ་ནམས་ནི་དབྱ་བཅོམ་པའི་གཟུགས་གྱི་ཕུང་པོ་དང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་
ཟག་པའི་གཞིན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས་
ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁན་ས་བརྒྱད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་
འཆད་པའི་སྐབས་ལས་ནི་དཔེས་སྟོན་པས་ལྷས་ཤིན་དུ་སྤངས་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་
གིས་བསྐྱས་པའི་རེག་བྱ་དང་ལྷས་གྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱང་ཟག་མེད་དུ་འདོད་པར་བཤད་དོ།

རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པའི་རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པའི་རབ་དབྱེ་ནི།

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡིན།།

ཐ་མ་གསུམ་ནི་ནམ་གསུམ་མོ། །ལྷག་མ་ནམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས།།

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་
ཤིང་(རྟོག་དབྱེད་གྱི་སས་བསྟན་པ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ་)ཅིང་ཞིབ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །དེས་ན་འདི་ལ་འབྲེལ་རྣམ་གཅོད་ཡིན་པས་(འཆད་པ་ན་འདི་རྟོག་དབྱེད་)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་ལྔ་པོ། རྟོག་དང་དབྱེད་དང་བཅས་ཁོ་ན་ཞེས་གདོན་པར་བྱ་སྟེ། (ཁྱིམ་ཁྱེད་དག་གིས་
ནི་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པ་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ།) ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་
ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་ཅམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་
དབྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་(ཅམ་སྟོ)ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དང་། རྟོག་
དབྱེད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གྱི་ཁམས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་
ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དབྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་(དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་བྱུང་
པར་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་གསུམ་ནི་རྟོག་མེད་དབྱེད་ཅམ་སྟོ། ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་སྟོ་
སའི་སས་བསྟན་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།) དངོས་གཞི་ཅམ་སྟོ་ན་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་
དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། (འདོད་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་གོགས་སུ་དབྱེད་པ་ངེས་
པར་ལྟན་པར་ཅན་ན་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དབྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟོ།) རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དབྱེད་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་(ཕྱི་མ་གཉིས་གྱི་)རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རྟོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དབྱེད་པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་

གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དཔྱད་སྤངས་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔྱད་པ་ལ་
དཔྱད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་
ཀ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེའི་ཕྱིར་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་པའི་ས་ན་ཆོས་བཞི་ཡོད་དོ།) འོ་ན་ནི་
དཔྱད་པ་མེད་ལ་རྟོག་པ་ཅམ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔྱད་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དཔྱད་
པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་དཔྱད་པ་ནི་རྟོག་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་
རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་གསུམ་གསུངས་པ་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མངོན་ནས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ། ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ནི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་སྤངས་
པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་
མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་པོ་དག་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན།
མདོ་ལས་དག་སྤོང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྡོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་པོ་འོ་
སྟམ་ཏུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་བྲལ་ཏུ་བཤད་པ་དང་(རྟོག་མེད་ཀྱི་ལྷས་ངག་གིས་ལས་མི་སྤོང་བར་བཤད་
པ་དང་།) འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པར་
རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྟོག་པ་འོ། །

ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་བྲན་པའི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་རྟོག་ །

དེ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་
བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡེང་། །ཡིད་ཀྱི་བློ་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད།།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་སེམས་བྱང་གི་ནང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། རེས་པར་
རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་བློ་པ་འདི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་
མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་བློ་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་
ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི་
དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་(པ་མཉམ་གཞག་མིན།)པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་
སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའོ། །

དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྟ།

གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི།

དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་བྱེད་ཀྱང་.....

ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་དུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ནི་ཡུལ་
ལ་དམིགས་ནས་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་
ལྷག་མ་བྱེད་དང་བརྒྱ་གཅིག་ནི་མཚུངས་ལྟན་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་གྲུབ་སོ། །

.....མ་ཟིན་དགུ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ།

དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །

ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་ནི་དགུ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན།
གང་དག་དམིགས་བཅས་སུ་བཤད་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་དང་བཅས་
པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནམས་དང་སྒྲུའོ། ། (དེ་ལ་བརྒྱད་པོ་ནི་གཞུགས་ཅན་མིན་པས་དབང་པོ་ལྷའི་ཆོགས་
པས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་སྒྲུས་ནི་རེག་བྱ་འདྲིན་པ་མི་སྦྱེད་པས་སོ།) ཁམས་ལྷག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་
ལྷ་དང་གཞུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དགུ་པོ་ནམས་ནི་ཟིན་པ་དང་
མ་ཟིན་པ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་ལྷ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་
ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་ཟིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་ད་
ལྟར་བྱུང་བ་དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་
པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཀྱང་ཙ་ཙ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱ་དང་བ་སྐྱ་དང་སེན་མོ་
དང་སོ་དང་བཤང་གཅི་དང་མཆིལ་མ་དང་སྒྲུབས་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་
མ་བསྟུས་པའི་གཞུགས་སོགས་བཞི་པོ་ནམས་ཀྱང་མ་ཟིན་པའོ། །

འདིར་ཟིན་པའི་དོན་ནི་དབང་པོ་ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཆོར་བ་བདེ་
སྟུག་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཞུང་
བ་སྟེ་འདིག་རྟེན་ན་སེམས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་ཟིན་པ་ནི་ལུས་སུ་གཏོགས་པ་ནམས་ཏེ། ཕན་ཚུན་མཐུན་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོར་ཉེ་བར་
གཞུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་འདས་པ་དང་མ་
འོངས་པ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་
མ་འོངས་ནི་འགགས་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་
པོ་མེད་པའང་དབང་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། སྤང་པོ་ལྷ་པ་ལས་ཀྱང་མིག་སོགས་ལྷ་ཟིན་པ་ཁོ་

ནར་བཤད་ཅིང་། གྲེ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཞན་ལས་འདི་དག་གཉིས་སུ་མ་བསྟན་ཏམ་ཞེ་
ན། བསྟན་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པ་མ་བཟོད་དེ།
དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། མེད་པ་ནི་ཟེན་པ་འཕམ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ད་
ལྟར་བ་ནི་རང་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཟེན་
པ་ཉིད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་སྟོ་
དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟེན་པ་ཡིན་པས་ན་མ་ཟེན་པ་དགྲ་དང་ཟེན་པ་ལྔ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
ནི་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་རིགས་པར་མངོན་ནོ། །

རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །སྟག་མ་གཟུགས་ཅན་དགྲ་པོ་ནི།།

འབྱུང་གྱུར་ཆོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་། །

ཡང་ཁམས་བཙུག་ལས་རེག་བྱའི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་
གྱུར་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ་ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་འབྱུང་བ་དང་། འཇམ་པ་ལ་སོགས་
པ་བདུན་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟག་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་
ཅན་དགྲ་པོ་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་པར་
རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་
རྒྱར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རེག་བྱེད་མིན་བཟོད། །ཅེས་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུའི་
གཟུགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟག་མ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བར་གྱུབ་(སྟེ་གཟུགས་ཅན་མིན་)པོ། །

འདིར་བཙུན་པ་སངས་རྒྱལ་སྟེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཙུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཞི་ཉིད་དུ་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་
པ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀྱང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། དག་སྟོང་(རིག་བྱ་ནི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུ་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་དང་)མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་བཞི་དག་རྒྱུ་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་
བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤེད་གོང་བྱ་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུང་པར་རྒྱུ་པ་གང་ཡིན་
པ། ཞེས་(མིག་དང་ས་ཁམས་གཅིག་ཏུ།)གསུངས་པའི་དོན་ངེས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དབང་པོ་
དང་ཆོགས་པའི་དབང་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་
སྟོང་མི་འདི་ནི་ཁམས་རྒྱག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་(ཁམས་རྒྱག་ལས་མེད་པ་རྟག་དུ་བསྟན།)པའང་སེམས་
ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཅུ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་
བའང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུགས་ཅན་བརྟེན་ནི་བསགས་པའོ།

ཡང་ཁམས་བཙེན་བརྒྱུད་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བརྟེན་
(རྟུལ་ཕྱན་འདུས་པའི་ཕྱིར།)གཅིག་ཏུ་རྟུལ་ཕྱན་བསགས་པའོ། །རྟུག་མ་བརྒྱུད་ནི་བསགས་པ་
མ་ཡིན་པའོ། །

གཙོད་བྱེད་གཙད་པར་བྱ་བ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན།།

དེ་བཞིན་བསྐྱེད་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ། །སྐྱེག་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ།།

ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྟ་བུ་དང་། གཙད་པར་བྱ་བ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ངི་རོ་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དུམ་བུར་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པ་ན་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ། ལྷས་ལ་སོགས་པ་བཙད་པའི་ཡན་ལག་ལ་དབང་པོ་མེད་(པས་དབང་པོ་གཉིས་སུ་བྱར།)པའི་ཕྱིར་རོ། ། (ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་དེ་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ།) འོ་ན་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་མོ་བཙད་པ་འབྱར་བ་ན་དེ་དག་གིས་རེག་བྱ་འཛིན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཙད་པའི་སྟེ་ཆེ་མོ་ལ་སོགས་པས་ནི་རེག་བྱ་མི་འཛིན་གྱི་དེ་དག་འབྱར་བ་ན་འཛིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཅན་གྱི་ལྷས་དང་འབྲེལ་བས་རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་པོ་སྤར་སྦྱེས་པས་ཡིན་ནོ། ། མིང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཛུགས་མ་བཙད་པ་འགྲུལ་བའང་རྒྱང་གིས་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་དང་སེམས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཙོད་པར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྟར་དང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ནི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་ལྷས་མེད་པས་འདུས་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་བཙད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དག་གཙོད་བྱེད་དང་གཙད་བྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྤང་གིས་འཇལ་བར་བྱེད་པའང་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། །སྐྱེག་པར་བྱེད་པ་མེད་དང་གཞལ་བར་བྱ་བ་མར་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མི་མཐུན་པར་སྟོལ། །རི་ལྟར་སྤྱི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྐྱེག་པར་བྱེད་པ་ནི་མེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རེག་བྱ་དང་། གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི་སྦྱི་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའང་རེག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་རེག་བྱ་ཁོ་ན་མ་

ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་(འདུས་པ་)ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

བཞི་པ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི།

རྣམ་པར་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། །རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྷ།

ཡང་ཁམས་བཙུག་པ་བྱུང་བ་ལས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་རྒྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ལྷན་ཏུ་སྒྲིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྟེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ། ཡང་ན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ལོ་མ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ནི་བཞི་སྟེ། ཟས་དང་། བསྐྱེད་མཉེ་དང་དེ་ལ་ཕྱིས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་། གཉིད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་དང་ལྷ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་གྱི་དེ་ནི་མི་གཞོད་པ་ཙམ་ཏུ་ཟད་གྱི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(ཆེ་བླག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་)སྟོན་དཔོན་འཆད་དོ། །དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །རྒྱས་པའི་རྒྱ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ། (དེ་དབང་གོ།) ལ་ཕྱིར་བཞིན་ཏུ་

བསྐྱོར་ཏེ་གནས་པས་ཀྱན་ཏུ་སྤྱང་ངོ་། ། (སྟེ་ཟས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པས་ནམ་སྟོན་དབང་པོ་ལ་ཡང་པན་
འདོགས་པས་སོ།) གལ་ཏེ་ནང་གི་ལྷ་ལ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ན་བྱུང་བ་གཉིས་ཁོ་ནར་
མི་འཐད་ལ། མེད་ན་ཐ་མ་གསུམ། སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར་སྟུག་བསྟུལ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་
ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་
གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཐུན་ཡོད་པས་སྟོན་
བྱི་མ་མེད་ལ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་པ་མེད་པས་སྟོན་
དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལོ། ། (ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་གི་བའི་རོ་ལ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དམིགས་པར་ཐལ་
ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྦྱིར་ནམ་སྟོན་ཆད་ཀྱང་རྒྱས་བྱུང་གིས་གནས་པ་ཡོད་དེ་རོ་ལ་
བཞིན། རྒྱས་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གནས་པ་ཡོད་པ་དེ་དཔྱལ་བའི་ལུས་བཞིན་ནོ།)

སྦྱི་ནི་ནམ་སྟོན་ལས་སྦྱེས་མིན།

སྦྱི་ཁམས་ནི་ནམ་སྟོན་ལས་སྦྱེས་པ་མིན་ཏེ། ནམ་སྟོན་གཟུགས་ཅན་(ནི་ཆད་ནས་
མཆོམས་མི་སྦྱར་ཞིང་།)འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། སྦྱི་(ཆད་ནས་མཆོམས་སྦྱར་ཞིང་
བརྗོད་པར་)འདོད་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་
ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྦྱ་གདངས་ཀྱི་མཆན། །གང་གིས་འཐོབ་པར་འགྱུར་
བ་མཉན་པར་གྱིས། །ཆོག་རྒྱུབ་དང་ནི་ཀྱལ་བ་ནམ་སྤངས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆན་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་(སྟོན་པའི་གསུང་།)ནམ་སྟོན་ལས་སྦྱེས་པར་བཤད་པ་
དང་། ལུང་ཕུན་ཆོགས་ལས། (ཆོ་དང་ལྡན་པ།) ལྟན་པ་བཟང་ལྡན་གྱི་ང་རོ་སྟན་པའང་སྟོན་
སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འདིག་གི་མཆོད་རྟེན་ལ་བྲིལ་བུ་ཕུལ་བ་དང་ཁྱ་བྱག་ཏུ་སྦྱེས་པ་ན་
སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་ལ་སེམས་དད་པས་སྐད་སྟན་པ་བྱུང་སྟེ་བསྐྱོར་བ་བྱས་པའི་ནམ་སྟོན་
ལས་བྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉི་འོག་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནམས་ནི་

ལས་དེ་དག་ལས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་དག་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་གསུང་
ཆངས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་ལྟར་སྒྲིན་པ་འབྱུང་བས་བརྒྱད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད་ལ། ཁ་ཆེ་བ་ནི་ལས་ལས་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་
བྱུང་དང་། དེ་ལས་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གསུང་དབྱངས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
བརྒྱད་པ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་། གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་དེ་དག་ལས་བརྒྱད་ནས་བྱུང་
བས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་། དེ་ནི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བ་དང་།
ཆད་ནས་མཆིམས་མི་སྦྱོར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་ཅམ་གྱིས་ནམ་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་ན་ཆོར་བ་
ལའང་མཆུངས་ཏེ་ལས་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཆོར་བ་སྐྱེས་པས་སོ་ཞེ་ན་མི་མཆུངས་ཏེ་སྐྱ་འདོད་དགྱུར་འབྱུང་བས་དང་
ལུས་ཆོར་འགའ་ཞིག་མི་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་བས་ནམ་སྒྲིན་ཡིན་ལ་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་ནི་ནམ་
སྒྲིན་ཡིན་ནོ།) དེའི་ཕྱིར་སྐྱ་ལ་(ལུས་རྒྱས་ན་རྒྱ་ཆེ་བས་)རྒྱས་བྱུང་དང་(རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡོད་པས།)རྒྱ་
མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ།

རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་ནམ་སྒྲིན་སྐྱེས། རོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་ནམ་གསུམ།

རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་
དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་རོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཡིན་། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་
འགྲོའི་རྒྱས་བརྐྱེད་པ་དང་། ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱས་བརྐྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་
བྱུང་ནི་མེད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསགས་པར་མི་གནས་པས་གཞུགས་ཅན་རྒྱས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཁམས་ལྷག་མ་གཞན་གཞུགས་ངེ་རོ་རིག་བྱ་ནམ་པ་བཞི་ནི་ནམ་སྒྲིན་ལས་
བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་དག་ལ་
ནམ་པ་གསུམ་ག་དང་། ཕྱི་རོལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བས་གནས་སོ། །

རྩིས་དང་ལྡན་པ་སོགས་པ་ལྟ།

ལྟ་བུ་རྩིས་ཡོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་འདྲ་བ་ནི།

རྩིས་དང་ལྡན་གཅིག་.....

ཡང་ཁམས་བཙུག་ལས་གཅིག་ཏུ་རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྩིས་སུ་ངོ་བོར་ཡོད་པ་དང་
ལྡན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ལུང་ཕྱོགས་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་རྩིས་སུ་ཡོད་
པ་ནི་རྟག་ཅིང་བརྟན་པར་གནས་པ་དང་། རོན་བྱེད་རྣམས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པ་བཞེ་ལས་འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་
ལྟག་མ་རྣམས་ནི་(འདུས་བྱས་ཡིན་པས།)རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྩིས་སུ་མེད་པར་བྱུང་བོ། །

.....ཐ་མ་གསུམ། །སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་.....

ཁམས་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་(ཡང་ཡོད་)སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་
ན། སྟུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་
དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་གསུམ་ནི་འདི་གེ་ཉེ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་
ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཟག་མེད་སྟེ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས་(དེ་ཡང་འདི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་ལ། སྟུག་
བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་བྱ་ཆོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ།) འདི་དག་གིས་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམས་སྟོན་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱུད་ཅེས་བྱ་
བའི་སྦྱིར་བཏང་བ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། (ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི།) ཡིད་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམས་སྟོན་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་ནི་བྱུང་བ་གསུམ་ག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (ཟག་མེད་

དང་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ།)

འོན་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་མིག་གི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་གསར་དུ་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། ལུ་བཞི་སྟེ།

.....མིག་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་།

འདི་ལྟར་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་ཞེས་པས་
ལུ་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ལུ་དང་པོ་མིག་གི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ལྡན་པ་
ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པར་སྦྱེས་པ་རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་འཐོབ་
པ་(ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ཕྱིར་མི་འབྱུང་གི་དུས་མཉམ་པས།)དང་། གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་
ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྦྱེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་
ཉོན་མོངས་ཅན། (གྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་དེས་ན།) ལྷན་དུ་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཉིས་པ་(གཞུགས་མེད་)ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ནི་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་ཡང་མིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་
གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནའོ། །མིག་ཤེས་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་
ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པ་དང་སྟེ། མིག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྷན་ཕྱིར་མི་འབྱུང་བ་མིག་ཤེས་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་
དང་ལྡན་ལོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་
སྦྱེས་པ་གཞུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆེ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་གཞན་གྱི་ས་པའི་མིག་ཀྱང་སྲིད་དོ། །བཞི་པ་ནི་
གཞུགས་མེད་དུ་སྦྱེས་པ་ནའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཞུགས་དག་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཞུགས་དག་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ལུ་བཞི་
སོགས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མིག་དང་ཡིན་ལ་གཞུགས་དང་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་གྱིས་མིག་དབང་ཐོབ་པ་ནའོ། །གཞུགས་
གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་མ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། གཞུགས་མེད་ནས་འོག་མར་སྦྱིབ་བའང་བར་སྲིད་དབང་པོ་ཆང་བར་འབྱུང་

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

བས་སོ། ལྷ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྒར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྷན་པ་
དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་ཆོག་སྒྲུ་མ་དང་སྦྱོར་ཏེ་མིག་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ལྷན་ནོ། །གཟུགས་
དང་ཡིན་ལ་མིག་དང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དམུས་ལོང་དང་མིག་མ་ཐོབ་པ་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་
པའོ། །མིག་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱང་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། སོ་སོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་
སྤྱ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི་
གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པ་དང་ཆངས་
པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྦྱེས་པ་ནའོ། །བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་ཤི་
ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱེ་བས་ཏེ་འདི་ལ་སྒར་ནས་ལྷན་པས་སོ། ། མིག་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དེ་གཟུགས་དང་ཡང་ལྷན་ནམ་ཞེ་ན་
ལྷན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། གཟུགས་དང་ལྷན་པས་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པ་མིག་
ཤེས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནའོ། །རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ།)

མིག་ཤེས་མི་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཐོབ་ལ་མིག་དང་མི་ལྷན་པའི་སྤྱ་གཉིས་པ་ནི་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་པ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་
གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། (རང་ས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་སྒར་ནས་མི་ལྷན་ནོ།) བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་
མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་ན་སྟེ། དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཁམས་པ་དག་དབང་པོ་ཆང་བ་ཅན་
ཡིན་པས་མིག་སྒར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བར་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་
ན་རྣམ་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་(གསར་དུ་)ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུ་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་
ནི་སྒར་མེད་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ནི་བར་མ་ཆད་པས་ཐོབ་ཟིན་པ་བཞིན་དུ་ལྷན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཕྲོབ་པ་ཡོད།

སྤྱ་གསུམ་པ་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་

ཡང་འཕྲོ་བ་པ་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕྲོ་བ་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་
པོར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་དེ་གཉིས་དང་མི་ལྟན་པས་བར་སྤིང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་
བ་ན་བར་སྤིང་པ་ནི་དབང་པོ་ཆང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཤེས་དགེ་བ་དང་ཉོན་
མོངས་ཅན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཕྱོད་པའང་གནས་སྐབས་དེར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མུ་བཞི་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་ནམ་པ་དེ་དག་མ་
གཏོགས་པ་(སྟེ་གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་བ་དེ་ཉིང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་མིག་ཤེས་མངོན་
དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་མིག་ལྟན་ཅིག་ཅར་ཤི་བ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་
པ་ནམས་སྟོ།)འོ། གཞན་ཡང་ཡང་གི་སྦྱས་འབྲེལ་པ་ལས་ལྟན་པའི་མུ་བཞི་དང་མིག་དང་
གཞུགས་དང་། མིག་ཤེས་དང་གཞུགས་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་པ་དང་ལྟན་པ་གཞུང་བར་འཆད་དོ། །

ནང་གི་བརྒྱ་གཉིས་གཞུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས་.....

ཡང་ཁམས་དེ་དག་ལས་གཅིག་དུ་ནང་གི་ཡིན་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་(རྒྱག་
དང་ནམ་ཤེས་རྒྱག་དང་།)བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། གཞུགས་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་སྦྱ་དང་
རྫི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་རྒྱག་མ་གཏོགས་པའོ། །དེས་ན་གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱག་ནི་ཕྱིའི་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཆུངས་
པར་ལྟན་པ་དག་ནང་ཡིན་ལ། མཆུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་པལ་ཆེ་བ་དང་འདུས་
མ་བྱས་དག་ཕྱི་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་པར་རིགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཕྱིའི་སྐྱེ་
མཆེད་རྒྱག་ཅེས་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པར་མངོན་ནོ། །
འདིར་ནང་དང་ཕྱི་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དང་མ་བསྐྱས་པ་ལ་བརྗོད་པར་
འདོད་ཀྱི་བདག་ལ་ནང་དང་བདག་མེད་པ་ལ་ཕྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱན་བཏགས་
པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཡུང་སིལ་བྱ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། གཞན་ལྟ་སྲ་
ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། ཁམས་པས་བདག་ཉིད་གིན་དུ་ནི། ཡུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་
པར་འགྱུར། ཞིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ལ་བདག་གི་སྤྲེལ་མཛད་
པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆུག་ཐོགས་སྲ་གཟུང་བར་དཀའ་ཞིང་མུར་བར་འཇུག གང་དུ་འདོད་
པ་དེར་འཇུག་བྱེད། ། སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། སེམས་དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན།
ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

.....ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི།

དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །

ཡང་ཁམས་བཙུག་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཅིག་དུ་
རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་སྟེ། (ཡུལ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་ངེས་ལ་དེ་ལ་ཤེས་པ་དེ་སྤྲེལ་
བའམ་སྤྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་དེ་ནི་རྟེན་བཅས་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་མ་སྤྲེལ་བའམ་སྤྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལས་ཆོས་དེ་ནི་
གང་མེད་པས་འདི་ལྟར།) འཕགས་པའམ་སོ་སོའི་སྤྲེལ་བོ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
སྤྲེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་མི་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་རང་གི་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྱུར་
བའི་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
བར་འདོད་དེ། རང་རིག་འདོད་ན་ནི་དེ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲེལ་བའི་ཡིན་ནོ།
།འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྟག་དུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ནོ། ། (འོ་ན་ཁམས་བཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྟེན་
བཅས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་དེ་ཁོ་ནས་རྟེན་བཅས་སྲ་མི་འཛོག་གི་སྟེ།
ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ནི་རང་རང་བྱེད་པ་གཞན་རེ་ཡོད་པས་དེ་མི་བྱེད་པ་ནི་དེ་མཚུངས་སོ།) ཁམས་ལྷག་མ་བཟུ་བདུན་
པོ་དག་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྤྲེལ་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའང་ཡོད་དོ་

ཞེས་བསྟུ་བའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཏེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། མིག་གང་གིས་གཟུགས་བལྟས་
པ་དང་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཏེན་བཅས་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། (ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་བྱེད་པས་སོ།) དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མིག་གང་གིས་
གཟུགས་མ་མཐོང་བར་འགགས་པ་དང་། འགག་པ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་པ་དང་མི་སྦྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་ཟེར་ལ། ལུ་བ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་
(འདོད་པ་དང་དང་སོའི་ལྟ་བུ།)ནམ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དང་(གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི།) མི་ལྡན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་
ལྡར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ལྡ་ལའང་(མཐོང་བ་
དང་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་སོགས།)སྦྱར་བར་བྱའོ། (དེ་ལ་མིག་སོགས་བཞིའི་རྒྱལ་ནི་རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་
ཏེན་བཅས་སམ་དེ་མཚུངས་དང་རེས་འགའ་ཕྱོགས་རེའོ། །ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱེད་དེ་ཞིག་པར་ཐལ་བས་སོ་ཞེས་
ཟེར་གྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱེད་གྱང་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལས་ཀྱིས་གཟུང་བས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ།) སེམས་ཀྱི་
ཁམས་བདུན་ནི་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཏེན་བཅས། (ཡིན་ཏེ་དམིགས་པ་འཛིན་པས་)དང་། མི་སྦྱེ་བ་(དེ་མི་
འཛིན་པ།)ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ནམ་ཤེས་སྦྱེ་བ་དག་རང་གི་ཡུལ་ལ་
བྱ་བ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཏེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་བྱང་པར་གང་ཞེ་ན།

གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད།

ཁམས་གང་ཞིག་རང་གི་བྱ་བའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་དང་། བྱེད་
པ་དེ་ནི་ཏེན་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ཁམས་དུག་ནི་སྦྱེས་བྱ་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མི་སྦྱེད་པས་གཅིག་གིས་
ཏེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏེན་བཅས་དང་། གཅིག་གི་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཉེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྱི་ཉེན་བཅས་ཡིན་ཏེ་
གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་པས་སོ། །གཞན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཉེན་
བཅས་མིན་ནོ་ཞེ་ན་གཞན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་པོ་དང་ཤེས་པས་གང་
ཟག་ཏུ་མའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སོ་དེས་ན་འདི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་བ་མིན་པས་
དེའི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་གི་བཞག་གོ།) གཞུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཁམས་ལྷ་ནི་ཁླ་བ་དང་བྲོ་
གར་དང་གུད་དང་རྩ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཞན་མང་
པོའང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་སྲིད་པས་དེ་དག་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེན་བཅས་དང་། གང་ཞིག་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་
ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ནོ། ། (དེ་ཡང་ཡུལ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་ཏུ་མའི་ཤེས་པ་སྦྱེད་པའི་རྣམས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ཏུ་མའི་དབང་གིས་འཛོག་གོ།)

གལ་ཏེ་གཞུགས་སྒྲགས་མ་ཕྱད་པར་འཇིན་པས་དེ་ལྟ་ཡིན་ཏུ་རྒྱུག་ན་ངེ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཕྱད་ནས་འཇིན་པས་གང་དག་ལྟས་བྱིན་གྱི་དབང་པོས་འཇིན་པ་དེ་དག་
མཚོད་སྦྱིན་གྱི་དབང་པོས་མི་འཇིན་པས་སྤྱན་མོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་དང་
མཚུངས་པར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གལ་ཏེ་ལྟས་བྱིན་གྱི་སྤྱིའི་དབང་
པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་ན་དེའི་སྤྱིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སྦྱེད་ལ། འོན་ཏེ་མཚོད་སྦྱིན་གྱི་
སྤྱིའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་ན་དེའི་སྤྱིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སྦྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་
གཅིག་ཁོ་ནའི་སྤྱིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སྦྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིའི་ནང་ན་
གནས་པའི་སྲིན་བྱ་ཕྱ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའང་སྦྱེད་པ་སྲིད་པས་
གང་གི་སྤྱིའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་པ་དེ་ཁོ་ནའི་སྤྱིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་
སྦྱེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱན་མོང་བ་མ་ཡིན་
པས་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་གིས་བཞག་ལ། གཞུགས་སོགས་ལྷ་ནི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པས་

རྒྱུད་དུ་མའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། (འོ་ན་ཆོས་ཀྱང་གང་འདྲིན་
པའི་རྟེན་བཅས་དང་མི་འདྲིན་པའི་དེ་མཚུངས་མིན་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷ་ནི་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་དུ་མ་
བྱས་པར་འགག་པ་ཡོད་ལ། ཆོས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་གྲིས་མ་བསྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་གྱི་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་མི་མཚུངས་སོ།)

འདིར་སེམས་གྱི་ཁམས་བདུན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་
པར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབས་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འདྲོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། གོང་མ་བ་དག་ནི་དེ་མི་འདྲོད་པས་ཀུན་ལས་བདུས་དང་། སྤང་སོ་
ལྷ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྷ་སོ་ཉིད་
རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་སུ་བཤད་ལ། ཁམས་གཞན་དག་ལ་ནི་དེ་གཉིས་མ་བཤད་
མོད་གྱི་ཤུགས་གྱིས་སེམས་གྱི་ཁམས་གྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་གྱི་ཁམས་དང་བརྒྱུད་ནི་
རྟེན་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་ལྷ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་
མཚུངས་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སྤུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འང་ཡིན་པས་འདི་དག་གི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་
དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་རྟེན་པ་
མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་བྱེད་པ་
གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ནི་རྟེན་པ་མཚུངས་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་
ཞེས་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

དུག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི།

བརྩ་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བ་ཡིན། །ལྷ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ།།

ཡང་ཁམས་བཙུང་བ་ལས་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བརྩ་
ནི་སྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། (དེས་ཀྱང་ནས་མ་བསྐྱངས་པས།) དེ་དང་འབྲེལ་
བའང་མ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱིམ་གཟུགས་ཅན་བརྩ་སྟོམ་
སྤང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡང་སྟོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། (ཁ་ཕྱིར་
ལྟས་ཤིང་།) རྩ་མཆན་ནི་སྤང་བ་དང་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་སྟོམ་སྤང་དང་། མཐོང་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་
པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྷ་བ་(དང་ཐེ་ཆོམ་)ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱི་
རྩམ་བརྩ་དུ་ཆ་བརྩ་དང་། དེ་དག་དང་མཆོངས་པར་ལྟན་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཆན་
ཉིད་དང་། ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་
དང་། ཟག་བཅས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྟོམ་སྤང་དང་། (ཉིས་པ་མེད་པས།) ཟག་མེད་རྣམས་ནི་
སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའོ། །

འདིར་གནས་མའི་བྱའི་སྤེ་པ་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་
ལས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། (འཕགས་ལམ་དང་འགལ་བས།) མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
འགག་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་རྩུན་དུ་ཁྱེད་པའི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། གཞུགས་མིན་དུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བ་མིན་ཏེ། (ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་ཉིད་རི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན།) གལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་ན་འདོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། (དགེ་བ་ཡིན་ན།) དགེ་ཆ་ཆད་
པ་དག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། ཉེས་ན་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། ཁང་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་
གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་
དེའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཐོབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེས་ན་གཞུགས་དང་དབང་ཤེས་ནི་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་ཡང་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ།) དེ་ལ་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་
མི་དགེ་བའོ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གཉིས་གའང་དུག་པ་ཡིད་གྱི་
ནམ་ཤེས་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་ལ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་
དང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་(འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བས།)ན་སྐྱུག་
བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཉེའི་ཆེ་ན་མཐོང་
སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་བཟོད་དོ། (འདོད་ན་སོ་སྐྱེས་གང་ཞེ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་
གྱིས་མ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་འབྲུང་བས་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་པས་གསལ་ལ། བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྐྱ་བོ་སོ་སྐྱེས་ནི་ས་དགུ་པ་
སྟེ། སྟོམ་ལམ་གྱིས་སོ་སོའི་ཉོན་མོངས་ས་དགུ་པའི་ནམ་པ་སྤོང་བ་ན་དེ་ཡང་སྤོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་
ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ནི་དེར་འདོད་དོ། ཁོ་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱང་སོ་སྐྱེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་
མི་འགྱུར་ཏེ། དུཤལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཐོབ་པ་གཅོད་པས་ནམ་པར་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་

དང་། ས་འཕྲོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་གཉེན་པོ་སྦྱེས་ན་ཡིན་
ནོ།) འོ་ན་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་པ་ན་དེ་དག་འགག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་
གྱིས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ།

བདུན་པ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ནི།

མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། །ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད།།

ཡང་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་མིག་གི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་
ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཡུལ་
ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞེ་ན། འཇིག་ཆོག་ལ་
ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། སྟོབ་པའི་ལྟ་བ་དང་། མི་
སྟོབ་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྟ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྒྱག་པ་ནི་དགེ་བ་
ཟག་བཅས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྟོམ་སྤང་གི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་དེ་མེད་པའི་ཟག་མེད་
ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལ་ལྟ་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་(ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་བ་མེད་ཅིང་མ་
རིག་པའི་སྦྱིན་གྱིས་གཡོགས་པས་དང་། བདེན་བཞི་སྦྱིང་ཚུལ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པས་ལོག་ལྟ་སྦྱིན་མེད་པས་དང་། མཐོང་སྤང་གི་
སྦྱིན་མེད་ལ་སྟོམ་སྤང་གི་སྦྱིན་ཡོད་པས་དང་ཉོན་སྦྱིབ་ཀྱི་སྦྱིན་མེད་པས་སོ།)སྦྱིན་དང་བཅས་པ་དང་སྦྱིན་མེད་པའི་
མཆན་མོ་དང་ཉོན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་གསལ་བ་དང་རྩང་ཟད་གསལ་བ་དང་ཤིན་
ཏུ་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ནམ་ཤེས་ལྷ་དང་མཚུངས་སྤྱེས་སྒོ། །ངེས་ཏྲོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན།།

འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་ཡིད་གྱི་ནམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ནམ་ཤེས་ལྷ་དང་མཚུངས་
ལྟན་དུ་སྤྱེས་པའི་སྒོ་སྟེ་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ནི་རི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་(མ་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་ནི་)མ་ཡིན་ཏེ། (ལྟ་བུ་) དེ་ནི་ངེས་པར་ཏྲོག་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་ཏྲོག་པ་མེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ནི་མིག་གྲང་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པར་ཏྲོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེ་ན།

མིག་གིས་གཟུགས་ནམས་.....

མིག་གིས་ནི་གཟུགས་ནམས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའི་ངེས་པར་ཏྲོག་པའི་
ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། (ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ།) མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་མཁའ་ཞེ་ན།

.....མཐོང་རྟེན་བཅས།།

ནམ་ཤེས་རྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་གི་དེ་དང་མཚུངས་པས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི།།

གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །

མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ནམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་དེ་ནི་(སྤྱི་བ་པ་ལ་)ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཚིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་
དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་གྲང་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ཚིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་པས་བར་དུ་

ཚོད་པའི་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྤེལ་ས་དེ་སྒྲིག་
པར་བྱེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། (སྟན་པ་ལ་སོགས་) སྐྱེ་བ་བྱེད་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་པ་ལ་རྒྱ་མ་ཚང་བས་རྣམ་ཤེས་མི་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཚང་ན་(མཆིང་བྱ་དང་།)ཚུ་དང་ཤེལ་དང་ལྷང་ཆོར་ལ་སོགས་པས་ཚོད་
པ་ལ་འང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (རྣམ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཚོད་པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་སྟེ་རྟེན་
སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པའོ།) འོ་ན་མདོ་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་
མཐོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིག་ལ་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
མཐོང་བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྲིུ་དག་འབོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གལ་ཏེ་མིག་(གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་རེ་རེས་མིག་ཤེས་རེ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ།)གཅིག་གིས་མཐོང་
ངམ་(འོན་ཏེ།)གཉིས་ཀས་(མིག་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས།)མཐོང་ཞེ་ན།

མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་བྱེད་རོ།

མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་(རྣམ་)གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་
མཐོང་སྟེ་མིག་གཅིག་གིས་བལྟས་ན་མི་གསལ་བ་ལ་མིག་གཉིས་ཀ་སྤྱེ་ནས་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་(དང་གཅིག་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་སྤྱི་བྱེད་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་)རོ། །རྟེན་རྣམ་
པར་ཆད་པས་རྣམ་ཤེས་ཆད་པར་ཐལ་(དེ་འདོད་ན་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རེ་རེ་བར་མཚུངས་པའི་རྣམ་མཚུངས་ཉམས་
པར་ཐལ།)བའང་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་(དང་
བརྒྱ་བྱེན་ལྟ་བུའི་མིག་སྟོང་གིས་ཀྱང་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་གང་རུང་རེ་རེས་
ཀྱང་མཐོང་བར་སྟོན་པའོ། །

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་སྤང་ནས་འཛིན་ན་(ཉི་རིང་མི་འཐད་ལ།)འོན་ཏེ་(སྤང་བ།)མ་
ཡིན་(ན་ཐོགས་པ་མི་འཐད་དོ།)ཞེ་ན།

མིག་དང་ཡིད་དང་ན་བ་ནི། །ཡུལ་དང་མ་སྤད་.....

མིག་དང་ཡིད་དང་ན་བའི་ཁམས་གསུམ་ནི་ཡུལ་དང་མ་སྤད་པར་འཛིན་ཏེ། (ཤེལ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།) རྒྱུ་རིང་པོའི་གཞུགས་སྤྱོད་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་གྱིས་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་དང་ཐག་རིང་པོ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། ། (ཡིད་ནི་གཞུགས་ཅན་མིན་པས་ཡུལ་དང་མི་སྤད་ལ་མིག་ཀྱང་མ་སྤད་པ་འཛིན་ཏེ་སྤད་ནས་འཛིན་ན་མིག་ལ་བྱུགས་པའི་མིག་སྤྲོན་ལ་སོགས་པའང་མཐོང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་གཞུགས་ཀྱང་སྤད་ནས་ཡུན་རིང་པོས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་དེ་འགྲོ་དང་ལྡན་གྱིས་ཅིག །རྒྱུ་རིང་ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་འགྱུར་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་བའི་ནང་གི་སྤྱོད་ཐོས་པས་ན་བ་སྤད་མ་སྤད་གཉིས་ཀའོ་བེར་མོད་གྱི། འདི་ལྟར་ཤར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ན་གྲགས་པའི་སྤྲོས་འདིར་འོང་ན་རྒྱན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་པ་དེར་སོང་ན་ལྷན་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བས་མ་སྤད་པར་མཛོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྤད་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ལ་ལྟའི་མིག་ན་བའི་མཛོན་ཤེས་མི་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་སྤད་ནས་འཛིན་པས་མཛོན་ཤེས་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ་མ་སྤད་ན་ཐག་རིང་བ་དང་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཛིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤད་པ་ཡང་མཚུངས་ཏེ་མིག་སྤྲོན་དང་རང་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྲོས་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་མི་འཛིན། འོན་ཀྱང་རུང་ཡུལ་གཞན་མི་འཛིན་པ་ནི་རྣམས་པའི་བྱད་པར་ཏེ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྷགས་འདེན་པ་བཞིན་ནོ།།)

.....གསུམ་གཞན་དུ།

སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ནི་མ་སྤད་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡུལ་དང་སྤད་ནས་འཛིན་ཏེ། (ནིན་རྒྱུ་རིང་ན་གནས་པའི་དྲི་ཡང་) དབྱུགས་མ་རྩལས་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་(དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྲོན་)འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བར་(ན་རྩལ་སྤྲོན་གཞན་)མེད་པར་གནས་པ་ལ་བརྗོད་ཀྱི་རེག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (དེ་ཡང་བར་ན་རྩལ་སྤྲོན་གཞན་མེད་ཅིང་གཉིས་འདབ་ཆགས་པར་གནས་པ་ནི་སྤད་པའི་དོན་ནོ།།) ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག་ཅེས་འབྱུང་བས་སྟེ་
གཉིས་པ་དང་། (ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་རྒྱག་རྟེན་དབང་པོ་རྒྱག་ཏུ་ངེས་པས།) འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ནི་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པས་སྟེ་གསུམ་པ་དང་། བྱིད་ཁམས་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་མཚུངས་
ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་སྟེ་བཞི་པའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་
སྟེ་མ་རྟེན་དང་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སྟེ་གསུམ་པ་
དང་། སྟེ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། སྟེ་དང་པོ་ནི་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་
ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཤམ་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྟེན་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ཅིའི་བྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
ལ་སོགས་པར་བརྟེན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་མི་བརྟེན་ཅེན།

དེ་དག་གྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་བྱིར། །རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན།།

མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གྱུར་པས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགྱུར་བ་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཏེ། བན་གནོད་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་དང་མཚུངས་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། གཤམ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཆད་ཡིན་ན། རྩེ་ཤོག་བྱ་རྟོག་བརྟེན་པར་གྱིས། ཁྱིམ་
འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་རྟོག་ཀྱི་མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་ཡང་
དཔག་ཆད་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལའང་མིག་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་། རྩེ་བ་ལ་སོགས་པའང་དེ་
དང་འབྲེལ་བས་དབང་པོ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བས་རྣམ་ཤེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་
བར་སྐྱེ་བའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་སོགས་འགྱུར་པས་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་འགྱུར་བར་མ་
ངེས་པའི་བྱིར་རོ། ། (ཡུལ་སྤྱག་མི་སྤྱག་གི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལམ་འདོད་པ་
ལ་ཆགས་བྲལ་ལ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་གསལ་ན་ཡུལ་མི་གསལ་ཡང་བྱ་རྟོག་ལྟར་ཤེས་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་བའི་
བྱིར་དང་། དབང་པོ་མི་གསལ་ན་ཡུལ་གསལ་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།) དེ་ལྟ་བས་ན་མིག་གི་རྣམ་

ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཕྱིར་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན།།

གང་གི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར་དང་དབང་པོ་དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་
སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་
རྟེན་དབང་པོ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་ཏེ་རྩེ་སྐྱ་དང་ནས་ཀྱི་ཐུ་གུ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་ཡིད་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་སྤྱད་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ནི་མ་
བསྟན་ཏེ། (གཞུགས་ནི་ཤེས་པ་སྤྱད་མོང་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་མིག་ནི་མིག་
ཤེས་འཁོར་བཅས་ཁོ་ནའི་ཡིན་པས་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་ནི་གང་ཟག་སྤྱད་མོང་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་གང་
ཟག་དུ་མའི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སྐྱེད་པས་སོ་མིག་གིས་རྒྱད་གཅིག་ཁོ་ནའི་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པས་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་
པས།) དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །
དེའི་ཐ་སྟངས་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་བཤད་དོ། །

ཡང་གལ་ཏེ་ལུས་གང་ལ་གནས་ཏེ་མིག་(ཡིད་དང་བ་)གི་གཞུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་ན་
བ་ལ་སོགས་པས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་ལུས་དང་མིག་ལ་སོགས་
པ་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་པ་
དང་གཅིག་པའང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒོས་ཏེ།

ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གི་གོང་མའི་གཞུགས་མ་ཡིན།།

(དེ་ལ་འདྲོད་པར་སྐྱེས་པ་རང་གི་ས་པའི་མིག་གིས་གཞུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པའོ། །འདྲོད་
པ་བས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་གཞུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞི་གས་ཐ་དད་པ་

སྟེ། གཞན་ལ་ནི་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་རོ། །པའི་གསལ་གཅིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་ན་
རང་གི་ས་པའི་དབང་ཤེས་མེད་པས་སོ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡང་ན་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཡུལ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་
ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་དབང་ཤེས་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡུལ་མི་མཐོང་བ་སོགས་སུ་ཐལ་ལོ།) ལྷས་
ནི་འདིར་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་འདོད་དོ། རྟེན་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་དང་
ཡུལ་གཟུགས་སྐྱ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་ (ས་ལྔ་པ་སྟེ།) འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་ན་ཡོད་
དོ། མིག་སྒྲ་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་དོ། རྟེན་དང་སྒྲ་སྟེང་རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་པའི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། རྟེན་གོང་མའི་
ལྷས་ལ་འོག་མའི་མིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་མིག་མཆོག་ཡོད་པས་འོག་མའི་མིག་
གིས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ན་དེའི་ས་པའི་མིག་གམ་གོང་མའི་ས་པའི་མིག་
གི་རྟེན་ཡིན་ནོ། འོག་མའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་
གཟུགས་ནི་ཕྱ་བས་དེས་དེ་མཐོང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ན་རང་གི་ས་པ་དང་
འོག་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ནི་མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། ། (དེས་ན་འདོད་པའི་མིག་ས་གཅིག་ནས་བཞི་
པའི་ས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།)

རྣམ་པར་ཤེས་པའང་.....

ས་གོང་མའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ས་འོག་མའི་མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་མཆོག་ནི་འོག་མའི་མིག་དམན་པ་ལ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། (གལ་ཏེ་
རྟེན་ན་དབང་ཤེས་དེས་རང་གི་ས་པའི་ཡུལ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྟེན་མིག་དེས་ཡུལ་གོང་མ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། བྱམ་པ་ཡོད་དེ་དབང་ཤེས་ནི་དེའི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དང་ཡུལ་ལ་སྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་གསལ་བསལ།)
འོག་མའི་(བསམ་གཏན་དང་པོ།)རྣམ་ཤེས་དང་རང་གི་ས་པ་ནི་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ཀྱང་
འོག་མའི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའང་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
མིག་ལ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱ་ཐོ་པ་ཡོད་པས་(དེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ལ།)

དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉེས་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་སྒོ་ལྷའི་
ནམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བསྟན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་ལ་ལྟས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
ས་གང་གི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོན་བྱེད་ཅིང་གཟུགས་མཐོང་ཞེ་ན།

.....དེ་ཡི་གཟུགས། །

མིག་གི་ནམ་ཤེས་(ཙམ་པོ་)དེའི་(ས་)གཟུགས་ནི་ས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་སྟེ། རང་
ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ། ། ཉེ་ཡང་ཅི་རིགས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐུང་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རང་
གི་ས་པའི་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་
པའི་དོན་ལ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉེས་ན་འདིར་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བརྗོད་དོ། ། (དེ་ཡང་དང་པོའི་མིག་ཤེས་བཞི་པའི་མིག་ལ་རྟེན་ན་ལྟ་ཆར་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་
མཆོག་དམན་པའི་ཡུལ་དུ་འཁྱར་རོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། རྟོན་གོང་མའི་དབང་པོ་མཆོག་ཡིན་པས་མི་ངན་རྒྱལ་པོ་མཆོག་
ལ་རྟེན་ནས་བྱ་བ་བཟང་པོ་སྟབ་པ་བཞིན་ནོ།)

ལྟས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ།

ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ས་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་མ་ཟད་རྟེན་ལྟས་ཀྱི་འང་
(ལྟལ་)གཟུགས་དང་ནམ་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་ཞིང་རྟེན་བྱེད་(རྣམ་)དེ།
འདི་ལྟར་གཟུགས་ནི་འདོད་པའི་ལྟས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ས་པ་དང་། (གོང་མའི་མིག་སྟེང་
ནས་དང་པོའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་ན་)གོང་མའི་ས་པ་(འི་གཟུགས་)མཐོང་ངོ། ། བསམ་གཏན་དང་པོ་

ནས་གསུམ་པའི་བར་གྱིས་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སའི་གཞུགས་མཐོང་ངོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལུས་ལས་ནི་རང་ས་དང་འོག་མའི་གཞུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་(གོང་ན་གཞུགས་མེད་པས་སོ།)ངོ། ། (ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྟེན་ཏུ་རུང་བ་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བསམ་སོ།) རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་འདོད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལུས་ལ་ནི་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ལ་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཞེས་བྱ་བའང་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་རིགས་པར་བྱའོ། །

ན་བའང་དེ་བཞིན་.....

དབང་པོ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ངེ་ལྟར་མིག་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་བའང་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། །རྣ་བའི་གོང་མའི་སྒྲ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྒྲ། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་ཏུ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

.....གསུམ་དག་ནི། །ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད།།

སྒྲ་དང་ལྗེ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་གི་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་འཛིན་པས་ཆོད་པ་དང་རིང་བའི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཏང་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི།

ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་ཡིན་མ་ངེས་ཏེ།

ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རེག་བྱ་ནི་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་སྦྱེས་པ་དག་རེག་བྱ་འཛིན་ན་འོག་མ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱེས་པ་དག་རེག་
བྱ་འཛིན་ན་རང་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་
དེའི་རྟེན་ལུས་ནི་ས་མ་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་དང་རེས་འགའ་མི་
མཚུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་ཡང་ས་ལྗེ་ཆར་གྱི་ལུས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཏེ་དེ་ལ་བཞི་ཀ་ས་མཚུངས་
པ་འདོད་པའི་ལུས་ལ་འདོད་པའི་ཡིད་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་
ལྟ་བུའོ། །མི་མཚུངས་པ་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་འདུག་པའམ། འདོད་པའི་སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་ཡིད་ནི་
འདོད་པ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གང་རུང་ངོ་གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྦྱེ་བ་ན་ཡིད་ནི་ས་གོང་མ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་
རྟེན་ནི་འོག་ས་པ་སྟེ་འོག་ནས་གོང་དུ་སྦྱེ་ན་བསྐྱོག་པའོ། །ཆོས་ནི་རང་ས་དང་ས་ཐམས་ཅད་པ་དང་། སས་མ་བསྟན་
པའང་ལུས་དུ་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དགེ་ལུལ་ཡོད་དགྲ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་
ཀྱི། སྦྱོད་ལུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། ཞེས་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པས་སོ།) འདི་ནི་གནས་
གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པར་(ཡང་)འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།

གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་བྱེ་ཡི་ལྟ།

ཡང་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་(ནམ་ཤེས་གང་གི་ཤེས་ཤེ་ན་ཆོས་དང་མིག་སོགས་གསལ་བའི་ཕྱིར།)
ནམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཞུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཕྱིར་སྦྱོ་མཆེད་ལྔ་(ཙ་
ན་)ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ནི་མིག་གི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་
ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། དག་སྤོང་
དག་གཞུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་ལ་རྟེན་པ་དང་། ཡིད་ལ་
རྟེན་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷག་མ་ཁམས་བརྒྱ་གསུམ་ནི་སྒོ་ལྷའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་གཅིག་སྤུས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། (བྲམ་ཟེ་
རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག་དང་། མོ་དང་སོ་དང་སྟོག་དང་ཆོར་བ་ལྔ་དང་དང་
སོགས་ལྔ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་
མདོན་པ་བ་ནམས་ནི་དམིགས་བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་སྟོག་གི་དབང་པོའི་མཚུག་དུ་འདོན་མོད་ཀྱི་མདོ་སྟེ་པ་ནི་དེ་ལྟར་
བྱས་ན་སྦྱོ་མཆེད་དུག་ནམ་པར་བཞག་པ་ལ་མ་གྲས་པར་འགྱུར་བས་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདོན་པར་བྱེད་དོ།)

འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པའོ།

ཡང་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ཆོས་ནི་རྟག་ཅིག་མ་མ་ཡིན་(ཞིང་བརྟན་)པས་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དག་ནི་འདུས་
བྱས་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་མདོ་ལས། དབང་པོ་ནམས་ཞེས་འབྱུང་ན་ཁམས་དེ་དག་ལས་དབང་པོ་
ཡིན་པ་ནི་དུ། མ་ཡིན་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན།

ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་གང་དག་ནི། །བརྒྱ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ།

ཁམས་དེ་དག་(བྲམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་ལས། མིག་སོགས་དུག་དང་། མོ་
དང་སོ་དང་སྟོག་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་དང་སོགས་ལྔ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་

མེད་གསུམ་སྟེ་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་གསུངས་པ།) ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སྲོག་དང་ཆོར་བ་
བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཆ་
སྟེ་བརྩ་བཞི་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གང་དག་ནང་གིར་བཤད་པ་(མིག་སོགས་ལྔ་
དང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཏེ།)བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་
ལྔ་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ལྔ་དང་། པོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟུས་པའི་བྱིར་དང་།
ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟག་མ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་དབང་པོ་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

དགེ་སྦྱོང་གནས་གསུམ་དག་ལ་མཁས་འདོད་པ། །

གང་དེ་ཆོས་མངོན་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་ལས། །

ཡིན་བྱིར་གང་ལ་འདུན་པ་རབ་འཇུག་པ། །

དེ་ཡིས་དང་པོར་གཞུང་འདིར་འཇུག་པར་གྱིས། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས།

ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའི་བཤད་པའོ། །

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

༥ དེ་ནི་གནས་གཉིས་པ་འཆད་པ་ན་འདས་མ་ཐག་པར། ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་གང་
དག་ནི། །བཙུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དབང་པོའི་གྲངས་དག་
ནི་དུ། དོན་གང་ཞེ་ན། དབང་པོའི་གྲངས་ནི་མདོ་ལས། བྱམ་ཟེ་རང་བཞིན་ཉན་གྱི་དབང་
དུ་མཛད་ནས། བྱམ་ཟེ་དབང་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་
གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་དུག་པའི་སྐྱ་དང་དབང་པོ་ཞེས་སྐྱར་ཏེ་མིག་དང་རྩ་བ་དང་
སྐྱ་དང་ལྗེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་དང་མོ་དང་པོ་དང་སྟོག་དང་བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་
བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་པ་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་བྲན་པ་དང་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་
ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ལོ། །བྱམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཏེ། འདི་ཙམ་
གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ནི་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པ་ལ་དབང་པོའི་རང་
བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞར་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ་དུག་ལས།

དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།

དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པ་

ཡིན་ནོ། །ཁང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅེ་ན།

༥ ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ།

མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་ལྷས་མངོས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བ་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱེད་
པ་དང་། གཟུགས་བལྟས་སོ། །སྦྱ་སྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟད་སྤུངས་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལྷས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བ་ལ་དབང་
བྱེད་པ་ནི་མིག་དང་རྩ་བས་ལྷུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་པ་དག་མཐོང་བ་དང་སྟོན་ནས་ཡང་བ་
ལས་ལྷས་སྐྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ལྷེ་ལྷས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་འོངས་སྦྱད་པས་ལྷས་
རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སོ་མོ་དང་སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་
དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སོ་མོའི་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་སོའོ་མོའོ་ཞེས་སོ་
དང་མོ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་སོའི་དབང་
པོས་ནི་མོ་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་བསྐྱོག་པ་མོའི་དབང་
པོས་ནི་སོ་ལས་བྱད་པར་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཁག་ན་དག་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་
བྱང་ལའང་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ནི་སྟོམ་མིན་དང་མཚམས་མེད་དང་། དག་ཅ་གཅོད་
པ་དང་། སྟོམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཕྱོལ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གཞིར་རུང་
གི་བཟང་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

སྟོག་གི་དབང་པོས་ནི་རིས་མཐུན་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་རྒྱན་
གནས་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཡང་སྤྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།
ཡིད་དག་བར་གནས་ན་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ལྷས་ལ་སོགས་པའང་དག་བར་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྐྱུས་
པའི་སྟོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་དང་པོའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་སེམས་ཀྱིས་

བྲིད་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བྱངས་པ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གཅིག་པུ་ཡི། །
དབང་གི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱན་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་རྩ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་སྟེ། །ལུས་མངོས་
པར་ནི་དབང་ཉེན་གྱིས་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། །ལུས་སྤང་བ་དང་ཐ་སྟད་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའང་དབང་པོ་ལ་ཉེན་པའི་ནམ་ཤེས་གྱིས་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། །མདོ་ལས་པོ་ཆངས་པ་
བྱེད་པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཆངས་པ་བྱེད་པའི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་
པོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་གཞུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་དང་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མེའང་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། །སྟོག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ནམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པས་
བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་ནམས་ནི། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ནམ་བྱང་ལ། །

ཆོར་བ་ལྟ་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་
དེ་ནམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ།
ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བ་དང་། །སྟག་བསྐལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། །བཏང་སྟོམས་གྱིས་
རིམ་པ་ལྟར་ཆགས་སྤང་ཆོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དང་། །ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་དད་སོགས་
ལྟ་ནམ་བྱང་གི་རྒྱ་དང་། །མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བརྒྱད་པོ་ནམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ནམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། །འདི་
ལྟར་སྟེ་མཆེད་བྱུག་གི་མདོ་དང་། །ཆེད་རྩ་བརྗོད་པ་བསྐྱུས་པའི་སྟོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་གཉིས་པའི་མདོ་ལས། །བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འདོག་པར་འཁྱུར་རོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། །སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། །མིག་གིས་ནམ་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞུགས་ནམས་ལ་ཉེན་ཉེ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཉེན་པ་

སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་རྒྱག་དང་། ཡིད་མི་
བདེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པ་རྒྱག་དང་བཏང་སྟོམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
པ་རྒྱག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ལ་ལ་ནི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་
ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་སྤང་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་ནི་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་སྤེལ་པའི་ལུགས་ནི།

རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་རྒྱག །

མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་དོན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡིད་ནི་དོན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་
རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་
དབང་པོ་རྒྱག་གོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་ནི་བྱེད་མོད་ཀྱི་ལྷག་
པར་དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དབང་པོར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

སོ་ཉིད་སོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དང་སོ་དབང་དག །

རིགས་གནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་བྱིར། །

སྟོག་དང་ཆོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔར་འདོད་དོ། །

མོའི་དབང་པོ་ནི་རྒྱ་མ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ང་རོ་རྩུང་བ་དང་བསམ་པ་ཞན་པ་དང་
སོ་ལ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། མོའི་དབང་པོ་ནི་རྒྱ་མ་རྩུང་བ་དང་
དབྱིབས་འཇར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ང་རོ་གསང་མཐོ་བ་དང་བསམ་པ་རྒྱག་པ་དང་མོ་ལ་སེམས་

བ་ཞེས་བྱ་བའི་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་གཞག་ཅིང་། དེ་དག་གྲང་
ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆ་ཤས་ལས་མོའི་དབང་པོ་དང་པོའི་དབང་པོ་དག་ཏུ་གཞག་གི་རྩ་ལོགས་
སུ་བྱལ་བ་ནི་མེད་དོ། ། (རིག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་གཟུགས་དང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྟོ།) སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་རིས་མ་སྤུན་པར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་
པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་ལྔ་ནི་རྣམས་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་ལྷན་
བ་ས་ག །བདེ་བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱལ་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་ལ་
ཞེ་སྤང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ལ་གཉི་
སྤྱལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དད་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམས་པར་གཞོན་ཅིང་ཉམས་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་དད་པའི་སྒོ་གཏན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ། བཙོན་འགྱུས་ཀྱི་དབྱང་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ།
བན་པའི་སྒོ་བསུངས་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་
གྱིས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་སྤུན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་
ཡང་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་དབང་པོར་འདོད་དོ། །

ཕྱངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །འཛོལ་བ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར།

ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྷན་དབང་པོ།

ཕྱངན་འདས་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གོང་ནས་གོང་དང་ཕྱང་འདས་འཛོལ། །
སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། རང་གི་གོང་མ་ཀུན་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་འཛོལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། གོང་མ་
ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་འཛོལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་།

ལྷག་མེད་གྱི་སྤང་འདས་འཛོལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་
གཞག་གོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་རི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནས་དད་སོགས་གྱི་བར་རྣམས་
སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་སོ་སོར་
དབང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ། །སོགས་
པའི་སྒྲས་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་སྟོང་བ་དང་། ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་ནི་སྟོམ་སྤང་སྟོང་བ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཡིད་
བདེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདེ་བ་དག་སོ་སོར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་སྟུན་པའོ། །

དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དབང་པོ་ཡིན་ན་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འང་འདྲུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཁ་དང་ལག་པ་དང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་འདྲོམས་རྣམས་ཀྱང་ཆིག་སྟེ་བ་དང་ཟས་
ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་དང་གཤམ་གཅི་འབྱེན་པ་དང་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ལ་རིམ་
པ་བཞིན་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་བྱེད་པ་ཅ་མ་གྱིས་ནི་དབང་
པོར་མི་འཛོག་གི་འོན་ཀྱང་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མདོ་ལས་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སུ་
བཤད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་གཞི་དང་རོ་བོའམ། འབྲས་བུའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་ཀྱི་ཉེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་། གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད།།

ཆོགས་དང་ཆུ་བྱང་ཇི་སྟེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ།

དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྩས་གྱི་གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཆུང་ཤེས་གྱི་
རྟེན་དུ་གྱུར་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་དང་། སེམས་ཅན་དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་རིས་མ་སྤྱན་པར་
གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོག་གི་དབང་པོ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་དགུ་པོ་
དེ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའོ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏོ། །དད་སོགས་
ལྷས་ཆོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་
གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའོ། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཞི་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་གངས་ཇི་སྟེད་པ་དང་
རྩེས་སུ་མ་སྤྱན་པར་དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་འདུག་པའི་རྟེན་དང་ནི།སྟེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྟོད་ལས།

བཙུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྟོག་པ་ལ།དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན་སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་འཁོར་བར་འདུག་ལྟོག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
གསུངས་པར་འདོད་དེ། དེ་ལ་འཁོར་བར་འདུག་པའི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་དུག་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་གྱི་རྩས་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་དེའི་སྟེ་མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་
སྟེ་སྟེད་དུ་ཉིང་མཆུམས་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བར་སྟེ་བཞི་པོ་མོའི་དབང་པོ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩས་ཏེ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་
སྟེད་བཞེད་དོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་འོངས་སྟོད་པ་ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཁོར་

བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བརྩ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ་
རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་
ལྷོག་པ་ལའང་རྟེན་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ཉེར་སྟོང་ནི་ལྷ་མ་རྣམས་ལས་
གཞན་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལྷོག་པའི་རྟེན་ནི་དད་སོགས་ལྷ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་
བྱང་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་
དུ་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བར་གནས་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉེ་བར་
ལོངས་སྟོང་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དགའ་བ་དང་
བདེ་བ་སོ་སོར་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དབུས་མཐའ་ལས་ནི། འཛིན་དང་གནས་དང་རྒྱན་མི་ཆད། །སྟོང་དང་དག་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་མིག་སོགས་བྱུག་དང་། སྟོག་དང་། བོ་མོ་གཉིས་དང་། ཆོར་བ་
ལྷ་དང་། དད་སོགས་ལྷ་དང་། ཀུན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་ཡུལ་
བྱུག་འཛིན་པ་དང་མི་འཆི་བར་གནས་པ་དང་རིགས་འཆོ་བ་པས་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་།
དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྟོང་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་དག་དང་།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སུ་
བྲངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །

དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ལས་མིག་སོགས་
བྱུག་དང་སོ་མོའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། དད་སོགས་ལྷ་དང་སྟོག་གི་དབང་
པོ་སྟེ་བྱུག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་དང་ཟག་མེད་
ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་འཆད་དེ།

ལུས་ཆོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་དབང་པོའོ་སིམ་པ་ནི།

བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ།

གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ།

ཡིད་མི་བདེ་བའོ་བཏང་སྟོམས་ནི། །བར་མའོ་.....

དེ་ལ་ལུས་ནི་འདིར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་ཆོར་བ་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱི་དབང་
པོ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷའི་འཁོར་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆོར་བ་གདུང་བ་ལ་དེ་
སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆོར་བ་སིམ་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ།
ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོར་བ་ནི་སིམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ལྷའི་འཁོར་དུ་སྦྱེས་
པའི་ཆོར་བ་སིམ་པ་ཁོ་ན་བདེ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཏེ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྦྱེས་པའི་སིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ན་སྟོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཆོར་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། དགའ་བ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་སིམ་པ་དེ་ཡིད་བདེ་བའང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །འོ་ན་ཡིད་བདེ་

གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བས་ས་དེ་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེའི་བྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་ཀྱི་ཡིད་དགའ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་དགའ་བ་མེད་པ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མདོ་ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བས་བྱན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་ཏེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྦྱང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་བྱན་པ་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པ་བཏང་སྟོམས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སེམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་པའོ། །བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སྤར་སྟོས་པའི་ཚོར་བ་དེ་དག་གི་བར་མའི་ཚོར་བའོ། །

ཅི་དེ་ལུས་ཀྱི་འཕམ་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀའི་བར་མ་ནི་བསྟོམས་ནས་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་གོ། ཅི་སྟེ་ཞེ་ན།

.....གཉིས་ཀའི་མི་རྟོག་བྱིར་རོ།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ནི་རྣམ་རྟོག་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ནི་ལུས་ལ་ཕན་

པ་དང་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཐ་དད་བྱས་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕན་གཞོད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་
བསྟོམས་སོ། །

མཐོང་བསྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགྲ། །གསུམ་ཡིན་.....

མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཡིད་དང་
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སོགས་ལྟ་སྟེ་དགྲ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ་
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པོ་གསུམ་ཡིན་
ཀྱི་དེ་དག་རྣམས་གཞན་དག་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་
པ་ཡིན་ན་སེམས་བདེ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་ཀྱི་ལུས་བདེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་ལྷའི་རྣམ་
ཤེས་འཁོར་བཅས་ནི་ཟག་བཅས་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (དབྱུང་མཐའི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་ལས་
བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་ཡིན་པས་བཅུར་བཤད་
དོ། །ཆོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མི་སྟོགས་མེད་དང་། བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། གཟུགས་མེད་
དང་པོ་གསུམ་གྱི་ས་པ་ཡིན་ན། བཏང་སྟོམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་ཡིད་བདེ་དང་།
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཆོར་བ་གསུམ་གདགས་གཞིར་བཤད་ཀྱི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་
གསུམ་ཆར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།)

རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

བཞི་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

.....གསུམ་ནི་དེ་མ་མེད། །གཟུགས་ཅན་སློག་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དག

ཟག་དང་བཅས་པ་དགུ་རྣམ་གཉིས། །

འདས་མ་ཐག་པར་བཤད་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
ནི་གཅིག་ཏུ་དེ་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
བདུན་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དག་སྟེ་བཟུ་ནི་སྒྲིམ་སྤང་
ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་
སྒྲིམས་དང་དད་སོགས་ལྷ་སྟེ་དགུ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ལམ་
གསུམ་གྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཟག་མེད་དང་། གཞན་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་དད་སོགས་ལྷ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། སེམས་ཅན་འདི་ག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཤིང་འདི་ག་རྟེན་དུ་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་
དབང་པོ་རྟོན་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། དབང་པོ་རྩལ་པོ་དག་
ཀྱང་མཆིས་སོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོར་བའི་དུས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
ཡང་མདོ་ལས། ངས་ཇི་སྲིད་དུ་དབང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་གི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྤང་བ་དང་།
རོ་སྤང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་
དེ་སྲིད་དུང་འདི་ག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པ། བདུན་དང་བཅས་པ། ཆངས་པ་དང་བཅས་པ། དགོ་
སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་སྦྱེ་དགུ་དང་བཅས་པ་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་འདི་ལས་འགོ་ལ་བ་དང་། དེས་
པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་ལྟན་པ་དང་། བྲལ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་
མང་དུ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཟག་མེད་
ཡིན་ན་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་མདོ་ལས། གང་ལ་དབང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེ་

ནི་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པར་ང་སྤོའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་གསུམ་གྱི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་དགེ་ཅ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། (སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་སོ་གང་
ཞེ་ན། སྦྱོར་བའི་ལས་དང་མཐོང་བའི་ལས་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ་ཞེས་བ་དང་། པལ་ཆེ་བའི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དབང་སོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་སོ་རྣམ་པར་
བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སྟག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པ་ཀུན་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ས་ལ་ནི་དབང་སོ་གསུམ་པ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་ལྟ་བུར་བྱའོ་ཞེས་བ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་དབང་སོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བུར་བྱའོ་ཞེས་ས་མཆེམས་དང་ངོ་མོ་འདི་ལས་གཞན་དུ་བཤད་དོ།)

སློག་ནི་རྣམ་སྟོན་.....

ཡང་དབང་སོ་དེ་དག་ལས་སློག་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཐོང་རིས་
ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། རན་སོང་ན་མི་དགེ་བས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་
ལས། ཆེའི་འདུ་བྱེད་དག་དེ་ལྟར་འཛོག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དགེ་སྦྱོང་དག་བཅོས་པ་རྩུ་འབྲུལ་
དང་ལྡན་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་ལྟུང་བཟེད་དམ། ཆོས་གོས་
སམ། དགེ་སྦྱོང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ཤུལ་ནས། དེ་བསམས་ཏེ་རབ་གྱི་མཐའ་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་བདག་གི་འོངས་
སྦྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེའི་རྣམ་པར་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་སེམས་སྦྱོད་
པར་བྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་ཡང་སྦྱ་བར་བྱེད་དེ། དེའི་འོངས་སྦྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་

བ་ལས་ལངས་མ་ཐག་བ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཐག་ལ་)སྤལ་ནས་(རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་
ལངས་ཏེ་)བདག་གི་ཆེད་ཀྱི་སྤྲོད་གང་ཡིན་པ་དེ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་དུ་གྱུར་ཅིག་སྟེ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་འདྲེས་པས་གཏོང་བར་བྱེད་དོ། ། (རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དེའི་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཆེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཀྱི་འགྲུལ་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལུས་དང་ཡིད་དང་དག་གི་ལས་སོ། །གཏོང་
ན་དེ་ཉིད་ཆོག་གོ།) དེ་ཡང་གསོན་པས་གཞན་ལ་པན་བ་དང་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རང་གི་
ལུས་ནད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་ཆེ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། (ཉི་མེ་
ལ་ཤུ་རིའི་བྱས་སྤྲུལ་པ་) ཆངས་སྤྱོད་འདི་ལ་ལེགས་སྤྱད་ཅིང་། །ལམ་ལའང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་ན་ནི།
།ཆེ་ཐད་པ་ལ་དགའ་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་ནད་དང་བྲལ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།
།འཛོག་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་བསྟན་པ་གནས་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ནས་(ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
སེམས་ལ་དབང་བ་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།)དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་
ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་གིས་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་ཁོ་ནར་(དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་)ཆེ་བསྤྱིང་
བར་བྱེད་དོ། ། (དེ་ཡང་གནས་བཞུག་བཅུ་བྱུག་ལྟ་བུའོ།)

འོ་ན་ལུང་ཐོན་ཆེགས་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆེ་སོག་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཞིག་ཡོད་
ཅེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་བྱུང་བར་ཅུང་ཐད་ཀྱང་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འབྱུག་པ་ལས། སོག་གི་དབང་
པོ་གང་ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་(ཁྱེ་ཐག་ཏུ་སྤྲུལ་)ཟེར་
རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ཆེ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་
སོག་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཤར་ལས་ཀྱི་མཐུས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་དང་། དུས་གཞན་གྱི་
བར་དུ་འཆོ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་ཅེས་མང་པོའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ནི་ཆེ་སོག་གི་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་མང་པོའི་རྒྱུ་ལ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ནི་དུས་སྤང་བས་
གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མང་

པོ་རྣམས་ལ་ཆེ་སྟོག་ཅེས་བྱ་བའི་བྱི་རོལ་པས་བརྟགས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམས་གཅིག་ཕྱི་ནི་མེད་དོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་བྱིར་དག་ཅེས་མང་པོའི་སྐྱ་སྟོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཤམ་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅིའི་བྱིར་སྐྱ་ཆེ་གཏོང་བ་དང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དག་
མཛད་ཅེ་ན། སྐྱ་ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བྱིན་ཆད་གདུལ་བུའི་
དོན་མེད་པའི་བྱིར་ཁྱོང་ཁྱོང་རྩ་ཅན་དུ་ནི་སྐྱའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་དང་།
གང་ཡང་ངས་རྩ་འཕྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐྱལ་བའམ་
བསྐྱལ་བ་ལས་སྟག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ཡངས་
པ་ཅན་དུ་སྐྱ་བ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཞུགས་སོ། (དེ་ཙམ་གྱིས་རབ་བཟང་སྟོན་པས་སོ།)

བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ་བདུད་བཞེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟའི་བྱའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། །ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ། (དེས་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ།)རྩ་ཅན་དུ་སྐྱ་ཆེ་བཏང་བས་ནི་
བྱང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

.....བཙུ་གཉིས་གཉིས། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ།།

མ་གཏོགས་པ་སྟེ་.....

དབང་པོ་བཙུ་གཉིས་ནི་རྣམ་སྟོན་དང་རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། ། བཙུ་
གཉིས་གང་ཞེ་ན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མ་
གཏོགས་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཏེ། དད་སོགས་བརྒྱད་ནི་དགེ་བ་འབའ་
ཞིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡིད་མི་བདེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་ཡང་
ན་དགེ་བ་དང་ཡང་ན་མི་དགེ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་
བདུན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྟོན་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།

།ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། (འབད་དེ་སྤྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་)
སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཅོའི་གནས་པ་དང་། སྤྱལ་བ་(འི་སེམས་)ནམས་ནི་ནམ་སྤྱིན་མ་ཡིན་ལ། (དེ་
ལ་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་བཅོའི་གནས་པ་གཉིས་ནི་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། སྤྱོད་ལམ་པ་ནི་གཟུགས་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་
བ་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྱལ་བ་སེམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བཏང་སྟོམས་དང་ངོ་། བཅུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི་དེ་གསུམ་ག་བཏང་
སྟོམས་དང་ངོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱོར་བའི་བྱུང་བར་གྱིས་སྤྱབ་པ་ལ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཤམ་གོ། །ལྷག་མ་ནམས་ནི་ནམ་
སྤྱིན་ཏེ་སྟག་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་བདེ་འགོ་ན་དགེ་བ་དང་། ངན་འགོ་ན་མི་དགེ་བའི་ནམ་སྤྱིན་ནོ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་
སྟོམས་གསུམ་ནི་དགེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི་མི་དགེ་བའི་ནམ་སྤྱིན་ནོ།) རྣམ་སྤྱིན་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་
ནོ། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་སྤྱིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བྱུབ་སོ། ། (གལ་ཏེ་ཡིད་
མི་བདེ་རྣམ་སྤྱིན་དུ་མི་རུང་ན་ཡིད་མི་བདེ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེན་དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་སྤྱོད་འགྱུར་
ལ་དགོངས་གྱི་རྣམ་སྤྱིན་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་འང་མཚུངས་ཞེན་
མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་སྤྱོད་འགྱུར་གཉིས་ཀར་མི་འགལ་ལ་རེས་འགལ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ལུང་
མ་བསྟན་སྦྱེ་བས་སོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་སྦྱེ་བས་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་སྐབས་མེད་དོ།)

.....དེ་གཅིག་ནི། །རྣམ་པར་སྤྱིན་བཅས་བཅུ་རྣམ་གཉིས།

ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །

ཡང་དབང་སོ་དེ་དག་ལས་གང་སྤར་མ་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་
གཅིག་ལུ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
མེད་ཅིང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཀྱང་མེད་པས་མི་དགེ་བའམ་དགེ་
བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་རེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་སོ་བཅུ་སོ་དག་ནི་རྣམ་སྤྱིན་དང་བཅས་པ་དང་
རྣམ་སྤྱིན་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་གྱི་དབང་སོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་
མ་གཏོགས་པའི་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟའོ། །དེ་ལ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་
སྟེ་ལྟ་སོ་དེ་དག་མི་དགེ་བ་དང་། བཅུ་ཆར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤྱིན་དང་བཅས་

བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ཀླུ་མ་ནི་ཀླུ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། ། ལྷག་མ་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྟོག་དང་(བརྒྱད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ས་པོ་ན་རྩལ་བ་དང་འབྲེལ་)ཟག་མེད་
ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་(མེད་པས་མ་བསྟན་པས་)ཀླུ་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། ཀླུ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི།

ཀླུ་གསུམ་གཞན་ནི་ཀླུ་པ་གཅིག །

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དད་
སོགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མོ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་(བ་ཟག་བཅས་དང་)
མི་དགེ་ཀླུ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གཏོགས་པའི་
ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཀླུ་པ་གསུམ་ག་ཡིན་ཏེ།
གསུམ་ག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལྷག་མ་གཞན་མིག་ལ་
སོགས་པ་བདུན་དང་སྟོག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ཀླུ་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །སོ་མོའི་དབང་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དག །

མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་.....

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་
བརྒྱ་དགུ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྟེ་འདོད་པའི་ས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །བརྒྱ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལས་
སོ་མོའི་དབང་པོ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་དག་སྟེ་ཡིད་མི་བདེ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་མ་
གཏོགས་པ་དབང་པོ་བཙུག་ནི་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་འཁྲིག་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སོ་མོའི་དབང་པོ་དག་མེད་ལ།
མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ལུས་ཤིན་ཏུ་
དང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་མི་

དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀླུ་པར་སྤྲོན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མེད་ལ། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་
པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུག་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེའང་མེད་དོ། །
(བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བཙུ་ཡོད་དོ།) གལ་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ན་པོའི་དབང་པོ་མེད་ན་ཁམས་མང་
པོ་པའི་མདོ་ལས། མོ་ཆངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་
གོ་སྐབས་མེད་དེ། པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་
ན། པོའི་མཆོན་ཉིད་ར་རོ་གསང་མཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་གཟུགས་ན་འང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །

.....གཟུགས་ཅན་དང་། །བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་གཏོགས།

བཙུ་པོ་དེ་དག་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་
བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོའང་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་(སློག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སོགས་
ལྷ་སྟེ།)བརྒྱུད་ནི་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་(ཡིན་)སྟེ། གང་ཞེ་ན་ཡིད་དང་སློག་དང་བཏང་
སྟོམས་དང་དད་སོགས་ལྷ་སྟེ་བརྒྱུད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཐམས་
ཅད་དུའང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡིད་དང་ཆོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ།

དགུ་ནི་བསྐྱོམ་པས་ལྷ་པོ་ནི། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན།

ཡང་དབང་པོ་དེ་དག་ལས་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
ཆོར་བ་གསུམ་སྟེ་བཞི་ནི་མཐོང་སྤང་དང་མཆོངས་པར་ལྡན་པ་མཐོང་སྤང་དང་། སྐྱོམ་སྤང་དང་
མཆོངས་པར་ལྡན་པ་སྐྱོམ་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མཆོངས་པར་ལྡན་པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། ། (བདེ་བ་དེར་འགྱུར་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་
ཤེས་འཁོར་དུ་སྤྲེས་པའི་སེམས་བདེ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་སྤྲེས་པ་ནི་སྐྱོམ་སྤང་ཁོ་ནའོ།) མཐོང་སྐྱོམ་གཉིས་

གྲིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྟོག་དང་སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་དང་དགུ་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་སུ་ངེས་ཤིང་
དུག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་ལ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་ནི་ཟག་
བཅས་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་(ཐ་མ་)
གསུམ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཉིས་མེད་ནི་སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་པོའི་འཛོལ་བ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ།

ལྔ་པ་དབང་པོའི་འཛོལ་བ་དང་གཏོང་བ་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་འཛོལ་བ་ནི་འདིར་དབང་པོ་
ཐམས་ཅད་གྱི་འཛོལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་སྟོན་(པས་བསྟུས་)པའི་དབང་པོ་
དག་འཛོལ་པའི་ཚུལ་འཆད་དེ།

འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྟོན་གཉིས། རྟེན་དེ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་མིན།

དེ་ཡིས་དུག་གམ་བདུན་ནམ་བུར། །གཟུགས་ན་དུག་གོ་གོང་མར་གཅིག །

དེ་ཡང་འདོད་པར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ན་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་དང་
པོ་རྣམ་སྟོན་(ཁྱེ་ཙོ་ལྷས་སྟོན་)གྱི་དབང་པོ་གཉིས་གསར་དུ་རྟེན་དེ། ལྷས་གྱི་དབང་པོ་དང་
སྟོག་གི་དབང་པོ་དག་གོ། །ཡིད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་(ཉ་

ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་མིག་སོགས་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱིར། (ཁ་ཅིག) སྤར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། བཅས་ཅད་དུའམ་ཞེ་ན། རྩས་ཏེ་སྦྱེ་བས་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་རྟེན་པ་མིན་གྱི་འོ་ན་དུ་
 ཞེ་ན་རྩས་ཏེ་སྦྱེ་བ་དེ་ཡིས་ནི་(བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུ་པོ་མོའི་མཆན་གཉིས་ཀྱི་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མིག་
 སོགས་ལྷ་སྟོག་དང་)དུག་གམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གལ་ཏེ་མཆན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབང་པོ་
 དུག་རྟེན་དེ། མིག་སོགས་ལྷ་དང་སྟོག་གི་དབང་པོ་འོ། །དེ་གལ་ཏེ་(འཕགས་པ་ལྟ་དང་འདོད་ལྟ་ལྟ་
 བུ)པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་དེ་བསྟན་པའི་བདུན་རྟེན་དོ། །དེ་
 གལ་ཏེ་མཆན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱད་རྟེན་དེ། དེ་ལ་རྩས་སྦྱེས་མཆན་མེད་པ་ནི་
 བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མཆན་གཅིག་པ་ནི་འཕགས་པ་ལྟ་དང་འདོད་པའི་
 ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །མཆན་གཉིས་པ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་ན་སྤིང་དོ། །གཟུགས་ཁམས་སུ་
 ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ན་ནི་མིག་སོགས་ལྷ་དང་སྟོག་དང་དུག་རྟེན་དེ། པོ་མོའི་དབང་པོ་
 དག་ནི་དེ་ན་མེད་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་
 པའི་ཁམས་སུ་ནི་སྟོག་དབང་གཅིག་སུ་གསར་དུ་རྟེན་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་གཞན་
 དག་ནི་ས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (རྩས་སྦྱེས་དབང་པོ་ཆང་བར་སྦྱེས་པས་མིག་སོགས་ལྷ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་འཐོབ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་སྤུ་ཕྱིར་མི་འབྱུང་བ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ།)

གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་ན་དེ་ལྟར་འཐོབ་ན་འཆི་བ་ན་དུ་ལྷན་ཅིག་གཏོང་ཞེ་ན།

གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སྟོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉིད།

འགག་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བརྒྱད། །འདོད་པར་བརྟུའམ་དགྲུའམ་བརྒྱད།

རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞེ། །

(མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ།) གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་
 དག་ཏུ་འཆི་བའི་ཆེ་ནི་སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་

ཉིད་དང་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་དགེ་བ་
ལ་གནས་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །གཞུགས་ཁམས་
སུ་འཆི་བ་ན་རྩལ་སྒྱེས་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོ་ནམས་ཆང་བར་སྒྱེ་ཞིང་འཆི་བས་མིག་
སོགས་ལྡ་དང་སྒྲར་བཤད་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །
འདོད་པར་རྩལ་སྒྱེས་མཆོན་གཉིས་པ་(དབང་པོ་ཆང་བ)ཞིག་འཆི་བ་ན་གཞུགས་ཅན་བདུན་
དང་སློག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱ་འགག་པའམ། གལ་ཏེ་མཆོན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་
ན་(ཕོ་ཕོ་གང་རུང་གཅིག་དང་)དགྲའམ། མཆོན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་(སློག་སོགས་གསུམ་མིག་སོགས་
ལྡ་སྟེ།)བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། ། (འདོད་པའི་རྩལ་སྒྱེས་དབང་པོ་མ་ཆང་བར་འཆི་བའང་ཡོད་དོ།)
དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་(འི་རྩལ་སྒྱེས་)ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། (ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ནི་རྩལ་
སྒྱེས་ཡིན་ལ།) མངལ་སྒྱེས་ལ་སོགས་པ་སྒྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སྒྱེས་པ་ཞིག་འཆི་
འཕོ་བ་ནི་རིམ་གྱིས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ནི་(མིག་སོགས་སྒྲར་འགགས་པས་མཐར།)
ལུས་དང་སློག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་དང་བཞི་(ཅིག་ཅར)འགག་པར་འགྱུར་རོ། །

དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྡ།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་(འཆི་སེམས་གསུམ་ལས།)མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་(གི་སེམས་)
དང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་དགེ་བ་སྒྱེས་ཐོབ་
ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་དག་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་(གི་གནས་སྐབས་དུག་)པོ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་
སྒྲར་གྱི་(གསུམ་ལ་སོགས་པ་)ནམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དད་སོགས་ལྡ་བསྟན་པའི་དབང་པོ་ནམས་དུས་
གཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་བརྒྱད་འགག་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །འདིར་དབང་པོ་ཟག་མེད་ནམས་ནི་འཆི་བ་ན་འགག་པར་མ་བཤད་དེ། དེ་དག་
ནི་ནམ་སྟོན་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། འཆི་བ་ནི་དེ་དག་གི་གཏོང་
རྒྱུ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྲས་བུ་དེ་དག་དབང་པོ་དུས་འཛོལ།

རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་དབང་པོ་དུས་འཛོལ་ཅེ་ན།

འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཛོལ།

འབྲས་བུ་ཐ་མ་སྟེ་སྔ་ཕྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་དག་བཙམ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགུ་
དགུས་འཛོལ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་སོགས་ལྷ་དང་(དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་
ཀྱི་)ཡིད་དང་(འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ཚུགས་མེད་ཀྱི་ཆོར་བ་)བཏང་སྟོམས་དང་ཀུན་ཤེས་
བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་འཛོལ་སྟེ། སྐད་ཅིག་བཙམ་ལྷ་པ་མན་ཆད་
ནི་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱ་དྲུག་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་
པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་དང་པོས་ནི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འབྲེན་པ་དང་། གཉིས་
པས་ནི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བཙམ་པ་ནི་དད་སོགས་ལྷ་དང་ཡིད་དང་ཆོར་
བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་
པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་(སེམས་ཡིད་ཀྱི་)བདེ་བ་དང་ས་གཞན་(གོང་མ་དང་མི་ཚུགས་མེད་)ལ་
བརྟེན་ན་བཏང་སྟོམས་ཏེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་། (ད་ལྟ་བ་) བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
ལ་(རྟོག་ཏེ་ནི་)ཀུན་ཤེས་པ་(ད་ལྟར་བ་)དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་
སྟེ་དགུས་འཛོལ་བོ། །

གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས།

འབྲས་བུ་བར་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་དང་
བརྒྱད་དང་དགུས་འཛོལ་བའང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བདུན་གྱིས་འཛོལ་བ་ནི་(རྒྱན་
ཞུགས་ཐོབ་རྗེས་སུ)འཕགས་པ་མཐར་གྱིས་པ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་(ཞི་རགས་ཅན)གྱིས་(འདོད་

པའི་སྒོམ་སྤང་བྱུག་པའི་བར་དུ་སྤངས་ནས་)འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་(ན་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་
པའི་མིང་ཐོབ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཆོར་པའི་དབང་པོ་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་
སུ་གཅིག་པས་སོ།།སྟེ། དེ་ལ་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་(དེ་ཀུན་འགོ་བྱུག)དང་(མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་
སྟོམས་དང་བདུན་ནོ། །གལ་ཏེ་(ཕྱིར་འོང་)མཐར་གྱིས་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
གྱིས་འཛོལ་བར་བྱེད་ན་བརྒྱད་ཀྱིས་འཛོལ་སྟེ། སྤར་གྱི་བདུན་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་འོ། །
(དང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཏེ་དད་སོགས་) གལ་ཏེ་སྤར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་(དེ་ཆགས་བྲལ་སྟེན་འགོ།)ཞིག་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
འཛོལ་བར་བྱེད་ན་ནི་དགུས་འཛོལ་སྟེ། (རྒྱན་ཞུགས་བཞིན་དུ་) སྤར་གྱི་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་
བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བདུན་གྱིས་འཛོལ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཞིག་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་ན་སྟེ། དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་(མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་)ཆོར་
བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། དེ་དབང་པོ་རྩལ་བས་(དང་མཐོང་)དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་
ཆེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་བྱས་(ཏེ་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་བྱས་)པའི་ཕྱིར་འོ། ། བརྒྱད་ཀྱིས་འཛོལ་བ་ནི་
མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཕྱིར་མི་
འོང་འཛོལ་བར་བྱེད་ན་སྤར་གྱི་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། གལ་
ཏེ་དབང་པོ་རྣམ་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་བར་བྱེད་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
ལ་(མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆེ་(དང་མཐོང་)དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(སྤར་གྱི་བདུན་ཡིད་བདེ་དང་)བརྒྱད་དོ། །

དགུས་འཛོལ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣམ་པོ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་བར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་ཀུན་
ཤེས་པ་དང་(མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་)བཏང་སྟོམས་དང་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆེ་(དང་མཐོང་)དངོས་གཞིའི་ཡིད་

བདེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (འདི་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་བཏང་
སྟོམས་ཁོ་ན་དང་དབང་པོ་རྩལ་ན་ནས་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོའང་ཡིན་ནོ་དེ་ཡང་དངོས་གཞི་ནི་མ་ཐོབ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་གཞན་ལ་ཐར་
ལམ་ཟག་མེད་མི་རྟེན་པར་བཤད་པས་སོ།) ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཕྱིར་མི་
འོང་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དགུས་འཐོབ་པོ། ། (གལ་ཏེ་འདི་དབང་པོ་རྣེས་བརྩས་འཐོབ་
པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བས་དངོས་གཞིའི་དེ་ལའང་འཇུག་ཀུས་པས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་
གཞི་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐོབ་ཐེན་པ་ལ་མ་གུས་པས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་ཐོབ་པ་ཞིག་ལ་ཐོབ་པ་ཞིག་ལ་ཐོབ་པ་ཞིག་ལ་
གི་གཞུང་ལུགས་འདིག་པར་འགྱུར་རོ། ། དང་པོ་ལན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་འབྲས་བྱ་ནི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་
བརྩུག་གིས་འཐོབ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ས་གང་ལ་རྟེན་པ་དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་གྱི་ས་གཞན་
དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་དེས་ན་འདི་ནི་དབང་པོ་རྣེས་གང་གི་ཡང་དབང་པོ་དགུས་
འཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལོ།)

གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་དབང་པོ་དགུས་འཐོབ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དབང་པོ་
དུ་ཞིག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅེ་ན། སྤྱི་པ། བརྩུག་ཅིག་གིས་འཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་
པ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན།

བརྩུག་ཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་སྲིད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན།

དེ་ལས་དབང་པོ་བརྩུག་ཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
འདིར་དགུས་འཐོབ་པ་ནི་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་(མི་ལྷོགས་མེད་དམ་)བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ཡན་ཆད་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་(ཀྱི་ས་རྩག་གང་རུང་)ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དག་
ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་རྒྱད་པར་བྱེད་ན་བདེ་བ་

དང་། དེ་ཡང་(ལན་གཉིས)ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ཀྱན་ཤེས་ལྔན་
པ་དང་ཚོར་བ་གསུམ་ཏེ་དེ་ལྟར་བཙུག་ཅིག་གིས་འཛོལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་མང་བ་
ནི་མི་སྲིད་དེ། ལན་དུ་མ་ཉམས་ཀྱང་ཚོར་བ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་རྟེན་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། (དེ་ལན་ཅིག་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་ན་ནི་བཙུས་འཛོལ་བ་འདྲ་ཡོད།)

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དག་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་ན་འདྲ་བཙུག་ཅིག་
གིས་འཛོལ་བ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་
དབང་པོ་རྟོན་པོ་ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཚུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་པ་ལ་)ཉམས་(པ་སྲིད་)ཀྱང་བདེ་བའི་
དབང་པོས་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (འདི་ལྟར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ན་
གསུམ་པའི་བདེ་བ་མེད་ལ་དེ་ཡོད་ན་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྔན་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་ནི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་།) འདི་ལྟར་དེ་ཉམས་ན་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་དུ་
གྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་སྟོང་བ་ནི་(དང་མཐོང་)ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ལ་(ཉར་བསྟོགས་)དེ་
ཡང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་དང་
རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆེ་(དང་མཐོང་དངོས་གཞིའི།) ཡིད་བདེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དབང་པོ་ཚུལ་པོ་(རིམ་གྱིས་
པ་)ཉམས་པ་དག་དབང་པོ་(ཚུལ་པོ་ནི་རྟོན་ བོར་)སྐྱུངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེས་འཛོལ་བ་
སྲིད་ཀྱང་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་དང་
དགུ་ཁོ་ནས་འཛོལ་གྱི་དེ་བས་མང་བས་འཛོལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (གལ་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་ཉམས་
པ་ནི་དབང་ཚུལ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆེ་
དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོར་སྟོ་མི་རྒྱས་པས། ཡིད་བདེའི་འབྲས་བུ་སོར་ཚུད་པ་མེད་དོ་ཞེན། སྲིད་དེ་དབང་ཚུལ་
རིམ་གྱིས་པ་ཉམས་པ་དེས་ཕྱིར་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྟོན་པོར་འཕོས་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆེ་ཡིད་བདེ་སོགས་སྲིད་པས་དགུ་མཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་དོ།)

འོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་
བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་གྱིས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དང་དགུས་འཛོལ་ལ། དེ་
ལས་(དབང་པོ་འཛོལ་ཏེ་མི་སྟོགས་མེད་ལས།)ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ལ་(བློ་རྒྱལ་གྱི་པའི་ཆེ།)ཡིད་བདེ་
དང་བདེ་བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བཅུ་གཅིག་གིས་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་མི་ཡོང་ལ་ནི་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་
འཇིག་རྟེན་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་འཛོལ་པས་ལམ་དེ་གཉིས་གྱིས་(འབྲས་བྱ་དེ།)
བཏན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པན་ཆད་ནམ་ཡང་བདེ་བའི་དབང་པོས་འཛོལ་པ་མེད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་
འགོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའང་མེད་དེ། དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་(ལྔར་
འཇིག་རྟེན་པ་དང་གྱིས་འདས་པའི་)ལམ་གཉིས་གྱིས་(འབྲས་བྱ་དེ།)འཛོལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ།

བྱུག་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་འཆད་པ་ན་(ངས་ལྡན་ནི།)

བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན།།

བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ནི་གཞན་གཉིས་དང་ཡང་ལྡན་པས་ངེས་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་(ས་
ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་)དེ་དག་ཉིད་དོ། །འོ་ན་སེམས་མེད་གཉིས་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོག་ཀྱང་མི་ལྡན་པར་

འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟན་པ་ནི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ངེས་པར་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ན་
བ་དང་སྒྲ་དང་སྒྲེའི་དབང་པོ་དག་དང་ནི་འདོད་པ་ན་(རྒྱར་རྒྱར་པོ་སོགས།)མ་ཐོབ་པ་དང་(མོང་བ་སོགས་
)ནམ་པར་ཉམས་པ་དང་(རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་)མི་ལྟན་ཞིང་། ཐོ་མོའི་དབང་པོ་དང་ནི་འདོད་པ་ན་མ་
ཐོབ་པ་དང་ནམ་པར་ཉམས་པ་དང་མི་ལྟན་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སྤྱེས་པ་དག་(མོ་མོ་དང་
)མི་ལྟན་ནོ། ། (ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྤྱེས་པ་དང་མི་ལྟན་ནོ།།) སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་
དང་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སྤྱེས་པ་དག་མི་ལྟན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ནི་འདོད་པ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་མི་ལྟན་ཏེ། མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ནི་རྩག་
རྩའི་ཆོར་བ་གཉིས་བཤད་དེ། ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་སོ་སོར་
སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་རྩག་རྩུ་གཅིག་སྟེ། ལུས་
ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོན་སོ་སོར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅས་
ལས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མི་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ལ་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་།
སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་ལ་ཟག་མེད་ནམས་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ནམས་ཀྱང་ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པ་
དང་། སྒྲོམ་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་སྤར་ཐོབ་ཟེན་པ་བཏང་བས་མི་ལྟན་
ཞིང་། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་མཐོང་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དག་མི་ལྟན་ལ། ཀྱན་
ཤེས་ལྟན་པ་དང་སྒྲོབ་པ་དག་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་ཅ་ཆད་པ་ནམས་ལ་དད་སོགས་སྤར་
མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་(དང་བཞི་པ་) ཡན་ཆད་ཀྱི་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་ལ་(རིམ་
པ་ལྟར།)ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བའང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་བཞིན་དུ་པོ་ལ་མོ་དང་མོ་ལ་པོ་མི་ལྟན་
པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱི་མ་གཉིས་མི་ལྟན་ཞིང་ཀྱན་ཤེས་པ་ལ་སྤར་བྱི་གཉིས་མི་ལྟན་
ལ། ཀྱན་ཤེས་ལྟན་པ་ལ་སྤར་མ་གཉིས་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་འོག་མ་ནམས་སྤངས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། །

ཡང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་
ཡིད་དང་སློག་དང་བཏང་སྟོམས་དང་བདེ་བ་རང་ཉིད་དང་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། (བདེ་བ་དང་
ལྡན་ལ་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བྱིས་པ་ལའོ།) དེ་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་ལུས་
དང་མི་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཟག་མེད་ཐོབ་(ནས་
གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས།)པའི་འཕགས་པ་བྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཙམ་པ་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་
སྟེ། དེ་དག་ལའང་སྒར་བཤད་པ་གསུམ་དང་ལུས་དབང་སྟེ་བཞི་དག་དང་ལྡན་ནོ། །ལུས་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་
དང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

མིག་སོགས་ལྡན་ལ་ལྟ་དང་ལྡན། །ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་.....

མིག་དང་སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་སྒྲའི་དབང་པོ་དག་དང་ལྡན་
པ་ལ་ནི་ངེས་པར་(རང་རང་དང་སྒར་བཤད་པ་བཞི་སྟེ།)ལྟ་ལྟ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རང་དང་སྒར་
བཤད་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞི་འོ། །ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡང་(གཉིས་པ་
མན་ཆད་ཀྱི་བྱིས་པ་ལ་)ལྟ་དང་ལྡན་ཏེ། བཏང་སྟོམས་དང་སློག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་
བདེ་རང་ཉིད་དོ། །(དེ་ཡང་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་དབང་ཤེས་ལྡེའི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། དང་པོ་ན་གསུམ་ཀྱི་
དང་། གསུམ་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་བདེ་འོ།)

གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་(བྱིས་པ་ལ་)ཡིད་བདེ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་ནི་མེད་
དེ། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་དང་པོ་མན་ཆད་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་(ས་འཕྲོས་པས་)སྤངས་པའི་བྱིར་

དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་གསུམ་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ས་གོང་
མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་སྤངས་པ་དེ་དང་ལྡན་ན་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ།)

.....སྟུག་བསྐལ་ལྡན། །བདུན་དང་མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྡན།།

བརྒྱད་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། །དབང་པོ་ལྡན་ལ་བརྩ་གཅིག་ལྡན།།

སྟུག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་ལྡན་པ་(ནི་འདོད་པ་བ་སྟེ་དེ་)ལ་ནི་ངེས་པར་ལུས་དང་སྟོག་
དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་སྟུག་བསྐལ་རང་ཉིད་དང་བདུན་དང་
ལྡན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་(འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཡང་།)འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་
མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོར་བ་གཞན་དག་ནི་(འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ལའང་།) དགོ་
བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་
ནི་ངེས་པར་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་སྤྲར་སྟོས་པ་བདུན་དང་རང་ཉིད་དོ།
།སོགས་པའི་སྤྲས་གཟུང་བ་ནི་པོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དད་སོགས་ལྡ་པོ་རྣམས་
ཏེ། དེ་ལ་པོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་སྤྲར་སྟོས་པ་རྣམས་དང་རང་ཉིད་དང་བརྒྱད་དོ། །
(དགོ་རྩ་མ་ཆད་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྡན་པའི།) དད་སོགས་ལྡ་ནི་བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་
ཡིད་དང་དེ་དག་རྣམས་དང་ལྡན་ནོ། ། (དེ་ལ་པོ་མོ་ཡིད་མི་བདེ་གསུམ་ཡང་འདོད་པས་བསྐྱས་སོ།) ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་(འི་སྟོམ་ལམ་ག།)ལ་ནི་རང་ཉིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་
བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡ་སྟེ་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་དང་ངེས་
པར་ལྡན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་(འི་མི་སྟོབ་པ་)ལའང་དེ་དང་འབྲ་
བར་སྤྲར་གྱི་བརྩ་པོ་དང་རང་ཉིད་དང་བརྩ་གཅིག་དང་ངེས་པར་ལྡན་ནོ། །(འདི་དག་གཟུགས་མེད་
པའང་ཡོད་པས་ལུས་དང་ངེས་པར་ལྡན་པའི་མ་བྲལ་གོ།)

གལ་ཏེ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་
ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་འཛོལ་བ་མྱིན་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་
ན་བརྩ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་རིགས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་
འཕགས་པ་སྒོལ་བ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་ངེ་ལྟར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་
དབང་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་ས་ན་མེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགོ་བཅི། །ས་འཕོས་
ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་ས་འཕོས་པས་འོག་སའི་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྤངས་པས་མི་ལྡན་མོད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་
ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པས་ནི་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་ངེས་པར་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་འཛོལ་ཅིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འཛོལ་ལ། དེ་དག་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་
སྟེ། འདི་ལྟར་ས་འཕོས་པས་ཟག་བཅས་གཏོང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱར་མ་བཤད་ལ། ཟག་
མེད་ནི་འཕགས་པ། འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤངས་ཉམས་པ་ལས། ཞེས་བཤད་མོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པ་དང་དབང་པོ་སྤངས་པ་ན་འང་ཞུགས་པའི་ལམ་དང་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཟག་མེད་གཏོང་ཡང་འབྲས་བུ་དང་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་དང་
པོ་དང་གཉིས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ།
གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་ཕྱིར་གང་། །འཛོལ་བ་དེར་ཡང་འོག་མའང་འཛོལ། །ཅེས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་བདེ་བ་
དང་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ཟག་མེད་ནི་ས་འཕོས་པས་མི་གཏོང་བས་ན་གང་ཞིག་ཀུན་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་དང་ལྡན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་འང་དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་ངེས་པར་

ལྷན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། ། (དེས་ན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་པའི་འཕགས་པ་ལ་བདེ་བ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་
གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལྷན་ནོ།) དབང་པོ་གཞན་མི་ལྷན་པ་ནི་སྤྲོ་མ་བཞིན་ནོ། །

ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྷན་ལ། །བཙུགས་པ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན།།

ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་
ཀྱི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་རང་ཉིད་དང་ཡིད་དང་སྟོག་དང་ལུས་ཀྱི་
དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་དད་སོགས་ལྔ་
སྟེ་བཙུགས་པ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་(དེ་ལྟར་)གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱེ་ལུང་ལས་འདིར་ཚོམ་ཞིང་།།
དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འབྱུང་བྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་སོ་མོའི་དབང་
པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་ངེས་པར་ལྷན་དགོས་ཏེ། སོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་ནམ་
པར་ཉམས་པ་ལ་སྟོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་
པས་སོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ། ། དེའི་
བྱིར་སོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་བསྟན་ཏེ་དབང་པོ་བཙུབ་ཞི་དང་ངེས་པར་ལྷན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཙུབ་བཞིན་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤར་སོ་མོའི་
དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལྷན་པའི་ཆེ་སྟོམ་པ་སྤངས་ཏེ། སྟོམ་པ་དང་ལྷན་པ་དེས་བྱིས་
ལམ་བསྟོམས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་སོ་མོའི་དབང་པོ་ཉམས་ཏེ་མཆན་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པར་གྱུར་ན། མཆན་གཉིས་བྱུང་བས་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་གཏོང་གི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་པ་ནི་མི་གཏོང་བས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མཆན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པའི་
བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྟོག་མར་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་སོ་མོའི་དབང་པོ་
གང་རུང་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཐོབ་ཅིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་

ནས་པོ་མོའི་མཆན་མ་ཚང་ཡང་མཐོང་ལམ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པའི་དུས་ན་པོ་མོ་གང་རུང་གི་མཆན་ཚང་བར་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་མཆན་མ་ཚང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་འདྲོད་ཁམས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ནམས་རིམ་གྱིས་འགག་པས་འཆི་ཀར་པོ་མོའི་དབང་པོ་འགགས་མ་ཐག་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པས་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་བཅུ་གསུམ་དང་ནི་ངེས་པར་ལྡན་གྱི་པོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་འཆི་ཀར་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མཉམ་གཞག་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་གང་ཟག་སྦྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་པོ་མོ་གཅིག་ཁོ་ནའི་ངེས་པར་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས་པོ་ལ་བཅིས་ན་མོ་དབང་དང་མི་ལྡན་ལ། མོ་ལ་བཅིས་ན་པོ་དབང་དང་མི་ལྡན་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་ངེས་ལྡན་དུ་མ་བཅིས་སོ། ། (དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་སྲིད་དོ།) ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་རིགས་སོ། །ཆོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་ནི་དུས་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་མི་སྲིད་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་མི་ལྡན་པ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །(དེ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་དང་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་མི་ལྡན་ལ་མིག་སོགས་ཉམས་པ་ལའང་མི་ལྡན་པ་སོགས་སོ།) དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་གང་ཞིག་ལྡན་པ་དེ་ལ་གཞན་ངེས་པར་ལྡན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་(སྲིད་ལྡན)ནང་ན་ཉུང་བ་དག་དང་ལྡན་ན་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན།

དག་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །ལུས་ཚོར་སློག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན།།

གཟུཊ་མེད་བྱིས་པ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ།།བཏང་སྟོམས་སློག་ཡིད་དག་རྣམས་དང་།།

དག་བའི་ཆ་བ་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ནང་ན་ཉུང་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལུས་དང་(འཆི་ཁ་ལྟ་བུ་ན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་པས་)ཚོར་བ་ལྡ་དང་སློག་དང་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྡན་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

རི་ལྟར་དག་བ་མེད་པ་ནང་ན་ཉུང་བ་དབང་པོའི་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འང་དེ་བཞིན་དུ་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ་གང་ཞེ་ན། བཏང་སྟོམས་དང་སློག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དག་བ་ལྡ་པོ་རྣམས་དང་ལྡན་ནོ། །དེ་དག་པས་ཉུང་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་མི་སྲིད་དོ། །

མང་པོར་ལྡན་ལ་བརྩ་དགུ་སྟེ། །དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ།།

མཚན་གཉིས་འཕཊ་པ་ཆཊ་བཅས་ཏེ། །མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས།།

ཡང་དབང་པོ་ནང་ན་མང་པོར་ལྡན་པ་ལ་བརྩ་དགུ་དང་ལྡན་པ་(འི་བྱིས་པ་)སྲིད་དེ། གང་ཞེ་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་ཞིང་མཚན་གཉིས་པ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་(རྒྱན་ལྷགས་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་ཡང་དབང་པོ་བརྩ་དགུ་དང་ལྡན་པ་སྲིད་པ་ཡིན།)ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་དང་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའང་གྲངས་བརྩ་དགུ་དང་ལྡན་པ་སྲིད་དེ། གང་ཞེ་ན་(འཕགས་པ་ལ་མཚན་གཉིས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྡན་པ་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་སྟོབ་པར་ངེས་པས་)པོ་མོའི་མཚན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་དང་། ཀུན་

ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་(འི་རྒྱན་ཞུགས་)ལ་(མོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་
བྱི་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྡན་ལ། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་(འི་ཕྱིར་འོང་)ལ་དྲི་
མ་མེད་པའི་དབང་པོ་སྔ་བྱི་གཉིས་ (དང་མོ་མོ་གང་རུང་གཅིག་)མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕགས་པ་ལ་མཆོན་གཉིས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མཆོན་གཅིག་མ་གཏོགས་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་
མི་བདེ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་བཅས་སྒོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ། དེ་དག་གིས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དོན་དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྒྱ་
དང་རྒྱེན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འཆད་པ་ན་འདིར་སྦྱིའི་དོན་
ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྡན་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་
ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། ། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
ནི་དེ་ཐམས་ཅད་རྣམས་སྤོང་པར་འདོད་དེ། ཐམས་ཅད་སྤོང་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ་རྒྱལ་སྤང་རབ་དང་རགས་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། ། རྒྱལ་སྤང་རབ་རྣམས་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རེག་པ་ནི་
མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་དུ་མས་བསྐྱོར་བའི་བར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་ན་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་ཕན་ཚུན་འབྲེས་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། རྒྱལ་སྤང་ཕྱོགས་ཆ་ཐ་དད་ཕྱིར།

མེད་ཅེས་སྒྲ་གང་དེ་མ་འབྲེལ། །འགའ་ཡིས་བྱད་པར་དང་བཅས་པའི། །རྩལ་ལ་ཕྱོགས་
གི་སྒར་བསྟེན་བྱ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆའི་བྱད་པར་གིས། །དེ་ནི་མང་པོས་ཡོངས་བསྐྱོར་
བར། །བརྗོད་པར་ཟད་གི་རྩལ་དེ་ནི། །ཆ་ཤས་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་མིན། །ཞིས་བྱ་བ་
དང་། སན་ཚུན་བདག་ཉིད་མ་རེག་པར། །ཆ་ཤས་མེད་པར་རྣམ་གནས་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ས་
ཡི་དགྲིལ་འཁོར་སོགས། །བསགས་པ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞིས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་བསགས་པར་གནས་པ་འདི་དག་གིས་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་མ་རེག་ན་ཞིག་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རླུང་གིས་བབྱང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩིས་གི་མཐུས་ཀྱང་
འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སན་ཚུན་དུ་ནི་སན་འདོགས་པའི། །བྲེ་བྲག་
གིས་ན་བརྒྱས་པ་བཞིན། །དྲོ་རྩེ་ལ་སོགས་རྩལ་སྤྲ་རྣམས། །དེ་དག་ཆད་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། །རི་ལྟར་སྒྲགས་གི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འདྲེ་སྤུལ་ལ་སོགས་འདྲིན་པ་བཞིན། །རྩིས་གི་མཐུ་
ཡིས་སན་ཚུན་དུ། །འདྲིན་པ་ལུ་གུ་རྒྱད་བཞིན་དུ། །ཞིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་། རླང་བས་སྟན་པ་ལ་
གཞོད་པ་དང་། སྟན་པས་གཞུགས་ཅན་ལ་སྦྱིབ་པ་དང་། རླང་བས་གསལ་བྱེད་དུ་འང་
མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་སན་ཚུན་སྤྲ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཆ་རེག་དང་
རླང་བའི་རྩལ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་གང་རེག་དང་སྟན་པ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་གི་
འགྲོས་འགག་པས་གཞོད་པ་དང་སྦྱིབ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་གི་ཆ་གཞན་སྤྲ་པས་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་དང་ནི་ཉེ་བ་ལས། འགྲོས་ལྡན་གང་གི་འགྲོས་འགག་
པ། །དེས་དེའི་སྦྱིབ་པར་རབ་དུ་བཤད། །ཆ་ཤས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རྩལ་སྤྲ་སྤྲ་པ་མེད་ན་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུག་གུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་
པ་ལས་སྒྲ་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་སྤྲད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནུ་ཉེ་བ་དང་རླུང་

འདུས་པ་ལས་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྒྱུ་པོ་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཞེས་
ཟེར་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་
དེ་རྩལ་ལ་མེད་ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་ཆད་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

རགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྔ་ནི་མིག་གི་དབང་
པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་གོ་སྟོན་ནག་པོའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ཏུ་གནས་
ཏེ། དེ་དག་སོ་སོ་སེལ་བྱུང་གནས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་བས་བཀའ་པས་ན་སོ་སོར་འགྲེས་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གོང་བྱ་བཞིན་ཏུ་རིལ་རིལ་པོར་སྤོལ་ཏུ་གནས་ཀྱང་
ཤེལ་བཞིན་ཏུ་དང་བས་དབྱས་དང་མཐའ་ན་གནས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་སྐྱབ་པོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ན་བའི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་ན་འབྲུག་ཅེས་བྱ་བ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་བྱ་
ལྟ་བུའི་ནང་ན་གནས་སོ། །སྤྱི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་ཟངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་ལྟ་བུ་
སྟེ་མཚུལ་པའི་ནང་སྤྱི་རྒྱུད་ན་གནས་ཏེ། དབང་པོ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཕྱིང་བ་
བཞིན་ཏུ་ཀོར་ཀོར་པོར་གནས་སོ། །སྤྱི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྩྭ་བ་བཀམ་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱི་དབྱས་ན་སྤྱི་རྩེ་མའི་ཁྱོན་ཙམ་ཞིག་སྤྱི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དག་
གིས་མ་ཁེབས་པར་གནས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་ལུས་བཞིན་ཏུ་
གནས་སོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མའི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྩེ་སྐྱབས་
ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །པོའི་དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་མཐེ་བོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་བམ་ཡུལ་
ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྔ་པོ་
དག་གི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབྱུ་མའི་
རྒྱུན་ལས། རྣམ་ཤེས་ལྡེའི་ཁམས་རྣམས་ནི། བསགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེས་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་གཞུགས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཡུལ་འདྲིན་
པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ལྷང་བ་འདི་དོན་མ་ཡིན་ན་མི་ལྷང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
རགས་ལྷང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རགས་པ་རྩལ་སྤྲན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་གཙོད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་བཅད་བྱ་གཙོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ལས། གང་གི་ཆོ་ན་རྣམ་ཤེས་དོན། །ཡོངས་གཙོད་ཅམ་དུ་འདོད་
དེའི་ཆོ། །ཤེས་པས་ངེ་ལྟར་རང་གི་ཡུལ། །རིག་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲས་མ་འབྲེལ། །རྣམ་ཤེས་
དེ་ཡི་བྱེད་པོ་མིན། །དམ་པའི་དོན་དུ་བྱ་བའང་མིན། །རིག་པ་ཅམ་དུ་བྱ་བོད་ཀྱི། །བྱེད་
པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་གསུངས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་
ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་བཤད་བྲིན་
ཏོ། །

མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་བར་མེད་པར་གནས་པ་ལ་རིག་པར་འདུ་
ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བར་དང་བཅས་
ནའང་བར་དེར་རྩལ་གཞན་འདུག་པ་ལ་སུས་གོགས་བྱེད་དེ། ཉིན་མོ་ལྷང་བ་དང་མཚན་
མོ་སྟན་པའི་རྩལ་ནི་དེ་དག་གི་བར་དུ་གནས་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་གནས་ན་དེ་
དག་ལྷང་བྱེད་དང་སྦྱིབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ལས་
ཀྱང་། བཙུན་པ་ན་རེ་རིག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་འདབ་ཆགས་པ་ལ་རིག་གོ་སྟམ་དུ་འདུ་ཤེས་
པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྲིས་ཏེ། བཙུན་པའི་ལྷགས་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྩལ་

ཕྱ་རབ་བར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྟོང་པ་དག་ཏུ་འགོ་བ་ལ་སྲུ་ཞིག་འགོག་ན་འདི་
ལྟར་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་འདོད་ཅིས་བཤད་དོ། །དེས་ན་བར་མེད་ཅིང་མ་རིག་
པ་ཞིས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །

རགས་སྒང་ནི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་ཕྱ་རབ་འདུས་པ་
ཞིས་བྱ་བའང་རྩལ་དུ་མ་བར་མེད་པར་གནས་པ་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རགས་པ་ནི་རྩལ་སྲུ་
མེད་དོ། །ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་
རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་རིག་པ་ཞིས་བཟོད་དེ། དབྱ་
མའི་རྒྱན་ལས། ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཅས་ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སྲུ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་
དང་གཟུགས་བརྟན་འདྲ་བས་ན། །ཀླདགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོར་བར་རང་། །ཞིས་བཤད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མ་རིག་ན་
གཞན་རིག་བྱེད་དུ་མ་གྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་
དམིགས་ན་འང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སྲུམ་མ་
ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྱུབ་མི་འགྱུར། །ཞིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རྩལ་སྲུ་མེད་དོ་ཞིས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་རྣམས་ནི་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སྲུ་གསལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲུང་བའི་རྩལ་ཕྱན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། བར་དང་བཅས་ན་འང་
རགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་སྒྲུང་བ་དང་། བར་མེད་ན་འང་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་པན་ཚུན་རིག་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་འང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིག་ན་རྩལ་རྣམས་འདྲེས་པ་དང་།
ཕྱོགས་རེས་རིག་ན་ཆ་བཅས་སྲུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རྩལ་ཆ་མེད་ནི་རྩལ་སྲུ་མེད་དོ། །རགས་
པའང་དོན་དུ་མེད་དེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་དང་བཅས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
སྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་སུ། །རྣམ་རིག་སྣང་
བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྦྱི་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སྲུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་རང་གསལ་
བ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། །གསལ་བར་ཉམས་སུ་ཐྱོང་ལ་གཉིས་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་
གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་
དང་མཚུངས་ལྟན་རྣམས་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དེ། །ཕྱང་
པོ་ལྟ་པ་ལས། །སེམས་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། །གང་དག་
གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་
དང་གཞན་དུ་མི་གདགས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བའི་གཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

གཟུགས་ཅན་གྱི་སྦྱི་ཚུལ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་ཁར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མའི་དོན་ནི་གཉིས་སྲུབ་གནས་ཏེ།
གཟུགས་ཅན་གྱི་(ལྟན་ཅིག)སྦྱི་ཚུལ་དང་། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། ། (དེ་ལ་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་
ཕན་ནི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཆ་མེད་པའོ། །ཁས་གས་པའི་རྩལ་ཕན་ནི་དེ་ལས་སྤྱི་བའི་འདུས་པ་གཞན་དུ་མེད་པའོ།)།
དེ་ལ་དང་པོ་ནི།

འདྲོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྤྲོ་མེད་སྤྲ་རབ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད།།

འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་ལྷས་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་མེད་པ་དང་སྤྲོ་མེད་པའི་བསགས་
པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་ཚུང་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྩལ་ཆ་ཤས་
མེད་པའི་རྣམས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཞུགས་སྤི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་བརྒྱད་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྦྱོར།
།བསགས་པའི་རྩལ་སྟོས་པ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆ་མེད་པ་ནི་གཅིག་ཕུར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྣམས་
གཞན་འདུས་པ་མེད་དོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་ལོ། །

གལ་ཏེ་སྤྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ན་རེ་དཔེར་ན་ཁབ་དང་སྒོང་
བུའི་ཆོགས་ལ་རེག་པ་དང་། བྱེ་དང་ལན་ཆའི་རོ་ལྟར་དམིགས་མ་དམིགས་ནི་ཤས་ཆེ་
ཚུང་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལའང་ཆང་བར་ཡོད་དེ། འདྲི་ན་པ་དང་སྦྱད་པ་དང་སྦྱིན་པ་དང་
གཡོ་བའི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་
བའང་གཤེར་བ་ལ་སོགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བཤད་
ལས་ཀྱང་། སན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་མི་འདུག་པར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། ལས་ལས་མངོན་ཏེ་ཞེས་
པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ཀྱང་རྫོང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པར་ལས་ལས་རི་
ལྟར་རྒྱུ་སྤྲོ་དཔོག་ཅེ་ན། འདྲི་ལྟར་རྫོང་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུས་པ་དང་སྐྱམ་པ་གཡོ་བ་ནམས་
ཡོད་པ་ལས་ཚུ་དང་མེ་དང་རླང་ནམས་སའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པར་མངོན་ནོ།།
ཚུ་ལ་ཡང་ཤིང་འདེགས་པ་དང་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པ་དང་ཚུ་གཡོ་བ་ནམས་ཡོད་པ་
ལས་ས་དང་མེ་དང་རླང་ནམས་ཚུའི་ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པར་མངོན་ནོ། །མེ་
ལའང་མེ་ལྷེ་འདེགས་པ་དང་འདུས་པ་དང་གཡོ་བ་ནམས་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་ཚུ་དང་རླང་
ནམས་མེ་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པར་མངོན་ནོ། །རླང་ལའང་འདེགས་པ་དང་མི་འགྲེས་
པ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྐྱམ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ལས་ས་དང་ཚུ་དང་མེ་ནམས་རླང་གི་

ཁམས་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ལས་དང་ངོ་བོའི་བྱང་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཅམ་ཉིད་ན་
དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟོས་པར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་
གཞག་དགོས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་ལས་ཉིད་ཅིང་འཛིན་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་
སློན་པ་དང་གཡོ་བ་ནམས་ནི་གཟུང་བྱ་དང་བསྟུ་བྱ་དང་སློན་བྱ་དང་འཕེལ་(པའམ་གཡོ།)
བྱའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། (ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་
བ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་ལས་ནི་ད་ལྟ་བུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གང་སྟེལ་འཆད་དོ།)

མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་བྱེད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་
བྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྲིད་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་པ་སྲིད་
པར་དཔག་པར་ནུས་ཀྱི་བྱབ་པར་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་མངོན་སུམ་
དུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་དང་དེར་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མེད་ཅིང་ས་བོན་གྱི་སྟོན་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ།
གང་ལ་གང་དམིགས་པ་དེ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྟོན་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཤིང་གི་སྤང་པོ་འདི་ལ་ཁམས་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་ཟེར་རོ། །

ནལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པ་ནམས་ནི་ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་འདུས་པ་གང་ལ་འབྱུང་
བ་གང་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་དོ། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་
བའི་འདུས་པའང་ཡོད། འབྱུང་བ་གཉིས་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་པ་ནས་འབྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་དོ། །རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ལའང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་
གང་འདུས་པ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་
འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་བོང་བ་སྐྱམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ལས་གྱུར་པ་

དེ་ཉིད་གཤེར་བ་དང་། གསུམ་ལས་ཐུར་པ་དེ་ཉིད་རྩོ་བ་དང་། བཞི་ལས་ཐུར་པ་དེ་ཉིད་
གཡོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་གཞུགས་ཀྱང་གཞུགས་གཅིག་ཕྱ་དང་ལྷན་པ་
འོད་དང་། གཉིས་དང་ལྷན་པ་སྦྲ་དང་བྲི་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་དང་། གསུམ་དང་ལྷན་པ་
གཞུགས་དང་བྲི་དང་རེག་བྱ་ཡང་བ་དང་ལྷན་པའི་དུ་བ་དང་། བཞི་དང་ལྷན་པ་ཨ་ཀ་
ཅུའི་གོང་བྱ་དང་། ལྷ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་སྦྲ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས་གཞུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་
བུ་ཞི་ན། དེ་ནི་བཞི་ག་ཆང་བ་སྤྲིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདོད་དོ།

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བའི་རྩལ་བརྒྱད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བ་ལ་སྦྱེ་མཆེད་ལ་རྩལ་སྦྲ་
འདོད་ན་མངས་པར་སྦྲས་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།རྩལ་ལ་རྩལ་སྦྲ་འདོད་ན་ནི་འདི་ཉུངས་པར་སྦྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་དབྱིབས་དང་ཡང་
བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ནི་རྩལ་ཁོ་ན་ལ་རྩལ་སྦྲ་གཞུང་ལ་
གཞན་ནི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་རྩལ་སྦྲ་གཞུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཞུགས་
པལ་ཆེར་འབྱུང་བ་བཞི་ཆན་ལ་ཉེན་པའི་ཕྱིར་རྩལ་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །

ཡང་འདིར་དབྱུང་པ་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རྩལ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་
འབྱུང་བ་ལྟན་ཅིག་གི་དོན་ཡིན་ན་རྩལ་ཕྱན་ནམས་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།
།གལ་ཏེ་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྩལ་ཕྱན་
གངས་མེད་པ་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་ལ་སོགས་པར་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་
ན། ཁ་ཅིག་འདིར་གོ་ས་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་འདོད་དེ། རྩལ་ཕྱན་ནམས་ཐོགས་བཅས་སྦྲ་
བཤད་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པ་ནམས་ཡིན་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ནམས་ནི་ཐོགས་བཅས་མ་

ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་དང་། རེག་བྱའི་གོ་ས་ན་ངི་ལ་སོགས་པ་འང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོལ་མེས་འདོད་དོ། ། (དེ་མི་འཐད་དེ་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བས་སོ།) (རགས་པ་མི་ཚུམ་
པར་ཡང་ཐལ་སོ།) ཁ་ཅིག་ནི་རིགས་མི་མཐུན་ནམས་ཀྱང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ། གལ་ཏེ་
གཞུགས་ཀྱི་རྩལ་གྱི་གོ་ས་ན་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། དེའི་ཕྱིར་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་ཉིད་ལ་ལྷན་ཅིག་གི་དོན་དུ་འདོད་དེ། བུམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྩལ་མང་པོ་ནམས་ནི་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྲེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ནི་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྲེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
འགལ་བ་མེད་དོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྲ་བའི་གཞུགས་ནི་
བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། དེ་འདོད་
པའི་ཁམས་ན་སྦྲ་ཡང་མེད་དབང་པོ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྣམས་བརྒྱད་དང་ལྷན་
པར་སྦྲེ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོལ་མེས་
ཟེར་ཏེ་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། (ཆུང་ལ་ཁ་དོག་ངི་ལྷན་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་ལ་དེ་ཡོད་དེ་ངི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན་མའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ།)

རྣམས་བརྒྱད་ལས་མང་བ་དང་མི་ལྷན་ནམ་ཞེ་ན།

ལུས་དབང་ལྷན་ལ་རྣམས་དགུའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལྷན་རྣམས་བརྩའོ།

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི་སྤར་གྱི་བརྒྱད་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་
རྣམས་དགུ་ལྷན་ཏེ། དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་བརྒྱད་པོ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་ཅིང་དབང་པོ་ནི་དེ་
དག་ལས་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་དང་
ལྷན་པ་ལ་ནི་རྣམས་བརྩ་སྟེ། སྤར་གྱི་དགུ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་སྦྲ་དང་བཅས་པར་སྦྲེ་ན་ནི་དགུ་
དང་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དང་སྦྲ་གཞན་དུ་བསྐང་བའི་

ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་ཁམས་ན་ནི་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་མེད་པ་ནི་རྒྱག་དང་། ལྷས་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་བདུན་དང་། དབང་པོ་གཞན་དང་ལྷན་པ་བརྒྱད་དང་། སྦྲ་དང་
བཅས་ན་དགུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཞུགས་མེད་ན་ནི་སྐྱིར་གཞུགས་ཅམ་མེད་པས་
གཞུགས་ཅན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཚུ་ལ།

གཉིས་པ་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུ་ལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྷན་ཅིག །ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཆན་ཉིད་དང་།།

ཐོབ་བཤམ་.....

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ། སན་ཚུན་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པ་བཞི་དང་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བའི་བྱ་བ་པའི་མཐའོ། །རང་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་ཐོབ་བ་(དུས་མཉམ་པ་ལུས་དང་གི་བ་མ་རྩ་བ་)དང་ཐོབ་བའི་ཆོས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་
དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཐོབ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་མི་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འམ་ཞེས་
རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྒྲ་མཛད་དོ། །

མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།

.....སེམས་བྱང་རྣམ་ལུ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར།།

སེམས་བྱང་ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་བྱང་བ་ངེས་པ་
རྣམས་ནི་སྡེ་ཆེན་རྣམ་པ་ལུ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྤྲས་གཟུང་
བ་དག་པའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། མི་དག་
པའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་དུའི་ས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྡེ་ཆེན་ཐ་དད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་སྤྱི་འདོན་ནི། མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་དང་བཏགས་པའི་བྱང་པར་དང་།
ཁམས་དང་སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་བ་དང་།
སྤྱི་འདོན་ལུ་ལས།

དང་པོ་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལུ་ས་མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ནི་
དེའི་བྱང་པར་གཅིག་རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་མཚུངས་པ་ནི་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྦྱེས་པ་དང་། ཏུས་མཚུངས་པ་ནི་ཏུས་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་མཚུངས་པ་ནི་རྣམ་རེ་
རེ་བར་འབྲུ་བའོ། དབྱས་མཐའི་རྒྱ་ཀ་ལས་ནི་དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་ཏུས་
དང་རྣམ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྱང་
པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སེམས་དང་

སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
དོན་གྱི་བྱུང་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་སྟེ། གཞན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་འང་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངོ་བོ་འཛིན་ལ། སེམས་
བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཡང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

རྩལ་དང་བཏགས་པའི་བྱུང་པར།

གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་(སྤྲོ་ཆེན་ལྔ་རེས་པའི་སྤྲོ་མ་ཙུ་ཙ་ཙ་བརྒྱད་དང་།)ས་མང་པོ་བ་བརྒྱ་
དང་། དགོ་བའི་ས་བ་བརྒྱ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བ་བྲུག་དང་། མི་དགོ་བའི་ས་བ་གཉིས་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་དུའི་ས་བ་བརྒྱ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱ་དང་། གཉི་ལྷག་མེད་པའི་
དགོ་ཙ་དང་། ཙ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་
ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྒྱེད་ངེས་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོག་པར་མོས་པ་ལྟ་སྟེ་བདུན་དང་། གཞི་སྤྲོ་ཆེགས་ལས་འབྱུང་བའི་
མི་དགའ་བ་དང་། (སྤྲོ་བ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་དང་། སྤྲོ་བ་དང་ཟས་ཀྱི་མྱོད་མི་ཟིན་པ་དང་། ཟ་དད་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རུ་གཏུག་དང་། འཕྲ་སྟོང་། གནས་པ་ཉིད་དང་། མི་
གནས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཆོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་
དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལུས་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་སྟེམས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་ངན་དང་། ལྷག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང་།) འཁྲུག་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་སྟེ། བདུན་ཙ་ཙ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་སྟེ་ཆོན་ལྟ་དང་། མ་
ངེས་པ་བརྒྱ་དེ་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བྲུག་དང་། གཞི་སྤྲོ་ཆེགས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་སྟེ་བདུན་ཙ་རྩལ་

ཡོད་དང་། ལྷག་མ་བདུན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཤེས་རབ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་
རིམ་པ་ལྟར་བྲན་པ་དང་ཉིང་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་རྣམས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཁོ་ན་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ལྟ་བུ་བ་དང་།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཤེས་བཞིན་
མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། བྲན་པ་དང་ཉིང་འཛིན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཁོ་ན་བརྟེན་ངེས་(དང་རྣམ་གཡེང་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡོག་པར་མོས་པ་)ལ་སོགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་སྒྲ་རབས་པ་དག་འཆད་མོད་ཀྱི་ལེགས་པར་དབྱེད་
ན་ (རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་། རྣམ་འཆོ་གཉིས་ཀ་ཞེ་སྒྲ་མེད་པ་དང་ཁོང་ཁོ་ལ་བཏགས་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། ཞེ་སྒྲ་མེད་
བྱས་སྟེང་རྟེ་ཡང་ཞེས། ཞེ་སྒྲ་མེད་པ་འདྲ་སྟེང་རྟེ་འདྲ་ཅིང་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་སྟེང་བཅེ་བ་དང་རྣམ་འཆོ་སེམས་ཅན་
སྟུག་བསྐལ་བར་འདོད་པ་ལ་བཤད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ལྟར་ན་བཏགས་ཡོད་དགུར་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ།) གཞི་
ཤུན་ཆེགས་ལས་འབྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་སེམས་ཁུམ་པ་དང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་ལྷ་དན་
དང་། སྟུག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོར་བ་དང་ལེ་ལོ་དང་
ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཁོང་ཁོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གོང་མ་པ་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཆོར་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། ། ཡིད་
བྱེད་རིག་དང་ཀྱན་འགོ་ལ། །འདུན་མོས་བྲན་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་ཡུལ་
ངེས་ལ། །དད་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁྲིལ་ཡོད། །མ་ཆགས་ལ་སོགས་གསུམ་བཙོན་འབྲུས། །ཤིན་
ཏུ་སྦྱངས་དང་བག་ཡོད་དང་། །བཏང་སྟོམས་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ། །བརྟུ་གཅིག་དགེ་བའོ་རྩ་
ཉོན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁོ་རྒྱལ་དང་། །མ་རིག་ལྟ་བུ་མེ་ཆོམ་བྱུག་ །ཁོ་དང་ཁོན་འཛིན་
འཆབ་དང་འཆིག་ །ཤྭག་དོག་སེར་སྒྲ་སྒྲ་དང་གཡོ། །རྒྱགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པར་འཆོ། །ངོ་ཆ་
ཁྲིལ་མེད་སྟུགས་ཆོད་དང་། །མ་དད་ལེ་ལོ་བག་མེད་དང་། །བརྟེན་ངེས་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་

དང་། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྲ་བ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བརྩམ་ཆེན་གཉིས། །གཉིད་འགྲོད་
རྟོག་དཔྱོད་གཞན་འགྲུར་བཞི། །ཞེས་པ་ལྷ་བརྩམ་ཆ་གཅིག་ལ། སྤུང་ཕོ་ལྷ་པ་
ལས། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་དང་བྲེ་བྲག་ངེས། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་
ཉེ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་པ་དང་འགྲོད་དང་གཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །རྟོག་པ་དང་ནི་དཔྱོད་པ་
དག །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྣམ་གཉིས་ཞེས་དང་པོ་ལྷ་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། །འདུན་པ་བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། །མོས་པ་ངེས་
པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། །རྟན་པ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
སྦྱོན་ཡོན་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་གི་མ་བསམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་
འབྱུག་པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྩམ་
གཅིག་ནི་དགེ་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་
ཡིན་ཞིང་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། །ལྷག་མ་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་ནི་རྩ་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་དེ་དག་དང་ཉེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱེད་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་དང་། །གཉིད་འགྲོད་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཆེན་གཉིས་
ཏེ་བཞི་ནི་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལའང་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་སུ་འགྲུར་
བས་གསུམ་མཁ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལའང་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཏེ་
བཞིར་ཡང་འགྲུར་བས་གཞན་ཏུ་ཡང་འགྲུར་བ་སྟེ།

སྟེ་ཆེན་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་སྟེ་ཆེན་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་གཉི་ལྷག་མེད་
པ་དང་། །བག་ཡོད་བཏང་སྟོམས་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བདུན་
དང་། །ལྷ་བ་ལས་གཞན་པའི་རྩ་ཉོན་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ནི་བརྗོད་པ་སྤྱད་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་
མ་སྟོས་པར་སྟོ་ཡུལ་ཏུ་འགྲུར་བས་རྩས་ཡོད་དང་། །ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་

བསྐྱོག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་(བཟུལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་པོ་ལོགས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་རྩམ་ཡོད་དང་།
གང་ཞིག་ལས་རང་བཞིན་ལོགས་སུ་བྱུབ་པ་མེད་པ་ལོགས་སུ་བརྫོད་པ་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེང་།)དེ། འདི་ལྟར་
གཉི་ཟུག་མེད་པ་དང་ལྟ་བུ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་དང་། བག་ཡོད་
དང་བཏང་སྟོམས་ནི་དགོ་ཅ་གསུམ་བཙོན་འབྲུས་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་ཞེ་
སྤང་མེད་པ་དང་། ཁོ་བ་དང་ཁོ་ན་འཛིན་དང་འཆིག་པ་དང་ཕྱག་དོག་དང་རྣམ་འཆེ་ལྟ་ནི་ཁོང་ཁོ་
དང་། སེར་སྣ་དང་རྒྱགས་པ་དང་ཁོད་པ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། འཆབ་པ་དང་སྟུགས་པ་
དང་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་བཞི་གཉི་ཟུག་དང་། གཡོ་སྐྱུ་གཉིས་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ཟུག་དང་།
ངོ་ཆ་ཁྲིལ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་གསུམ་དུག་གསུམ་དང་། བག་མེད་ནི་དུག་གསུམ་ལེ་ལོ་དང་
བཅས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཟུལ། རོན་གསང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ཟུག་གི་ཆར་གཏོགས་
པར་བཤད་དོ། ། (རྣམ་འཆེ་ཁོང་ཁོ་ལ་བཏགས་པར་བཤད།) བརྗེད་ངས་ནི་བླ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་ཉེ་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཉི་ཟུག་ལ་བཏགས་པ་དང་།
དགོ་བ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པར་དོན་གསང་ལས་བཤད་དོ།
ཁྱོག་དབྱེད་གཉིས་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འདིར་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པ་ལས་བཏགས་ཡོད་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུར་བྱས་
ནས་སྒྱིར་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་གཞི་ཕྱར་ཆེགས་ལས་
འབྱུང་བའི་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཞི་བསྐྱུ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་ཡོད་(ལྟ་བུ་ཅ་
གསུམ་)ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་བདུན་བཅུ་ཅ་ལྟ་ལ་སོགས་པར་འབྱུར་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁམས་དང་སའི་ནམ་པར་གཞག་པ།

གསུམ་པ་ནི་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་སུམ་ཅུ་པོ་ནམས་ནི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཆར་དང་། མི་དགེ་པའི་ས་པ་གཉིས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྤྱུ་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་བདུན་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྲོད་གཉིད་ཁོང་ཁྱོ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པོ་ནམས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པའི་གཡོ་སྤྱུ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་གཏན་ཆོགས་དང་བཅས་ཏེ་གཞུང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ནམ་ཤེས་གང་གི་འཁོར་དུ་གང་འབྱུང་བ།

བཞི་པ་ནི་སྡེ་ཚན་དང་པོ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་དང་ཆགས་སྣང་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པོ་ནམས་ནི་ནམ་ཤེས་དུག་ཀའི་འཁོར་དུ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུའི་ས་པ་ནམས་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྲོད་གཉིད་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པོ་ནམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་(སུམ་ཅུ་པ་ལས། ཉག་ཏུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། རིག་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་སྣན། ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། ཀྱན་གཞི་དེ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་པས་)ཀྱན་གཞིའི་འཁོར་དུ་ཀྱན་འགྲོ་ལྔ་(ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན།)དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཀྱན་འགྲོ་ལྔ་དང་། བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པ་དང་།

ང་རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས་སྟེ་ཙྰ་ཉོན་བཞི(ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་བཤད་པའི་སྒྲུགས་ཚོད་མ་དད་ལེ་ལོ་བག་
མེད་ལྷ་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་བཤད་པའི་བརྗེད་ངེས་རྣམ་གཡེང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་
སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་ཉེ་ཉོན་བརྒྱད་དེ་བཅུ་བདུན།)འབྱུང་(ཞིང་། སུམ་རུ་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལ་ཡང་
ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་དེ་བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ་ཞེས་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
བར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡང་(རང་རང་གི།)གཞུང་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་བྱུང་པར་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དཔྱད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལྷ་པ་ནི་སེམས་ལས་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་སྦྱེས་པའི་བྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
སྟེ། མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཚོས་འདི་རྣམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་
ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། (འདི་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྡེ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་
བའི་རྒྱན་མེད་ཅེས་འོད་ཟེར་འདོད་དོ།)

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་ངེས་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རབ་རྟུ་དབྱེ་བ་དང་། ཞར་
ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་དང་། སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་
དང་། འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལྟའི་དང་པོ་ལའང་ལྷ་ལས།

སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཤད་པ།

ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རེག་དང་སྟོ་གྲོས་བྲན།།

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་ངེ་འཇིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ།།

སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཤད་པའི་ཆོར་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་
ཟིན་ལ། ལས་ནི་(སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཆོར་བ་ལས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་
ལས་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བདེ་སྤྱག་གི་)མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་(ལ་ཟག་མེད་དང་། བ་མས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་)
པའོ། །སེམས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྷགས་ལྟར་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་
སེམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། ཇི་
སྐད་དུ། སྐད་ཅིག་གཞན་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱེད་མེད་ཡིད་ཀྱང་གང་གིས་ན། བྱེད་དང་
བཅས་པར་སྤང་བྱེད་པ། །སེམས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་སེམས་པའི་
ཆོགས་དྲུག་གོ། བྱེད་ལས་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། བྱེད་ལས་(སའི་དངོས་གཞི་ལས་འདུ་ཤེས་ལས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན་
དམིགས་པ་ལ་མཆོན་མ་འཛོན་པའི་བ་སྤྱད་ཀྱི་ལས་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས།)བ་སྤྱད་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །

འདུན་པ་ནི་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་འདོད་པ་སྟེ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དོན་དུ་
གཉེར་བའོ། །དབྱེ་བ་ནི་འདས་པ་ལ་ཕྱད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ལ་མི་འབྲལ་བ་དང་། མ་འོངས་པ་
ལ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདུན་པ་སྟེ། བཙོན་འབྲས་ཚོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །རེག་པ་ནི་ཡུལ་དང་
དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་
རེག་པའི་ཆོགས་དྲུག་གོ། །ལས་ནི་ཆོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་
དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་བཞི་འཕྲ། (ཡང་ན་སའི་དངོས་
གཞི་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་། དེ་ལས་བསྟོན་པ་དང་། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་སེམས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་བཤུར།) རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་
པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་མོ། བྱེད་ལས་ནི་སོམ་ཉི་ལྟོག་
པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

འོན་སོམ་ཉི་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སོམ་ཉི་མེད་པར་འགྱུར་
ལ། མེད་ན་དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོམ་ཉི་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་འང་
ཤེས་རབ་རྩལ་ཟད་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ཤས་རྩལ་ལ། སོམ་ཉི་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་ཉེ་བ་ཙམ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་རྩ་བ་ཞིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཁོ་བ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་གཤེད་དང་ལྷན་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་། བརྗེད་ངས་དང་ལྷན་པ་ལ་བྲན་པ་དང་། མ་དད་པ་ལ་མོས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པའི་དབྱེད་པ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉིས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བཞེད་དོ། །

བྲན་པ་ནི་དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་སོ། །ལས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མི་གཤེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་
ཡུལ་ལ་གཏོད་པའི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་མདོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །མོས་པ་
ནི་འདོད་པ་འཇུག་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཡང་དག་པར་མོས་པ་དང་།
ལོག་པར་མོས་པ་གཉིས་སོ། །ལས་ནི་སློབ་དཔོན་སློ་གྲོས་བརྟན་པས་མོས་པ་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་
ནི་པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བྱ་བ་པའི་མཐའ་ལས་འཕྲོག་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་བཤད་
པས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་
པ་གཅིག་དུ་འཇུག་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ། འདིར་ཅེ་ནི་དམིགས་པའོ། །དབྱེ་ན་ས་དབྱུ་ན་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དགྲ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བརྩའོ། །ལས་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་
ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འབྲུང་བས་ཇི་ལྟ་བར་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བརྩ་

པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་གྱི་ས་མང་པོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་
སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དག་འབྱུང་ན་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དང་བླན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ཞམས་བཙུན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་པ་བརྟུན་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་
དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་བས་རྟོགས་པར་དགའ་
བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྒྱུར་བའི་སྒྲན་ལ་
སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་ཞམས་ལའང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གཟུང་བར་མི་རུས་ན་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་ལས། སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ཞམས་གྱི་བྱེ་བྲག་ནི་སྒྲ་བས་དེ་ནི་རེ་ཞེག་རྒྱུན་ཞམས་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་
དགའ་ན་སྐད་ཅིག་མ་དག་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། རེ་ཞེག་སྒྲན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་
ཞམས་ལ་ཡང་རོ་མང་པོ་ཁ་ཅིག་གི་རོའི་ཁྱད་པར་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཞམས་ངེས་པར་
གཟུང་བར་དགའ་ན་ཆོས་གང་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་སྟོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཞམས་ལྟ་
སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་མེད་པར་
རྟོག་ན་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ལྔར་སྒྲ་བ་ཞམས་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུང་ལས་ངེ་སྐད་དུ་བཤད་ཅེ་ན། དན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་ས་ཆེན་
པོའི་ཆོས་བརྟུན་མོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འདུན་
པ་དང་མོས་པ་དང་བླན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །ཞམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བརྟུག་ཅིག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
ངེ་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ཏུ་འདུ་ཡང་འོན་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞམ་
པར་ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་པ་ནས་སེམས་པའི་བར་དུ་གཞན་ལོ་ཞེས་ས་མང་པོ་བ་བརྟུ་ཡིན་

བ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

དགེ་བའི་ས་མང་བཤད་པ།

དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས། །བཏང་སྟོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁེལ་ཡོད།།

ཅ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཆེ་དང་། །བཙོན་འགྲུས་ཉག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་།།

གཉིས་བ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་བཤད་པའི་དད་བ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་བ་དང་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོག་བ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་དང་བ་སྟེ། དབྱེན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་
བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དང་བ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་སྤང་ཞིང་བསྐྱབ་པར་
འདོད་པའོ། །ལས་ནི་འདུན་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །

བག་ཡོད་བ་ནི་དད་བ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གཅེས་སྤྲོས་སུ་བྱེད་ཅིང་
སྒྲིམ་བ་(འམ་ཟག་བ་དང་ཟག་པའི་གནས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་)སྟེ། དབྱེན་བསོད་ནམས་དང་ཐར་བ་དང་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་ཟག་མེད་གྱི་དགེ་བ་སྒྲིམ་པའི་བག་ཡོད་བ་བཞིའོ། །ལས་ནི་འཛིག་ཉེན་དང་
དེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་བ་ནི་སེམས་དམིགས་བ་ལ་གཏད་བཟོད་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། དབྱེ་
ན་ཕྱས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་བ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་
བ་ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་གཉིས་སོ། །ཡང་ན་ཕྱས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་བ་ཕྱས་ཤིང་བལ་
ལྟར་ཡང་བ་དང་ཞེད་བ་གསེར་གྱི་དོང་ཆེ་བཅེགས་བ་ལྟར་མཉམ་བ་ལ་སོགས་བ་ཕྱས་ཉིད་
ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། ཕྱས་

ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དེས་སེམས་ལས་སྤྱ་རུང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་དེ་
དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཏགས་ནས་བཟོད་དེ། དཔེར་ན་མདོ་
ལས། དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཁོང་ཁོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞོད་སེམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པར་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་རྩལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་
དག་མཐུན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱང་པོར་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །

(འདུ་བྱེད་) བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་རྣལ་ཏུ་འདུག་པ་སྟེ།
དབྱེ་ན་ཐོག་མར་རེས་འགའ་བྱིང་ཚོད་འབྱུང་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བར་ཏུ་དྲོགས་པ་
ཡོད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་རྣལ་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་དྲོགས་པའང་མེད་པའི་ལྷན་གྱིས་
བྱབ་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ། ཁོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་
ཁྱེལ་ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གི་ལས་ནི་ཉེས་སྦྱོད་སྟོམ་པའོ། །

རྩ་བ་གཉིས་ནི་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སྟེ། གཏི་ཟུག་མེད་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བཟོད་དོ། །འདིར་མ་ཆགས་པ་དང་འདོད་
ཆགས་མེད་པ་ཞེས་པའི་མ་དང་མེད་ཅེས་པ་ནི་མེད་པ་དང་། གཞན་པ་དང་། གཉེན་པོ་
གསུམ་ལ་འདུག་པ་ལས་འདིར་ནི་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འདུག་གི་མེད་པ་དང་གཞན་
པ་ལ་ནི་མི་འདུག་གོ། ཁྱེལ་ཞེན་ཏུ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་གཏི་ཟུག་མེད་པ་ལའང་བཟོད་
པར་བྱའོ་ཞེས་བྱེ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། ཁྱེལ་ཞེན་ཏུ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་
སྦྱོད་ལ་མི་འདུག་པར་བྱེད་པའོ། །

རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་ནི་སྤྱིང་བཅེ་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའོ། སེམས་ཅན་ལ་དབྱུགས་པ་ལ་

སོགས་པས་ཐོ་མི་འཆམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །བཙུན་འགྲུས་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་
མངོན་པར་སྟོན་བཞེ། མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྟོན་བཞེ་བཙུན་འགྲུས་མ་
ཡིན་གྱི་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལས་བྱི་རོལ་པ་ནམས་གྱི་བཙུན་
འགྲུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལེ་ལོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བཙུན་འགྲུས་དམན་པ་
ལ་དགག་པའི་སྒྲར་བཙོང་དོ། །དབྱེ་བ་ནི་(ཐིག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཐིག་མར་གོ་ཆའི་བཙུན་
འགྲུས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྦྱར་བའི་བཙུན་འགྲུས་ཏེ། །མ་ཞུམ་མི་འགོང་ཆོག་མི་ཤེས་བཙུན་འགྲུས། །
ཞེས་པ་ལྟར། ཀུན་ལས་བརྟས་ལས་ནི་གོ་ཆ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། མི་འགོང་པ་དང་། མི་ལྡོག་པ་དང་། ཆོག་པར་མི་
འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྟོན་བཞེ་ཞེས་པ་ལྟ་དང་། ཡང་ན་) གོ་ཆ་དང་སྦྱར་བ་དང་། བྱིར་མི་ལྡོག་
པའི་བཙུན་འགྲུས་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱ་པོ་
འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་བྱིར་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་
པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་དད་པ་ནི་དགའ་བའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲོད་བཙུན་བཞེ་བ་ནི་
ཡིད་གདུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་དེ་དག་རི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར།
དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྩོལ་བཅས་དང་བཏང་སྟོམས་རྩོལ་མེད་དང་། འདོད་ཁམས་
པ་ནམས་ནི་ནམ་པར་གཡེང་བ་དང་བཅས་པའི་བྱིར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བར་རི་ལྟར་
འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཤས་ཆེ་ཆུང་མ་གཏོགས་པ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་
འདོད་དོ་ཞེས་སྒྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྤྲེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་འདི་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་
ཡིན་གྱི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདི་དག་གིས་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
བཞེད་པ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་བཤད་པ།

མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་ཟུགས་དང་ཤོད།།

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པའི་མོངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་དང་བདེན་
པ་དང་དགོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་གསལ་བ་སྟེ་མོངས་པ་དང་མ་རིག་པ་
དང་གཏི་ཟུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་གངས་ཏེ། ལས་ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བག་མེད་པ་ནི་བག་ཡོད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་མི་སྒྲིམ་
ཞིང་ཟག་བཅས་ལས་སེམས་མི་བསྐྱུང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ། མི་
དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་དགེ་བ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ། །ལེ་ལོ་ནི་བཙོན་འབྲས་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མཛོན་པར་མི་སྦྱོར་བ་སྟེ། ལས་ནི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་
གཙོད་པ་ཉིད་དོ། ། (དབྱེ་ན་བྱ་བ་ངན་ཞེན་དང་། སྦྱིད་ལུག་པ་དང་། སྟོམ་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་སྟེ་གསུམ་
མོ།)

མ་དད་པ་ནི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེམས་མ་དད་པ་སྟེ། ལས་ནི་ལེ་ལོའི་རྟེན་
བྱེད་པའོ། །ཟུགས་པ་ནི་ལུས་སེམས་ལྷེ་ཞིང་དམིགས་པ་མི་གསལ་བའི་སྒྲོང་སྒྲོང་པོ་སྟེ་
ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་(སྒྲོ་ལྗེའི་ནམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ།)ལུས་
སེམས་ཀྱི་ཟུགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཟུགས་པ་ནི་སྒྲོ་ལྗེའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་
དུ་འབྱུང་བའོ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་
བྱེད་པའོ། །ཤོད་པ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བ་སྟེ། ལས་ནི་
ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པ་ཉིད་དོ། །དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་སེམས་

ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚོད་
པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གསལ་བར་འདུག་ལ། ཚོངས་པ་དང་སྟུགས་པ་དག་ནི་མི་གསལ་བར་
འདུག་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་དག་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། འདི་ཡང་སྣ་མ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་སྟུགས་པ་མི་འབྱུང་ལ། བརྟེན་ངས་
དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་དང་། ཚོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་
བའི་སྣ་མ་ལྟ་བུ་འདིར་མི་འཆད་པ་ཅི་ལྟ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་སྟུགས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་རྟེན་སྟུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་ལས་མ་སྟོས་ལ། བརྟེན་ངས་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱན་
པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་སྟོས་སོ་ཞེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་
ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་སྟུགས་པའང་ཚོད་པ་དང་འབྲ་བར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པས་
འདིར་སྟོས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

(གང་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་སྟུ་བཞེ་སྟེ། དང་པོ་ནི་
ཀུན་འགོ་ལྟའོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟའོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟའོ། །དེས་
ལྟར་སྟོན་པ་ལྟའོ། །བཞེད་པ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་ནོ།།)

མི་དགེ་བའི་ས་མང་བཤད་པ།

མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲིལ་མེད་དང་། །རྡོ་ཆ་མེད་པའོ་.....

བཞི་པ་མི་དག་བའི་ས་མང་པོ་པ་ནི། མི་དག་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བྲིལ་
མེད་པ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས་བྱས་པོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
དེ་དག་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །

ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་མང་།

.....ཁྱོ་བ་དང་། ཁྱོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི།

ཕྱག་དོག་འཆིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། སྦྱ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆེ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པ་རྣམས།

ལྷ་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུའི་ས་པའི་ཁྱོ་བ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་
པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུག་པ་སྟེ། རོ་འཆམས་པའི་ལས་ཅན་ནོ། ཁྱོན་
དུ་འཛིན་པ་ནི་ཁྱོས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། ལས་ནི་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་
པའོ། །གཡོ་ནི་(རང་གིས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ལ།)ཉེས་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་སེམས་བྱ་བྱ་(ཞིང་གཏམ་
རྒྱུ་ལ་བསྐྱར།)བ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྟེན་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།
།ཕྱག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་སྟེ། སྟོ་མི་བདེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ།
།འཆིག་པ་ནི་སྤྲིག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། བྱུང་པོ་ལྷ་པ་ལས་ནི་འཆིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཆོག་
བརྒྱུང་པོས་ཞེར་འདེབས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཁྱོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོག་བརྒྱུང་པོར་ཞེར་འདེབས་
པ་ཞེ་སྤང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ལ་བཤད་དེ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ལས་ནི་དག་གི་ཉེས་སྦྱོད་

སྐྱེད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་
པའོ། །དེའི་སྤྱིར་སློབ་དཔོན་སློབ་མོས་བཏྲན་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང་འགྲོགས་པར་
དཀའ་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འཆབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྐྱེད་ཅིང་གསང་བ་སྟེ། ལས་ནི་ཉེས་པ་བཅས་ན་འགྲོད་ཅིང་
ངེས་པར་ཡིད་མི་བདེ་འབྱུང་བས་འགྲོད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་
པའོ། །སེར་སྣ་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དང་(ཡོན་ཏན་གྱི་སེར་སྣ།)མཁས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
ཆགས་ནས་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བར་འཛིན་པ་སྟེ། ཡོ་བྱད་མི་བསྐྱུངས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་
ནོ། །སྦྱ་ནི་རྟེན་བཀྱར་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟར་འཆོས་པ་
སྟེ། ལས་ནི་ལོག་འཆོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་སྟོན་པར་འབྱུར་ལ། དེའི་ལས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་འཆེ་བ་ནི་སེམས་
ཅན་དག་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་འདོད་པ་སྟེ། མོ་འཆོམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྩུ་པོ་དེ་
དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྩུང་དུ་འེལ་པ་རྣམས་ཏེ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་(གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་
ལ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་གྲོགས།)མ་རེག་པ་ཅིམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། (བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་
རྟོགས་པས།) སྤང་བྱ་སློམ་སྤང་ཁོ་ན་དང་། སློམ་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་(པའི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན།)པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་ནི་འོ་ན་སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་དང་དབྱིག་
བཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྲོད་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཆགས་

ནམས་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་མཆོམ་ཞེས་བྱ་བ། ཁྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤད། ཅིས་
གསུངས་པ་དག་ཀྱང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབྱེ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། ངེས་པ་
ནམས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་མ་ངེས་པར་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ།

ཇི་ལྟར་མ་ངེས་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་(ཐེ་ཆན་དང་པོ་བཞི་ནི་མ་ངེས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་རོ།)ས་མང་
པོ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དགོ་བའི་ས་
པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་
པའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་
མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་དགོ་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་
དུ་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་བའི་ས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། (ཉོན་
མོངས་ཆུང་བའི་ས་པར་མི་འདོག་པའི་རྩ་མཆན་) རྟོག་དཔྱོད་ལ་གསུམ་ཆར་དང་། འགྲོད་པ་ལ་དང་
པོ་དང་། གཉིད་ལ་དང་པོ་གཉིས་(མེད་དེ་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས།)དང་། ཆགས་སྤང་ལ་ཐ་
མ་གཉིས་(སྤང་མ་ངེས་པས།)དང་། ང་རྒྱལ་(སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་)དང་ཐེ་ཆོམ་(མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་དེ།)ལ་
བར་མ་མེད་པས་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཅམ་དང་ཡིད་ཅམ་དང་མཆོངས་པར་ལྡན་
པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་མཆན་ཡང་གང་ལས་ཤེ་ན།

སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་འབྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི།

འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན།།

འདོད་པའི་ཁམས་ན་(དག་བ་དང་མི་དག་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་
གཉིས་ཉི་སེམས་ལྟ་ཡོད་པ་ལས།)དག་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །ཅི་སྟེན། སྡེ་ཆན་དང་པོ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་
དང་བཅས་པའི་བྱིར་དང་། དག་བའི་སེམས་ཡིན་པར་སྡེ་ཆན་བྱི་མ་གསུམ་དང་། མ་ངེས་
པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་མི་འབྱུང་ལ། གཉིད་དང་འགྱོད་པ་
ངེས་འགའ་འབྱུང་ཡང་མ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སྤུང་ཅི་རིགས་པར་
གཏན་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་དག་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྱོད་པ་མི་འབྱུང་
བས་གང་ལ་འགྱོད་པ་དག་བ་ཡོད་པའི་སེམས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་འགྱོད་པ་བསྟན་པས་དེ་དང་ཉི་ཤུ་
ཅ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དག་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་དག་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ནི་དག་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འགྱོད་པ་ནི་ངན་པར་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་ལ།
དག་བ་ལ་འགྱོད་པ་ལའང་ངན་པར་སྟོ་ལ་སྤང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པའང་བྱ་བར་འོས་
པ་མ་བྱས་པ་ལ་ངན་པར་བྱས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་བྱིར་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་འཆད་
མོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །ལས་ནི་སེམས་
གནས་པའི་བར་དུ་གཙུག་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་འདྲིར་འདོད་པ་ན་སྤྱིར་སེམས་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། མི་
དག་བའི་སེམས་ལའང་མ་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། འདྲེས་པ་
ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་གཉིས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལའང་བསྐྱབས་
པ་དང་། མ་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལྟར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལ་རེ་ཞིག

མི་དག་བ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྟན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་།།

མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི་(ཙྰ་ཉོན་གཞན་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་)མ་འངས་པ་མ་རིག་
པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་(ལའང་ཉི་ཤུར་བྱང་ལ།) དང་། (གི་སྒྲིམ་འངས་པ་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱང་བ་
ཡོད་དེ་ཡང་།) འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་ལྟ་བ། (ཕྱི་
མ།) གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་(འངས་པ་)ལའང་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཉི་ཤུ་འབྱང་
སྟེ། (སེམས་སེམས་བྱང་ཡིན་པས།) ས་མང་པོ་པ་བརྩ་དང་། (ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས།) ཉོན་མོངས་
པའི་ས་པ་བྱུག་དང་། (མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་) མི་དགེ་བ་གཉིས་དང་། (འདོད་སེམས་ཡིན་པས་)
རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་། མ་རིག་པ་རང་ཉིད་ནི་(དངོས་
སུ་མི་སྒྲིམ་པ་)ཉོན་མོངས་པའི་སར་བགྱངས་ཤིང་། ལྟ་བ་(མི་སྒྲིམ་པ་)ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྟུས་
པས་རྣམས་གཞན་ཏུ་མེད་ལ། དགེ་བའི་ས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་འངས་པ་ནི་ཙྰ་ཉོན་གཞན་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། མ་
འངས་པ་ནི་ཙྰ་ཉོན་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས།
མ་འངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གང་ལ་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མེད་པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། ། (ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་
མཚུངས་ལྡན་ནི་འདིར་མི་གཟུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།) སེམས་མི་དགེ་བ་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་
ནི་འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཛིན་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་པས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁོ་སོགས་དང་། །འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །

འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ཙྰ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་
(སོ་གང་ཡང་རུང་བ།)དང་། ཁྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཚུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་(གང་ཡང་རུང་
བ།)དང་། འགྱོད་པ་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙྰ་གཅིག་
འབྱང་(བ་ནི་སྤར་གྱི་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་རང་རང་བསྟན་པ།)སྟེ། སྤར་སྟོས་པའི་ཉི་ཤུ་དང་། འདོད་ཆགས་

ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་(པོ་རང་ཉིད་)བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་སྒོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་
མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོང་སྒོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་མ་རིག་པ་མ་
གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་
ལྡན་ལ། སྒོ་བ་ལ་སོགས་པའང་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་གྱི་རྩ་ཉོན་གཞན་
དང་དེ་དག་ནང་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འདི་དག་ནི་ཆེག་སྒྱུ་
ཐུབ་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པར་བགྲངས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་འདི་དང་མཐུན་པར་འདོད་
ཆགས་དང་ཁོང་སྒོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཕན་
ཚུན་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཏེ་ཞེས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་
ལྡན་པར་བཤད་ལ།

ཀླན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་དང་ལྷ་བ་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་
པར་ལྡན་ཞིང་། ཁོང་སྒོ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་བཤད་མོད་གྱི་
འདིར་ནི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་ཉོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འདོད་དོ།
(གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་སེམས་བྱང་ཉི་ཤུ་
རྩ་གཉིས་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པས་གཞོད་དོ།)

བསྐྱེབས་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བཙུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད།།

འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་མཐར་འཇིན་པར་ལྷ་བ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
(འི་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ནི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས།)བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་ནི་

སེམས་ལས་བྱང་བ་བཙོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་གྱི་ས་མང་པོ་བ་བརྩ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
ས་པ་བྱུག་དང་། (མ་དེས་པའི་ས་པའི་) རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེབས་ལ་
ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཞན་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱལ་སེམས་སོགས་བཞི་ལ་
ནི་སེམས་ལས་བྱང་བ་བརྩ་གཉིས་འབྱུང་བ་དག་ཏུ་(ཁ་ཆེ་བ་)འདོད་དེ། སེམས་གྱི་ས་མང་པོ་བ་
རྣམས་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ཕྱིར། །གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནོ།།

གཉིད་ནི་རྩ་ཉམ་ཆུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་ལུས་སྡི་བ་དང་སྦྲན་པའི་མཆན་མ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འཛིན་མི་རྣམས་པར་འཇུག་པ་རང་
དབང་མེད་པར་དབང་པོ་ལ་སེམས་སྤྱད་པ་སྟེ། བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཀུན་སྟོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་
གསུམ་ག་སྟོང་པས་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་དང་བསྐྱེབས་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་
གྱི་སེམས་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བར་འབྱུང་སྟོང་པའི་ཕྱིར་སེམས་གང་ལ་གཉིད་ཡོད་པ་དེ་
དག་ལ་གཉིད་དེས་བསྟན་ཏེ་བབྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་ཤུ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ནི་ཤུ་ཙ་
གཅིག་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ། །

ནི་འོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་དང་སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་འགྱོད་པའང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་
མ་བསྟན་གསུམ་ཆར་དུ་འགྱུར་བ་སྟོང་པའི་ཕྱིར་གཉིད་དང་འབྱུང་བར་འདོད་དེ། །དེ་ལ་
འགྱོད་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་བྱས་པའམ་མ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་སྟེ་ངས་མ་ཁྱུ་བར་
ཅིའི་ཕྱིར་ཟས་ཟོས་ཞེས་པའམ། ཕྱིག་པ་དེ་ལ་ཅི་སྟེ་རི་མོ་མ་བྲིས་སྟམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའང་ཡིད་བདེ་དང་འབྱུང་བར་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་དོ། །
དེ་དག་གི་ལྟར་ན་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་འགྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
ལ་ནི་བརྩ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྲོད་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་མེད་དེ།
ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བར་ངེས་(པར་སྤར་བཤད་ཟིན།)པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ངི་བར་བྱའོ།
དེ་ལྟ་བུ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁམས་གོང་མ་དག་གི་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད།།

འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་གང་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་འབྱུང་བ་བཤད་པ་དེ་
ལས་འགྲོད་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ཁོང་སྟོང་དང་
མི་དགེ་བའི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་སྤྲེལ་མེད་གཉིས་དང་། གཡོ་སྒྱུ་དང་རྒྱགས་པ་གསུམ་མ་
གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་འུམ་པ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་
ན་མེད་དེ། འགྲོད་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ནི་རྒྱུད་ཞི་
གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་པས་དེ་ནི་གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིད་ནི་དེ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མངོན་པར་སྤྲད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
ལ། གཞུགས་ཁམས་པ་དག་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །(ཉོན་མོངས་སྤྲེས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་ཅིང་
ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྦྱོང་མི་སྟོང་བས་སྟོང་སྟོགས་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ན་དགེ་བ་ལ་མང་ན་ས་མང་བར་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཏེ་
ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འདྲེས་པ་ལ་ས་མང་བར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་པ་དུག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཏེ་བཙོ་
བརྒྱད་དོ། །འདྲེས་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ལ་འང་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་
ཆགས་སྟོགས་དང་ལྷན་པ་ལ་དེ་ཉིད་དང་བརྒྱ་དགའོ། །མ་བསྐྱེབས་པའི་སེམས་གསུམ་ལ་ས་མང་བར་ རྟོག་དཔྱད་
གཉིས་དང་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །དེ་ན་བཟོའི་སེམས་མེད་དོ། །སྤྱིར་ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པས་སེམས་བཞི་ཡོད་དེ་

དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འབྲེས་མ་འབྲེས་གཉིས་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྐྱན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱིབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་དེ་མི་དགེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱན་པས་སོ།།)

རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱེད་པ་ཡང་།།

གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མེད་པ་དེ་དག་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་རྟོག་པའང་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ན་མེད་ཅིང་། (ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པ་སྤི་བས་དགེ་
བ་སྤར་བཤད་པ་ཉེར་གཅིག་། མ་འབྲེས་པ་ལ་བརྩ་བདུན་འབྲེས་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟན་ནའང་བརྩ་བདུན། གཞན་ཆགས་
སོགས་ལྟན་པ་བཙོ་བརྒྱད། མ་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་ལ་བརྩ་གཅིག་གོ།) བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
བྱད་པར་ཅན་དེ་ཡི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤིང་ཆེའི་བར་ན་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ན་མེད་པར་བཤད་པ་ནམས་དང་དེ་དག་ཏུ་མ་
ཟད་དཔྱེད་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །ཡང་ཞེས་པས་དེ་དག་ན་གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་ཀྱང་མེད་
དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། གང་ན་རྒྱལ་རིགས་དང་། བཅ་ཟེ་དང་། བྱིམ་བདག་དང་། དགེ་སྦྱོང་
དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་། ལུས་ལྷ་ཙུག་སུམ་དང་། བདུད་དང་། ཆངས་པའི་འཁོར་ཏེ་
འཁོར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ན་གཡོ་སྒྱུ་ཡོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་ན་འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་དང་བསྐྱིབས་པ་དང་མ་བསྐྱིབས་པ་ནི་
འདོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་དང་། བཙོ་བརྒྱད་དང་། བརྩ་གཉིས་དང་ལྟན་
ཞིང་། དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ན་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་། བརྩ་བདུན་
དང་། བརྩ་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི་(རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་པོར་བའི་ས་མང་
བརྩ་དགེ་བརྩ་སྟེ། ས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་འབྲེས་པ་ལ་ས་མང་བརྩ། ཉོན་མོངས་པ་ས་མང་དུག་སྟེ།)ཉི་ཤུ་དང་བརྩ་
དུག་དང་(འབྲེས་མའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་ལའང་བརྩ་དུག་དང་ཆགས་སོགས་གཞན་དང་ལྟན་པ་ལ་ས་མང་བརྩ་ཉོན་

མོངས་ཀྱི་ས་མང་དྲག་ཆགས་སོགས་རང་ཉིད་དང་བཅུ་བདུན་དང་མ་བསྐྱབས་པ་ལ་ས་མང་།)བཅུ་དང་ལྷན་པར་
འབྱུང་བར་ངེས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །

འབྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་འབྱུང་གི་བྱད་པར་བཤད་པ།

བཞི་པ་འབྲ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་ནི་འོན་ཏེ་ཆ་
མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ལ་(གཉིས་ཀ་འདྲེམ་མེད་དུ་གཅིག་པ་མིན་ནས།)ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

མ་གུས་ངོ་ཆ་མེད་ཁྲེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཇིགས་མི་ལྟ།

ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་
ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་དག་གི་
བྱད་པར་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལའང་མི་འཇིགས་པར་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ།
འཇིགས་པར་མི་ལྟ་ན་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་འདོད་དོ། །སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདག་གཞན་
ལ་ལྟོས་ནས་སྟེག་པ་ལ་མི་འདྲེམ་པར་འབྱུག་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་
ཡིན་ནོ། །

ཡང་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

དགའ་དད་གུས་ཉིད་ངོ་ཆ་ཤེས།

དགའ་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་

ལ་དགའ་བ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་སྤང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་
ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ། །དད་པ་ལའང་དགའ་བས་བྱབ་པ་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་དང་
ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགའ་བ་ལའང་དད་པས་མ་བྱབ་སྟེ། དགའ་བ་ཉོན་
མོངས་ཅན་སྤང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་
ལས་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལ་སྟུ་བཞི་བཤད་དོ། ། (དེ་ཡང་དད་པ་དང་དགའ་བ་ལ་ཆོས་དང་གང་
ཟག་ལ་སྟོན་ནས་སྟུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟུ་བཞི་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་དད་
པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མིན་ཏེ་དེ་གཉིས་དགའ་བྱ་མིན་པས་སོ། །དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཉིས་པ་སྟེ་སྟེང་པ་ཡིན་
པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དགའ་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་
མིན་པའི་སེམས་འབྱུང་དང་ལྡན་མིན་སོགས་སོ། །གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བྱས་ཀྱི་སྟུ་བཞི་ནི་སྤང་ཆུང་མ་
ལ་སོགས་ལ་དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། བྱས་པ་མིན་པའི་སྟུ་དང་པོའོ། །གཉིས་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྲ་མ་ལ་སོགས་ལ་བྱས་
པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རང་གི་སྤྲ་མ་སོགས་ལ་བྱས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྤང་བའི་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་གཉིས་ཁྱད་ཆེ་སྟེ་བྱས་པ་ནི་དགེ་བ་ཁོན་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ལ་དགེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །)
བྱས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀྱར་བའི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟེ་པ་གཞན་དག་ནི་དགའ་བ་དང་བྱས་པ་ཉིད་ནི་དད་པ་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་གྱི་དད་པ་དང་བྱས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་
ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བ་དང་
འཇིགས་པ་དང་བཅས་པས་འཛོམས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དགའ་བ་དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འདོད་དོ། །

དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན།

དགའ་བ་དང་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ན་ཡོད་
དོ་ཞེས་བྱ་བའང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། (དེ་གཉིས་ནི་ལྷས་དག་གི་

ལས་ཡིན་པས་སོ།) ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཉིས་ནི་གཞུགས་མེད་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་རྟོག་དཔྱད་ལ་ཐ་དད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།

རྟོག་དང་དཔྱད་པ་ཅིང་ཞིབ་ཉིད།

རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དོན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཅིང་བ་དང་། བྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཞིབ་པར་འདུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་
ལས་ནི་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟོག་བྱེད་པའོ། །འོ་
ན་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ངི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་
རྟོག་པས་ནི་སེམས་ཏ་ཅང་ཞིབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། དཔྱད་པས་ནི་ཏ་ཅང་ཅིང་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ་ཆུ་ནང་གི་མར་ལ་ཉི་མ་ཕོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་
བོ་ཡན་ལག་ལྔ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཆོ་གཅིག་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྒེ་པ་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་ན་རྟོག་དཔྱད་སྤིང་ཅིའི་བར་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་པའི་ཅིང་ཞིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཅིང་
ཞིབ་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཆོལ་བ་ནི་རྟོག་པ་དང་། བྱད་པར་འཆོལ་བ་ནི་དཔྱད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་(རྟོག་པས་ངོ་བོ་ཅམ་བཞེད་པའི་དག་དང་དཔྱད་པས་བྱད་པར་བཞེད་པའི་)དག་
ཀྱན་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་ནས་ཆོག་དུ་སྤྲེའི་མ་བརྟགས་མ་
དབྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བསྟན་པའི་
མདོ་ལས། ཞི་བའི་སློ་གྲོས་གང་གི་རྩ་བ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་རྩ་བ་མོ་

ལེན་པ་མི་མངའ་བར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུག་ཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གསུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞི་བའི་སློ་བྱོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དབྱུགས་འབྲུང་བའམ་རྩབ་པ་མི་མངའ་ལོ། །རྣམ་པར་མི་རྟག་གོ། །རྣམ་པར་མི་དབྱེད་དོ། །རྣམ་པར་རྟག་པ་དང་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེད་ན་ངག་མི་འབྲུང་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔར་བཤད་པའང་ས་ལས་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །

ཡང་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི།།

སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །

ང་རྒྱལ་ནི་པ་རོལ་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་བྱད་པར་བརྟགས་ནས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་(ཁོ་ལས་ང་མཐོ་སྒྲུལ་དུ།)ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལས་ནི་སླ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གྲས་པ་དང་ཡང་སྲིད་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྲུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་ཟད་པར་བྱེད་པའོ། །(དེ་གཞིས་རང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱད་ཡོད།) སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་ནི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས་སེམས་དགེ་བ་ལས་ཕྱིར་འོག་པ་ནི་གཏུགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབས་ནི་མི་འདོད་དེ། ཡིད་དགའ་བ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནས་མེད་ལ་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་

པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་བ་ནི་བཤེས་སྤྱིང་ལས། རིགས་དང་གཟུགས་དང་ཐོས་པ་
ལང་ཆོ་དང་། །དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱགས་པ་དག་བཞིན་གཟིགས། །ཞེས་རྣམ་པ་ལྟ་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། ། (བྱེད་ལས་དག་བ་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ།) མ་ངེས་པའི་ས་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བཤད་དོ། །

སེམས་སེམས་འབྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།

ལྟ་བུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ནི།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག་.....

མདོ་ལས་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པས་ན་སེམས་
དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་
རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་བས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། ཉེན་ཏུ་
གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། བཞེན་པར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་(དོན་
གསང་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་བྱེད་པ་དང་ཏུས་དང་གཏུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ངེས་
ཆོག་གསུམ་ཏུ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི་རིང་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་གཅིག་ཕུ་རྒྱ་ཞེས་འབྱུང་བས་རིང་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་སེམས་
དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་དང་། འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ཁྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་པ་

ནི། མ་འོངས་པ་ནི་སེམས་དང་འདས་པ་ནི་ཡིད་དང་། ད་ལྟ་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་། (གསུམ་པ་ནི་) ཁམས་(བསྟན་པར་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་)དང་སྐྱེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིད་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྤང་པོ་བསྟན་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་མཁས་པ་དག་བྱེད་པ་གསུམ་དང་། ཏུས་གསུམ་དང་། བསྟན་པ་གསུམ་ཀྱི་དབང་
གིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་ནི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ནི་ཉོན་
ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་དོ། །འབྲུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་
ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལ་ངར་འཇིན་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་
པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

.....སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་།

མཚུངས་པར་ལྡན་པ་འང་རྣམ་པ་ལྟ། །

སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་དང་། རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འང་དོན་གཅིག་སྟེ། སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་བྱུག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལྟས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་
ལྟ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་རྟེན་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་གཅིག་པ་
དང་། རྣམ་པ་གཅིག་པ་དང་། ཏུས་གཅིག་པ་དང་། རྩིས་རེ་རེ་བར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་།།

འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་པ་དང་། །སློག་དང་མཆོན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི།།

མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་།།

སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་སྟེ། (ཐོབ་པ་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
པའི་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཉི་ལྔ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་དག་བཅོམ་ལ་སོ་སྟེའི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་དག་བཅོམ་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་བྱེར་འབད་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་
དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་སོ་སྟེའི་དག་བཅོམ་གྱི་མི་སྟོབ་ལས་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་སོ་སྟེའི་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་
བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འབད་པ་དོན་མེད་མི་འགྱུར་ཞིང་འབད་མེད་དུ་མི་གྲོལ་བ་དེས་ན་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་
ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མ་ཐོབ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ་དངོས་མེད་ལའང་སོ་སྟེའི་ཡོད་པར་འགྱུར་ཉེ་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་བྱེར་ཞེས་
སོགས་འབྱུང་བས་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ།) ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་པ་མཉམ་པ་དང་། འདུ་
ཤེས་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་
བྱ་བ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་གཉིས་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་། མིང་གི་ཆོགས་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་གཟུང་བ་
དག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གའི་ཆོགས་དང་། ཡང་གི་སྤྲི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་
དག་ཀྱང་བསྟུས་པའི་བྱེར་རོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱད་མི་བཞི་རྩ་གྲངས་ལྟར་ཅེས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་

སྤྲ་བ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་ཁ་ཆེ་བའི་ལྷགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱན་གྱིས་མི་
རྟག་པར་འདོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་དབྱ་མའི་གཞུང་དག་ལས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་པའི་གཞུང་དག་ལས་ནི་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་
རྒྱན་ཆད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་པས་རྒྱ་འབྲས་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་
པའི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་དགེ་མི་དགའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་འོངས་སྦྱོང་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པར་རྗེས་སུ་མ་སྦྱོར་ཞིང་འཆོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་
པའི་འབྱོར་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་ནི་འབྱོར་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །རྒྱ་འབྲས་སྦྱར་དུ་
འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་མཐོགས་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཅར་
མི་འབྱུང་གི་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱ་འབྲས་བྱུང་
ནས་འགགས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་
པའི་དུས་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཟུགས་ཅན་ཕྱོགས་བརྩུན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་
ཡུལ་དང་། འདུ་བྱེད་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་གྲངས་དང་། འབྲས་བྱ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དབྱ་དང་
ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་བཤད་ལ། གཞན་ཡང་གནས་བརྩུན་བསྟན་པའི་
མདོ་ལས་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བདུན་བརྒྱ་བཤད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གྲག་གོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱས་བས་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས་ནི་གསུམ་པོ་དེ་

དག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་པས་ནི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་པ་བཏགས་པར་འདོད་དོ། །

ཐོབ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་དགུ་ལས་དང་པོ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ལ།

ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྡན་པའོ།

ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་པར་བྱེད་པའོ། །

(དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་དང་། དེས་བསྐྱབས་པའི་ཐོབ་པ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷུང་རིགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལྷུང་ནི་མདོ་ལས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཏེ་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཐོབ་ཅིང་ལྡན་ན། འདོད་ཆགས་གཉིས་ཤོད་དང་རྒྱལ་མོངས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྔ་སྤངས་པའི་
འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་བཅུ་དང་འཕགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་
སྟེ་བཤད་པས་སོ་ཞེས་སོ། །

སྟོབ་དཔོན་དེ་ནི་ཐོབ་པས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཅམ་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་
བཏགས་ཏེ་དཔེར་ན་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་ཁོར་བྱ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱུད་གྱིས་མ་
བསྐྱས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བྱེད་རང་ཡང་འདོད་ཀྱང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ལ་
དབང་བྱར་འབྱུང་བ་ཅམ་ལ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ལྡན་པའི་སྦྱ་སྦྱར་བ་བཞིན་འོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་ནི་ཐོབ་པ་རྣམས་སྟེ་མེད་ན་འཕགས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་དུས་ན་སོ་
སྟེ་དང་སྤངས་རྟོགས་བྱེད་མེད་དུ་ཐལ་ཏེ་འདས་ལམ་མངོན་གྱུར་མེད་ཅིང་འདས་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་བྱུང་བྱང་མེད་

པར་སོ་སྤྱེ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་སོགས་འཕགས་པ་ནང་ཡང་
སྤངས་རྟོགས་བྱུང་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་མཐོང་མཁན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ཇས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་དེས་ན་
དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱས་པས་ཇས་ཡོད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །

སྤོབ་དཔོན་ནི་ཐོབ་པ་ཇས་སུ་མེད་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་སོ་སྤྱེ་སྤངས་རྟོགས་བྱུང་པར་ཡོད་དེ་མཐོང་སྤངས་ས་
བོན་སྤངས་མ་སྤངས་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་པ་ནང་ཡང་སྤང་བྱ་མང་དུ་སྤངས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་མང་དུ་
ཐོབ་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ། དེ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གསར་དུ་རྟེན་པ་དང་། (སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་) རྒྱན་
ལྡན་པའོ། །གསར་དུ་རྟེན་པ་ལའང་སྤར་(ཡེ་)མ་ཐོབ་པ་ལས་(གསར་དུ་)རྟེན་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་(འི་ཐོབ་པ།)ལྟ་བུ་དང་། (སྤར་ཐོབ་པ་) རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་(བྱིས་གསར་དུ།)རྟེན་པ་
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་ལྟ་བུ། (ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པའི་ཐོབ་པ་སྟེ་རྟེན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་
དང་) རྒྱན་ལྡན་པ་(སྟེ་ལྡན་པའི་ཐོབ་པ།)ནི་དེ་དག་གི་རྒྱན་ལྡན་པ་གཉིས་དང་། སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་རྣམས་
ལ་སྤིང་ཅིའི་ཉོན་མོངས་པ་(འི་གཉེན་སོ་སྤྱེད་མ་སྤོང་བས་དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་)ཡེ་ནས་ལྡན་པ་སྟེ་མདོར་
ན་རྣམ་པ་ལྔའོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེལ་འཆད་ངོ། །

གཤམ་ཏེ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་.....

ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོ་རང་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་
འབྱུང་གི་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་ནི་གཞན་གྱིས་ཐོབ་(ན་སོ་སྤྱེ་ལ་འཕགས་པ་སྤིང་།)པར་འགལ་བའི་བྱིར་དང་།

རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་(གོས་དང་རྒྱན་སོགས།)ལ་ཐོབ་པ་མེད་(ཅིང་སྤྱན་མོང་ཡིན།)པའི་བྱིར་
ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་ཐོབ་པ་ཡིན་(པས་སྤྱན་མོང་མ་མེན་)པའི་བྱིར་རོ། ། (འདི་ནི་འདུས་བྱས་

གྱི་ངེས་པའོ།)

.....འགོག་གཉིས་ཀྱི།

དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཏང་ནས་རྒྱད་དུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་དེ་མ་
ཡིན་པས་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དམིགས་
ཀྱིས་བསལ་བ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་སྤྱི་ཞིག་
ལྡན་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་
དང་ནི་སྤྱི་འཕགས་ཐམས་ཅད་ལྡན་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་
དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་
པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ལྡན་ཏེ། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་
ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་ནམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། (འགག་འཇུར་གྱི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་དང་།) སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་
བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་འབྲལ་བའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་(ཐོབ་བྱ་མེད་པས་རྒྱད་དང་མ་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར་)ཐོབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། ། (འགོག་པ་གཉིས་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ་དགག་བྱ་
རྒྱད་དང་འབྲེལ་བས་སོ།) གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ལ། གང་ལ་ཐོབ་
པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
ཡིན་ནོ། །

དུས་གསུམ་པ་ཡི་ནམ་པ་གསུམ།

ཐོབ་པ་དེ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་
བ་སྟེ་དུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པའང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནམ་པ་

གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སྟོབས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་སྲིད་པས་འདིར་དེ་ཉིད་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་ཆོས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་དང་དེའི་སྐར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་འགགས་མ་ཐག་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་རང་དུས་ལས་སྐར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའོ། །དེའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་ཐོབ་པ་འོ།

དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་ད་ལྟར་བར་འཕོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ད་ལྟར་འཕོས་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དེའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས། །མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཞེས་སོགས་ལ། ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་མ་འོངས་པ་ལས་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་དང་འདས་པར་འཕོ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ།) ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདྲ་འདས་པ་དང་། ཆོས་འདས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་ཡོད་པ་འདྲ་སྲིད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ཆོས་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པར་འབྱུང་བ་འདྲ་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། (འཕོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དུས་ཀྱིས་བསྐྱེས་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ།)

ཡང་ཐོབ་པ་འདི་དག་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཞེ་ན།

དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ།

ཆོས་དགེ་བ་དང་སོགས་པས་གཞུང་བ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདྲ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོར་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། (དེ་ལྟ་མིན་ན་ཆགས་ཐལ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་ཆ་ཆད་པ་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་ལྟན་པར་ཐལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱ་དང་རིམ་མི་འདྲ་ན་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་བས།) དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་དེར་

གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་རང་གི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །

མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི།

ཆོས་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་དང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་དང་རྣམ་པ་
བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་(ཐོབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་ཐོབ་པ།)འདོད་
པར་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། གཞུགས་སུ་ཐོབ་པ་གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་པར་ཐོབ་
པ་གཞུགས་མེད་པར་གཏོགས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་ཡང་བརྟགས་མིན་ཆོས་གང་
ལ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་དེ་ཁམས་དང་ས་གང་དུ་ཐོབ་པའི་ཁམས་དང་ས་དེས་བསྟུས་པར་འཛིག་སྟེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
དབང་ཆེ་བས་སོ། ཆོས་དེ་མ་སྟེས་པ་དེ་ནི་རྟེན་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛིག་ན་
ལམ་གྱི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་ཁམས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པར་འགྱུར་རོ།) སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཛིག་རྟེན་
པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཐོབ་པ་གཞུགས་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་གཞུགས་མེད་པས་ཐོབ་
པ་གཞུགས་མེད་དང་། (འདི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ནི་མེད་དེ་འདོད་པ་གཉེན་པོར་མི་རུང་བས་དེ་དེ་མི་ཐོབ་
པས་སོ།) ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱུའམ་གཉེན་པོ་
སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (བརྟགས་འགོག་འཕགས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་གཉིས་
ཏེ། ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་སོ། དེ་ཡང་འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས་ཞིས་འབྱུང་བས་སོ། དེ་ལ་ཟག་མེད་
ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ལ། ཟག་བཅས་ནི་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་གཞུགས་གཞུགས་མེད་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཀྱི་འདོད་
པར་མི་གཏོགས་པ་སྤར་བཞིན་ནོ། སྟོབ་པས་བརྟགས་འགོག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ནི་
སྟོབ་པ་དང་ཟག་བཅས་ནི་གཉིས་མིན་ནོ། དྲག་བཙུང་ལའང་དེ་བཞིན་སྟུར་རོ།) ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་
པ་ནི་ཟག་མེད་དུ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་མིན་གྱི་གསུམ།

ཡང་སློབ་(པ་དང་མི་སློབ་)པའི་ཆོས་(ལམ་བདེན་)ནམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་(རིམ་པ་ལྟར་)སློབ་
པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཆོས་(ལམ་བདེན་)ནམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པ་ཡིན་ལ། སློབ་པ་
དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཆོས་(དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་
པས་འགོག་པ་གཉིས་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཟག་བཅས།)ནམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པར་གཏོགས་
པ་དང་། མི་སློབ་པར་གཏོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་
ནོ། དེ་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཆོས་ནི་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་
པ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་ནམས་ནི་སློབ་པའང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་སློབ་པས་ཐོབ་པ་(འདས་ལམ།)ནི་སློབ་པ་དང་། མི་
སློབ་པས་(འདས་ལམ་གྱི་དུ་ཆེ་སྤོང་བའི་ནམ་གྲོལ་དགུ་པས་)ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །

(གལ་ཏེ་མི་སློབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་མི་སློབ་པ་ནི་
ནམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་དང་འབྲལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མི་སློབ་པས་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་
རྩི་རྩུ་བྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྤྱིད་ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་རྩུ་རྩུ་རྩུ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་བྱིར་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་ཡིན་
གྱི་མི་སློབ་པའི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པས་བྱངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པས་ན་
མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པར་བརྟེན་དོ།)

ཡང་མཐོང་སྤང་(དང་སྒྲོམ་སྤང་)གི་ཐོབ་པ་(རིམ་པ་ལྟར་)མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་
གི་ཐོབ་པ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པར་སྤྲོ་བའི་བྱིར་མ་བཤད་ལ།

སྤང་བྱ་མིན་པའི་ནམ་གཉིས་འདོད།

སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་(ཟག་མེད་དང་)

ནམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དོ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་(ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་)དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་)སྒྲོམ་སྤང་དང་། སོ་
སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་པའི་(འདས་པའི་)ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་
བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། ། (འཕགས་པས་བརྟགས་འགོག་འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ནི་སྒྲོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་ནི་སྤང་བྱ་མིན་པའོ།)

གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན།

ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྷན་ཅིག་སྟེ།

དེའི་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་
(དབང་པོ་ལྟ་བུ།)མིན་པའི་ཆོས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནམས་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་
དང་ལྷན་ཅིག་སྟེའི་ལྷ་ཕྱིར་སྟེ་བ་མེད་དེ། (ནམ་སྟོན་མེད་པས་སམ་འདུས་མ་བྱས་པར་སྟེ་བས་) ཆོས་
དེ་ནམས་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན།

མངོན་ཤེས་སྤུལ་པ་མ་གཏོགས་པ།

ལྟའི་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་། སྤུལ་པའི་སེམས་
ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་ལ། དེ་གསུམ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་
གི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་འང་སྟེ་བ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་(རྟག་པོའི་)ཁྱད་པར་གྱིས་བསྒྲུབ་
(དགོས་)པས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་(འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྒྲུབས་པས་ལས་ཐམས་
ཅད་པའི་བཟོ་ལྟ་བུ།)བཟོ་ཤིན་དུ་གོམས་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་ལ་ཤིན་དུ་གོམས་པ་(བཙམ་ལྟར་འདས་
དང་རྟ་སྤུལ་གྱི་སྦྱོད་ལམ་ལྟ་བུ།)ལ་ཅིག་གི་ཐོབ་པ་འང་དུས་གསུམ་པར་སྟེ་བ་བྲིད་(པར་བྱེ་བྲག་སྟེ་བ་

འདོད་)དོ། །

(མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ན་འོན།) ཆོས་དང་ཐོབ་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་གཞན་
ཡང་(ཡོད་དམ་ཞེ་ན་)ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་

བསྐྱབས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་འང་.....

བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་འང་ཐོབ་པ་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་སྐྱེ་འོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ནི་འདོད་པ་ན་མེད་
དེ། །ཀྱུན་སྒོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རང་གི་ས་པའི་
ཉོན་མོངས་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་(དེ་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་ཀྱི་ཀྱུན་སྒོང་མེད་པས་ཁམས་དང་ས་གཞན་ན་མེད་དོ།)གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་བསྐྱབས་པའི་
གཟུགས་མེད་པར་འདོད་དོ། །

.....འདོད་པ་ན། །གཟུགས་ཀྱི་སྒར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད།།

(དགེ་མི་དགེ་ལ་དམིགས་བསལ་ནི་) གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་དགེ་མི་དགའི་
རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་ལྟན་ཅིག་དང་བྱིས་སྐྱེ་བ་
ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྒར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་(ཅིས་བཀག་པས་དེ་དག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལྟན་ཅིག་ཁོ་ན་དང་
གཉིས་པ་སོགས་ལ་བྱིས་སྐྱེ་བའང་ཡོད།)དེ། །སོ་སོ་ཐར་གནས་ངི་སྤིད་དུ། །མ་བཏང་བར་དག་ད་
ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྟན་སྐྱད་ཅིག་མ། །དང་པོ་བྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་། །སྒྲོམ་མིན་
གནས་པའང་དེ་དང་འབྲ། །ཞེས་པ་དང་། །རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་དག་
ལ་ད་ལྟར་ལྟན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ། །བྱིན་ཆད་འདས་ལྟན་མ་འོངས་མེད། །
ཅིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (འདི་ནི་དོན་རྫོགས་པ་མིན་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་མངོན་ཤེས་དང་ཆད་མེད་ལྟ་བུ་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྟ་

བ་ལ་སོགས་པ་སྒྱུར་བས་ཐོབ་པ་ཡལ་ཆེ་བ་ནམས་ལའང་སྒར་སྒྲིམ་མེད་དོ།)

དེས་ན་འདི་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམས་
དང་། དགེ་བ་ནམས་དང་། གཞུགས་ན་ཡོད་པའི་དགེ་བ་གཞུགས་ཅན་ནམས་དང་། མི་
ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་དགེ་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།

འདིར་སྒྲུལ་པ། ཆོས་ཀྱན་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པར། །གསུངས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
པ་དང་། །བསྐྱིབས་གཞུགས་འདོད་པའི་གཞུགས་དག་གི། །ཐོབ་པ་དམིགས་གྱིས་བསལ་
བའི་བྱིར། །མཚུངས་ལྷན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ། །གོང་མའི་དགེ་བ་གཞུགས་ཅན་
དང་། །མཚུངས་ལྷན་མིན་པ་དགེ་མི་དགེ། །ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་པར་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆད་
མ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ལུང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས། དེ་མི་
སྟོབ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་ལ་ཀྱན་ཏུ་ལྷན་པས་ན་ཡན་ལག་
ལྷ་ནམ་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡན་ལག་ལྷ་ནི་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་མྱོད་པ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་
གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། ། (དེ་རྒྱས་སུ་ཡོད་དེ་
དེའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།)

དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སུན་འབྲིན་པ་ན་ལུང་དེ་ནི་འཕགས་པ་དག་དབང་འབྱོར་
བས་ལྷན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
རིན་པོ་ཆེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ནམས་ལའང་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་དག་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་དང་
ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞོད་པར་

བྱེད་པའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱད་དང་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བལྟར་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་
ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་པའི་
ཐ་སྟད་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གི་དོན་ཡང་གཞན་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་འང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་(མུར་སྒྲིས་ནས་)བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འོན་
ཏེ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་མ་ཐོབ་
པ་དང་། ས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་། འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དང་། འོག་མའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་པའི་དེ་དག་
མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། (ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་ལྷ་མ་བཏང་བས།) དེ་དག་གི་གོང་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། (དེ་དག་ཐོབ་
པས་མ་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་) བཅོམ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་(མ་སྐྱེས་པ་གསར་དུ་ཉིད་པའི།)
སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (གཞན་ཡང་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེ་ཆུང་འབྲིང་
དགའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ་དེའི་རྒྱ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བར་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་གོམས་
པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་ན་རྒྱ་གཞན་དེ་ཁོ་ན་ལས་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་རྒྱར་བཞག་པ་དོན་མེད་དོ།)

གལ་ཏེ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
དང་ལྷན་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པས་འཕགས་
པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་
ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་དོན་

མེད་དོ། གཤམ་ཏེ་ས་བོན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོད་ན་མི་དགག་གོ། འོན་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཐོབ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་འགྱུར་ན་དེ་ནི་བཀག་ཟེན་ཏོ། གཤམ་
ཡང་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། འདྲི་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྦྱར་བར་བྱའོ། གཤམ་
ཡང་ཐོབ་པ་ལའང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། མ་ཐོབ་ལའང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་
ཡོད་དོ། ཞེས་པའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་སྤྱད་མེད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པ་དངོས་པོར་མ་སྤྱད་པས་དེ་མ་ཐོབ་པའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།
མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་འང་སྤྱད་མེད་
དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་དང་དབང་དང་མངོན་དུ་རྒྱ་གསུམ་སྦྱེ་བོ་དང་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟན་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་། མི་ལྟན་པ་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་
གདགས་ཀྱི་རྣམས་གཤམ་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ། འདྲི་ལ་ས་བོན་ནི་བག་ལ་ཉལ་བ་
དང་། དབང་ནི་ས་བོན་མངོན་དུ་རྒྱ་སྦྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་དང་། མངོན་དུ་རྒྱ་ནི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། (དེ་ཡང་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ནི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟས་ས་
བོན་ཉམས་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟན་ལ། ཉམས་ན་མི་ལྟན་ནོ་ཞེས་གདགས་སོ། སྦྱོར་བྱང་ནི་སྦྱེས་པ་དང་རྒྱུ་ལ་དེ་
སྦྱེ་བའི་དབང་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟན་ནོ། ཐོགས་བཅས་ནི་མི་ལྟན་ནོ།)

མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ནི།

མ་ཐོབ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན།

མ་ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་འགོག་པ་
གཉིས་དང་མི་ལྡན་པའོ། ཇི་ཡང་མ་རྟེན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། ཡེ་ནས་མི་ལྡན་པ་
སྟེ། དེ་ལ་མ་རྟེན་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་སྤར་ཐོབ་པ་ལས་གསར་དུ་མི་ལྡན་པའོ། མི་ལྡན་པ་ནི་
དེའི་རྒྱུན་མི་ལྡན་པའོ། །ཡེ་ནས་མི་ལྡན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མི་ལྡན་
པ་ལྟ་བུའོ། ། (ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་མ་ཐོབ་པ་ལའང་དགེ་མེད་གོ་སྟོན་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དེ།) དེ་ལྟ་བུའི་
མ་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་(ཁོན་)ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་ཐོབ་
པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་(ཀྱི་ཆོས་དང་འང་བ་)ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་མེད་པར་
འགྱུར་ལ་(ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།)དགེ་བ་ཡིན་ན་དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་
ལ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲོ་བ་ཟེར་ཏེ། ལ་ལར་ནི་དགེ་བ་ཡིན་
ཞིང་། ལ་ལར་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། ལ་ལར་ནི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྤྲོ་བ་ལ་སྤྲོ་ཞིག་དགག་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། འོ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་དུས་
གསུམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱད་པར་ཡོད་དེ།

འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ།

ཆོས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། (མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་དེ་ཡང་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་བཟོན་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་འདས་པ་དེ་
འདས་པའི་གང་ཟག་དེས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་
པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། འདས་པའི་དེ་ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱས་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེའི་མ་ཐོབ་པ་
སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། འདས་པའི་དེ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བྱིན་ཆད་དེའི་མ་ཐོབ་
པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ད་ལྟར་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་མེད་དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐོབ་
པར་འགལ་བས་སོ། ཇིའི་མ་ཐོབ་པ་འདས་པ་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མ་ཐོབ་པ་གོང་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་

སྒྲིལ་པ་ལྟ་བུའོ། གྲེའི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་དེ་གཏོང་རྒྱས་བཏང་བའི་རྒྱུ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེའི་ཐོབ་པ་བཏང་ཞིང་
མ་ཐོབ་པ་སྒྲིལ་པ་ལྟ་བུའོ། ཁོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་མ་འོངས་པ་སྒྲིལ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མ་ཐོབ་མ་འོངས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་
རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲོམ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། གྲེའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེའི་མ་ཐོབ་པ་རང་ཉིད་
ད་ལྟར་བར་འཕྱོངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཁོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་མ་
འོངས་པ་ད་ལྟར་བར་འཕྱོངས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ནམས་ལྟ་བུའོ། གྲེ་ལྟར་དུ་
ངེས་ཏེ།) ཆོས་འདས་པ་དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་
པར་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའང་དེ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་འདས་པའི་ཆོས་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་
པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཆོས་དེ་དག་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེ་ན། དུས་དེ་དག་ནི་རིང་བས་འོད་སྤང་གི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་ནི་འཁོར་བ་འཇིག་
དང་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་དུས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱམས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་སང་གེ་
དང་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞིས་བྱ་སྟེ། འོན་
ཀྱང་འདི་དག་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ནམ་པར་བརྟགས་པ་སྟེ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་རིང་བྱང་
དཔྱོད་པ་དང་འབྲའོ། གྲེ་ལྟར་བའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་
ན་ཡོད་ཀྱི་ད་ལྟར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པ་འགལ་བའི་(ཕྱིར་དང་ངེས་པར་
ཐོབ་པ་ཡོད་པའི།)ཕྱིར་རོ། །

འོན་མ་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་ཤེ་ན།

འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་ངི་མེད་ཀྱི་འང་།།

འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པར་མ་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། སོགས་པའི་སྤྲོས་གཟུང་

བ་(ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཁམས་དེ་དག་ཉིད་དུ།)གཟུགས་སུ་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་དང་།

གཟུགས་མེད་པར་མ་ཐོབ་པ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་མ་ཐོབ་པའང་དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་
དང་(དེ་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཆོས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
སྒྲོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པ་ནས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་ནི་རྟེན་
ཀྱིས་གཞག་གི་ཆོས་ཀྱིས་མིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཙས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་འགལ་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྦྱར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་པ་རིགས་སོ།)།
ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་རྗེ་མ་མེད་པ་ལམ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་འདོད་པ་ལ་
སོགས་པར་གཏོགས་སོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་རི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་ཤིང་།

ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ་.....

ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འདོད་པས་ཟག་བཙས་ཁོ་ནར་ངེས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་བཙུགས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་
བྱ་བའང་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱི་
གང་རུང་གི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དེ་དག་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
རང་རྒྱལ་ཀྱི་མ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་
ཟག་བཙས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་བཙས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ལའང་
ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱིས་འགོག་པའི་མ་ཐོབ་པ་མེད་ན་ཡེ་

ཤེས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཡེ་
ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་
བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
།གཞན་ཡང་ཟག་མེད་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཟག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་བཅས་གྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་
དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་འགོག་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་
ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཟག་བཅས་གྱི་མ་ཐོབ་
པ་འགོག་པ་གཉིས་ཡིན་ན་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་ཡང་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ན་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ལམ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ།
བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡོད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། །

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་རི་ལྟར་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། (དེ་ཡང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པ་བས་དེའི་སོ་སྐྱེ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྤོང་ཡང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ལ། གོང་དུ་
སྐྱེས་པའི་ས་འཕོས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཡིན་ཡང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྐྱེས་སྤངས་ན་
འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་གཅིག་གི་སོ་སྐྱེ་སྤངས་ཀྱང་ས་གཞན་གྱི་སོ་སྐྱེ་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་ཀྱང་།
བྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱིས་འཕགས་པ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་སོ་སྐྱེའི་ཐོབ་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པའང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པའི་
ཐོབ་པ་འཆད་ལ། ཐོབ་པ་འཆད་པས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བན་ཚུན་ལྟན་པའི་
ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་
རྒྱད་ཅིག་དང་པོ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་དུ་ས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གང་
ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ལྟན་པར་བྱེད་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པས་རྩ་བའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལྟན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་

གསུམ་པོ་དེ་ལྟར་པར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ། ཐོབ་པ་གསུམ་པོ་ལྟར་བྱེད་མེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་ལ་
ཆོས་དང་བཅས་ན་དགའོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཆོས་དགའ་པོ་ལྟར་བྱེད་ཐོབ་པ་དགའ་དེ་དགའ་ལྟར་བྱེད་མེས་ཐོབ་དགའ་སྟེ་བཙུ་
བརྒྱད་དུས་གཅིག་ལ་སྟེ་ལ་ཆོས་དང་བཅས་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །སྐད་ཅིག་བཞི་པ་ལ་ཆོས་ཉེར་བདུན་པོ་ལྟར་བྱེད་ཐོབ་པ་ཉེར་
བདུན། དེ་ལྟར་བྱེད་མེས་ཐོབ་ཉེར་བདུན་ཉེ་ལྷ་བཅུ་དེ་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་ལ་ཆོས་དང་བཅས་ན་གྲུ་གཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་
ལྷ་པ་ལ་ཆོས་གྲུ་གཅིག་པོ་ལྟར་བྱེད་ཐོབ་པ་གྲུ་གཅིག་། དེ་ལྟར་བྱེད་མེས་ཐོབ་གྲུ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱ་རེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་ལ།
ཆོས་དང་བཅས་ན་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ། སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེས་ན་དཔལ་ཏུ་མེད་དོ། དེ་ཡང་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཡིན་གྱི། གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཅི་ན་ཐུག་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཐོབ་པ་
འཛིག་ཉེན་དུ་མི་གོང་བ་གཞན་ཡང་འདོད་དོ།)

.....དེ་ཐོབ་དང་། །ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར།

འཕགས་པའི་ལམ་དེ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྟེ་བ་
ལ་སོགས་པ་གོང་མར་འཕོ་བ་དང་། སྲིད་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་
འོག་མར་སྟེ་བའི་ས་འཕོས་ནས་ནི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྦྱར་
ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་སས་བསྐྱེས་པའི་སོ་
སོའི་སྟེ་བོ་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། ས་འཕོས་པས་ནི་གང་ནས་འཕོས་པ་དེའི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་
གཏོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་
འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དང་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
སེམས་ཅན་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་དམིགས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་
ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་དང་མི་ལྟར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཉིད་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་དང་། ས་དགའ་དང་། རིས་
ལྡར་སོ་སོ་སོ་སོར་སྟེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས ། སོ་སོ་

ཐ་དད་འགྲོ་བས་ན། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
འཕགས་པའི་ལམ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་དག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་
དགེ་བ་དེ་དག་ཐོབ་པས་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། །ཁམས་གསུམ་པའི་འགྲོ་བས་བསྐྱུས་པའི་
སྤང་པོ་རྣམས་ནི་ས་འཕོས་པས་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་འཆད་
དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་དག་གིས་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་
སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དགེ་བ་དང་འགྲོ་བའི་སྤང་པོ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་བསམ་
ཐོབ་ལ། དེ་ནི་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་
བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་པས་གཏོང་ལ།
གཞན་དག་ནི་ཐོབ་པ་དང་ས་འཕོས་པ་གཉིས་ཀས་གཏོང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐལ་མཉམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་འཆད་པ་ནི།

སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འབྲ་བའོ།

སྐལ་བ་མཉམ་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས། གཡོ་བ་རང་བཞིན་མཚུངས་
འགྱུར་ཅིང་། །བསམ་པ་གྲས་མཚུངས་སེམས་ཅན་རྣམས། །གང་གིས་མཉམ་པར་འགྱུར་
བ་ནི། །དེ་ལ་སྐལ་བ་མཉམ་ཞེས་བརྗོད། །ཅིས་བཤད་པས་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་

གྲིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་འདྲ་བའི་སྤྱིའོ། །སེམས་ཅན་སྒོས་པས་སེམས་ཅན་གྲིས་
མ་བསྐྱས་པ་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐལ་མཉམ་
ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྐལ་
མཉམ་མི་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་སྤྲར་སྒོས་
པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ཐུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་
ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ནམས་ན་རེ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྤྱི་མེད་ན་སེམས་
ཅད་དང་ཆོས་ནམས་ལ་སྐྱ་དང་སྒོ་མཐུན་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གྲིས་ཀྱང་། སོག་གཙོད་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་དང་གོམས་པར་
བྱས་པ་དང་ལན་མང་ཏུ་བྱས་པས་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱ་ལ་མི་ནམས་
དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཏུ་འོང་ན་ཡང་སོག་བཅད་པས་ཆེ་ཐུང་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྐལ་མཉམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

(འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་འདྲོར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་སྤྱི་བཞི་སྟེ། དང་པོ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མི་
འདྲོར་བ་ནི་ས་གང་ནས་འཆི་འཕོས་ནས་ས་དེ་ཉིད་ཏུ་སྐྱེས་ནསོ། །གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་འདྲོར་ལ་འཆི་འཕོ་མིན་པ་ནི་
རིས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་འདྲོར་ལ་འཕགས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཐོབ་པས་སོ། །གསུམ་པ་གཉིས་
ཡིན་ནི་འགྲོ་བ་འཕོ་བ་ནསོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ནི་སྐྱེ་འཕགས་གསོན་བཞིན་ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
ཐོབ་པའི་རྒྱན་ནོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གི་འདྲ་བ་ལ་ཆེ་ཡི་གཞན་ཏུ་ནི་སྤྱི་གསུམ་པ་མི་འགྲུབ་སོ། །ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་
རྣམས་ཐུབ་འདོད་པ།) དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་དོན་ནི་འགྲོ་བ་རིས་མཐུན་པའི་དབང་
ཏུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་མཉམ་(གྱི་སྤྱི་)མེད་
པས་སྐྱ་སྒོ་མཐུན་པ་མི་འཇུག་ན་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ལའང་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཐ་དད་པར་སྤང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དོན་

མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་སྤྱི་དགག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་རིས་མཐུན་ཅམ་ལ་སྐལ་མཉམ་ཞེས་བཏགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་
དང་ཆོས་ལ་ཐ་དད་པར་ནི་མེད་དོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་བཤད་པ་ལ།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས།།

འགོག་པའོ་རྣམ་སྤྲིན་དེ་འབྲས་ཆེ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྦྱིས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མ་
འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འགོག་པའི་རྣམས་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་
ཡང་རེ་ཞིག་སྦྱར་མི་སྟེར་བར་ཚུ་ལོན་གྱིས་ཚུ་བསྐྱེལ་པ་ལྟར་འགོག་གི་གཏན་དུ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་(རོ་མོ་ནི།)
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་(རྫོགས་པའི།)རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་བྱུང་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (འདིའི་སྟོག་དང་རིས་མཐུན་ལ་སྟོགས་པའི་
འཕེན་བྱེད་ནི་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་རྒྱུ།) དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་འབྲས་
བུ་ཆེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྟ་ཡིན་(པས་གནས་
གཞན་མེད་པ་ཡིན་)རོ། །དེ་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ངམ་
ཞེན། རྒྱུ་བ་དང་འཆི་བ་ན་འབྱུང་བར་འཇུར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་

རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་འདུག་སྟེ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
འཆད་དང་མཆམས་སྒྱུར་འདོད་ཆགས་བྱལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ནམས། །ཡིད་
ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོའི་
རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཅི་མེད་དེ། མཚུངས་ལྡན་བཀའ་པ་ནི་དངོས་པོར་འགལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཇི་སྲིད་དུ་མཚུངས་ལྡན་བཀའ་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་གཏན་དུ་བཀའ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བ་ནམས་ནི་དེའི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གཏན་དུ་འགོག་
གྲུ་)རེ་ཞིག་འགོག་པའང་མི་འཐད་དོ། །

དེས་ན་མདོ་སྟེ་པས་ལས་ཀྱི་འཕེན་པས་ལྷ་དེའི་ལྷས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་
བརྒྱར་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འདོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་པ་ནི་ཀུན་
ལས་བརྒྱས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་
ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་
ནམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཀུན་གཞི་དང་
ཉོན་ཡིད་ལ་ཆོགས་དུག་འཁོར་བཅས་འགོག་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་ལྷས་
སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཀའ་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྲུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷ་བྱའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡང་(ཡུན་རིང་གཉིད་ལོག་པ་ལས་སངས་པ་ལྟར།)སྟོན་གྱི་ལས་
(དང་སྟོམས་འདུག་)ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་། (སེམས་མེད་པས།) ལས་གསར་པ་མ་བསགས་པའི་
ཕྱིར་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལ། འདོད་པར་
སྐྱེ་བ་ནི་(སྐྱེ་མི་སྟན་པ་ལ་འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་ལྟར་འདོད་པར།)ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ།

ལྷ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ནི།

དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས།།

དགེ་བའོ་.....

ངི་ལྷར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའང་སེམས་དང་སེམས་བྱང་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་
ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབས་སྟོམས་འཇུག་
དེ་ལས་མ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་མཚུངས་ལྡན་ནམས་འགོག་པའི་རྣམ་སྟེན་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམ་སྟེན་
མེད་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ནམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་
ལོན་མེད་པའི་རྒྱན་ངོགས་སུ་རྒྱ་ལྷང་འབབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁེས་འདོད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་དེ་
ཡང་ས་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་ནི་(འཁོར་བའི་)སྐྱུག་
བསྐྱེད་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་པར་འདོད་པས་(ཉེ་སྟོམས་འཇུག་ལ་ལམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་
པ་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པས།)སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་སྒྲོང་གིས་དགེ་བའོ། ། (དེ་
ཡང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའོ།)

.....སྐྱེས་ནས་ཚྱུང་འགྱུར་ཉིད། །

དེ་ཡང་སྐྱེས་ནས་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། (སྐྱེ་འཆིའི་སེམས་ཡོད་

པས།) འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་འགྲུབ་
བོ། །གང་དག་གིས་འདི་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དེ་དག་ཀྱང་(དེ་ལ་གྲུས་པས་དེ།)གདོན་མི་ཟ་བར་
སོར་ཆུད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཁྱོང་བ་དང་ཁྱོང་བར་མ་ངེས་
པའང་མ་ཡིན་ལ། སྒྲིམས་འཇུག་དེ་དང་ལྡན་པ་ཆོ་འདི་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཆོས་ལ་ཁྱོང་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། (དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པ་ངེས་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་
འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་སྒྲིམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འང་གདུལ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།)

སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་གིས་འདི་བསྐྱེད་ནས་ཡོངས་
སུ་ཉམས་པ་དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་བསྐྱེད་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྒྲ་ནི་ལུགས་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་ན་རེ་སྐྱེས་ནས་ཁྱོང་འགྱུར་དང་
ཁྱོང་བར་མ་ངེས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ཉམས་སམ་མ་ཉམས་ཀྱང་རུང་སྟེ།
གལ་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྱད་པ་ལས་སྒྲིན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ནས་ངེས་པ་
ལ་འཇུག་ཅིང་ཡང་མི་སྐྱེད་ཅིང་མངོན་དུ་འང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཛོལ། །

དེ་ཡང་གང་ཟག་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་(ཐར་བ་དེ་དང་དེའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་
པས།)འཕགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་ལྟ་ཆོ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་ཁོམ་
པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ལྟོང་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་(དང་སྐད་པ་ལ་
ཐར་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་)རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཁོ་
ན་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གང་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་སྒྲིམ་པ་དེ་
དག་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཛོལ་གྱི་(རྒྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི།)དུས་གཅིག་པ་ད་

ལྷར་བ་ཁོ་ན་འཕྱོ་སྟེ་(འདི་འདྲིས་པ་ཡིན་ཡང་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྒྱུབ་དགོས་ཤིང་།)སེམས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མ་བཟང་གི་བར་དུ་ནི་(ཐོབ་པ་)འདས་པ་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ་སོ་སོ་ཐར་
པའི་སྟོམ་པ་བཞིན་ནོ། ། (སེམས་མེད་པས་མ་འོངས་པ་ནི་མི་ཐོབ་པོ།)

འདིར་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལུས་སམ་སེམས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
དུག་བཀག་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོམས་འཇུག་དུ་བཟགས་གྱི་ལུས་སེམས་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་
ཐུར་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་རྣམས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱད་པར་གྱིས་མཚུངས་ལྷན་
རྣམས་སྟེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་དག་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ།

དུག་པ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ནི།

འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་དུ་སྲིད་ཅེ་སྟེས།

དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕུལ་པའི་སྤྱོད་བས་འཕྱོག་།

འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་གོང་མ་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་
སྟོམས་འཇུག་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་ཉིད་དོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པས་དང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་འདི་ནི་འདྲ་
ཤེས་དང་ཆོར་བ་ཞི་(བ་ནི་ཞི་བའོ་སྟོམ་ནས་ཞི་)བར་གནས་པའི་དོན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་གི་
ངེས་པར་འབྱུང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ས་ནི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོར་སྟེས་པ་སྟེ་འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་

ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་བ་སྤྲ་བའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ཞེས་འབྱུང་
བས་སེམས་སྤྲ་བའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་མཚུངས་ལྡན་ནམས་དགག་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། (དེ་
ནམ་སྤྲིན་ལ་སྲིད་ཅེད་ལྷང་པོ་བཞི་འགྲུབ་པས་སམ་སྲིད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ལྷས་ཤིང་སེམས་མཐར་ཐུག་པར་སྦྱོད་པའི་ནམ་
ཐར་དེ་ས་གཞན་ན་མེད་པས་སྲིད་ཅེད་ས་པའོ།)

སྤྲོ་བ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་སྲིད་ཅེ་ཁོ་ནར་འགོག་པ་ལ་སྦྲོམས་
པར་འཚུག་གི་ས་གཞན་འོག་མ་དག་ཏུ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ནམ་པར་ཐར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་
ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་། སེམས་མཐར་ཐུག་པར་གཅོད་པ་སྟེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་ན་
ས་འོག་མ་ནམས་ན་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་སྤེལ་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཞུགས་མེད་བཞི་དང་འགོག་པའི་སྦྲོམས་
འཚུག་ནམས་མཐར་ཐུག་གནས་པའི་སྦྲོམས་འཚུག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(འཕགས་པ་ནམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཞི་བར་མི་འདྲིན་པས།) རོ་བོ་ནི་ཀུན་
སྤོང་གིས་དགོ་བའོ། ། (འདི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་པས།) ཟྱོང་འགྱུར་ནི་སྦྲེས་ནས་
ཟྱོང་འགྱུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཟྱོང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཟྱོང་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ཟྱོང་བར་མ་ངེས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་གྱི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཟྱོང་འགྱུར་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འདིའི་ནམ་སྤྲིན་སྲིད་ཅེད་མིང་བཞིའི་ལྷང་པོ་ཡིན་ལ། འདོད་གཞུགས་སུ་སྦྲེས་
པ་དག་སྦྲིབ་དེ་ལ་དེར་སྦྲིབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇི་ལ་སྦྲེས་ནས་ཟྱོང་འགྱུར་ནི་འདོད་
པའི་འཕགས་པ་དག་དེ་ཐོབ་ནས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་ཅེར་འགོ་བའོ། །ལན་གྲངས་གཞན་
ལ་ཟྱོང་འགྱུར་ནི་འདོད་པར་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་དག་གཞུགས་ཁམས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་
སྲིད་ཅེར་འགོ་བའོ། ཟྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་གཞུགས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །

གང་ཟག་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་གྱི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
ལས། ཡང་སྲིད་མེད་པས་གཞོན་འཁྱར་ཏེ། གཤམ་ས་དག་གིས་བྱིས་པ་བཞིན། ཞེས་
འབྱུང་བས་(སྲིད་ཅེ་ཐོབ་པའི་བྱིས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་བཀག་ན།)བདག་ཆད་དུ་དྲོགས་
པས་འཇིགས་པའི་བྱིར་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་རྒྱས་པའི་བྱིར་མི་འོང་དང་
དག་བཅོམ་དག་ནི་འགོག་པ་འདི་ལ་ཆོས་པའི་བྱིར་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཉེའི་བྱིར་སྟོབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཀྱང་སྲིད་ཅེའི་མཐོང་སྤང་
མ་སྤངས་པར་དེར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བསྐྱེད་མི་རུས་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ནི་དེ་
སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། ཉེས་ན་འཕགས་པའང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འདི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་མི་རུས་ཏེ། འདི་ནི་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་
འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་དང་། བྱིར་མི་འོང་ཁ་ཅིག་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བའི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་ཅེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། ཉེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་གཉིས་གཅིས་སྤྲས་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ངོ་། ཉེ་ལ་ཞེ་གནས་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་གནས་
པའི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ལས་གཅིག་མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་གཉིས་ཀ་ཆོགས་ན་
གཅིས་སྤྲས་བྱེད་པར་འཁྱར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། ཉེས་ན་བྱིར་མི་འོང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་
པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞེ་
བའི་འགོག་པ་ལྷས་ཀྱིས་མདོན་སྤྲུང་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་། རང་རྒྱལ་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་རུས་སོ། འཕགས་པའི་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་ཀྱི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཅོམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་(ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་སྐྱེད་ན་ཡང་

སྒྲིབ་མེད་པ་ཁོ་ན་དུས་གཅིག་འཐོབ་སྟེ།)སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་འཐོབ་
ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་འཐོབ་པོ། །

འོ་ན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་འཐོབ་བམ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་ཉན་རང་ནི་ཚུལ་
ལོ་དམིགས་བསལ་ནི།)

སྤྱབ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ།

སྤྱབ་པའི་ནི་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པས་ན་(སྤྱི་
ཚེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དུས་ནི་འཇུག་སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་ལྟར་ཏེ། འགོག་སྦྲུམས་
ལ་ཞུགས་དུས་སུ་འཆི་བ་མེད་ཀྱང་ལངས་མ་ཐག་འཆི་བས། འདོད་པར་ཁམ་ཟས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བས་
ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པར་མི་འཇུག་ལ། གོང་མར་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་རོ།) བྱང་ཚུབ་ཀྱིས་འཐོབ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ཀྱིས་སྦྱོར་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྤྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། དགེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་ལ་ནི། སྦྱོར་
བ་ལས་བྱང་ཚུབ་ཟད་མེད། ཁྱོད་ནི་གང་དུ་བཞེད་ངེས་པ། བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་
ལགས། ཁྱིམ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གལ་ཏེ་སྤྱབ་པས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འགོག་པའི་
སྦྲུམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་ནམ་གྲོལ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྦྲུམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་པ་ལས་མི་
གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རེ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཆེའི་རུབ་ཕྱོགས་ན་འཁོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་དག་
ན་རེ་སྤྱབ་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་
མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལ་སྤྱི་ཚེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་སྦྲུམས་
འཇུག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་

ཅེད་སྒོམ་སྤང་ནམས་སྤངས་ཏེ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལས་ནམ་གྲོལ་ཡིན་ཏེ། གནས་བརྟན་ཉི་བསྐྱངས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཆོག་གི་བསྟན་
བཅོས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འགོག་པའི་སྒོམས་པར་འདུག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་
མཐུན་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སྤྱུ་ཅུ་ཙ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་དང་པོར་ཉི་སྟོན་དུ་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་
བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅེད་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ནི་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བར་ཆད་
མེད་པ་དང་ནམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་སྤྱུ་ཅུ་ཙ་བཞི་རྒྱན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་
ནས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱུ་ཅུ་ཙ་བཞི་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་ནམ་
གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་། སྤྱི་ཅེད་སྒོམ་སྤང་དགུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་པ་དང་ནམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐོང་
སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ནམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགོ་ཡིན་པས་རིང་འཕྱར་
སྟག་སྟོད་ཀྱི་བྱང་དུ་སྤང་ཉིད་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གཉེར་
པོ་ནི་འདིར་མི་བསྐྱེད་དོ། ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཟེན་པས་དེ་སྤང་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཆོས་བཟོད་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་དེ་སྤངས་ཀྱང་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་བརྒྱད་
བསྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མེད་པར་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་མི་
སྤྱི་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་ནམ་གྲོལ་ནི་(ཡིན་ཏེ་འགོག་སྒོམས་
བསྐྱེད་པའི་གཤེགས་དང་བྲལ་བས་)འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། ། (མཐོང་སྒོམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་པ་བསྐྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ལས་མི་ལྟང་
བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅས་དང་འགལ་ཞིང་བསམ་པ་ལྟང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ།)

བྱུ་ཕྱོགས་པ་ནམས་ན་རེ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྱུ་ཅུ་ཙ་བཞི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བསྐྱེད་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱི་བར་དུ་འགོག་པ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །དེ་དག་རིམ་པར་གོམས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ་འགོག་པས་བར་ཚད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བསམ་པ་ལྡང་
བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས་ངི་སྲིད་ཟག་
པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱིལ་མོ་གྲང་གཞིག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བར་གསུངས་ཀྱི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་ལྡང་བར་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་
དོ། ། (མདོ་ལས་ཀྱང་། སྟན་འདིར་བདག་གི་ལུས་འདི་བསྐྱམས་ཀྱང་རུང་། །པགས་པ་རུས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཞིག་ཀྱང་
རུང་། །བསྐྱལ་མང་རྙེད་དཀའི་བྱང་ཆུབ་མ་རྙེད་པར། །སྟན་འདི་ལས་ནི་ལུས་སྦྱོད་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི།) འགྲེལ་བ་ལས་ནི། སྤྲ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བས་བར་
དུ་འགོག་པ་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་དང་རུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །

(སྒྲོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་ཁྱད་པར་ནི་མང་སྟེ། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་སྲིད་ཅེ། ཡིད་བྱེད་ངེས་འབྱུང་
དང་གནས་པ། རྟེན་སོ་སྦྱེད་དང་འཕགས་པ། འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་དང་གཉིས་ཀ། །དང་
པོར་སྦྱེ་བ་ལའང་ཁམས་གཉིས་དང་མིར་སྦྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། ། རྟན་ཐོས་གཟུགས་མེད་འགོག་པ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་དེར་
སྦྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཞི་བ་མེད་པས། མ་ཞི་བའི་ཆོར་འདུས་མི་སྦྱོ་ཞིང་། སོ་སྦྱེ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་
འགགས་ན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་འབའ་ཞིག་གནས་པའི་མཐུ་མེད་པས། དེ་ལ་ཞུགས་ན་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་བར་ཐལ་བ་ལས་
སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་འབྲས་བུ་མ་རྫོགས་པར་སྤྱངན་ལས་འདའ་མི་སྲིད་དེ་ལས་དེ་གོགས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་གནས་པས་སོ། །ཡང་ན་རྟེན་
མེད་པས་མི་འཇུག་སྟེ། སྒོག་ནི་ཡང་ན་གཟུགས་དང་ཡང་ན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་དེར་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ན་དེ་རྒྱན་
ཆད་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།)

འོ་ན་སྒྲོམས་འཇུག་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན།

སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི་
གཟུགས་མེད་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྟོམས་འཇུག་བསམ་གཏན་བཞི་པས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་
ཚོར་བ་རགས་པས་སྐྱོ་བས་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཞི་བར་གནས་པས་དེ་དག་གིས་སྐྱོ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། སྐྱེ་བ་ལས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་དང་པོར་འདིར་སྐྱེད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་
མངོན་དུ་བྱེད་དེ། མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷས་ལ་རགས་ལས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞག་ན་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་
ཅད་དུ་འགོ་བ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་པ་གང་དག་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དགག་གཞིར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

འགོག་པ་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ།

ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྤར་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་
དང་པོར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མིའི་ནང་དུ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མ་འབྲིས་པས་བསྐྱེད་དཀའ་ལ་
མི་སྒོ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་དག་གིས་ནི་ཕྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
སུ་འང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། ། (ཁ་ཅིག་འགོག་སྟོམས་ནི་མུང་འདས་དང་འབྲ་བས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་
ཀྱང་མི་འཐད་དེ།) སྒོ་བ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དང་
པོ་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་སྦྱར་བའི་སྟོབས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་རོ། བྱིས་ཉམས་པ་ནི་གཟུགས་སུ་ཡང་བསྐྱེད་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་ཡང་བསྐྱེད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་
ཅིང་། འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྒྲས་
པ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་དག་འདི་ན་དགེ་སློང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་སུ་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན། ཉིང་རེ་
འཛིན་སུ་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་རབ་སུ་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཡང་དང་ཡང་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་
གནས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་མཐོང་
བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། འཆི་
བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྷས་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྷ་ལས་འདས་
ཏེ་ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་འི་ལྷས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེར་སྐྱེས་
ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་
བའི་གནས་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ནི་དག་བཅོམ་པའོ། །ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་
བའི་ལྷ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་འི་ལྷས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །

གལ་ཏེ་འདོད་པར་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་ན་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་
ན། ཉམས་པ་སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་
ཉམས་པ་ཡོད་ན་འཕགས་པ་ལ་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་
མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་བ་ནི་འཕགས་པ་ལ་འང་ཉམས་པ་ཡོད་

པར་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཉམས་པ་མེད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནི་སྲིད་ཅེའི་
སེམས་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་
བར་འདོད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་འདོད་
གཞུགས་གཉིས་ཀར་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་པའང་སོ་སོར་ཡིན་ཀྱི་འདོད་
པར་ཉམས་པ་གཞུགས་སུ་སོར་རྒྱད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོར་ཉམས་པ་གཉིས་པ་
ལ་སོགས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། ཞུང་བར་མ་ངེས་པ་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་
ལ་ཞུང་འགྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་
དང་པོར་འདིར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་འོག་དུ་གཞུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་
འབྲས་བུ་ཞུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་པོ་འདོད་པ་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཞུགས་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་འདྲིད་
པ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། གཞུགས་ན་སྟོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་
མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་འདུ་ཤེས་
མེད་པ་པོ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་
པར་འདྲིད་པ་ཅན་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་སྟེ། འདུན་པ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་ནི་དབུ་བ་རྗོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས་བྱིས་པ་
རྣམས་འདྲིད་ཅིང་སྟུ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་དུས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་མིང་དེ་རྒྱན་
དུ་གྲགས་སོ། །

སེམས་མི་འདྲ་བ་ནི་སེམས་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་
ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་
འདོན་ཅིང་སེམས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་འདོད་དོ། །

དེས་ན་གཞུགས་ན་སྟོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྟ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སྲིད་པ་ནི་སེམས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་ལའང་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འབྲིད་
པ་ཅན་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གསུམ་ག་ལའང་ཟག་བཅས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྤང་པོ་བཞི་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུགས་གྱི་སྲིད་པ་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་དང་པོ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་
བཅོས་དང་འགལ་ལོ། །ཁྱ་གཞན་ནི་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟའི་སྲིད་པ་
ཡིན་ལ་གཞུགས་གྱི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སེམས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞུགས་གྱི་སྲིད་པའང་ཡིན་ལ་སྲིད་
པ་དེ་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟའང་ཡིན་(པའི་སྤྱ་གསུམ།)པ་ནི་གཞུགས་ན་སྟོད་པའི་ལྟ་འདུ་
ཤེས་ཅན་སེམས་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞུགས་གྱི་སྲིད་པའང་
མ་ཡིན་ལ་སྲིད་པ་དེ་རྣམ་པར་འབྲིད་པ་ཅན་ལྟའང་མ་ཡིན་(པའི་སྤྱ་བཞི།)པའང་ཡོད་དེ།
འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་ནི་དེར་སྟེ་བ་དང་འཆི་བའི་ཆེ་
སེམས་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་དུ་དགོངས་པའོ། །

གལ་ཏེ་འགོག་པ་འདི་དག་སེམས་མེད་ཡིན་ན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་
རྟེན་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་འདས་པ་འང་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་སེམས་(སྟོམས་
འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་)ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་ས་བོན་ཅན་
ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་
བར་འདོད་མོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་འདས་པའི་སེམས་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ན་སེམས་མེད་
དེ་དག་ལ་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུ་
ལ་མེད་ན་འདས་པ་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རྟེན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

སྡེ་པ་གཞན་ལ་འང་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་སེམས་སུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་
ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བོན་དོན་ཏུ་འདོད་ན་བེམས་པོ་སེམས་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་ལ། དོན་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་འང་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་
སྲོད་པ་པ་དག་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་སྐྱབ་བ་ཉིད་
ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་བཀག་པ་ཉིད་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ན།
མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་དེ་ཅུ་ཏུ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཀུན་སྒོང་དང་། དང་པོ་
སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ཁམས་དང་། ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྣམ་སྒྲིན་དང་། རྒྱུར་འགྱུར་ལ་
བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དེ་ལ་ཐར་པར་ཤེས་པའི་
ལོག་པའི་ཀུན་སྒོང་དང་། དང་པོ་འང་ཁམས་འདོད་པ་དང་། (དེས་ན་སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་
ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱབ་བཞིན། དང་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ་འགོག་པའི་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆངས་ཆེན་དང་འདོད་ལྟ་
རིགས་དྲུག་གོ། འགོག་པའི་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མིན་པ་ནི་གནས་གཅང་ལྟའོ། །གཉིས་ཀའི་ཡིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་

ལྷ་རིས་གནས་གཙང་མ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་དང་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ལོ་མོ་འོ། གཉིས་མིན་ངན་སོང་གསུམ་དང་སྤྱི་
མི་སྟན་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ་ཞེས་སོ།) ཁམས་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ས་ནི་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་དང་། གང་ཟག་ནི་བྱིས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་དང་། སྤྱོད་འགྱུར་ནི་སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
ནི་ཞི་བར་གནས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་། དང་པོ་མའི་ནང་ཁོ་ནར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེའི་ས་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། སྤྱིད་ཅེའི་རྣམ་སྤྲིན་
དང་། སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་ལན་འདེབས་
པར་བྱེད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པ་རྣམས་ནི་དགག་བྱ་ལའང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་ལས་
བརྟས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྦྱང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྡོན་དུ་
བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། འགོག་
པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་བྱེད་དུ་བསྦྱོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྡོན་དུ་བཏང་
བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
དང་བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་
གདགས་སོ་ཞེས་དང་པོས་ཆོགས་དུག་འཁོར་བཅས་དང་། གཉིས་པས་ཆོགས་བདུན་
འཁོར་བཅས་འགོག་པར་བཤད་དོ། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་བྱེད་དུ་བསྦྱོད་པ་ནི་དགྲ་བཙམ་
དང་བྱིར་མི་འོང་གི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱིད་ཅེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་དེའི་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའོ། ཇི་ལ་གང་ཡང་གནས་བརྟན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ངི་བ་ཞེས་བྱ་

བའི་བསྟན་བཅོས་ལས། འདི་ནི་གང་གི་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་
མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་
འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལ་འདོད་ན་དེ་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚུངས་ལྡན་རགས་པ་འགོག་གི་
སྤྲ་བ་མི་འགོག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སྤྲ་བའི་དོན་ནི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་
བཅས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་འདོད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལ་ནི་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་
བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཙུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ཀྱིས་མདོ་ལས། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡོད་ན་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ་དང་རེག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆོར་བ་དང་འདུ་
ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་
པའང་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་སེམས་མེད་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་ངི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་
བསམ་གཏན་པ་དག་དམིགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་སེམས་སྟེ་བ་དང་
མི་མཐུན་པར་ཆ་མཉམ་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྱུར་བའི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སྟེ་བ་དག་གིས་ལན་འདེབས་སོ། །

རྣམ་འགྱུར་སྟོད་པ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱན་གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་
ཆོགས་དྲུག་དང་བདུན་སྟེ་བ་མེད་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
(དེ་དག་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ་སེམས་སྟེ་བའི་གོགས་བྱེད་རུས་པས་སོ་ཞེས་སོ།)ཞེས་ཟེར་རོ། ། (སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་དག་

གིས་གོགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་མིན་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་པས་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་
ན་དེ་ཡང་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུས་སམ་ཀུན་གཞི་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་
འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་སམ་ཀུན་གཞི་ལ་
སྟོམས་འཇུག་ཏུ་བཏགས་པས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་དོ།)

སྟོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ།

བདུན་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་བཤད་པ་ནི།

སྟོག་ནི་ཆེ་ཡིན་ཟློན་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ།

སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆེ་ཡིན་ཏེ། (ཆོས་མངོན་པ་ལས།) སྟོག་གི་
དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཆེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་དེ་ཡང་
(མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་)ལུས་ཀྱི་ཟློན་དང་(གསུམ་ག་ན།)རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་
པ་སྟེ་དེ་ནི་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྱུབ་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ནི་
ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ནི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྤྱི་
རྟེན་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པ་ཙམ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་(ལ་གནས་པ་)དག་ལ། སྟོག་གི་དབང་པོ་མེད་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་གི་སྐྱེས་ནས་མ་ཤིང་བར་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤྲོད་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྤྱི་ལས་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སྟོག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་འང་
རྣམ་སྤྲོད་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འང་གཟུགས་མེད་པ་ལ་དགེ་བ་མི་སྤྱིད་པར་

འགྱུར་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློག་གི་དབང་
པོ་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་མ་ཆོས་སྒྲིན་གྱི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་བློ་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། །གང་ཆོ་
ལུས་ནི་འདོར་བྱེད་ཅིང་། །ཁོར་ནས་དེ་ཆོ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་ངི་ལྟར་ཤིང་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་མདོ་སྟེ་པ་དག་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་སློག་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ན་སློག་
གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟེན་མེད་པར་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་
བཞིན་ནོ། །སློག་གྲུང་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་པན་ཚུན་
སྟོས་ནས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའམ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ནའང་(སློག་)སློག་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། རྩུ་(རྣམ་ཤེས་)མ་ཆང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལས་ཀྱིས་
འཕངས་པའི་ཕྱིར་འདུག་པ་དང་སློག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་
ལས་ཐ་དད་པའི་སློག་གི་དབང་པོ་དོན་མེད་དེ། །ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་
དུས་ངེས་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་
རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློག་གི་དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

ནལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པ་དག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤར་སྟོས་པའི་ལྷན་ཀ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སློག་གི་
དབང་པོར་གདགས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆེས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཆོ་ཟད་པ་ཁོ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གདགས་པ་ལས། ཆོ་
ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་
དང་། བར་མ་དོར་འཆི་བ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། (དེ་ལ་ཆོ་ཟད་པས་འཆི་ལ་བསོད་ནམས་
ཟད་པས་མིན་པའི་སྤྱད་པོ་ནི་ཆོའི་རྣམ་སྒྲིན་ཅན་གྱི་ལས་ཟད་པའོ་སྤྱ་གཉིས་པ།) བསོད་ནམས་ཟད་པ་ནི་

ལོངས་སྟོང་གི་རྣམ་སྤྲིན་(ཅན་གྱི་ལས་)ཟད་པའོ། །(སྙ་གསུམ་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བའོ། །བཞི་
པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཟད་པར་བར་མ་དོར་གི་བའོ།) བར་མ་དོར་འཆི་བ་ནི་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཟས་
དང་། གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། གདོན་ལ་སོགས་པས་མདངས་འཕྲོགས་
པས་གཞོད་པས་འཆི།(བ་དང་ཆེ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ཆེ་གཏོང་།)བའོ། །དེ་ལ་ཆེ་ཟད་པ་དང་། ཆེ་
དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀ་ཟད་ནས་འཆི་བ་ནི་འཕགས་པ་ཆེ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་རྣམས་
མ་གཏོགས་པ་ཆེ་བསྐང་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ་ལ་ནི་དགེ་
སྦྱར་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་བསྐང་དུ་ཡོད་དོ། །དུག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་
བར་མ་དོར་འཆི་བ་ལ་ནི་སྤྲོད་དང་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་ཆེ་བསྐང་དུ་ཡོད་དོ། །གདོན་ལ་སོགས་
པ་འབྱུང་པོའི་གཞོད་པ་ལ་ནི་རིག་སྒྲགས་འཆང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་གས་ཆེ་བསྐང་དུ་
ཡོད་དོ། །ཆེ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ཆེ་གཏོང་བའང་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡིན་པར་སྤྲད་དོ། །

ཡང་མདོ་ལས། ལྷས་ཐོབ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ལྷས་ཐོབ་པ་གང་ལ་བདག་ཉིད་(གྱིས།)
འཆི་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་གསོད་པས་འཆི་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་
པ་མུ་བཞི་གསུངས་པ་ལས། བདག་ཉིད་གྱིས་འཆི་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཆི་བ་(སྙ་དང་གོ་)ནི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འདོད་པའི་ལྷ་ཅེད་མོས་ཚུལ་པ་དང་ཡིད་རབ་དུ་འཁྲུགས་པ་རྣམས་
སོ། །གཞན་གྱིས་འཆི་ལ་བདག་གིས་ནི་མི་འཆི་བ་(སྙ་གཉིས་པ།)ནི་མངལ་ན་གནས་པ་
དང་སྒྲོ་ང་ན་གནས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་འཆི་བ་ནི་(སྙ་གསུམ་པ།)འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་
ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀས་མི་འཆི་བ་(སྙ་བཞི་པ།)ནི་འདོད་པ་ན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་
དང་། བྱང་གི་སྦྱ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། བྱམས་པ་དང་། སེམས་མེད་
པའི་སྟོམས་འདུག་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་ངང་སྟོང་དང་།
རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་དང་། རྒྱལ་བས་ལྷང་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ལེན་དང་། མཆོག་ཅན་དང་།
གང་གི་ལེན་དང་། ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་དང་། འཆོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་

ནམས་དང་། ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་སེམས་ཅན་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་
ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་རྒྱན་ཆད་ཅིང་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་
མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ནམས་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་དེ་ལྷུ་མས་ན་གནས་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་།
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མ་དེ་མངལ་ན་གནས་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ནམས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་དང་སྲོང་ནི་སྟོན་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་འཆི་བ་ནི་ལྷུ་བ་པ་ཡིན་ལ། གཞན་
ཀྱིས་འཆི་བ་ནི་གསོད་པའོ། །

མཆན་ཉིད་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་ནི།

མཆན་ཉིད་དག་ནི་སྟེ་བ་དང་། །ཆ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད།

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དག་ནི་(འདུས་བྱས་ཀྱི་)ཆོས་ནམས་(མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་
བར།)སྟེད་པར་བྱེད་པའི་སྟེ་བ་དང་། རྟིངས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་བ་དང་། གནས་པར་བྱེད་
པའི་གནས་པ་དང་། འཇིག་པར་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིའོ། ། (དེ་ལ་
འདུས་བྱས་གཅིག་སྟེ་བ་ན་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཆན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་དེ་སྟེ་བར་བྱེད། གནས་པར་
བྱེད། ཆ་བར་བྱེད། འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་མཆན་ཉིད་བཞི་དང་། རྩ་བའི་སྟེ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་སྟེ་བའི་སྟེ་
བ་དང་། རྩ་བའི་གནས་པ་སྟེད་པའི་གནས་པའི་གནས་པ་དང་། རྩ་བའི་ཆ་བ་སྟེད་པའི་ཆ་བའི་ཆ་བ་དང་། རྩ་བའི་ག་
འཇིག་པ་སྟེད་བྱེད་འཇིག་པའི་འཇིག་པ་སྟེ་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་བཞི་སྟེ་ཆོས་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བར་

སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡང་དེ་དུས་སྐྱེ་བས་ཆོས་དགུ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ། །སྐྱེ་མེད་པ་རབ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་ལ་སོགས་
པ་ངེས་པར་སྟོན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཞན་དག་ནི་ཙུ་བའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་དོ། །ཁ་འཛིག་གིས་ནི་ད་ལྟར་ནས་མ་འོངས་པར་འཕོ་
བར་བསྐྱེད་ལ། གནས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་ནི་བྱེད་ལས་ཆུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཙུ་བའི་གནས་ཀྱི་
འཛིག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་བརྒྱད་བསྐྱེད་པས་ཙུ་བའི་མཆན་ཉིད་བཞི་པོ་རེ་ལའང་
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་ཆང་མོད། སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་མ་ཆང་བ་ནས་འཛིག་པ་ལ་འཛིག་པ་མ་ཆང་བའི་
བར་དུའོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ཙུ་བའི་སྐྱེད་པ་ནས་འཛིག་པའི་འཛིག་པས་ཙུ་བའི་སྐྱེད་པའི་བར་དུ་
ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞིའང་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་པ་ལ་རང་མ་གཏོགས་པའི་
མཆན་ཉིད་གོགས་པོ་གསུམ་གསུམ་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རེ་རེ་བསྟན་པས་མཆན་ཉིད་བཞི་བཞིའང་ཆང་
ངོ་ཞེས་སོ།) ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་སྐྱེན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་གསུམ་པོ་འདི་
དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། དག་སྟོང་དག་འདུས་བྱས་
སྐྱེ་བར་ཡང་མདོན་ནོ། །འཛིག་པར་ཡང་མདོན་ནོ། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་
དུ་ཡང་མདོན་ནོ་ཞེས་གསུམ་དུ་རི་ལྟར་གསུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཆན་ཉིད་བཞི་ཡིན་
མོད་ཀྱི་མདོ་ལས། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཀས་པ་དང་འབྲེལ་པར་བསྟན་པས་
རྟག་འཛིན་དགག་ཅིང་འདུས་བྱས་ལ་ཡིད་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་བཟླ་གིས་མ་དང་འབྲེལ་
བའི་ན་ནག་མ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་
དད་དགོས་པར་འདོད་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་སུ་བྱེད་པ་ལའང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་
དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་དགོས་ན་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའང་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན།

དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་ལ་སོགས།

སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། སོགས་པའི་སྐྱས་བབྱང་བ་
ཀ་བའི་ཀ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་

རྒྱུ་ལྷན་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་བཞི་ཡོད་དོ། །འོ་ན་ནི་དེ་དག་ལའང་གཞན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འདྲུག

སྐྱེ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་།
བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་གཞི་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་འདྲུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ།
སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འདྲུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་ལ་ལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་
ལ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་དང་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་
ན་ནི་འདུས་བྱས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ནའང་ཐ་
དད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱེ་བའང་མ་ཡིན་སྐྱེ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་
སྦྱོད་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། བརྩན་པ་གཉིས་ཀས་མི་
དགུམ་པ་དེ་གང་ལགས། སྤྱི་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཉེ་བར་འགོ་བ་རྣམས་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། འདིར་བདག་ཉིད་འཆི་བ་ནི་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་།
གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ནི་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་མེད་མིན་པ་དེར་ཡང་ས་གཞན་
གྱི་འཕགས་ལམ་གྱིས་སྦྱོང་ངོ། །ཞེ་ན་མཉམ་གཞག་གི་ས་པས་སྦྱོང་བ་ལ་རང་ས་ཟག་
མེད་དང་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་བར་མོས་པས་མཉམ་གཞག་གི་ས་གཉིས་ཀ་
དེར་གོའོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་སྐྱེ་བ་འདུས་མ་བྱས་

སུ་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་ནམ་པར་
གཅོད་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། གང་ཅུང་ཟད་སྟེ་བའི་ཆོས་
ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོན་ནི་རང་བཞིན་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བ་དོན་གཞན་ལ་
སོགས་པ་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་མདོའི་དོན་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་དང་པོ་ནི་སྟེ་བ་དང་། རྒྱན་རྗེས་སུ་འདུག་པ་
གནས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱན་
འགོག་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱན་གྱི་དང་
པོ་སྟེ་བ་ཡིན། །ཆད་པ་འཇིག་པ་གནས་པ་དེ། དེ་ཉིད་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི། གནས་པ་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད། ཅིས་བྱ་བ་དང་། སྟོན་མེད་ལས་བྱུང་སྟེ་བ་སྟེ། རྒྱན་གནས་དེ་
ཆད་འཇིག་པ་ཡིན། །རྒྱན་གྱི་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད།
ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་ལས་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་
ཅིག་མ་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གནས་ནའང་
སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ནི་མི་གནས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་པ་ལས།
སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་ལ་ནི། གནས་པ་མེད་ན་འཇིག་པར་འགྱུར། དེ་ཡང་འཇིག་འགྱུར་
དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་དེ་རྟོག་དོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པ་མེད་ན་འཇིག་པར་
འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ཡང་ཞེས་

བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མའོ། ཁྱེད་ཀྱི་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་དེར་རོ། ཁྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་
ནི་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བའོ། འདིས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་
སྐྱེ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ནི་དོན་གཅིག་པར་སྟོན་པ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་
ཏོ། སྐད་ཅིག་མ་ལ་རྒྱ་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ན་ནི་རྒྱ་མི་
འགྱུར། གཞན་ཏུ་འགྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། ཁྱེད་ཀྱི་བས་ན་དངོས་གཅིག་ལ། རྒྱ་ཞེས་བྱ་
བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱ་བ་ནི་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་
དེ་ཉིད་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྱུར་ན་འང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་དེའི་ཕྱིར་མདོའི་དོན་ནི་རྒྱ་མིས་དབང་ཏུ་མཛད་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དེ་མཆན་ཉིད་ཏུ་འདོད་ན་འང་སྐད་
ཅིག་ལ་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ན་སྤར་མེད་
པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཀྱང་འགག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
གང་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་ནས་ཀྱང་ཡང་མི་འབྱུང་བ་འདི་ནི་འདུས་བྱས་
གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། ། (གལ་ཏེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་
གཅིག་མཆན་ཉིད་བཞི་ཆང་ན་སྐྱེ་འཛིག་གནས་རྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ཐལ་ལ་མ་ཆང་ན་འདུས་བྱས་སུ་མི་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ཆོས་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། ད་ལྟར་བའི་ཆོས་ལ་གནས་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པས་དུས་
ཐ་དད་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཡང་།)

གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།

རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་མེད་པར་ནི། སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན།

རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་(ཆོགས་པ་)དག་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་(ད་ལྟར་དུ།)སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་

དང་ཚོགས་པས་ཡིན་ནོ། ། (ཞིན་འོན་ཏེ་ཚོགས་ན་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་
བ་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་ཆེན་མ་ཚོགས་ན་མི་སྐྱེད་པས་དེ་རྒྱར་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ་ཡོད་དེ་དབང་སོགས་བཞིན།)
ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཟེར་མོད་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ།

དགུ་བ་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི།

མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། །མིང་དང་ངག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས།།

མདོར་བསྟན་པར་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སོགས་པའི་སྒྲས་
ནི་ངག་དང་ཡི་གེ་གཟུང་བས་དེ་དག་ནི་མིང་དང་ངག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་གསུམ་མོ། །
དེ་ལ་མིང་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ངག་ནི་ཚིག་
སྟེ་དོན་གྱི་བྱད་པར་སྟོན་པ་གྱེ་མ་འདུས་བྱས་ནམས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཕ།
བསྟན་ཏུ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཇི་ཅམ་གྱིས་དོན་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་(ར་སྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ།)སྟེ། ཚིག་གང་གིས་ལྟས་བྱིན་(དཀར་ཤམ།)
འགོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
བཅོས་སོ་འཆོད་དོ་འཆོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་(རོ་སོ་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དང་།)
དུས་གྱི་འབྲེལ་པའི་བྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཡི་གེ་ནི་མིང་དང་ཚིག་གི་གཞིར་
གྱུར་པའམ་ཆ་ཤས་ཏེ་ཀ་ལ་སོགས་པའོ། །ངེས་ཚིག་ནི་ཨུར་ཞེས་བྱ་བ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ།
བརྟའི་དབང་གིས་ནམ་གངས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ནི་
བརྟའི་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱ་ལྡན་ཞེས་པ་(བྱེད་ལས་)

གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མིང་དང་ཆིག་གི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་(དགོས་པ་)
རྒྱུ་ནས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྲ་པ་དག་གིས། རྣམ་གྲངས་དུ་
མ་མེད་པ་དང་། མིང་ཆིག་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །དོན་རྣམས་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཡི་གེ་ཞེས་ནི་བརྫོང་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །མིང་དང་ཆིག་ནི་བརྒྱའི་དབང་གིས་གཞན་
དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྟོ་སྟེར་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་དང་སྟ་ཏེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཆོགས་ནི་འདུས་པ་སྟེ་ཕྱིང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་སྟོན་པའང་བྱེ་བྲག་དུ་སྦྲ་བ་
ནི་དག་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ་(བྱམ་པ་ཞེས་སོགས་)བརྒྱུ་མཆོམས་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀས་དོན་(སྟོ་
སྟེར་བ་)གོ་བར་རུང་བའི་ཕྱིར་དག་དང་མིང་གི་རིམ་པ་ལ་མི་སྟོས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དག་
ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །ཕྱུགས་དང་མིག་དང་རྩི་རྩེ་དང་། །མཐོ་རིས་ཆུ་དང་དོན་
དགུ་ལས། །མཁས་པས་གོའི་སྒྲ་ངེས་གཟུང་བྱ། །ཞེས་གོས་དོན་དགུ་བརྫོང་པར་བཤད་པ་
ལྟ་བུའོ། །བརྒྱུ་མཆོམས་མ་བཅད་ན་ནི་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་དང་། དག་མིང་ལ་འཇུག་པའང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་ནི་སྦྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྲ་ཅམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མིང་གསལ་བ་དང་སྦྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མིང་ལ་སོགས་པའང་སྦྱའི་རང་
བཞིན་ལ་འདོད་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་གྱི་
སྦྱའི་སྦྱི་ལ་འདོད་ན་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱེ་བྲག་དུ་སྦྲ་བ་ནི་སྦྱའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམས་སུ་མེད་ན་དོན་རྫོང་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
འདོད་དོ། ། (གལ་ཏེ་ཡི་གེ་འང་ཡིག་འབྲུའི་ཡན་ལག་གི་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་ཡི་གེ་ནི་ཡིད་ཁོན་ལ་གསལ་
བའི་ཀ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་བའི་ཀ་སོགས་བྱས་པའི་ཡིན་ནོ་སྦྲ་ཅམ་

གྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྐྱ་མིན་དེས་ན་དག་ནི་མིང་གསལ་བའམ་སྐྱེད་པའི་མིང་ལ་འཇུག་
ལ། མིང་གི་དོན་བརྗོད་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོཞེས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཟེར་རོ།

མདོ་ལྷེ་པ་སྐྱ་ཙམ་དག་མིན་གྱི། སྐྱ་གང་ཞིག་སྐྱ་བ་པོས་དོན་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་སོགས་བཅས་མཆོམས་བཅད་པ་
ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པས་དག་ཡིན་པས་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་མིང་སོགས་བཏགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱེ་བྲག་ཞེས་ཟེར་རོ།)

ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

འདོད་དང་གཟུང་གཏོང་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་

མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་(ཁམས་གསུམ་ལས་)འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་གཏོགས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐྱ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ན་གཟུགས་མེད་ན་སྐྱ་
དང་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ལ།
གཟུགས་མེད་ན་ནི་གང་ཟག་པན་ཚུན་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་
རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་གཟུགས་མེད་ན་ནི་མིང་མེད་ན་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་མིང་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་བྱེད་དང་རྗོད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །(སྟོན་པ་གཉིས་ལས།) སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའང་ཡིན་ཏེ། (རྗོད་པ་མེད་) ཚུལ་བ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་དུ་གཏོགས་པའི་བྱུང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བ་གསུམ་ལས།) རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་བྱུང་དང་རྣམ་

སྤྱིན་ལས་བྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཕྱན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དག་གིས་
རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྦྱིབ་དང་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་།
(མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ལ།) རྣམ་སྤྱིན་ལས་བྱང་བ་ནི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལྷུང་བསྟན་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་
དགེ་ཙམ་ཆད་པ་རྣམས་ལའང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ། །

.....དེ་བཞིན། སྐྱལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའང་ཡིན། །

ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་.....

ངི་ལྟར་མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་
བ་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱལ་མཉམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་སྐྱལ་མཉམ་འདི་ནི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱང་བའང་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་སྐྱལ་མཉམ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། (འདིའི་རྒྱ་མཐུན་
ལས་བྱང་བ་ནི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་མོ།) འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པ་
སྟེ། གཟུགས་མེད་ནའང་སྐྱལ་མཉམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲུལ་ལས་བྱང་པར་
ཡིན་ནོ། །

.....ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་.....

ཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྱིན་ལས་བྱང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། བྱང་པར་
གཞན་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་
རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྱིན་ལས་བྱང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །

.....སྟོམས་འཇུག་དང་། མི་ལྡན་པ་དག་རྒྱ་མཐུན་པ། །

སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། མི་ལྡན་པ་དག་ནི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་
པ་དང་ནམ་མཁེན་ལས་བྱང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། (ནམ་མཁེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ནམ་མཁེན་མིན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཤིང་།) སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་
དགེ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དག་ནི་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཞར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ལྟག་མ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་པ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
དང་རྒྱུན་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་

བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྤལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་།།

ཀྱན་ཏུ་འགོ་དང་ནམ་མཁེན་དང་། །རྒྱ་ནི་ནམ་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད།།

ཆོས་མདོན་པ་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནི་ནམ་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་གིས། རྒྱ་
ནི་ནམ་པ་བྱུག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་མི་འབྱུང་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་པའི་མདོད་ཚུམ་
པའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བསྟར་བའི་གཞི་པོ་ཉམས་པས་རྒྱ་བྱུག་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་
མ་གཟིགས་ལ་རྒྱ་བྱུག་སོ་སོར་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་གཟིགས་ཏེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་
ནས་མིག་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་གསུངས་པ་ནི་བྱེད་རྒྱ་སྟོན་པའོ། །ལམ་གྱིས་

ཡན་ལག་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་དང་ལྷན་ལ།
མི་རིག་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཡང་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འདི་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་དུ་མ་
ཆད་པ་གང་ལས་འདིའི་དགེ་བ་རྩ་བ་ལས་དགེ་བ་རྩ་བ་གཞན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཚུང་དུ་དང་
ལྷན་ཅིག་པ་མདོན། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ཕྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཅན་
འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །རྟོགས་ནས་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པར་
མཚུངས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བའི་གཞི་ཅན་གྱི་དད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་ལོག་པར་ལྷ་བ་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་
དང་། དག་གི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པ་གང་ཡིན་
པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་
པར་འགྱུར་བར་མི་སྦྱག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །ཆེད་དུ་
བསམས་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་
རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོའོ། །ཞེས་སྦྱར་རོ། །གང་ཞེ་ན་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་དང་། ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། ། (རྒྱ་བྱུག་དུ་གངས་རེས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་
མོང་གི་རྒྱ་བྱེད་རྒྱ། སོ་སོའི་རྒྱ་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་སྟེ་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱ་མཚུངས་ལྷན་ནོ།
དུས་ཐ་དད་པ་ལ་འབྲ་བར་སྐྱེད་པ་སྐལ་མཉམ་དང་། ཉན་མོངས་ཅན་ཁོན་འབྲ་བར་སྐྱེད་པ་ཀུན་འགྲོ་དང་། མི་འབྲ་
བར་སྐྱེད་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་དང་བྱུག་དུ་རེས་སོ།)

བྱེད་རྒྱ་བཤད་པ།

སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་རྒྱག་ལས་དང་པོ་བྱེད་རྒྱ་ནི།

རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ། །

(རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འགལ་བས།)འབྲས་བྱ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པ་(འདུས་བྱས་མ་བྱས།)
ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཅི་སྟེ་ན། འབྲས་བྱ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་
བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱར་ངེ་ལྟར་
འཁྱར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་འདུས་མ་བྱས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྤང་པོའི་
རྒྱ་དཔྱལ་བའང་ཡིན་པར་འཁྱར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱས་བཅས་དང་རྒྱས་མེད་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱེད་རྒྱ་མཚན་
ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྤང་
པོ་ལ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་གོགས་མི་བྱེད་པ་ལ་རྒྱར་བརྟགས་པ་ཡིན་
ཏེ་གྲོང་བ་ནམས་རྒྱལ་པོས་ཁྲལ་དམག་ལ་སོགས་པས་སྤྱག་བསྐལ་བར་མ་བྱས་པ་ལ་བདག་
ཅག་བདེ་བར་བྱས་སོ་བཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་
བརྒྱད་ནས་ཅི་རིགས་པར་འདུས་མ་བྱས་དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ནམ་
ཤེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་རྒྱས་ལ། དེ་ལས་དགེ་མི་དགེ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་
རིམ་གྱིས་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་བཟེར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་རྒྱ་ཡིན་ན་སྤང་བ་དང་ཆ་རེག་ལ་སོགས་པ་
ལུན་པ་དང་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་རྒྱར་མི་འཁྱར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་དེ་དག་ལ་

གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་རང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱུར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྷང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྦྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་
གོགས་བྱེད་གྱི་སྦྲེ་བ་ལ་ནི་གོགས་བྱ་བར་མི་རུས་(ཏི་མ་ཆང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་
བརྒྱུག་པར་བྱེད་ཅེས་འབྱུང་།)པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་ནི་སྦྲེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་རྒྱ་(ཡིན་ཏེ་གོགས་བྱེད་རུས་ཀྱང་གོགས་མ་བྱས་པས་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་རྗེ་བོས་བདེ་
བར་བྱས་སོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བས་)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་ན་ལྷང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་པ་ལ་སོགས་པས་རུས་རྒྱུ་དང་བསྦྱེད་པ་ལ་གོགས་
སྤྱ་འདོད་ན་དེ་ནི་བྱེད་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་
པ་ནི་ལྷང་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གོགས་ཀྱང་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ན་གོགས་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཆང་བས་འབྲས་བུ་མི་སྦྲེ་བའམ།
རུས་རྒྱུ་དང་བྱེས་པའི་རྒྱ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་བཤད་པ།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འདུག་དང་།

སེམས་དང་མཆན་ཉིད་མཆན་གཞི་བཞིན།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་པན་ཚུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་དཔེར་བརྗོད་པ་(ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་)ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པན་ཚུན་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འདུག་རྣམས་དང་སེམས་ཀྱང་པན་
ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དང་། འདུས་བྲས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་མཆན་

གཞིའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། མཆོན་གཞིའང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བཞིན་ཞེས་པ་ནི་
འདིར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པན་ཚུན་དང་། མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་པན་
ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆོན་པའོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །

གལ་ཏེ་པན་ཚུན་དུ་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟེ་བའི་
སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱར་མི་འབྱུར་ཏེ།
མ་ཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཆོས་ལ་པན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་
ཀྱང་འདི་ནི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་
བཅས་པའོ། ། (དེ་ལ་སྦྱར་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཆོན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དེ་དག་
གི་རྗེས་མ་ཐུན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་སྟེད་ཀྱང་མ་ཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་ནི་
མཆོན་གཞི་དང་རང་རང་གི་གྲོགས་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཡང་དེ་དག་སྟེད་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་རྒྱལ་
པོའི་ཉིང་གཡོག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་དང་། གྲོགས་གསུམ་ལ་འང་སྟེད་པའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་
པས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་གཅིག་གཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་མ་ཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་
རང་རང་གི་མཆོན་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་ཉིང་གཡོག་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་སྤྱི་རྩི་རོ་རེག་རྣམས་དང་
སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོང་བདུན་དང་འབྱུང་བཞི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་ཡིན་ཡང་དེ་དག་འབྱུང་བའི་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་
ཡང་འདུས་བྱས་བུམ་པ་དང་དེའི་མཆོན་ཉིད་སྟེ་སོགས་རང་རང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བྱེད་
ཅིང་སྟེ་བའི་སྟེ་བས་ཅ་སྟེ་ཁོ་ན་སྟེད་ཅིང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བྱེད་པ་ནས་འཇིག་པའི་འཇིག་པས་ཅ་འཇིག་ཁོ་ན་སྟེད་པའི་བར་
དུའོ། །

སེམས་བྱུང་དང་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་
རྗེས་འཇུག་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་བརྒྱའི་སྦྱིར་དུས་ཙམ་གཅིག་སྟེ། སེམས་
བྱུང་པའི་དུས་སུ་དེ་དག་ཀྱང་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྟེ་དུས་གཅིག་པ་དང་། གནས་དུས་གཅིག་པ་དང་། འགག་པ་
དུས་གཅིག་པ་སྟེ། དུས་གཅིག་པ་བཞི་དང་། བདག་འབྲས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟུན་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ཐོར་ལ། སྟེས་བུ་

གནས་གཉིས་དབང་པོ་བསྟན་པ།

ཁྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཅིག་པ་འབྲས་བྱ་ཙམ་གཅིག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འད་ཡིན་པས་
རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ཡིན་ན་དེ་དག་གི་འད་ཡིན་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གཅིག་པ་སྟེ་འབྲས་
བྱ་གཅིག་པ་གསུམ་དང་། སེམས་དེ་དག་ནི་རྗེས་འཇུག་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྟེ་བརྩམ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ།)
འདིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་པ་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་བ་དང་།
བྱམ་པ་དང་དེ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་མར་མེ་དང་འོད་དང་སྒྲ་བྱ་དང་གི་བ་མ་དང་ས་གཞི་ལ་ཚུ་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འདར་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་མཆོན་
ཉིད་ནི་སྒྲ་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ།། མ་ཁྲབ་པ་བརྗོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྟོན་གཉིས་དང་། །སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད།།

སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དུས་དང་ནི། །འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ།།

སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉིས་དང་
སེམས་དང་(སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་)སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སྟོན་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སེམས་དང་། (སྐྱིར་) དུས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། (བདག་འབྲས་དང་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའོ།)
འབྲས་བྱ་གཅིག་པ་དང་སོགས་(པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གཅིག་)པའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་
བ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་པས་སོ། །ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དུས་གཅིག་པ་
ནི་སྐྱིར་དུས་(ཙམ་)གཅིག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་པ་དང་། གནས་པ་གཅིག་
པ་དང་འགག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་བསྟུན་སོ། །འབྲས་བྱ་གཅིག་པ་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་
བྱ་དང་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་རྣམས་གཅིག་པའོ། །སོགས་པའི་སྐྱེས་རྒྱ་

མཐུན་དང་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་གཟུང་སྟེ། དེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་
པ་སྟེ་གང་སེམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འདུག་གི་འང་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འོ། ། ཏུས་དང་དགེ་(བ་ལ་སོགས་པ་)བར་གཅིག་པ་ནི་སེམས་(སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་དང་།)དགེ་བ་(ལ་སོགས་པ་)ཡིན་ན་རྗེས་འདུག་ནམས་ཀྱང་(སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།)དགེ་
བ་(ལ་སོགས་པ་)ཡིན་པས། འདི་(དག་)ནི་འབྲ་བ་ལ་གཅིག་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། སོགས་
པའི་སྒྲས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཟུང་ངོ་། །

དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་བརྒྱས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་འང་ཅི་རིགས་(བ་ལ་སོགས་པ་)ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་བརྒྱད་
ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སེམས་གཅིག་ལ་འདུ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་
རོ། །བརྒྱད་ཀྱང་མང་བའི་མཐའ་གཟུང་བ་ཡིན་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་
ཟག་མེད་ལ་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་ཅིང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་དུས་
གཅིག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འགག་པ་གཅིག་པའང་མི་
སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། ། (དེ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་
གསུམ་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི། རྣམ་མཁའ་ཀྱི་རྒྱ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྤར་གྱི་བཞིའི་སྟེང་
དུ་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པས་ལ། ཟག་མེད་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་མི་དགེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་
དང་གསུམ་དོར་བས་བདུན་ལུང་མ་བསྟན་སྐྱེ་འགྱུར་ལའང་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ནམ་མཁའ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་དོར་
བ་བདུན། རྣམ་མཁའ་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་དོར་བའི་ལྷག་མ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།)

དེ་ལ་སེམས་འཁོར་ཉུང་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་
བསྟན་ནི་ལྷ་(འཁོར་ཀྱན་འགོ་བརྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བས་ཁོས་ཡར་ལ།)བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བརྒྱ་དང་། དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་བཞི་བརྒྱ་དང་།
(སེམས་) རང་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དང་། (རང་གི་) མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞིའོ། །

སེམས་ (རང་ཉིད་) ལ་(ཚུར་ལ་རང་གི་བཞི་འཁོར་བཞི་བརྩ་དང་།) བྱི་ལྷ་བརྩ་ཙ་བཞིས་བྱེད་དེ། (རང་གི་) མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་བཞི་པོ་(དང་འཁོར་གྱི་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་བཞི་པོ་)ནམས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟེ་བ་(ཚོས་ཁོན་)ལ་སོགས་པ་ལ་པན་འདོགས་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་(གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ།) བཞིན་ལོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་ནམས་འདོད་དོ། ཉི་འོག་པ་ནམས་ནི་སེམས་ལ་བརྩ་བཞིས་བྱེད་དེ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ནམས་ཀྱང་རང་གི་མཆན་གཞི་ལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཚུང་བས་སེམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (རིང་བའི་ཕྱིར་རོ།) རྒྱལ་པོའི་ཉིང་གཡོག་བཞིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

ཁ་ཆེ་བ་ནམས་ན་རེ་དེ་ལྷ་ན་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་ནམས་གྱི་སྟེ་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ནམས་(ཀྱང་སྟེ་དང་པོར་འགྱུར་གྱི་སྟེ་གསུམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།)སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནམས་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྟར་འགྱུར་ཏེ། མཆན་ཉིད་ནམས་དེའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་ལྟར་འདིག་ཆོགས་

ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནམས་
འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ནམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཉི་འོག་པ་ནམས་ནི་དེ་སྐད་དུ་ནི་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་མི་
འདོན་གྱི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འདོན་པའི་ཕྱིར་
འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཆེ་བ་ནམས་ནི་(དངོས་སུ་)མི་འདོན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་
པས་གདོན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདིར་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་བཤད་པ་མཛད་པ་ནམས་གྱིས་རབ་དུ་
བྱེད་པའི་གཞུང་གི་(འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་)ཕྱི་བཤད་པ་གིན་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་
བཅས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་(ཀྱང་)བྲི་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་རྒྱ་དུག་ལས་བྱེད་རྒྱ་བྱས་
མེད་ནི་མི་བཙེ་སྟེ། བདགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་བཅས་ཀྱང་(ཤིས་བྱ་ཐམས་ཅད་
བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་)རྒྱ་ལྷའང་ཁོའི་ཁོངས་སུ་གདོགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མི་བགྱང་ངོ་། །ནམ་
སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་མི་གཟུང་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་(བསྐྱེབས་ལ་
ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་)ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་(ལམ་མིན་པས་)བྲལ་བའི་རྒྱར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
བདག་འབྲས་ཀྱང་མི་བཙེ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ།
ཡང་ན་འབྲས་བྱ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་
དང་སྐལ་མཉམ་དང་མཚུངས་ལྟན་དང་ཀུན་འགོ་བཞི་དང་། འབྲས་བྱ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་
སྐྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྐྱ་བཙེ་བར་བྱའོ། །

(དེ་ཡང་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིར་བདེན་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་
བརྟགས་མིན་དང་བཅས་པ་ལ་བཙེ་སྟེ།) དེ་ཡང་སྐྱ་བཞི་པ་སྒྲོན་ལ་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས་བདེན་པ་

བཞི་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་
པ་དང་། བཅ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་
སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་(དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན།)ནམས་ཏེ།
དེ་དག་དང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་
པའང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟོ། །

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་གཉིས་པ་ནི་མི་སྲིད་
དེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་ལ།
ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་(སྤང་བྱ་རིས་ལྡེ་ལས།)སྤྱག་
བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གི་སྤྱ་རྒྱས་(བརྩུ་ལས་)འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་དང་གཞན་ནམ་
པ་དགུ་ལས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་པོ་མ་འོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
ནམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འདས་ད་ལྟར་
གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་
འོངས་པ་ནི་(ཀུན་འགྲོ་སྐྱལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ་ཞེས་པས་)སྐྱལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་མི་
ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
བུ་རང་ཉིད་མ་འོངས་པའང་རང་ཉིད་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སྐྱལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ལས་སྐྱེ་ལ།
མ་འོངས་པ་རྒྱ་དེ་གཉིས་མ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་
མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་

མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་མ་འོངས་པ་མཚུངས་ལྡན་(མཚན་ཉིད་)དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་(སྤང་
བྱ་རིས་ཐ་དད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་)རྒྱ་མཚན་དེ་དག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་ཆོགས་ལ་
ལྟ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། ། (དེ་རྣམས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་རུང་
ལ། རིས་ཐ་དད་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས་ལྷན་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས།) ཀུན་འབྱུང་
མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་དང་།
འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་སྦྱིས་ལ། (སྤྱག་ཀུན་ལས་གཞན་ལ་ཀུན་འགྲོའི་ཉོན་མོངས་མི་འདོད་པས།) དེ་དག་ནི་
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་(རང་རིས་ས་པོའི་སྤྱར་སྦྱས་རྣམས་ཞེས་པས་རིས་ཐ་དད།)སྐལ་བ་མི་མཉམ་
ལ་རིས་ཐ་དད་ལ་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའང་མ་ཡིན་(པས་རྒྱ་བཞི་
མི་སྤྱད།)པའི་ཕྱིར་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་བཞིན་
དུ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་(དུས་གསུམ་པ།)
རྣམས་(ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་འཇིག་ལྟའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མིན་པའི་སྤྱ་སྟེ་འདིའི་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཕྱི་མ་
འཇུག་གི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལུས་པ་མི་འཇུག་པས་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།)དང་། འཇིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་
མོངས་ཅན་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་
སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ཅི་རིགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །

རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་(ཚན་པ་བཞི་ལས།)སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་སྤྱ་རྒྱས་བརྩ་
པོ་འདས་ད་ལྟར་བ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་(རྣམས་ནི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤྱ་མའི་སྐལ་མཉམ་
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའང་དེ་དག་སྤྱ་མའི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཅི་རིགས་
པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་དང་། ལྟ་བ་བཞི་དང་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་
ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།)ཡིན་ཏེ། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་བརྩ་པོ་དེ་དག་གི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་

འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱ་པོའང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་རྣམས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རིག་པ་ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་དེའི་ཀྱན་
འགྲོའི་རྒྱའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚ་ཉོན་ལས་མ་རིག་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་
སེམས་བྱང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་དེ་དག་འཇིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བའི་རྒྱ་བཞི་ཀ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའང་མཚུངས་ལྡན་
འདས་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་བཞི་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀྱན་འགྲོའི་ཕྱོགས་འདས་ད་
ལྟར་བའང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བའང་དེ་དག་གི་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ལྟ་
ཡིན་ནོ། ། (འཇིག་ལྟའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་པོ་འདས་ད་ལྟར་ལ་འཆད་
ཀྱང་དེའི་མ་རིག་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ལའང་དེ་བཅེར་རུང་ངོ་། །མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་པོ་ནི་སྤྱ་ཕྱི་ལ་ལྟས་ནས་
སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་ངས་ཤིང་། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟ་གཉིས་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་གཞན་ནི་འཇིག་ལྟ་དང་ཅི་རིགས་སུ་རྒྱ་བཞི་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀར་འབྱུར་རོ། །ཁོ་ཉིད་
མ་འོངས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྒྱ་བཞི་ཆར་དུ་འབྱུར་ལ་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། །ཁོ་ཉིད་
དུས་གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་གསུམ་
གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་དག་མི་ལྡན་པ་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མིན་ནོ། །ལྟ་བཞི་པ་ནི་
དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལྷང་མ་བསྟན་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ལམ་བདེན་ནོ།) འཇིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བའི་མཆན་ཉིད་བཞི་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་
གྱི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོ་དང་ལྟན་
ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའང་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གི་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་འདོད་ལ། ཉེ་འོག་

པ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་དེའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་
མཚུངས་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་དེ་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བའི་ཤུབ་མཐས་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་པ་ཁོ་
ནར་ངེས་ལ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱས་མ་བྱབ་སྟེ། མཐུན་པའི་
མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཚས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཐུན་པའི་མཆོན་
ཉིད་ནང་རྣམས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ། (དེ་ཡང་བུམ་པ་འདུས་བྱས་
སུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དང་བུམ་པ་གཅིག་གཅིག་གི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་གྱི་མཆོན་གཞི་ཀྱན་དང་མཆོན་
ཉིད་ཀྱན་གྱི་མིན་ནོ་སྤྱིར་འདུས་བྱས་དང་བྱང་པར་བྱ། སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་འདུས་
བྱས་དང་སེམས་ནི་རང་རང་གི་མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་གི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དེ་རང་གི་
འཁོར་ཀྱན་སྦྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་དང་སེམས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་སྦྲེས་ན་འབྱུང་
རྒྱ་མིན་ཏེ་དཀར་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བ་ཉིང་གཡོག་གིས་དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འབྱུང་རྒྱར་གྱི་
གཟུགས་སྦྱ་བྱི་རོ་རེག་སོགས་རྩིས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་ལྟ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
རིང་བས་དེ་དག་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ནོ། །བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་བྱ་ནི་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་
འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་སྦྲེ་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་སྦྲེ་ལ་གཅིག་མི་སྦྲེ་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་སྦྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སོ་ཐར་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ་སྤྱོད་གཅིག་སྦྱོང་སོགས་ཡོད་པས་སོ། །དུས་མཉམ་པའི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དུས་
གཅིག་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་རྒྱ་མིན་ཏེ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་གིང་ཤུན་དང་འདྲ་བས་ཆོས་དང་རྒྱན་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་
པས་སོ།) ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་གཟུགས་དང་བྱི་ལ་སོགས་པ་
རྩིས་བརྒྱད་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་སྦྲེ་(ཡང་མ་ཡིན་)བ་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་
པ་དག་གི་སྦྱོང་བདུན་(དེ་ཡིན་པས་དེ་)མ་གཏོགས་པ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རང་

གི་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་པར་
བྱུང་བ་དག་ལ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དག་ཀྱང་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཚན་ཉིད་དང་
མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བས་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་
ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོགས་པ་སྔ་
མས་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་མཆོ་མའི་སྤྱན་དང་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི།

སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ།

སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་
མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱའོ། ། (སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའི་དོན་ནི་འབས་བྱ་དང་དགེ་བའམ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ནམ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རྒྱ་འབས་འདྲའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་འཇིག་ལྟ་
གཅིག་གི་གཅིག་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ་ཆགས་པ་མི་དགེ་བ་དང་འཇིག་ལྟ་ལུང་མ་བསྟན་རིས་མི་འདྲ་བས་
སོ། ། དེས་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་བཅས་སུ་དང་། ཟག་མེད་ཟག་མེད་དུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་རིས་གཅིག་པ་གཅིག་དགོས་སོ། ། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་རིས་

ལྷ་ལས་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་ནས། སྒོམ་སྤང་སྒོམ་སྤང་དུ་རིས་འདྲ་བ་སོགས་
སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དང་ཁམས་གོང་གི་ལའང་ཡོད་པས་དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་སྐྱལ་
མཉམ་དུ་ཐལ་བས། དེས་ན་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་གིས་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་གི་སྐྱལ་མཉམ་
བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་འདོད་པའི་ལྷས་བྱིན་མཆོད་སྦྱིན་ལའང་ཡོད་པས་གང་ཟག་རྒྱད་
གཅིག་གིས་བསྐྱེལ་པའི་ཆོས་གཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཙམ་རྒྱད་གཅིག་གིས་སེམས་སེམས་བྱུང་དུས་མཉམ་པ་ལའང་ཡོད་
པས་དེ་དག་དེར་ཐལ་བས་དུས་སྤར་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་ལྷས་
བྱིན་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་རིས་འདྲ་སྤྲུལ་མ་རང་གི་རིས་འདྲ་བྱི་མའི་ཡིན་པ་ནས། སྒོམ་སྤང་རིས་འདྲ་སྤྲུལ་བྱི་མའི་
སྐྱལ་མཉམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པས་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤར་སྦྱེས་
རྣམས་བྱིས་ཀྱི་འདས་ད་ལྟར་ཀྱི་ཡིན་ཀྱི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་འཆོལ་ཞིང་བྱི་མ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་མ་
ངེས་པས་སྐྱལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱར་མི་གཞག་གོ། །སེམས་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་ནི་དེའི་འཁོར་གྱི་འང་ཡིན་ནོ།) དགེ་བའང་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདྲ་བ་ཡིན་ཀྱི་དགེ་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འང་སྐྱལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།
(དེས་ན་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མིན་པ་ཀུན་ལ་འདི་ཡོད་དོ།)

རང་རིགས་ས་བའོ་སྤར་སྦྱེས་རྣམས།

དེ་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་འགོག་པ་མཐོང་
སྤང་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་སྦྱེ་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ས་དགུ་
པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རིས་དང་། རང་རང་གི་ས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་སྐྱལ་མཉམ་ཡིན་ཀྱི་
རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་
པའི་བྱིར་རོ། ། (དགེ་བའི་སྤང་པོ་ལྡ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱལ་མཉམ་ཡིན་པ་ནས། ཉན་མོངས་ཅན་དང་མ་བསྐྱབས་
ལུང་མ་བསྐྱར་ཡང་རང་རང་གི་ཡིན་པའི་བར་དུ་འོ། །ལུང་མ་བསྐྱར་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་ནི་དམན་པས་སྤང་པོ་ལྡའི་
ཡིན་ལ། གཞན་བཞི་ནི་དེ་ལས་མཆོག་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་མིན་ཞེས་སོ། །རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ལ་མེར་མེར་པོ་ནི་

གནས་སྐབས་བཅའི་ཡིན་པ་ན་ཀླས་པ་ནི་རང་རིས་ཕྱི་མ་ཁོན་ཡིད། ཁྱི་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཀླས་པ་ཡང་བཅུ་ཆར་
གྱིད། བྱི་ལ་ནས་ནི་ནས་ཀྱི་སོགས་སོ། རྒྱང་ལ་མིག་ཀྱང་མིག་གི་སོགས་སོ། རྟེ་ཡང་གཡས་ནི་གཡས་ཀྱི་སོགས་སོ། །
འདིས་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་འབྱུང་བའི་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དེས་དེའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་
རྒྱ་ལས་རྒྱ་གཞན་མི་སྲིད་པས་སོ།) དེ་ཡང་སྤར་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ནམས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་
པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་ཀྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགོ་
དག་ནི་གོ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་འདས་པས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་གོ་འབྱེད་ལ། ད་
ལྟར་བས་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པའི་གོ་འབྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལ་གོ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་
འབྲས་བུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (གལ་ཏེ་) མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པ་འབྱེད་ན་མ་
འོངས་པ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྲ་ཕྱིའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་མ་འོངས་པ་ནི་སྤྲ་ཕྱིའི་
དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། རྟེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་གང་
ཞེ་ན། དགོ་བའི་རྩ་བ་སྤར་བྱུང་བ་ནམས་ནི་རང་གི་ཁམས་ན་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཕྱིས་འབྱུང་
བ་ནམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལུན་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་
རྒྱས་རྒྱ་ཡིན་ནོ། རྟེ་ལྟར་ན་འདས་པ་ནམས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་
ཡིན་ནོ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནམས་ནི་མ་འོངས་པ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྲ་ཕྱི་མེད་པས་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགོའི་རྒྱ་འབྲས་མི་
རུང་ན་རྒྱ་གཞན་གསུམ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི་རྒྱ་གཞན་
གསུམ་པོ་ནི་རྒྱ་འབྲས་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པས་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་
མཉམ་དང་ཀྱན་འགོའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་སྤྲ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞག་གི་མཆན་ཉིད་མི་འདྲ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་སྤྲ་ཕྱི་མེད་ལ་
འདས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པར་མེད་པ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་

གྲུབ་མཐའ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འདས་པ་ལ་སྡུ་བྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ལའང་
མཚུངས་ལ། སྡུ་བྱེད་ན་འདས་པ་འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ད་ལྟར་བ་ད་ལྟ་བའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བའང་མི་རིགས་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ལའང་སྡུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྡུ་བྱེད་ན་ད་ལྟར་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། །གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ནི་ས་ལུ་ནི་ས་ལུའི་སྐལ་
མཉམ་དང་། ཉན་ནི་ཉན་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་ནི་མིའི་སྐལ་མཉམ་དང་། མིག་ནི་མིག་
གི་སྐལ་མཉམ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིས་པ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་སྐལ་མཉམ་ལ་
སོགས་པ་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དོ། །

འོ་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རང་གི་ས་པ་དང་རང་གི་རིས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན།

ས་དགྲའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཡིན།།

ཟག་བཅས་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱི་ཟག་མེད་ལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་དང་།
བྱུང་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། (བསམ་གཏན་ས་བྱུག་དང་།) གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་
གསུམ་སྟེ་ས་དགྲའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ས་མི་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་སྐལ་བ་མཉམ་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་དག་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་སྟོ་བྱར་དུ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ས་དེ་དག་གི་སྟེད་
བས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་བྱིར་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མའི་ལམ་ནི་
གོང་མའི་ས་པའི་ཡང་ཡིན་ལ། གོང་མའང་འོག་མའི་ས་པའི་ཡིན་པའི་བྱིར་པན་ཚུན་དུ་ཞེས་
སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཞེ་ན་དེ་(ཡང་རང་དང་།)མཉམ་པ་དང་(རང་ལས།)བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཡིན་
གྱི་དམན་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་མཉམ་པ་རང་
ཉིད་ཀྱི་རིགས་བྱི་མ་དང་། བྱུང་པར་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོམ་

ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དད་པ་ས་
ཇེས་འབྲང་ནི་རང་ཉིད་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཇེས་འབྲང་དང་། དད་ཚོས་དང་། མཐོང་ཐོབ་དང་། ཏུས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཏུས་དང་མི་སྒྲོར་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུག་གི་ཡིན་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་དད་པ་ས་ཇེས་འབྲང་དང་། གསུམ་པ་མན་ཆད་
ཀྱི་ས་པའི་དད་པ་ས་ཇེས་འབྲང་ཡང་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའང་དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།དེ་དག་ལས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཇེས་འབྲང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་ས་གོང་མའི་(ཟག་མེད་ཀྱི་)ལམ་གྱིས་ས་པོག་མའི་(ཟག་མེད་)ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་
ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དག་དབང་པོ་སྦྱངས་ཏེ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་
དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཚོས་ཀྱི་ཇེས་འབྲང་གི་ལམ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དད་ཚོས་ལ་སོགས་
པ་ལའང་སྦྱར་རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ནི་དད་ཚོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དབང་
པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་དད་པ་ས་ཇེས་འབྲང་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ།
སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ནི་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །

སྒྱུར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ།།

ཟག་མེད་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྒྱུར་བྱུང་གི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉམ་པ་
དང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཐོས་བྱུང་
ནི་རང་ཉིད་དང་བསམས་བྱུང་དང་སོགས་པའི་སྤྲས་གཟུང་བ་སྒྲོམ་བྱུང་དང་གསུམ་གྱི་ཡིན་ལ།
བསམས་བྱུང་ནི་རང་ཉིད་དང་སྒྲོམ་བྱུང་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་བྱུང་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་ནོ།
། (ལུང་མ་བསྟན་བཞི་དང་འདོད་པའི་སྤྲས་པ་བཞི་ནས་གཅིག་གི་བར་དུ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་རོ། །དེའི་ཤུགས་ལ་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་
རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཆུང་དུའི་སྐལ་མཉམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་
དགེ་ཆ་གཙོད་པ་དང་གཉེན་པོས་སྦྱོང་བའི་ཏུས་ལྟ་བུའོ།།)

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི།

མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་ནམས་སོ།།

མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་མིག་ལ་སོགས་
པའི་རྟེན་མཚུངས་པ་ཅན་ནམས་སོ་ཞེས་སྟོས་པས། དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་དང་དུས་དང་
རྣམས་མཚུངས་པའང་གཟུང་ངོ་། །དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལྡས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་བྱིར་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་
རྒྱ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ།

ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི།

ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ནམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་འགྲོ་སྟེ།

ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་
བ་སྟེ་བདུན་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ལོག་ལྷ་དང་། ཐེ་ཆོམ་
དང་། མ་རིག་བ་དང་བཞི་སྟེ་བརྩ་གཅིག་(དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནའང་དེ་ལྷར་བརྩ་གཅིག་བརྩ་གཅིག་སྟེ་སྤྱི་

རྒྱལ་སྤྱི་ཙུ་ཅ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་གནས་ལྔ་པར་འཆད་འགྲུར་ནམས་ནི་
ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ། གནས་ལྔ་པར་འཆད་པར་འགྲུར་བའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་རྒྱལ་ཀུན་འགྲོ་སྤྱི་ཙུ་ཅ་
གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་ནམས།)ཡིན་ཏེ་(རྒྱད་གཅིག་གི།)ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཐོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུའམ་
ཞེན་རང་གི་ས་པར་གཏོགས་པའི་ཡིན་གྱི་ས་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ས་གཞན་གྱི་མ་
ཡིན་ནོ། །རིས་གཞན་ནི་རིས་གཞན་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་
མཐོང་སྤང་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རིས་ལྔ་ཆར་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མ་
མོངས་པ་ལ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་སྤར་སྤྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཏེ་ལས་གསུམ་པའི་གང་ཟག་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་རྒྱ་དེ་ལས་མ་སྤྱེས་
པར་འགྲུར་ཏེ། ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་སྤངས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་དེ་དག་
ནི་འདས་པ་ལས་སྤྱེ་བར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ནམས་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ནམས་དང་། མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤོན་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་
དག་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་སྐལ་མཉམ་གྱི་གྲེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་པ་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་
དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་ནམས་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ནམ་པར་སྤོན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ།

ནམ་སྤོན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནམས་ཁོ་ན།

དུག་པ་ནམ་པར་སླིན་པའི་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། (རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱན་སྲིད་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་
རྒྱུ་ལྟར་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ནི་རིམ་པར་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་སྟོབས་དང་ལྷན་ཡང་རྒྱན་སྲིད་པའི་
སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་སླིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་པ་དང་། སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་
ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ལྷག་མ་ནི་ནམ་སླིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
གཉིས་ཀྱི་གཟུང་སྟེ་ས་གང་གི་སྲིད་པས་རྒྱན་བྱས་པ་དེར་ནམ་སླིན་འགྲུབ་པོ་འདིའི་འབྲས་བུ་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འདྲིན་
པ་ནི་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སྟོས་ནས་མི་འདྲ་བ་སླིན་ཏེ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་ཡང་རྒྱུད་མི་ཟ་བས་སོ།) འབྲས་བུ་ནམ་སླིན་
འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷང་མ་བསྟན་ནམས་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་ནམ་སླིན་འབྲིན་པ་
མེད་དེ་ས་བོན་རུལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་ནམས་ནི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
ནམ་སླིན་མི་འབྲིན་ཏེ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་
ནམ་སླིན་འབྲིན་པའི་ལས་དེ་ནི་ནམ་སླིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཀྱན་འགོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ།

ཀྱན་འགོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་(རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པས།)འདས་ད་ལྟ་བའི་
དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དེ། རྒྱ་མཆན་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ།
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དང་ནམ་སླིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་
པ་ཡིན་ནོ། བྱིད་རྒྱའི་འདུས་བྱས་ནམས་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དུས་ཀྱིས་
མ་བསྟུས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མ་བཤད་དོ། །

འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བྱ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་བརྟགས་འགོག་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ཡང་བརྗོད་དགོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་
འབྲས་བྱའང་བརྗོད་དགོས་སོ་(དེ་དག་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་སུ་འཇུག་རྒྱུ་།)ཞེ་ན།

འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད།།

འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་(འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཆེ།)དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནམ་པ་དྲུག་དང་། (རྒྱར་
བཞག་པའི་ཆེ།) དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལྷ་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀལ་ཏེ་ལམ་བྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་
བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནོ། །དེས་ན་འདུས་

མ་བྱས་ནི་རྒྱ་འབྲས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས། དབང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཏུ་བསྟེན། �གོམས་པར་བྱས།
ལན་མང་ཏུ་བྱས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤངས་
པར་འགྱུར་རོཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་སྤངས་པ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལམ་གྱིས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོཞེ་ན། དེར་ཡང་ལམ་གོམས་
པས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་
ནམ་གོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འགོག་པ་དེ་ཡང་མངོན་
ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་གྱི་འགོག་པ་གསར་ཏུ་སྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་
བྱས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་འབྲས་བྱ་དེ་དག་རྒྱ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན།

ནམ་སྟོན་འབྲས་བྱ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་དང་པོའི་ཡིན།།

རྒྱ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀྱང་འགོ་བའི། །སྐྱེས་བྱ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན།།

ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་རྒྱ་ཐ་མ་ནམ་སྟོན་གྱི་རྒྱའི་ཡིན་ནོ། །བདག་པོ་(འམ་དབང་བྱེད་པ་)
འི་འབྲས་བྱ་ནི་རྒྱ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱའི་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀྱང་ཏུ་
འགོ་བའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། ། (སྐྱེས་བྱས་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་འད་དེ་དང་འབྲས་བས།) སྐྱེས་
བྱའི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ།
།དེ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འབྲས་བྱ་གཞན་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་བསྟན་གྱི་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་འབྲས་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། (འདི་དག་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱི་དུས་གཅིག་
ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ་སྐྱེས་ནའང་དུས་མི་མཉམ་ཡོད་པས་སོ།) བྱེད་
རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་ཀྱང་འགོ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་དེ་དག་(གི་མཚན་ཉིད་)གང་ཞེ་ན།

ནམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་།།

རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲ་བའོ། །བྲལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་ཟད་བའོ།།

ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅམ་ནི་
ཕྱིའི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་ལའང་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་སུ་
བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། (དེ་ཡང་ལས་བྱེད་བ་པོས་སྦྱང་བས་སོ།) དེ་ལྟ་ན་དབང་པོ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའང་དེར་ཐལ་བར་འབྱུར་བས་རྒྱ་ལུང་བསྟན་པ་དགེ་མི་
དགེ་ལས་བྱུང་བ་(དང་)ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཅམ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་(འི་དབང་པོའི་འབྱུང་
བ་)དང་སྒྲུལ་སེམས་ལའང་(སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲུལ་བ་འདེན་ཅིང་ས་ཐ་དད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།)ཡོད་
པས་དེ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་དུས་ཕྱིས་(ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་ནས།)འབྱུང་བ་
སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ནམ་སྒྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་འོ། །རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲ་བ་(ཕྱིས་སྒྲེས་པ་)སྟེ། དེ་ཡང་ཐག་བཅས་
ལ་ནི་ངོ་བོ་དང་རིས་དང་ས་འབྲ་བ་ཡིན་ལ། (དེ་ཡང་ཀུན་འགྲོ་སྦྱེད་པ་ནི་ས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲལ་སྐྱལ་
མཉམ་གྱི་སྦྱེད་པ་ནི་རིས་དང་རྣམ་པའང་འབྲའོ།) ཐག་མེད་ལ་ནི་ངོ་བོ་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ་སྐྱལ་བ་མཉམ་པར་
བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་སྒྲོ་ཡིས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་བྱ་ཐག་
བཅས་ཟད་པ་སྟེ་སོ་སོར་བཏགས་པས་འགོག་བའོ། །

གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྦྱེས་པའི། །འབྲས་དེ་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་ལས་སྦྱེས།།

སྟོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས།།

རྒྱ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་སྦྱེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་སྦྱེས་བྱའི་བྱེད་པ་ལས་
སྦྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱིས་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལ་ནི་གང་གི་སྟོབས་

[illegible]

གཞན་ནི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི།

ལྷ་པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བྱ་འཛིན། །གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད།།

ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག །གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱེན་པར་འབྱུང།།

བྱེད་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ལྷ་པོ་ད་ལྟར་བ་ནི་འབྲས་བྱ་(ས་ཐོན་ནས།)རྒྱས་པའི་ཚུལ་དུ་
འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ། (འབྲས་བྱ་འཛིན་པ་ནི་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་སྤྱུ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པ་ནི་འབྲས་
བྱ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའོ།) འདས་པ་ནི་(གཟུང་ཟེན་པས།)བྱ་བ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་བྱ་བ་
མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་རྒྱ་ནི་(ད་ལྟར་བ་དེ་དང་འབྲས་མོད་ཀྱང་།) འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་ངེས་
པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ཅན་དུ་མ་བཟོད་དོ། །འབྲས་བྱ་ཇི་ལྟར་འབྱེན་ཞེ་ན། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་
མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ནི་འབྲས་བྱ་འཛིན་འབྱེན་དུས་མཉམ་པས་འབྲས་བྱ་ད་ལྟར་(གྱི་ལས་ཁོ་
ནས་)དུ་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འབྱེན་པ་ནི་སྐྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་
དུ་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་དང་འདས་པའི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་འབྱེན་
པ་ནི་སྐྱལ་མཉམ་དང་ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དག་གིས་ཏེ། ད་ལྟར་འབྱེན་པ་ནི་(མཐུག་ཐོགས་)དེ་མ་ཐག་
ཏུ་འབྱེན་པ་ཡིན་ལ། འདས་པས་འབྱེན་པ་ནི་བར་ཆོད་པ་དག་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་པ་ནི་མེད་དེ།
འདི་དག་ནི་རྒྱ་མ་སྤྱུན་གྱི་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རིགས་འབྲས་བྱ་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དག་ཅེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་ཡིན་པས་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་པ་
དག་གིས་ཞེས་གཞོན་པར་བྱའོ། ། (གལ་ཏེ་དགེ་བའི་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བྱ་འཛིན་ལ་མི་འབྱེན་པ་
ཡོད་དམ་ཞེན་སུ་བཞི་སྟེ། སྤྱ་དང་པོ་འཛིན་ལ་མི་འབྱེན་པ་ནི་དགེ་ཙམ་ཅོད་པ་ན་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ཐ་མའོ། །གཉིས་པ་འབྱེན་
ལ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆོའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་པོའོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་ནི་དགེ་ཙམ་ཆད་པའི་
གནས་སྐབས་ལྟག་མའོ། །བཞི་པ་གཉིས་མིན་ན་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། བོང་ས་ལས་ཉམས་པ་འཕམ། དགེ་ཙམ་ཆད་པའི་གནས་

སྐབས་སོ།) རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་གཅིག་ཤུ་ནི་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་འགྱུར་གྱི་
དུས་མཉམ་པ་དང་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྲིན་པ་ནི་མེད་དོ། །

ཆོས་མངོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྒྱ་བརྟེན་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་ལམ་སྲ་མས་བྱི་མ་སྦྱེད་པ་དང་། ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་
མིག་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ན་
སྦྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱལ་བའི་སེམས་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྦྱོས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་
གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱ་དུ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྦྱེད་ཅེ་ན།

ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས། །ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན།

རྣམ་སྤྲིན་ཀུན་འགོ་དེ་གཉིས་དང་། །སྤྱལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྦྱེས།

འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྟན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ངེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་
སྤྲིན་སྦྱེས་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་དང་། དེ་དག་གི་ལྷག་མའོ། །དེ་ལ་མཚུངས་ལྟན་
སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་(མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱིབས་པ་)ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྲིན་
གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་སྦྱེ་ཞེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་མི་སྦྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་
ཅན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་མི་རིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་འགོ་དེ་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་སྦྱེ་
ཞེ། ཀུན་འགོ་ལས་མི་སྦྱེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་ནི་རྣམ་
སྤྲིན་སྦྱེས་མ་གཏོགས་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལྱང་མ་བསྟན་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་
པ་དང་། སྤྱལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་དང་པོ་ལས་

གཞན་པའི་དགེ་བ་ནམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནམས་སྒྲིབ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེ་སྤྱོ། དེ་གཉིས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་(རིག་པ་གང་ཞིག་)
ནི་ནམས་སྒྲིབ་སྐྱེས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་འཕགས་པ་ནི་སྤྱག་
བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྤྱོད་དེའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ནམས་སྒྲིབ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྤྱོ། སྐལ་མཉམ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་འཛིག་ཉེན་ཆོས་
མཆོག་མན་ཆད་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་(རིགས་འདྲ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས།)དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་ལས་
མ་བྱུང་བས་རིས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནམས་སྒྲིབ་དང་ཀུན་འགྲོ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་དག་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།།

མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན།།

དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་ལའང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་
སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འདྲའམ་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་
(བེམས་པོ་ཡིན་པས་)སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡང་
དེ་དག་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གཟུགས་དང་མི་ལྡན་པའི་
འདུ་བྱེད་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྟོམ་པ་དེ་
དག་གི་ཐོབ་པ་དང་མཆན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཤེས་པར་སྤྱོད། །

ཁྱེན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཁྱེན་བཤད་པ་ལ་ལྷ་ལས་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཁྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས།

ཁྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་ལས་གསུངས་ཤེ་ན། མདོ་ལས་
ཁྱེན་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་ཁྱེན་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་ཁྱེན་ཉིད་དང་། དམིགས་པའི་ཁྱེན་
ཉིད་དང་། བདག་པོའི་ཁྱེན་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལ་འདིར་རྒྱ་དང་ཁྱེན་གྱི་
ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ་འབྲས་བུ་སྟེས་པ་ན་རང་གི་རྒྱ་ལྷོག་པ་དང་མི་ལྷོག་
པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྟོན་ས་པན་འདོགས་པ་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་ཉེ་བའི་ཁྱེན་
ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །རིང་བ་ནི་ཁྱེན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ནི་
རྒྱུ་ལོ། ཁྱེན་ནི་དམིགས་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་མོད་
གྱི་འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི་འདི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པར་
འདོད་དེ། རྒྱུ་ཀ་དོན་གསལ་ལས། རྒྱ་རྣམས་དང་ཁྱེན་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་
ན། སྐྱས་པ། ཅུང་བྱེད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་གཉིས་དང་ཁྱེན་
གཉིས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྐྱ་
དང་། ནང་གི་རྒྱ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་དང་། དག་སྟོང་དག་མིག་ནི་རྒྱ་དང་
བཅས། ཁྱེན་དང་བཅས། གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་སྟོང་དག་མིག་གི་རྒྱ་ནི་གང་
ཡིན།

ཁྱེན་ནི་གང་ཡིན། གཞི་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དག་སྟོང་དག་མིག་གི་རྒྱ་ནི་ལས་

ཡིན་ནོ། རྒྱུན་ནི་ལས་ཡིན་ནོ། གཞི་ནི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་
པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་(རྒྱར་ནས་)རྒྱས་པར་གསུངས་
སོ། གྲེས་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དང་གཞི་དང་བྱེད་རྒྱ་དང་རྒྱ་མཚན་དང་རྟགས་རྒྱ་དང་འབྲས་
གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲེས་ན་འབྲས་བྱ་
སྦྱེད་པ་དང་འབྲུབ་པར་བྱེད་པར་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་
མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁོཅ་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལ་ལར་རྒྱ་དྲུག་དང་། ལ་
ལར་རྒྱུན་བཞིར་གསུངས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་བསྟན་པ་ལྟར་གསུལ་བྱའི་
མོས་པ་དང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན།

རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྔ་ཡིན། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྦྱེས་པ་རྣམས།།

ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །

དེ་ལ་རྒྱའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། ། ཐམས་
ཅད་དམ་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཀ་མའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་མ་
ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་མིན་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདིར་རྣམས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་དེ་མ་

ཐག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ཚོར་བ་གཅིག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་གཅིག་(འབྱུང་བ་)ལ་
སོགས་པ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མ་བཤད་དེ། (མི་ཉམས་པར་འབྱུང་བས་
)རྣམས་མི་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་འདི་ནི་མཆུངས་པའང་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་པའང་
ཡིན་པས་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཞེས་བྱལོ། །དེ་ཡང་བཅུན་པ་དགྲིག་བཤེས་ནི་(མི་མཉམ་པའི་
དོན་)རྒྱས་བྱུང་གི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཅིག་མ་འགགས་པར་རྒྱས་བྱུང་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། (དེས་ན་འཆོལ་ལོ་) ཞེས་འདོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཟས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་མ་འགགས་པར་གཉིད་
དང་ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱལོ། །མདོ་སྡེ་
པའི་གནས་བཏུན་བཅུན་པ་ན་རེ་མང་པོ་ལས་ཉུང་བྱ་དང་། ཉུང་བྱ་ལས་ཀྱང་མང་པོ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། སོག་མ་ལས་ཐལ་བ་ཉུང་བྱ་དང་། རྒྱ་གྲོ་རྒྱའི་ས་བོན་ལས་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་མང་
པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

འགྲེལ་པ་ལས་མི་མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་
རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་ནི་
འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འབྱུང་
རོ། །རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་བས་གཟུགས་མངོན་བྱ་
འགྲུར་བ་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ནི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་
སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་སྦྱངས་ནས་གལ་ཏེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་ན་ནི་སོ་སོ་ཐར་
པའི་སྡོམ་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་
བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་འབྱུང་ལ། འོན་ཏེ། (མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཟག་བཅས་དང་།) ཟག་མེད་
ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་སྡོམས་པར་(ཞུགས་ན་(རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོ་ཐར་པ་ཁོ་ན་དང་བསམ་གཏན་དང་།)ཟག་མེད་
ཀྱི་སྡོམ་པའི་གཟུགས་འབྱུང་བས་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་ལའང་མཆུངས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་(དང་།)སེམས་བྱུང་ལས་རེས་

འགའ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་། རེས་འགའ་གཟུགས་ན་སྟོད་པ་དང་། རེས་འགའ་ཟག་མེད་
གྱི་སེམས་(དང་)སེམས་བྱུང་(ལ་ཉེར་གཉིས་སོགས་ཀྱང་)འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔ་མ་དག་
ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་ནི་(ཚོར་བ་རིས་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས།)རྫས་མཚུངས་པ་དང་། དེ་
མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེན་པའོ། ། (མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱང་འཆོལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པ་
དང་། ཟག་མེད་ནམས་དུས་ཅིག་ཅར་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་སོ།) དེ་ཡང་སྦྱིས་པ་(འདས་ད་ལྟར།)ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་
གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། (ད་ལྟར་བ་ད་ལྟར་བའི་དེ་མ་
ཐག་སྟེན་མིན་པ་བཞིན་ནོ།) དེ་མ་ཐག་པའི་སྟེན་ཡང་སྔ་ཕྱི་ལ་ནམས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་ན་རིམ་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
(འདིའི་རྫས་སུ་འདི་འབྱུང་ཞེས་)རིམ་ཅན་དུ་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་རིམ་པར་སྦྱི་ལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐུན་པ་ནི་འདས་
པ་དང་ད་ལྟར་བའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཐུན་པའི་ཤུགས་ལ་མཐུན་པའམ་འདས་ད་ལྟར་ལས་རྫས་
སུ་དབགས་པས་མཐུན་ཏོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་(སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་)མ་འོངས་པ་
རིམ་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་
དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་ནས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མཐུན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་ཆེ་ནི་རིམ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

མ་འོངས་པ་ལ་རིམ་པ་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་སྦྱིས་པ་ན་རིམ་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ན་སྦྱིས་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། མ་འོངས་པའི་རིམ་པ་
འདས་ད་ལྟར་བའི་ཤུགས་ལ་མཐུན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་མ་མཐུན་པར་ཕྱི་མའི་
མཐའ་མི་མཐུན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་

གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་མ་འོངས་པ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་མ་འོངས་པ་རིམ་བར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་
ཏྲགས་མཁྱེན་པ་ལས་མཁྱེན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
བ་དང་། རྒྱ་བས་སྤྱི་བའི་འབྲས་བུ་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་རང་གི་དུས་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་འདོད་ན་མ་འོངས་
པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་
པའང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་ད་ལྟར་བའི་ཆེན་རྒྱུན་མ་
ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་འདས་པའང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་འགགས་
ཀྱི་དངོས་པོ་མ་འགགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་འོངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའང་བཀག་པར་ལྟོ།
།

འདིར་འགྲེལ་བ་ལས། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་
ཐག་པ་ཅན་ཀྱི་ལྷ་བཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དང་སྟོམས་འཐུག་གཉིས་
ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཀྱི་ལྷ་བཞི་གཉིས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
ལྷ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་ལྷ་དང་པོ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཐུག་གཉིས་ལས་ལྡང་བའི་སེམས་
དང་། སྟོམས་འཐུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། (འཐུག་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
ཀྱང་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ།) དེ་ལ་ལྡང་སེམས་ནི་སྟོམས་འཐུག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་
ཆོད་ཀྱང་སེམས་གཞན་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཐུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་
མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གསུམ་ཀྱིས་སྟོམས་པར་འཐུག་པ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་
ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ལྡང་སེམས་ནི་སྟོམས་འཐུག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་
ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཐུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་

ནི་ཅི་རིགས་པར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་
ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཅུ་གཉིས་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ།
དེ་དག་ནི་སེམས་སྔ་མ་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་
སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་
པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་
ཅན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དོ། །འདུལེས་མེད་པ་བ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མ་ཐུས་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
ཀྱུ་ལ་པོའི་སྤྲུལ་འཆད་དོ། །

ཅུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་།
སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སེམས་
སྔ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་
པར་ལྟར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
སེམས་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་
མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །

ཅུ་བཞི་པ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་

པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་
ལྡང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་
སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

ཟུ་བཞི་གཉིས་པ་ནི་ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་
དག་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལའང་ཟུ་བཞི་ལས་
ཟུ་དང་པོ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སེམས་སྤྲ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་བ་ལྟར་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་སྤྲ་མའི་རྗེས་སུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་བྱུང་བའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་
སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ལའང་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ནོ། །

ཟུ་གཉིས་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་
བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྡང་

སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཅུ་གསུམ་པ་ནི་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་ལྗང་སེམས་དང་།
སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་
སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་བྱིར་དང་།
སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་
བྱིར་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་
ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །

ཅུ་བཞི་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་
ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་
མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་སྟོན་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་མ་སོང་བ་མེད་པའི་བྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཅུ་བཞི་ཆན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཅུ་བཞི་དང་པོའི་ཅུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་
ཅུ་བཞི་གཉིས་པའི་ཅུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། ཅུ་བཞི་དང་པོའི་ཅུ་དང་པོ་དང་གཉིས་
པ་ནི་ཅུ་བཞི་གཉིས་པའི་ཅུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་།
།དེས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟོབ་པ་འདིའི་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་སེམས་ཀྱི་

དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་ནི་སྦྱིར་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་
ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་
མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་གི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སེམས་ཀྱི་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུ་མི་འབྱུང་ཡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ། སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཆུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམས་
འཇུག་རང་རང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྡང་སེམས་ནི་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུར་མི་རུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཅུ་ཀྱིས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཀྱི་སེམས་གཞན་
ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འདི་ནི་སེམས་གཞན་ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ད་ནི་ཇི་ལྟར་ལྡང་བའི་སེམས་ལུན་རིང་མོ་ཞེ་ག་
དུ་ཆད་པ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེམས་
གཞན་ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་
པའི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅུ་མ་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྟན་པ་དག་ཡིན་པར་
འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དམིགས་པའི་རྒྱུ་ནི།

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ།

མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པའི་དམིགས་རྒྱུན་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཟག་བཅས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ད་ལྟར་
བ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་
དུས་གསུམ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་(ཡུལ་དུ་རུང་བ་)ཐམས་ཅད་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆོ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་དུ་ངེ་ལྟར་
འགྱུར་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རིས་འབྲ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་
དམིགས་པར་གཞག་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མི་སྲེག་པ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རིས་
དང་མཚན་ཉིད་འབྲ་བའི་ཕྱིར་བྱུང་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་འགའ་ཞིག་
གིས་མ་དམིགས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ན་འང་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འདོད་པར་བྱེད་མོད་
ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་སྦྱེད་ན་རྟག་ཏུ་སྦྱེད་པའམ། ཡང་ན་ནམ་ཡང་མི་སྦྱེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིས་འགའ་སྦྱེད་པ་དང་མི་
སྦྱེད་པ་ནི་རིས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ། །
དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་
སྦྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད།

སྤར་སྒོས་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཕན་འདོགས་
པས།)བདག་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་དམིགས་རྒྱུན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་

ཡིན་ལ། བདག་རྒྱན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། (བདག་
རྒྱན་ནི་རང་མ་གཏོགས་པ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
བ་དམིགས་རྒྱན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་།) དམིགས་རྒྱན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རང་རང་གི་ཡུལ་
ཉིད་དམིགས་རྒྱན་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཡུལ་ནི་གཞན་གྱི་དམིགས་རྒྱན་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་དམིགས་རྒྱན་དུ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཅི་རིགས་པར་
དམིགས་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དམིགས་རྒྱན་ནི་གང་དག་དམིགས་བཅས་དེ་དག་གི་རྒྱན་ཡིན་གྱི་
དམིགས་བཅས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་རྒྱན་ནི་རང་ལས་
གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཡོད་དོ། །མཚུངས་ལྷན་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དག་བདག་རྒྱན་ཡིན་ཡང་དམིགས་རྒྱན་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱན་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་རྒྱན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། འདི་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱན་ནི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྷག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་
ན་ལྷག་པའི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

རྒྱུ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ།

རྒྱུ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི།

རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི།།

སྐྱེ་ལའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །རྒྱུ་དག་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན།།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྒྱུ་འི་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ནམ་པ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་
ལྷན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
དེ། (པན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟོ།) སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགོ་དང་ནམ་སྤིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་
ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །རྒྱུ་འི་རྒྱུ་དེ་ལས་
གཞན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་པའི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ནི་རྒྱུ་འི་རྒྱུ་ལ་ད་ལྟར་
བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལས་བསྐྱོག་
པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི་སྐབས་འབྱེད་པའི་བྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་མ་འོངས་པ་
དང་། དམིགས་རྒྱུ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ནམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་བྱིར་འགག་པ་ལ་མངོན་
དུ་སྟོགས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱང་དང་འདས་མ་འོངས་(དང་འདུས་མ་བྱས་)པ་ལ་མི་
དམིགས་པར་འབྱུང་ཏེ། དམིགས་རྒྱུ་ད་ལྟར་བས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་
བྱིར་རོ་ཞེ་ན། (དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་བའམ་ཡང་ན།) བྱེ་བྱག་ཏུ་སྐྱེ་བས་འདས་མ་འོངས་ཀྱང་
ད་ལྟར་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བར་
མངོན་ནོ། །

མདོ་སྤེལ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་
ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དུས་རྒྱུན་བཞི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ་
ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཁོ་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་དག་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྷན་འང་རྒྱ་དེ་དག་མི་སྤྱི་དཔར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོགས་པ་སྤྱི་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱི་མ་དག་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་རྣམས་པ་སྤྱི་ཅན་དུ་འང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་
སྐད་ཅིག་མའི་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

ཁོ་ན་ནི་སེམས་མེད་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ལ་ཆོར་
བ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་དེ་དག་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བར་
མི་འགྱུར་ཏེ། དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་ནི་མ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་མ་ན་
སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་ན་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་མ་བྱུང་ན་ནི་
སེམས་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། འདུལ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་
ཆོགས་འདི་དག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ། སེམས་ལ་བརྟེན་བ། སེམས་ལས་སྤྱིས་པ་དག་ཡིན་
ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གང་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམས་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་ལ་མ་འགལ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་སེམས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་འཁོར་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྷན་འང་དེ་རྒྱུ་
རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་མཉམ་
དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་མ་རྣམས་ལ་འང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་

བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སེམས་སྐྱེན་ནི་སེམས་ལས་བྱང་བའང་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལས་
ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་སྒྲོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་ནས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་
དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་པ་ནི་
མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། གང་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་
དམིགས་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ལེགས་སོ། །

བདག་རྒྱུན་ནི་(བྱ་བ་དང་བཅས་པར་མ་ངེས་ཤིང་)གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྦྲིབ་པའི་ངོ་
ཐོར་གནས་པས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །

འོན་འདུས་བྱས་དག་རྒྱུན་བཞི་ག་ལས་སྐྱེའམ། འོན་ཏེ་རེ་རེ་ལས་སྐྱེ་ཞེན།

བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས་།

གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་གཉིས་།

རྒྱུན་བཞི་པོ་ཡིས་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། ། (རྒྱུ་
རྒྱུན་ནི་རྒྱ་ལྗེ་ཅི་རིགས་ལ་སོགས་།) རི་བོང་གི་རྩེ། །ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱང་
ཁ་ཅིག་གིས་རི་བོང་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཡར་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་མཚན་མ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་
ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་དམིགས་
རྒྱུ་ལས་སྐྱེའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་དམིགས་རྒྱུ་ལས་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འདོད་དེ་དེ་ཉིད་ལེགས་སོ།
།དམིགས་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་
འབྲུག་པ་གཉིས་པོ་དག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། (རྒྱུ་རྒྱུན་སྐྱེན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ས་མཚུངས་པའི་དགེ་བའི་ཕྱང་
པོ་ལྗེའམ་བཞི་པོ།) འདི་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སེམས་ཡིན་ནོ།

།དེའི་ཕྱིར་སྟོམས་འཇུག་འདི་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བས་སེམས་
ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ལ་བགཏགས་བྱེད་པས་ན་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དམིགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། དམིགས་པར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་གཟུགས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མི་འདོད་གྱི་མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འདོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་
མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་སེམས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་
བ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འབངས་པས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་
པར་འདུས་བྱས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པར་མ་བཟོད་དོ།
།དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་
མ་བྱས་པར་ལས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་
ཅན་མིན་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་
པ་བའང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཅན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་
ཞེས་བཤད་ཅེན། བདེན་མོད་གྱི་དེ་ནི་རྣམ་སྟོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་
པས་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་མ་བཟོད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མདོ་བྱེ་
མར་བསྟུའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ལས་གཞན་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་པ་ལྟག་མ་རྣམས་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་པོ་
དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་རྒྱུན་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ།
མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་(མཚུངས་པ་དེ་མ་

ཐག་རྒྱུན་ལས་)མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོམས་འདུག་སེམས་མེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་ལ་ནི་
སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ནལ་འཕྱོར་སྟོད་པ་པ་དག་
གིས་སྟོམས་འདུག་སེམས་དང་བཅས་པར་འདོད་པ་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་
ལས་སྐྱེ་བར་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་དམིགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགག་
གཞི་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟུན་ལ། དེ་ནི་དམིགས་པ་
མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་
ཏུ་བརྟུན་དོ། །འོ་ན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལྟར་ན་འབྱུང་བཞི་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྟོམས་འདུག་
གི་སྐྱོར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོམས་འདུག་གཉིས་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། མཚུངས་པའི་དོན་ཡང་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་
ཅན་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པར་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་ལས་འགོ་བ་འདི་དག་སྐྱེ་
བར་འདོད་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་སྟོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་དང་།
ཁྲངས་ཅན་པ་གཙོ་བོ་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་རྩལ་ཕྱན་རྟག་པ་དང་། རྐྱེས་
བྱུང་དུས་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་མོད་ཀྱི་འོ་ན་ཀྱང་དེ་དག་ལས་ནི་འགོ་
བ་འདི་དག་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དུས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་ཞེས་བྱ་བ་

ཡུལ་རིས་འགའ་བ་དང་། རྩལ་རིས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དབང་ཕྱག་
ཏྱག་པ་དེ་འགོ་བ་འདི་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་ཏྱག་ཏུ་གནས་ན་ནི་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་དུ་དུས་ཏྱག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དུ་ཏྱག་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་དུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དུས་དང་ཡུལ་དང་
རྩལ་རིས་འགའ་བ་ཡིན་ན་ནི་མི་ཏྱག་པ་དང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ནི་དེ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཕྱག་ཏྱག་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་དེའི་འདོད་པས་
འདི་ནི་སྡོན་ལ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག འདི་ནི་ཡུལ་འདིར་
སྐྱེའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལ། རྩལ་འདི་སྐྱེའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུན་པའི་ཕྱིར་རིས་
འགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་འདི་དག་དབང་ཕྱག་ལས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་
པ་མི་ཏྱག་པ་དུ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཕྱག་ཏྱག་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
འདོད་པ་ཉིད་དབང་ཕྱག་ཡིན་ནའང་མི་ཏྱག་པ་དང་དུ་མར་ཐལ་བ་འདི་སོ་ན་ཡོད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལའང་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །

རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

རྒྱུ་རྐྱེན་(ནམ་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བ)གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་

དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །འབྱུང་ལས་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ལྟ།

གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་སྐྱལ་མཉམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་རིས་མཐུན་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ན་སྐྱལ་མཉམ་དང་། (གཞན་གསུམ་དང་
ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་) དུས་མཉམ་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་

བ་དག་གིས་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པའི་གཞུགས་(བདག་ཁྱེན་བྱས་ནས་)སྐྱེད་ན་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱ་ཁོ་
ན་ནམ་པ་ལྟ་བུ་དོ། ། རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་པ་ལས། སྐྱེད་ཕྱིར་ཉེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་།
ཉོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། གང་སྤེལ་གྱིས་དེའི་ཆོག་རྒྱུ་པ་ལྟ་མ་
གཉིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ། སྐྱེད་དང་རྗེས་མཐུན་ཉེན་དང་ནི། རྒྱུན་མི་ཆད་དང་འཕེལ་བ་ལས་
གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཞུགས་སྤར་མ་གྲུབ་པ་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་
དཔོན་ལས་སློབ་མ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་ནམས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་
མོའི་ཕྱི་པ་བཞིན་རྒྱུན་གནས་པའི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱངས་རྒྱུན་
མི་ཆད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། རྗེ་ནམས་ཀྱང་བསྐྱེད་ན་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་
གནས་པ་དང་། གནས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། ། རྗེ་ལྟར་ན་ནམ་
པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་བྱེད་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་བ་ལས་
ཀྱང་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་འགོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚུངས་པར་
མི་ལྟན་པ་དང་། འབྱུང་བ་དག་ནི་དགེ་མི་དགེར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྱུང་གྱུར་ནམ་གསུམ་ཕན་ཚུན་དུ།

འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པའི་གཞུགས་(ཀྱིས་འབྱུང་གྱུར་)ཕན་ཚུན་དུ་སྐྱེད་ན་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དང་སྐྱལ་མཉམ་དང་ནམ་སྤིན་གྱི་རྒྱ་ནམ་པ་གསུམ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། ། རྗེ་ལ་
ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་(འབྱུང་བཞི་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བས་)བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྒོམ་པའི་སྒོང་བ་བདུན་པོ་དག་ཕན་ཚུན་ཡིན་གྱི་གཞན་(ཆོགས་པ་ཐ་དད་པས་བསྐྱེད་ནས་མིག་
སོགས་དང་དེའི་ཡུལ་ལྟ་དང་སོ་ཐར་སོགས།)ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱལ་མཉམ་ནི་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ལ་སོགས་པ་རིས་མཐུན་སྤྲུལ་མས་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཆེའོ། ། རྣམ་སྤིན་གྱི་རྒྱ་ནི་རིག་བྱེད་

དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་(འི་ལུས་ངག་གིས་ལས།)དག་གིས་
མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་(མིག་སོགས་དང་།)ལུས་སྦྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་དེ་ནམ་གཅིག །

འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ(འི་རྒྱན།)འབྱུང་བ་ལས་ཀྱུར་པ་དེ་ཡིན་ན་ནམ་སྒྲིན་ཀྱི་རྒྱ་
ནམ་པ་གཅིག་ཕུ་ཉིད་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་(ལུས་ངག་གི་ལས།)རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་དག་གིས་སྦྱེ་བ་བྱི་མའི་ནམ་སྒྲིན་སྦྱེས་ཀྱི་དབང་པོའི་
ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱུའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་བྱེ་བྲག་
མེད་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་རྟག་ཏུ་མི་བགྲང་ངོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ། ། (བདག་རྒྱན་
ནི་རྟོགས་སྒྲ་བས་མ་བཤད་དོ།)

དེ་མ་ཐག་རྒྱན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་མ་ཐག་རྒྱན་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ནི།

འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། །བསྐྱེབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱེབས་པ།

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས།

འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡིད་དེ་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་དང་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ།
།གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་གཞན་
གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཟག་མེད་ལ་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་

འདས་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །

དེ་དག་གང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་འབྱུང་ཞེན། འདི་ལ་ནི་ཆེ་བླག་གས་བརྒྱད་ཀྱི་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་དང་། ས་མཚུངས་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་དང་། (སྟོམས་འཇུག་) ལས་ལྡང་བ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་ལོ། (བླག་ལས་དང་པོ་) དེ་ལ་རྒྱུན་གྱི་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་འབྲུག་
རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་དུས་ཏེ། དེ་ནི་དགོ་བ་ལས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལས་མི་དགོ་བ་ལ་
སོགས་པ་རིས་འབྲུག་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་(གཉིས་པ་)ནི་(རིས་མི་མ་ཐུན་
ཡང་)འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་འབྲུག་སྟེ། དེར་ནི་རང་གི་ས་པའི་དེ་མ་ཐག་པར་རང་གི་ས་པའི་
འདོད་པའི་སྦྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཆེ་(གསུམ་པ།)ནི་འོག་མའི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གོང་མའི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་
དང་། ཐག་མེད་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་(བཞི་པ།)ནི་གོང་མའི་
དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་ཐག་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་མའི་དགོ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་
པའི་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་
ངེས་སོ། །

སྦྱལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི་དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་
གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྦྱལ་སེམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱལ་སེམས་
ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །སྦྱལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་ནི་སེམས་གཉིས་པོ་དེའི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་འབྱུང་སྟེ། སྦྱལ་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྦྱལ་པ་ལས་འཇུག་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ལས་
ལྡང་བ་དང་། སྦྱལ་པ་ལས་ལྡང་བ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆེ་འོགས་སུ་མ་
བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་མོད་ཀྱི་འོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཆེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྤང་

ངོ། ། (དེ་ཡང་དགེ་བ་ལས་གོང་ལོག་གི་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བ་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་ལུང་མ་
བསྟན་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་
གསུམ་གྱིས་ཉེ། ཆོས་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྤྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། རྣམ་ཐར་ཟད་
པར་ཟེལ་གཞོན་མི་སྤྲུག་པ་ཆད་མེད་སོགས་ནི་ཡང་དག་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པས་དེ་དག་ཡིད་བྱེད་ནི་མོས་བ་ཡིད་བྱེད་དེ།
དེ་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་དོ། །མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཙལ་ཐོབ་པའི་ལྡང་སེམས་ནི་
གོམས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བཤམ། འདོད་པའི་ས་བ་ཡིན་ལ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བཤམ། སྤྱིད་
ཅེར་སྐྱེས་བ་ཡིན་ན། སྤྱིད་ཅེའི་ས་བས་ལྡང་ངོ། །ས་ལྟག་མ་རྣམས་སུ་ནི་ལྡང་སེམས་རང་གི་ས་བ་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་གྱི་ས་བ་ནི་
སྦྱོར་བ་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། རང་གི་ས་བ་ནི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལའང་འདོད་པ་ན་ཐོས་བསམ་དང་
སྐྱེས་ཐོབ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ན་ཐོས་སྟོམ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་གསུམ་མོ། །གཟུགས་མེད་ན་སྟོམ་སྐྱེས་གཉིས་སོ། །དེ་
དག་ལས་སྐྱེས་ཐོབ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ལྡེའི་རྗེས་སུ་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཉེ་སྦྱོར་བ་རག་ལས་པས་སོ། །ལམ་གྱི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་གསལ་བས་འདོད་སེམས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེས་ན་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་
གཉིས་པའི་ལྡང་སེམས་ཀྱང་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་
ནི་མི་གསལ་བས་དེ་དང་མི་མཚུངས་སོ།།)

ཉིང་མཆེམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་(ལྡ་བ་)ནི་འཆི་སྤྱིད་ནས་བར་སྤྱིད་དང་(ནས།)སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་
མཆེམས་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཆི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་བཟོའི་
གནས་པ་དང་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་བའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་མི་དགེ་བ་དང་
བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ།
སྐྱེས་སེམས་ནི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་
ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་བ་དེའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་
བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མ་ནས་གོང་མར་
སྐྱེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་དང་

སྒྲིབ་ལས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་སེམས་ནི་བསྐྱེབས་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན་ཞེས་འབྱུང་བས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་བསྐྱེབས་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་པ་ནམ་སྟོན་སྐྱེས་དང་སྒྲིབ་ལས་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པར་སྐྱེ་ན་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ལ། ཁམས་གོང་མ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ན་བསྐྱེབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ས་ནས་རང་གི་ས་ཏུ་སྐྱེ་ན་འཆི་སེམས་ནི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་སྐྱུལ་སེམས་དང་བཟོའི་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་རང་ས་ན་གང་ཡོད་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྐྱེ་སེམས་ནི་འདོད་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་དང་། གོང་མ་ན་བསྐྱེབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདི་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་དོ། །ཟག་མེད་གཉིས་ནི་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སེམས་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་(བླག་པ་)ནི་ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བས་གོང་མའི་བསྐྱེབས་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའོ། ། (དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱུང་དང་སྐྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་འབྱུང་བ་སྐྱུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུལ་སེམས་ལས་ཀྱང་སྐྱུལ་སེམས་རང་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱུང་འབྱུང་བ་སྐྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་གཉིས་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྷང་གི་ཆེར་བསྐྱས་ནས་ཆེ་བླག་ཏུ་ཁ་ཅིག་འཆད་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཆེ་བརྒྱད་ཏུ་བྱས་ན་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྤང་དོ།།)

དོན་དེ་དག་སྒོ་ལ་བཞག་ནས་སེམས་གང་གི་རྗེས་ཐོར་སུ་སེམས་གང་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ནི།

འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགྲ།

འདོད་པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་ནི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སེམས་དགྲ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་
(འདོད་པའི་དགེ་བ་)དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་ནི། (རྒྱ་པོ་གཞན་གསུམ་སྟེ།) རང་གི་ས་པ་བཞི་འབྱུང་ལ།
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་དང་།
ཐག་མེད་གཉིས་དང་། (གཟུགས་དགེ་སྦྱོར་བྱུང་ནི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའོ་ཞེས་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་པ་ལ་
ཅིག་ཐོད་རྒྱལ་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་ཞེས་སོ། །ཐག་མེད་གཉིས་ནི་སྤར་ཐོབ་ཐེན་འབྱུང་གི་གསར་བ་མ་འབྱུང་ངོ་།)།
ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ལས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབས་
པ་གཉིས་སོ། །

གལ་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་
བའང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ལྟ་ན་བཅུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་དགེ་བ་ལས་ནི་
གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། རིང་(རྟོན་ལ་སོགས་པ།)བཞི་ད་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལ་རྟོན་རིང་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་རྟོན་གྱིས་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གང་
ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་གྱི་རྟོན་དུ་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། (ཡང་ན་འདོད་པའི་སེམས་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དུ་མི་སྤྱིད་པས་རྟོན་
རིང་བའོ།) རྣམ་པ་རིང་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་དེ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།དམིགས་པ་རིང་བ་ནི་(དེས་འོག་ས་ལ་དམིགས་མི་རྣམས་པས།)དེས་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉེན་པོས་རིང་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དེས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་(ཉི་དེའི་འདོད་པ་ཡུལ་མིན་
པས་སུན་དབྱུང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་)རོ། །

དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་
གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་རགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ལྟ་
བ་དང་། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེས་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་

ཕྱིར་འདོད་པའི་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ནས་གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ནའང་བར་
དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
དགེ་བ་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
དང་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོ་དུག་པོ་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས།།

འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་
དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་དགེ་བ་
སྐྱེས་ཐོབ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་དང་། ཟག་
མེད་གཉིས་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱིས་
བསྐྱེབས་པའི་སེམས་ལས་སོ། ། (དེ་ཡང་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་བཟང་བས་སོ།)
དེ་ཡང་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱར་བྱུང་དང་ཟག་
མེད་གཉིས་དང་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷང་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པས་བཞི་
པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱར་བྱུང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ངོ། །

འདིར་ས་མཚུངས་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལས་མ་བསྐྱེབས་པ་འབྱུང་བར་
བཤད་པ་ནི་སྤྱལ་སེམས་ལས་གཞན་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱལ་སེམས་ནི་དག་དང་
རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱར་བྱུང་ཁོ་ན་
ལས་འབྱུང་གི་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་རྣམས་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ། ། དེ་
བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་སུ་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆོའི་སྐབས་སུ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ།
གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཆོ་དུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་དགེ་བ་ནི་བརྒྱ་དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བསྐྱེབས་དེ་བཞིན།།

འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བརྩེ་བོ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ་(གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་དྲག་པོ་གང་ལས་ཤི་ཡང་འདོད་པར་མཆེམས་སྒྱུར་བ་མི་འགལ་བས་སོ་དེ་ཡང་།) ལྷན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། ཉིང་མཆེམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྱུར་བྱུང་དང་སྤྱལ་སེམས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྱུར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་ལ་འཆེ་སེམས་སྲིད་པས་དེ་དག་གི་སེམས་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟག་མེད་གཉིས་དང་ནི་ཆེ་དྲག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་)བཞི་(སོ་ན།)འབྱུང་སྟེ་ལྷན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་དག་གོ། ། (མི་དགེ་བ་ནི་ས་གོང་མའི་དགེ་བའི་སྒྱུར་བར་མི་སྲིད་ལ། དེ་མ་སྤངས་པར་ས་གོང་མའི་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་།) གོང་མའི་སེམས་དྲག་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་སེམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ལས་གོང་མར་ཉིང་མཆེམས་སྒྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། ལྷན་མི་གཅིག་པ་དང་། ས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་པའི་བསྐྱེབས་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱང་རི་ལྟར་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བརྩེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བརྩེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བཞི་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མ་བསྐྱེབས་པ་ནི་ལྷ་དག་ལས། །དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ།།

འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ལྷ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། ལྷན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། སྤྱལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་སྤྱལ་སེམས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྒྱུར་བྱུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་སེམས་(ལྷ་པོ་དེ་ཉིད་དང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེབས་
པ་གཉིས་ཉིད་)བདུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་བཞི་
དང་སྤྱལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་བསམ་གཏན་ལ་མ་ཞུགས་པར་སྤྱལ་སེམས་ལས་ལྷང་བ་མེད་པས་
གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་། འདོད་པ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་
བ་ན་འདི་དག་ལ་གནས་པ་ལ་འཆི་བ་དང་ཉི་ནས་གོང་དུ་སྒྱེ་བ་སྲིད་པས་འདོད་པའི་རྣམ་སྟོན་
སྒྲེས་དང་སྒྲོད་ལས་པ་གཉིས་ལས་ཁམས་གོང་མ་དེ་དག་གི་བསྐྱེབས་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །

གཟུགས་ན་དགོ་ལས་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཛུགས་ཐོགས་སུ།

གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་སེམས་དགོ་བ་ལས་ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་
གཏོགས་པ་)སེམས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་ལས་མ་
བསྐྱེབས་པ་གསུམ་ག་དང་། སྒྲེས་ཐོབ་ལས་སྤྱལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་དང་། བསྐྱེབས་
པ་ནི་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྟོམས་འཛུགས་ལས་ལྷང་
བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྱལ་པ་ལ་འཛུགས་པ་ན་
གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་སྤྱལ་སེམས་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་
མཆམས་སྒྲོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེས་ཐོབ་ལས་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་གཉིས་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེས་ཐོབ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཛུགས་
པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོར་བྱུང་ཁོ་ན་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་སྒྲོར་བྱུང་དང་ཟག་མེད་དག་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་ལུ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་
དེ། དེ་དག་ཆེ་བྱུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དགོ་བ་དེ་
ནི་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་པ་དེ་དང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་)སེམས་དགུ་ཡི་མཛུགས་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་(དགོ་བ་)སྒྲོར་བྱུང་ནི་སྤྱལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་

འབྱུང་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་ནི་གཞན་(རྣམ་སྤྲིན་དང་སྦྱོར་ལམ་པ་)གཉིས་ལས་འབྱུང་བས་རང་གི་གསུམ་
དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་འདོད་པའི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་འད་སྦྱོར་བྱུང་
ཁོ་ན་དང་། སྦྱུལ་པ་ལས་ལྷང་བ་ན་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་སྦྱུལ་སེམས་ལས་
གཟུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་དང་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་
(ལས་)དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ལས་(གཟུགས་དགོ་བ་)སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། (གཟུགས་མེད་ཀྱི་)སྟོམས་
འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེབས་པའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་
སྦྱོར་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་། བསྐྱེབས་པ་དང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་དང་ཆེ་བྱུག་ཏུ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱེབས་པ་བརྒྱད་ལས་དེ་ལས་བྱུག །

གཟུགས་ན་སྦྱོར་པའི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་སེམས་(འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཟག་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།)བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་(དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཞི་བ་གོང་དུ་མི་སྐྱེ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཟག་མེད་ལས་ལྷང་བ་མི་སྤྲིན་པས་སེ་དེ་ལ།)དང་ས་མཆུངས་པ་ན་
སྦྱུལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆུངས་སྦྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་
དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་སྦྱོར་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་གཉིས་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་པ་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་མ་གཏོགས་པ་(འི་འཆེ་སེམས་)གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་
བ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་
(རང་གི་གསུམ་འདོད་པའི་དང་ཐོ་གསུམ་དང་།)བྱུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཆུངས་པ་ན་སྦྱུལ་སེམས་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་ཉིང་མཆུངས་སྦྱོར་བ་ན་འདོད་པའི་མི་
དགོ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བ་ན་འདོད་པའི་དགོ་

བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

མ་བསྐྱེབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །དེ་ལས་དྲུག་སྟེ་.....

གཞུགས་ན་སྟོང་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྤྱལ་སེམས་
ནི་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་ལ། སྟོང་ལམ་པ་དང་ནམ་སྟོན་སྟེས་ནི་སྤྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་པན་
ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལ་མ་བསྐྱེབས་པ་གསུམ་ག་དང་། སྟེས་ཐོབ་
དང་བསྐྱེབས་པ་ལས་ནི་སྤྱལ་སེམས་ལས་གཞན་གཉིས་པོ་འབྱུང་བས་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་
ལས་འབྱུང་གི་གཞན་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཆེ་དྲུག་གས་བརྒྱད་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་(རང་གི་ས་པ་
གསུམ་འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་)སེམས་ནམ་པ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་
སྤྱལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་དང་། སྟོང་ལམ་པ་དང་ནམ་སྟོན་སྟེས་པན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་ན་གཞུགས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་པ་
དང་ནམ་སྟོན་སྟེས་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་
བསྐྱེབས་པ་ལོ། །གཞན་དག་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

.....གཞུགས་མེད་པའང་། །དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ་.....

ངི་ལྟར་གཞུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་
ལས་དྲུག་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ལྟར་གཞུགས་མེད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའང་དེའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ནི་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཆེ་རང་གི་ས་
པ་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་ན་ནམ་སྟོན་སྟེས་ལས་
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་
ནམ་སྟོན་སྟེས་རང་ཉིད་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགེ་བ་སྟེས་ཐོབ་ཁོ་ན་དང་བསྐྱེབས་པ་

འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་སྟེ་རྒྱག་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

.....དགོ་བ་ལས། །སེམས་དགུ་དག་གོ་དེ་རྒྱག་གོ། །

གཞུགས་མེད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ལས་ནི་(འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་མ་
བསྐྱེབས་པ་གཉིས་ཐོབ་བས་)སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་
དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་བསྐྱེབས་མ་བསྐྱེབས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་
བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་སྦྱར་བྱང་ཁོ་ན་ལས་ཟག་མེད་
གཉིས་དང་། (ཟག་མེད་སྟོབ་པ་ནི་སྟོམ་ལམ་མོ།) སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་གཞུགས་མེད་
ཀྱི་སྦྱར་བྱང་ཁོ་ན་ལས་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱར་བྱང་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་
ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་།
གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་དེ་ནི་
(རང་ས་གསུམ་གཞུགས་དགོ་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་)སེམས་རྒྱག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་དགོ་
བ་གཉིས་པན་ཚུན་དང་། ས་མཚུངས་པ་ན་བསྐྱེབས་པ་ལས་དགོ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། མ་
བསྐྱེབས་པ་ན་མ་སྦྱེན་སྦྱེས་ལས་དགོ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་རང་གི་ས་པ་གསུམ་
དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ན་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱར་བྱང་ཁོ་ན་ལས་གཞུགས་མེད་
ཀྱི་འང་སྦྱར་བྱང་ཁོ་ན་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱར་བྱང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱེབས་པ་ལས་བདུན་དེ་དེ་བཞིན།

གཞུགས་མེད་པའི་བསྐྱེབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལས་ནི་(རང་ས་གསུམ་ལོག་
གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དགོ་བ་སྦྱར་བྱང་སྟེ་)སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་
གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་ན་གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་

མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་
སྐྱོར་བྱང་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །རྗེ་ལྷ་ར་གཟུགས་མེད་པའི་བསྐྱེབས་པ་ལས་བདུན་འབྱུང་
བ་ལྷ་ར་བསྐྱེབས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་(འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་པོར་ག།)
བདུན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་
སྐྱོར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་སྟེན་སྐྱེས་དང་སྐྱོད་ལམ་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་
བའི་བྱིར་རོ། །

སྟོབ་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལྟ།

སྟོབ་པའི་སེམས་ནི་བཞི་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་ཁམས་
གསུམ་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྟོབ་པ་རང་གི་འཇུག་
ཐོགས་སུ་སྟོབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །སྟོབ་པའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་ལྟ་འབྱུང་
སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བ་ན་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་གསལ་བས་སྐྱེས་ཐོབ་དང་
སྐྱོར་བྱང་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་མི་གསལ་བའི་བྱིར་
ལྡང་སེམས་མ་ཡིན་པས་སྐྱོར་བྱང་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་ན་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགེ་བ་
གསུམ་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྟོབ་པ་རང་ཉིད་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་སྟོབ་པ་རྗེ་རྗེ་
ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་མི་སྟོབ་པ་ཟད་ཤེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

མི་སྟོབ་པ་ནི་ལྟ་ལས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ།

མི་སྟོབ་པའི་སེམས་ནི་ལྟ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་ཁམས་
གསུམ་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱོར་བྱང་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་དང་། སྟོབ་པ་རྗེ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་
རྗེས་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེ་མི་སྟོབ་པ་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །མི་སྟོབ་པ་དེ་ལས་

ནི་སེམས་བཞི་དག་འབྱུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་སྡུ་མ་
ལྟར་འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱུང་གཉིས་ཏེ་གསུམ་དང་།
རྒྱན་གྱི་ཆེ་(ཟད་ཤེས་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།)མི་སྟོབ་པ་རང་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་སྟོབ་པ་ལས་སེམས་ལྔ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་
པའི་ཆེ་མི་སྟོབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་
མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་མི་སྟོབ་པ་ལས་མི་ཉམས་ལ། ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་
ཉོན་མོངས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེན་པའི་ཕྱིར།) དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རྒྱུ་ཀྱང་དག་གིས་ཀྱང་མི་སྟོབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོབ་པ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་
ཉམས་པའི་ཆོའང་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་
དོ། །འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེབས་པའི་སེམས་གསུམ་དང་བདུན་འབྱུང་བར་ཐལ་
བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་ནི་སྤང་དགོས་སོ། ། (འོ་ན་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བརྒྱད་འབྱུང་བར་ཐལ་
དགོ་བ་གསུམ་མི་སྟོབ་པ་རང་ཉིད། དེ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་གསུམ། སྟོབ་པ་དང་བརྒྱད་འབྱུང་
བས་སོ། །ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སྟོབ་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་འབྱུང་ཏེ་མི་སྟོབ་ལས་མ་ལངས་པར་ནི་མི་ཉམས་ལ།
ལངས་པ་ན་དགོ་སེམས་ལས་ལངས་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་དང་སྟོབ་པའི་བར་དུ་དགོ་བས་ཆོད་པས་ཕྱིར་རོ།) དེ་
དག་ནི་སེམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །

སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།

(སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི།)

བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་།

སྒྱུར་བྱུང་དགོ་རྣམ་གཉིས་སྟེ་ནས། །རྣམ་སྟོན་སྦྱེས་དང་སྒྱུད་ལས་པ།

བཅོ་ཡི་གནས་དང་སྤྱལ་བ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་ནམ་བཞིར།།

གཟུགས་ན་བཅོ་མ་གཏོགས་པའོ། །

ཡང་སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཉི་ཤུར་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན།
ཁམས་གསུམ་དུ་དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་(གཉིས་)སྤྱེ་ནས་(བཅོ་ལ།)བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྱར་
རོ། །གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སྤྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། (སྤྱེས་ཐོབ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་སྤྱོད་བ་ལ་མ་སྤྱོད་
པར་བར་སྤིང་ཉིང་མཆེམས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་འཕོབ་ལ། གཟུགས་མེད་སྤྱེ་སྤིང་དུ་ཉིང་མཆེམས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ཐོབ་པའོ། །སྤྱོད་བྱུང་
ནི་སྤྱོད་བ་གོམས་པས་ཐོབ་པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ནི།) སྤྱོད་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་བཅོ་ལྔ་
ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ལུང་བསྟན་པ་མིན་པ་མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་བཞིར་སྤྱེ་(ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།)པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པོ་
གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྤྱེས་པ་དང་། (འགྲོ་ཉལ་སོགས་)སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཅོའི་
གནས་དང་། (སྤྱལ་པའི་ཕྱིར།) སྤྱལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་བཅོ་བརྒྱད་
དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅོའི་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
།དེ་ན་བཅོའི་སེམས་ནི་མེད་དེ། (གཞལ་མེད་ཁང་དང་གོས་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལས་ལ་འབྱུང་བ་དང་སྤྱལ་བ་
ཡིན་ལ་མ་ཁན་བཅོས་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས།) བཅོའི་ལས་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་
ན་ནི་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་སྤྱལ་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱེས་གཅིག་ལུ་ཡོད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་སེམས་ཉི་ཤུར་འབྱུར་རོ། །འདི་དག་གང་གི་མཁུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བའང་འགེལ་བ་
ལས་བཤད་དེ་འདིར་ནི་ཡི་གེ་མང་བས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་ན་དགེ་བ་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་
ལ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་བཞི་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགེ་
བ་གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ཞིང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་བཞི་གའང་གཅིག་ཏུ་བགྱང་
བར་བྱའོ། ། (ལུང་མ་བསྟན་བཞིའི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱེས་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལ་ཡོད་དོ། །ཕྱི་མ་

གསུམ་ནི་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རོ་བྱེ་རིག་བཞི་དང་བཅོའི་གནས་པའི་སྟོང་ལྔ་ལ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་སོ། རྟོག་
པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་ངོ། །སྟོང་ལམ་པ་དང་བཅོའི་གནས་པའི་སྟོང་པ་ནི་དབང་ཤེས་
ལྔ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་སོགས་ལས་སྟེ་བའི་བྱེད་རྟོ། །རྣམ་སྟོན་སྟེས་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བས་སྟོང་པ་མེད་
ལ། སྟེལ་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པ་ན་སེམས་བརྒྱད་དང་གཟུགས་ན་
བྱུག་དང་གཟུགས་མེད་ན་བཞི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན་དགེ་བ་བརྒྱད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་བསྐྱབས་
པ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུའོ།)

ཉི་ཤུར་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྟེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྐྱེབས་
ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྟོན་སྟེས་དང་སྟོང་ལམ་པ་ལ་འཆི་སེམས་ཡོད་ཀྱི། དགེ་བ་སྟོང་རྒྱུད་དང་།
མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྟོང་རྒྱུད་
ཁོ་ན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྟེལ་
སེམས་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྟོང་རྒྱུད་དང་རང་ཉིད་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་
བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་སེམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་
བའི་ཆེའང་འདོད་པའི་ནི་གསལ་བས་དགེ་བ་སྟེས་ཐོབ་ལའང་ཡོད་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ཀྱི་ནི་སྟེས་ཐོབ་མི་གསལ་བས་ལྡང་སེམས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་སྟོང་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་
དམིགས་བསལ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་པའི་བྱེད་རྟོ། །

(བཅུ་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་བྱེད་ཀྱི་ཆེད་བྱེད་པ་ནི།) འོ་ན་སེམས་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་གཉིས་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་
ཞེན། དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་བཅོའི་གནས་པས་མངོན་
པར་བསྐྱབས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་
ཞེས་ཟེར་རོ་(ཞེས་པས་རྟོན་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱང་ཡོད་དོ།) ཞེས་འབྱུང་བའི་
བྱེད་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་ཀྱང་དེས་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་
ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་། གང་

ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན་ཞེས་པ་དང་། སྤར་འཇུག་
པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་ཞེས་པ་དག་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་སྤྱིར་དང་།
བཙུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། བཞི་པོ་དེ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་
སར་ཤེས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེས་ན་བཤད་པ་འདི་
ནི་སྟག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། གནས་གསུམ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
དག་བཅོམ་པ་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པའི་སྟོང་ལམ་པའི་སེམས་ཀྱང་སྟོང་ལམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཤད་པ།

སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཤད་པ་ནི།

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྒྱག་དང་རྒྱག་དང་གཉིས་རྟེན་དོ།

འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་འདོད་པ་ན་མི་དགེ་བ་
དང་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དང་། གོང་མ་གཉིས་ན་བསྐྱབས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས་རེ་ཞིག དེ་ལ་
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་རྒྱག་རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
བསྐྱབས་པ་འང་མངོན་དུ་གྱུར་ན་རྒྱག་རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་
ན་གཉིས་རྟེན་དོ། །དེ་ཡང་འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། སྟེ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །འདོད་
ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་། །དགེ་བའི་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆོ། །སེམས་དེ་ལྟན་
པ་མིན་ལས་རྟེན། །ཅེས་འབྲུང་སྟེ། དེ་ལ་སྟེ་བ་ཁམས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྤར་སྟོན་པའི་
ཆེ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་

གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་དགེ་བ་འཐོབ་པ་སྟོམས་པར་
འབྲུག་པའི་ཆེ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཆེ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དབྱ་བཅོམ་
ལས་ཉམས་པའི་ཆེ་དང་། དགེ་བའི་ཉིང་མཆེམས་སྒྱུར་བ་ནི་དགེ་ཙམ་ཆད་ནས་ཐེ་ཆོམ་མམ་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་ཉིང་མཆེམས་སྒྱུར་བའི་ཆེ་སྟེ་ཆེ་ལྟ་བུ་ལའད་པ་ལས།

འདི་ལྟར་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྲར་སྟོག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བའམ་
བསྐྱབས་པའི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་
པ་དང་། (འདོད་པའི་)དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་ངོ་། །འདོད་ཁམས་སུ་དགེ་ཙམ་ཆད་པ་
དག་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཉིང་མཆེམས་སྒྱུར་བ་(དང་གོང་མ་གཉིས་ནས་འདིར་སྦྱེས།)ན་སྒར་དུ་བགྱངས་པའི་
དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་མི་དགེ་བས་དབྱ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་
ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་གཉིས་དང་། སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
སྒྱུར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་བྱུག་གི་ཐོབ་པ་སྒར་མི་ལྟན་
པ་ལས་གསར་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། (དེ་ཡང་བྲུག་ཀ་ཅིག་ཅར་རྟོག་པ་མིན་
གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཅིག་དང་ཐོར་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཅེ་རིས་ནས་བྱུག་གི་རྟོག་པ་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱན་ལ་བཅིངོ། དེ་ལ་ཆེ་
ལྟ་བུ་བཅི་བས། དགེ་ཙམ་ཆད་པ་འདོད་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མཆེམས་སྒྱུར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་
ཐོབ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟོག་དོ། །གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་ན་འདེམ་དེ་ཉིད་གསར་དུ་རྟོག་དེ་སྒར་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་
པ་ནི་གོང་དུ་སྦྱེས་པས་བཏང་བས་སོ། །གཟུགས་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་
ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟོག་དོ། །དེ་ཡང་བར་སྟོན་དུ་རྟོག་དོ། །གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་
པར་སྦྱེ་བའི་ཆེ་བར་སྟོན་གཟུགས་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་
རྟོག་དོ། །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དབྱ་བཅོམ་ལས་ཉམས་ན་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཐོབ་
པ་དང་སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་འདམ་གསར་དུ་རྟོག་དུ་རུང་ངོ་། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་བསྐྱབས་པའི་འདིག་ལྟ་

གནས་གཉིས་དབང་པོ་བསྟན་པ།

མཐར་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་ནི་འཕགས་པ་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་པོར་
མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་ཏེ་འདོད་སེམས་གསུམ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གཉིས། ཟག་མེད་སློབ་པ་དང་བྱག་གི་ཐོབ་པ་གསར་དུ་རྟེན་དུ་བྱུང་ཞེས་པའོ།)

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་སྤར་མི་
ལྡན་པ་ལས་བྱུག་རྟེན་དེ། །གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་
བསྐྱེབས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་། (ཐོབ་པ་སྤར་སྦྱེས་
ཡོད་པས།) གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་སེམས་དང་། འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་(དང་གཉིས་ཏེ།)བཞི་ཐོབ་པ་
འབྱུང་ངོ་། །གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེབས་
པ་དང་། སློབ་པའི་སེམས་(ཀྱི་ཐོབ་པ་)འབྱུང་ངོ་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་
ཀྱིས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་(ཉིད་)དང་སློབ་པ་སྦྱེ་
གཉིས་རྟེན་དོ། ། (འདི་ཁམས་སུ་སྤར་ལོག་པ་ལས་རྟེན་པ་ནི་མེད་དེ་རང་གི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་ཅིང་རང་པའི་
སྤར་ནས་ལྡན་པས་སོ།)

གཟུགས་སྦྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ།

འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པ་བསམ་
གཏན་དངོས་གཞིའི་དགེ་བ་(དང་མོར་)མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། (རང་པའི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
སྦྱུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ།) གསུམ་དག་འཐོབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུལ་
སེམས་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ན་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་འང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

སློབ་པ་ལ་བཞི་.....

སློབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་བཞི་འཐོབ་པོ། །ངེས་པ་(རྟེན་ཟག་མེད་སྐད་

ཅིག་དང་གོ)ལ་འབྱུག་པ་ན་སློབ་པ་དེ་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་(མི་སྒྲགས་མེད་ཟག་མེད་)
གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་(འི་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆོ།)ན་འདོད་གཞུགས་ཀྱི་
སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། (ས་བྱག་གང་ཅུང་ལ་བརྟེན་པའི་)འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་གཞུགས་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་
རིས་བཞིའོ། །གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་རིགས་ཅམ་སྤར་ནས་(རྫོང་ཐོབ་པ་)ཡོད་པས་སློབ་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་གསར་ཐོབ་མ་ཡིན་པས་མི་བགྱང་ངོ་། །

.....ལྟག་ལ་དེ།

(བྱག་པོ་དེ་དག་གི་) ལྟག་མ་(འདོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་སློབ་པ་དང་ཁམས་གསུམ་
གི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྟེ།)སེམས་(བྱག་)ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་གི་གཞན་མ་
ཡིན། (སེམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྤར་ནས་ཐོབ་ལ། ལ་ལ་དེའི་ཆོ་མ་ཐོབ་པས་སོ།) ལྟག་མ་ནི་བྱག་སྟེ། འདོད་
པ་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གི་མ་བསྐྱབས་ལུང་
མ་བསྟན་ནོ། །

སྟེལ་མ་མཇོད་པའི་སློབ་དཔོན་དག ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ནི། །མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་(གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མ་བསྐྱབས་པ་དེ་གཉིས་མི་སློབ་པ་དང་གསུམ་མ་གཏོགས་པ།) དགུ་
རྟེན་བརྗོད། །དགེ་བའི་སེམས་ལ་(སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་གོང་དགེ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་པོ་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ།)
བྱག་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ལ་དེ་ཉིད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འདོད་པའི་བཞི་དང་། གཞུགས་ཀྱི་གསུམ་དང་།
གཞུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་དང་། ཟག་མེད་དང་དགུ་ཅི་རིགས་པར་རྟེན་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ་སྤར་བསྟན་པ་ལས་མ་འདས་སོ། ། (རང་རང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ཅིང་།) དགེ་བའི་སེམས་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་(གོང་སེམས་གཉིས་སམ།)ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། (འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ལས།) འདོད་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་དང་

དུག་རྟེན་དོ་ཞེས་ཟག་མེད་གཅིག་ཏུ་བསམས་མོད་ཀྱི་དེར་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་བདུན་
ཡིན་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། (ལ་ཅིག་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བས་དགེ་ཙམ་ཆད་པ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལས་འདོད་
དགེ་འབྱུང་བས་དེ་དང་བདུན་ཏུ་འདོད་དོ་ལ་ཅིག་ནི།) ཟག་མེད་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་(བདུན་ནོ་ཞེས་ཟེར་)རོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེས་འཇུག་དགྲ་བཙམ་
ཉིད་ཀྱི་ཆོ། སློབ་པ་དང་ནི་མི་སློབ་པའོ། ཞེས་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་
སློབ་པ་ཟག་མེད་དང་། དགྲ་བཙམ་ཐོབ་པ་ན་མི་སློབ་པ་ཟག་མེད་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། ཁ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལ་ནི་(ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེ་ཞེས་པས་)དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་པ་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་(དའི་ཞར་ལ་རང་གཞན་སྡུ་ཕྱིར་ཐོབ་པ་ནི་མེད་ཅེས་)སྟར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

(དའི་ཞར་ལ་སེམས་ཉི་ཤུ་རང་གཞན་གང་གིས་རྟེན་ཚུལ་དབྱེད་པ་ནི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱུད་
གྱིས་སྦྱུལ་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་དུག་ལ་ཐོབ་པ་སྟར་སྟེ་མེད་པས་རང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་རྟེན་ལ། འདོད་
པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ནི་རང་གི་སྦྱོར་བས་ཐོབ་ལ། མི་སློབ་པ་ཟད་པ་ཤེས་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རང་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་དགྲ་དང་། སྦྱུལ་སེམས་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་པ་དང་སློབ་པས་རྟེན་ལ། གོང་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེས་ཐོབ་ཀྱང་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་བསྐྱེབས་པས་རྟེན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་བཞི་དང་འདོད་
པའི་སྟེས་ཐོབ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མཆོམས་སྦྱར་ན་རང་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་དང་། སྟེ་བ་ལེན་པའི་
ཆོ་གཞན་གྱིས་རྟེན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་སྟེ་བའི་ཆོ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རང་གིས་དང་ཅིག་ཤོས་གཞན་གྱིས་
དང་། གོང་མའི་བསྐྱེབས་པ་གཉིས་རང་རང་གིས་ཉམས་ན་རང་དང་འོག་མས་ཉམས་ན་གཞན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
སྦྱོར་བྱུང་ན་མཁའ་ཉིང་བསྟོགས་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ་རང་དང་། སློབ་པས་རྟེན་ན་གཞན་དང་། སློབ་པ་ཡང་ཟག་མེད་
རྟེན་ཅིག་དང་པོའི་ཆོ་རང་དང་། དགྲ་བཙམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་རྟེན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་རྟེན་པ་བདུན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།)

དབང་པོ་ནམས་དང་འདུས་བྱས་སྟེ་བའི་ཚུལ། །

གཟུགས་ཅན་མཆོངས་ལྡན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་དང་། །

རྒྱ་རྒྱན་འབྲས་བཅས་ཇི་བཞིན་ལེགས་རྟོགས་པ། །

གནས་འདི་ལས་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འདི་མཉན་རིགས། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས།

དབང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་དབང་པོ་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ། །

ཡིག་འོར་དང་ཆད་ལྷག་ཡོད་ཆེ་འབྲེལ་བ་གནང་ན་དགའ་སྟོའི་ངང་ནས་བཟོ་བཅོས་ཞུ་ཆོག

བརྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com